



STRATEŠKA STUDIJA UTJECAJA NA OKOLIŠ:

STRATEGIJA RAZVOJA GRADA OMIŠA DO 2020.

NARUČITELJ:
Grad Omiš
Trg kralja Tomislava 5/1
21 310 Omiš

VITA PROJEKT d.o.o.
za projektiranje i savjetovanje u zaštiti okoliša
HR-10000 Zagreb, Ilica 191C

Tel: + 385 (0)1 3774 240
Fax: + 385 (0)1 3751 350
Mob: + 385 (0)98 398 582


email: info@vitaprojekt.hr
www.vitaprojekt.hr

Nositelj izrade: Grad Omiš

Naslov: Strateška studija utjecaja na okoliš: Strategija razvoja Grada Omiša do 2020.

Radni nalog/dokument: RN/2017/013

Ovlaštenik: VITA PROJEKT d.o.o. Zagreb

Voditelj izrade Studije i Glavne ocjene: Domagoj Vranješ, mag.ing.prosp.arch., univ.spec.oecoling. 

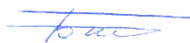
Stručni tim:

Goran Lončar, mag.oecol.,
mag.geogr.



Bioraznolikost, Klima i klimatske promjene, Glavna ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu

Ivana Tomašević,
mag.ing.prosp.arch.



Krajobraz, Gospodarske značajke

Katarina Čović,
mag.ing.prosp.arch.



Stanovništvo, Infrastruktura

Ivana Šarić, mag.biol.



Glavna ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu, Zaštićena područja

Domagoj Vranješ,
mag.ing.prosp.arch.,
univ.spec.oecoling



Kulturno-povijesna baština

**Ostali suradnici
(Vita projekt d.o.o.):**

Valerija Butorac,
mag.geogr.



Prostorno-geografska obilježja, Tlo, Georaznolikost

Petra Peleš, mag.ing.agr.,
mag.oecol.et prot.nat.



Voda, Zrak

Mihaela Meštović,
mag.ing.prosp.arch



Krajobraz

Datum izrade: Ožujak, 2018.



SADRŽAJ

1. UVOD	5
1.1. Strateška procjena utjecaja na okoliš	5
1.1.1. Provedeni postupci	6
2. STRATEGIJA RAZVOJA GRADA OMIŠA DO 2020.	7
2.1. Sadržaj Strategije	7
2.2. Vizija i ciljevi Strategije	8
2.3. Odnos Strategije s drugim strategijama, planovima i programima	24
2.4. Ciljevi zaštite okoliša uspostavljeni po zaključivanju međunarodnih ugovora i sporazuma koji se odnose na Strategiju	34
3. POSTOJEĆE STANJE OKOLIŠA	38
3.1. Geografske značajke	38
3.1.1. Prostorni obuhvat	38
3.1.2. Geomorfološke značajke	39
3.2. Geološke značajke	41
3.3. Pedološke značajke	43
3.4. Hidrološke i hidrogeološke značajke	45
3.5. Georaznolikost	56
3.6. Zrak	61
3.7. Klimatološke značajke	62
3.7.1. Klimatske promjene	65
3.8. Bioraznolikost	70
3.8.1. Flora	70
3.8.2. Fauna	76
3.9. Zaštićena područja	78
3.10. Krajobrazne značajke	79
3.11. Kulturno-povijesna baština	81
3.12. Stanovništvo	84
3.12.1. Demografsko stanje i dinamika	84
3.12.2. Materijalna imovina	89
3.12.3. Odgoj i obrazovanje	89
3.12.4. Zdravlje ljudi i socijalna skrb	90
3.12.5. Sport i rekreacija	91
3.13. Gospodarske značajke	91

3.13.1. Turizam i ugostiteljstvo	91
3.13.2. Poljoprivreda	94
3.13.3. Ribarstvo.....	95
3.13.4. Šumarstvo.....	95
3.13.5. Poduzetništvo	96
3.14. Infrastruktura	97
3.14.1. Promet	97
3.14.2. Telekomunikacije.....	101
3.14.3. Energetski sustavi	101
3.14.4. Vodoopskrbni sustav i sustav odvodnje	102
3.14.5. Gospodarenje otpadom	103
4. POSTOJEĆI OKOLIŠNI PROBLEMI KOJI SU VAŽNI ZA STRATEGIJU	104
5. MOGUĆI RAZVOJ OKOLIŠA BEZ PROVEDBE STRATEGIJE	108
6. OKOLIŠNE ZNAČAJKE PODRUČJA NA KOJE PROVEDBA STRATEGIJE MOŽE ZNAČAJNO UTJECATI	111
7. VJEROJATNO ZNAČAJNI UTJECAJI NA OKOLIŠ	115
7.1. Aktivnosti za koje se može isključiti mogućnost utjecaja	116
7.2. Aktivnosti za koje se ne može isključiti mogućnost utjecaja	125
7.3. Prekogраниčni utjecaj	139
8. MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA I PROGRAM PRAĆENJA STANJA OKOLIŠA	140
8.1. Mjere zaštite okoliša	140
8.2. Program praćenja stanja okoliša	143
9. GLAVNA OCJENA PRIHVATLJIVOSTI ZA EKOLOŠKU MREŽU	144
9.1. Uvod	144
9.2. Analiza mogućeg utjecaja na ekološku mrežu	150
9.3. Mjere ublažavanja negativnih utjecaja	164
9.4. Program praćenja stanja ekološke mreže	167
9.5. Ocjena prihvatljivosti strategije za ekološku mrežu	167
10. RAZMOTRENE RAZUMNE ALTERNATIVE STRATEGIJE	173
11. ZAKLJUČAK	174
12. SAŽETAK	187
12.1. Uvod	187
12.2. Strategija razvoja Grada Omiša do 2020.	187
12.3. Postojeći okolišni problemi koji su važni za Strategiju	188
12.4. Vjerojatno značajni utjecaji na okoliš	192

12.5. Mjere zaštite okoliša	197
12.6. Program praćenja stanja okoliša	200
12.7. Glavna ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu	200
12.8. Mjere ublažavanja negativnih utjecaja	201
12.9. Program praćenja stanja ekološke mreže	203
12.10. Zaključak	203
13. IZVORI PODATAKA	206
14. POPIS PROPISA	210
15. PRILOZI	212

1. UVOD

NAZIV STRATEGIJE	Strategija razvoja Grada Omiša do 2020.
NOSITELJ IZRADE STRATEGIJE:	Grad Omiš - Upravni odjel za komunalno stambenu djelatnost, uređenje prostora i zaštitu okoliša
ADRESA:	Trg Kralja Tomislava 5/I, 21 310 Omiš
TEL:	021/755-500
OIB:	49299622160
IZRAĐIVAČ STRATEGIJE:	Urbanex d.o.o.
ADRESA:	Vlaška 95, 10 000 Zagreb

1.1. Strateška procjena utjecaja na okoliš

Prema *Zakonu o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15)* strateška procjena utjecaja na okoliš (u daljnjem tekstu: SPUO) je postupak kojim se procjenjuju vjerojatno značajni utjecaji na okoliš koji mogu nastati provedbom strategije, plana ili programa. SPUO stvara osnovu za promicanje održivog razvitka kroz objedinjavanje uvjeta za zaštitu okoliša u strategije, planove i programe pojedinog područja. Time se omogućava da se mjerodavne odluke o prihvaćanju strategija, plana i programa donose uz poznavanje mogućih značajnih utjecaja koje bi strategija, plan i program svojom provedbom mogle imati na okoliš, a nositeljima zahvata pružaju se okviri djelovanja i daje se mogućnost uključivanja bitnih elemenata zaštite okoliša u donošenju odluka.

Postupak SPUO provodi se za Strategiju razvoja Grada Omiša do 2020. (u daljnjem tekstu: Strategija), koju je izradila tvrtka Urbanex d.o.o. iz Zagreba. Nositelj izrade Strategije je Upravni odjel za komunalno stambenu djelatnost, uređenje prostora i zaštitu okoliša Grada Omiša (u daljnjem tekstu: Upravni odjel).

Postupak SPUO provodi se temeljem odredbi *Zakona o zaštiti okoliša* i *Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš (NN 3/17)*. Navedeni propisi usklađeni su s *Direktivom 2001/42/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća o procjeni učinaka određenih planova i programa na okoliš (SEA direktiva)*, koja je na snazi od 2001. godine. Nadalje, propisi su u skladu s *Konvencijom o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica (Espoo, 1991)*, koja obvezuje države da obavještavaju i konzultiraju se u svim velikim projektima koji bi mogli imati utjecaj na okoliš preko državnih granica te s *Protokolom o strateškoj procjeni okoliša (Kijev, 2003)*. *Konvencija o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica* usvojena je *Odlukom o proglašenju Zakona o potvrđivanju Konvencije o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica (NN 06/96)*, a *Protokol o strateškoj procjeni okoliša* usvojen je *Odlukom o proglašenju Zakona o potvrđivanju Protokola o strateškoj procjeni okoliša uz Konvenciju o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica (NN 07/09)*.

U postupku SPUO izrađuje se strateška studija. Strateška studija je stručna podloga koja se prilaže uz strategiju, plan i program, a strateška procjena provodi se na temelju rezultata utvrđenih strateškom studijom.

Strateškom studijom određuju se, opisuju i procjenjuju očekivani značajni učinci na okoliš koje može uzrokovati provedba strategije, plana ili programa i razumne alternative vezane

za zaštitu okoliša koje uzimaju u obzir ciljeve i obuhvat te strategije, plana ili programa. Namjera cijelog postupka je osigurati da posljedice po okoliš i zdravlje ljudi budu ocijenjene za vrijeme pripreme strategije, plana ili programa, prije utvrđivanja konačnog prijedloga i upućivanja u postupak njezina donošenja. Postupak SPUO pruža dionicima priliku sudjelovanja u postupku te se osigurava informiranje i sudjelovanje javnosti za vrijeme postupka donošenja odluka. Nositeljima zahvata pružaju se okviri djelovanja i daje se mogućnost uključivanja bitnih elemenata zaštite okoliša u donošenje odluka.

Stratešku studiju izradila je tvrtka VITA PROJEKT d.o.o., Ilica 191c, Zagreb, koja je ovlaštena za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša sukladno Rješenju Ministarstva zaštite okoliša i prirode (Klasa: UP/I 351-02/15-08/20, Urbroj: 517-06-2-1-1-18-11 od 1. veljače 2018. godine), pod točkom 1. Izrada studija o značajnom utjecaju strategije, plana ili programa na okoliš uključujući i dokumentaciju potrebnu za ocjenu o potrebi strateške procjene te dokumentaciju za određivanje sadržaja strateške studije. Tvrtka VITA PROJEKT d.o.o. ovlaštena je i za obavljanje stručnih poslova iz područja zaštite prirode, sukladno Rješenju Ministarstva zaštite okoliša i prirode (Klasa: UP/I 351-02/15-08/29, Urbroj: 517-06-2-1-2-13-3 od 29. travnja 2015. godine; Klasa: UP/I 351-02/15-08/29, Urbroj: 517-06-2-1-1-16-5 od 9. lipnja 2016. godine), pod točkom 1. Izrada poglavlja i studija ocjene prihvatljivosti strategija, plana, programa ili zahvata za ekološku mrežu. U Prilogu 1. nalaze se navedena Rješenja¹.

1.1.1. Provedeni postupci

Za Strategiju je proveden postupak Prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu te je Rješenjem Ministarstva zaštite okoliša i energetike (KLASA: UP/I-612-07/17-71/154, URBROJ: 517-07-2-2-17-4 od 12. lipnja 2017. godine) zaključeno „da je za Strategiju Grada Omiša do 2020. godine obavezna provedba Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu“. U Prilogu 2. nalazi se navedeno Rješenje². Upravni odjel za komunalno stambenu djelatnost, uređenje prostora i zaštitu okoliša Grada Omiša proveo je postupak određivanja sadržaja Studije, sukladno članku 8. *Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš (NN 3/17)*, na način da je pribavio mišljenja tijela određenih posebnim propisima o sadržaju Studije i razini obuhvata podataka koji se moraju obraditi u Studiji, vezano na područje iz djelokruga toga tijela. U svrhu informiranja javnosti, Informacija o izradi i određivanju sadržaja Studije objavljena je na internetskoj stranici Grada Omiša 12. srpnja 2017. godine. Odluka o sadržaju Strateške studije procjene utjecaja na okoliš Strategije razvoja Grada Omiša do 2020., donesena je 29. kolovoza 2017., a dana je u prilogu 3³. U sklopu utvrđivanja sadržaja Strateške studije utjecaja na okoliš provedene su konzultacije sa zainteresiranom javnošću kako je to i određeno *Uredbom o strateškoj procjeni utjecaja strategija, plana i programa na okoliš*. Odluka o imenovanju povjerenstva za stratešku procjenu donesena je 24. listopada 2017.

¹ Ovlaštenje tvrtke VITA PROJEKT d.o.o. za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša i prirode

² Rješenje MZOIE o potrebi provedbe Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu

³ Odluka o sadržaju Strateške studije procjene utjecaja na okoliš

2. STRATEGIJA RAZVOJA GRADA OMIŠA DO 2020.

Strategija razvoja Grada Omiša sastoji se od analize postojećeg stanja i trendova čija je svrha prepoznavanje razvojnih potreba i potencijala na kojima se temelji strategija razvoja Grada za razdoblje do 2020. godine. Prepoznavanje razvojnih potreba i potencijala provedeno je putem SWOT analize, a čiji rezultati služe za definiranje razvojnih ciljeva, prioriteta i mjera danih u strateškom okviru. Analizirano je postojeće stanje i trendovi iz domene društva, gospodarstva, urbanog okruženja i lokalnog upravljanja razvojem kako bi se stvorio detaljan prikaz Grada Omiša te postavili temelji za razumijevanje stanja i potrebe razvoja.

2.1. Sadržaj Strategije

Strategija je sadržajno podijeljena u sljedeće cjeline:

- Strategija razvoja Grada Omiša do 2020.
- Prilog 1. Cjelovita analiza stanja
- Prilog 2. Akcijski plan Strategije razvoja Grada Omiša do 2020.

Strategija se sastoji od 7 poglavlja, koja su navedena u tablici 2.1.-1.

Tablica 2.1.-1. Sadržaj Strategije razvoja Grada Omiša do 2020.

POGLAVLJE	OPIS POGLABLJA
0. Sažetak	Sažetak Strategije
1. Prostorni kontekst	Dan je pregled teritorijalnog obuhvata Grada Omiša pri čemu je tekstualno i kartografski prikazan teritorijalni sastav Grada i dana osnovna prirodna obilježja. Poglavlje daje i pregled užeg i šireg teritorijalnog konteksta Grada Omiša s naglaskom na geoprometni položaj i osnovna prirodna obilježja.
2. Metodologija	Objašnjenje metodologije korištene u izradi Strategije. Opisane su metode prikupljanja i obrade podataka, korišteni izvori podataka i tehnike izrade pojedinih dijelova Strategije.
3. Analiza stanja – sažetak	Dan je sažet prikaz analize stanja koja je u svom cjelovitom obliku priložena kao Prilog 1. Strategiji. Postojeće stanje analizirano je kroz tri glavne tematske cjeline: društvo, gospodarstvo i urbano okruženje, te je podijeljeno na manje sastavne cjeline radi detaljnije provedbe analize. Na kraju je analiziran i okvir upravljanja razvojem kroz tri sektora: javni, privatni i civilni kako bi se utvrdile mogućnosti i potencijali za sudjelovanje svih dionika u razvoju Grada Omiša.
4. Prepoznavanje razvojnih potreba i	Na temelju rezultata analize stanja za ista je velika tematska područja napravljena SWOT kroz koju su utvrđene razvojne potrebe i potencijali

potencijala (SWOT analiza)	Grada Omiša. Rezultati SWOT analize poslužili su za prioritizaciju razvojnih potreba i potencijala potrebnu za izradu strateškog okvira.
5. Strateški okvir	U strateškom okviru definirana je općenita vizija razvoja Grada Omiša do 2020. g. u skladu s kojom su definirana četiri razvojna cilja. Svaki razvojni cilj detaljnije je razrađen kroz razvojne prioritete s naznačenim mjerama i aktivnostima njihove provedbe koji će doprinijeti rješavanju razvojnih potreba i potencijala.
6. Provedba	Provedbeni okvir daje financijski i institucionalni okvir za provedu Strategije te pregled strateških projekata za razdoblje do 2020. godine. Financijski okvir pruža prikaz razrade planiranih sredstava s naznačenim izvorima sredstava na razini ciljeva i prioriteta za cjelokupno razdoblje provedbe Strategije. Navedena će se sredstava koristiti iz lokalnog, županijskog i državnog proračuna. Financijski okvir usko je povezan s akcijskim planom Strategije razvoja Grada Omiša. Institucionalni okvir prikazuje sustav na koji će se provoditi Strategije i pratiti provedba, odnosno definira odgovornosti za realizaciju strateškog okvira.
7. Horizontalna načela	Opisana su horizontalna načela koja su uzimana u obzir pri izradi Strategije, planiranju strateškog okvira i planiranju provedbe Strategije razvoja Grada Omiša koja će biti uzimana u obzir u procesu provedbe, a uključuju načela nediskriminacije i održivog razvoja.

Cjelovita analiza stanja za potrebe izrade Strategije sastoji se od eksterne analize, iz koje su ekstrapolirane najznačajnije prilike i prijetnje u okruženju koje bi mogle djelovati na definiranje Strategije, te interne analize, iz koje su ekstrapolirane najvažnije snage i slabosti sustava.

Aksijski plan provedbe Strategije nalazi se u Prilogu 2. Strategije, a njime su definiran okvir provedbe, pokazatelji uspješnosti provedbe te izvori sredstava.

2.2. Vizija i ciljevi Strategije

Nakon određivanja razvojnih potreba definirana je vizija razvoja Grada Omiša koja predstavlja predodžbu budućeg razvoja Grada Omiša. Vizijom se predstavlja očekivani napredak koji će biti rezultat provedbe Strategije razvoja Grada Omiša.

Vizija:

Integralni razvoj koji podrazumijeva konkurentno i održivo gospodarstvo uz održivo korištenje prirodnih i društvenih resursa, razvoj poduzetničkog potencijala te porast kvalitete života sveobuhvatna je paradigma na kojoj će se temeljiti sveukupni razvoj Grada Omiša do 2020. godine.

Na temelju provedenih analiza određeni su razvojni ciljevi, prioriteti, mjere i aktivnosti Grada Omiša. U tablici 2.2.-1. navedeni su ciljevi Strategije, dok su u tablicama 2.2.-2. do

2.2.-5. navedene sve mjere i aktivnosti unutar pojedinog cilja. Akcijskim planom predviđeni projekti navedeni su kod aktivnosti na koje se projekt odnosi.

Tablica 2.2.-1. Ciljevi Strategije razvoja Grada Omiša do 2020.

Cilj 1.	Konkurentno i održivo gospodarstvo temeljno na održivom korištenju prirodnih i društvenih dobara te razvoju poduzetničkog potencijala
Cilj 2.	Unaprjeđenje kvalitete života kroz ulaganja u razvoj društvene infrastrukture i društvenih usluga
Cilj 3.	Održivo gospodarenje prostornim resursima uz poboljšani standard života i kvalitetu okoliša
Cilj 4.	Dobro upravljanje

Cilj 1. Konkurentno i održivo gospodarstvo temeljno na održivom korištenju prirodnih i društvenih dobara te razvoju poduzetničkog potencijala

Tablica 2.2.-2. Prioriteti, mjere i aktivnosti u okviru Cilja 1

Prioritet 1.1. Razvoj konkurentnog poduzetništva, obrtništva i industrije	
Mjere	Aktivnosti
1.1.1. Uspostava mreže i jačanje kapaciteta poduzetničkih potpornih institucija (PPI) za razvoj poduzetništva	1.1.1.1. Podrška razvoju javne PPI i privatnih PPI na području Grada Omiša
	1.1.1.2. Izgradnja povezanog sustava PPI (umrežavanje)
	1.1.1.3. Razvoj kompetencija osoblja i suradnika poduzetničkih potpornih institucija
	1.1.1.4. Izgradnja i/ili unaprjeđenje objekata nužnih za pružanje usluga PPI-a
	1.1.1.5. Razvoj programa stručne potpore, savjetodavnih i edukacijskih usluga osobito za poduzetnike-početnike
	1.1.1.6. Pružanje usluga savjetovanja poduzetnika
	1.1.1.7. Razvoj i pružanje pred-inkubacijskih usluga
	1.1.1.8. Razvoj programa za privlačenje ulaganja i internacionalizacije poslovanja
	1.1.1.9. Utvrđivanje sustava i mjera za praćenje učinaka razvijenih programa potpore s ciljem poboljšanja i usklađivanja programa sa stvarnim potrebama poduzetništva na području Grada Omiša
1.1.2. Sustavan razvoj mreže poduzetničkih zona	1.1.2.1. Analiza stanja i potražnje vezano za postojeće i planirane poduzetničke zone
	1.1.2.2. Analiza lokacijskih potencijala različitih poduzetničkih zona na području Grada Omiša te razvoj studija izvodljivosti i ostale dokumentacije
	1.1.2.3. Izrada programa razvoja poduzetničkih zona na području Grada Omiša
	1.1.2.4. Unaprjeđenje infrastrukturne opremljenosti postojećih poduzetničkih zona
	1.1.2.5. Razvoj novih poduzetničkih zona (izgradnja fizičke infrastrukture i opremanje)
	PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> <i>Razvoj gospodarskih zona na području Grada Omiša</i>

	1.1.2.6. Subvencioniranje troškova komunalnih usluga za inicijalno razdoblje poslovanja
1.1.3. Umrežavanje gospodarskih subjekata na području Grada Omiša	1.1.3.1. Uspostava platforme ključnih gospodarskih subjekata Grada Omiša (gospodarsko vijeće za razvoj Grada Omiša)
	1.1.3.2. Razvoj mentorskog pristupa prema novim poduzećima (mapiranje kooperanata i osnivanje lokalnih partnerstava)
	1.1.3.3. Poticanje suradnje socijalnih poduzeća/udruga s gospodarskim subjektima u cilju osmišljavanja društveno korisnih javno-privatnih projekata
	1.1.3.4. Podrška razvoju socijalnog poduzetništva
1.1.4. Stvaranje povoljnog gospodarskog okruženja i poticanje održivog razvoja industrije	1.1.4.1. Nadogradnja i razvoj investicijskog kataloga
	1.1.4.2. Podrška gospodarstvenicima u sudjelovanju na nacionalnim i međunarodnim sajmovima i prezentaciji na tržištu
	1.1.4.3. Identificiranje ključnih elemenata i faktora razvoja industrije visokih tehnologija s integriranom brigom za okoliš

Prioritet 1.2. Razvoj prepoznatljive turističke destinacije kroz prostorno uravnotežen i održiv turizam	
Mjere	Aktivnosti
1.2.1. Podrška razvoju selektivnih oblika turizma u svrhu jačanja izvansezonske turističke ponude	1.2.1.1. Unaprjeđenje kapaciteta turističkih informacijskih centara za pružanje kvalitetnije podrške agencijama i lokalnim udrugama u kreiranju specijaliziranih ponuda
	1.2.1.2. Koordinacija dionika i poticanje različitih oblika unutarsektorske i međusektorske suradnje u razvoju novih i promociji novih i postojećih turističkih sadržaja i proizvoda povezanih s kulturnom i prirodnom baštinom
	1.2.1.3. Povezivanje poslovnih subjekata u turizmu radi stvaranja integrirane ponude
	1.2.1.4. Organizacija edukacija o mogućnostima razvoja i marketinga selektivnih oblika turizma i integrirane ponude (obala-zaleđe)
	1.2.1.5. Organizacija, promocija i subvencioniranje kulturnih, gastronomskih, glazbenih i sportskih događanja i manifestacija izvan sezone
	1.2.1.6. Potpora projektima revitalizacije zapuštenih ili napuštenih ruralnih cjelina kroz projekte "etno-eko"
	PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ulaganje u razvoj eko-etno sela</i>
1.2.1.7. Podrška razvoju inovativnih turističkih proizvoda	
1.2.2. Razvoj nove te obnova i unaprjeđenje postojeće turističke infrastrukture	1.2.2.1. Definiranje prostorno-planskih uvjeta za nove kapacitete privatnog smještaja
	1.2.2.2. Podrška razvoju smještajne turističke infrastrukture
	PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Izgradnja/uređenje objekata u turizmu sa svrhom povećanja smještajnih kapaciteta</i>
	1.2.2.3. Podrška podizanju razine kvalitete postojećih smještajnih objekata
	1.2.2.4. Podrška standardizaciji kvalitete turističke infrastrukture
1.2.2.5. Podrška razvoju luke za nautički turizam te podrška planskom razvoju nautičkog turizma na ušću rijeke Cetine	

	1.2.2.6 Podrška obnovi postojećih i razvoju nove javne turističke infrastrukture PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Dohrana plaža na području Grada Omiša</i> • <i>Uređenje obalnog pojasa Dupci – Split (dionica Pisak – Omiš)</i>
	1.2.2.7. Širenje mreže tzv. smeđe signalizacije
	1.2.2.8. Razvoj i unaprjeđenje prostora za održavanje i razvoj infrastrukture za realizaciju turističkih događanja i manifestacija
	1.2.2.9. Unaprjeđenje i prostorno razmještanje postojećih turističkih informativnih centara u cilju bolje vidljivosti i predstavljanja ponude
	1.2.2.10. Podrška razvoju ugostiteljske turističke infrastrukture
	1.2.2.11. Podrška prilagodbi turističke infrastrukture osobama s invaliditetom
1.2.3. Razvoj sustava upravljanja destinacijom	1.2.3.1. Uspostava sustava upravljanja destinacijom (platforma za razvoj turizma i praćenje trendova)
	1.2.3.2. Izrada strategije razvoja turizma
	1.2.3.3. Definirati plan upravljanja prirodnim i kulturnim dobrima u turizmu
	1.2.3.4. Aktivnosti i podrška u brendiranju i certificiranju lokalnih turističkih proizvoda
	1.2.3.5. Edukacija dionika o podizanju kvalitete usluga i procesima upravljanja na razini destinacije
	1.2.3.6. Poticanje uvođenja i korištenja IKT-a u kreiranju i promociji ponude
	1.2.3.7. Razvoj projekata temeljem Marketinškog plana turizma Omiša

Prioritet 1.3. Unaprjeđenje proizvodnje poljoprivrednih i ribarskih proizvoda s posebnim naglaskom na autohtonim i eko proizvodima

Mjere	Aktivnosti
1.3.1. Potpora poslovanju subjekata u poljoprivredi i ribarstvu	1.3.1.1. Savjetovanje i potpora vlasnicima u procesu okrupnjavanja zemljišta i rješavanju vlasničkih odnosa
	1.3.1.2. Osmišljavanje mjera za osiguravanje navodnjavanja poljoprivrednih površina
	1.3.1.3. Poticanje programa edukacije gospodarskih subjekata u poljoprivredi i ribarstvu
	1.3.1.4. Organizacija seminara/skupova za umrežavanje i povezivanje zainteresiranih poslovnih subjekata
	1.3.1.5. Subvencioniranje zadruga i udruga iz poljoprivrednih i ribarskih djelatnosti
	PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Osnivanje zadruga na području Grada Omiša</i>
	1.3.1.6. Sudjelovanje i promocija/brendiranje prepoznatljivih lokalnih poljoprivrednih i ribarskih proizvoda na domaćem (i stranom) tržištu i sajmovima
	1.3.1.7. Subvencioniranje nabave poljoprivredne i ribarske opreme
	1.3.1.8. Poticanje suradnje poljoprivrednih subjekata i javnih znanstvenih institucija u cilju zaštite i promocije autohtonih vrsta
	1.3.1.9. Podrška mladim poljoprivrednicima u razvoju djelatnosti
	1.3.2.1. Subvencioniranje ekološke poljoprivredne proizvodnje

1.3.2. Poticanje ekološke poljoprivredne proizvodnje	1.3.2.2. Edukacija poljoprivrednika i zadruga o mogućnostima i potencijalima ekološke poljoprivrede
	1.3.2.3. Poticanje (subvencioniranje) razvoja obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i poljoprivredne proizvodnje autohtonih vrsta, podizanje standarda ponude i povezivanje s turističkim sektorom
1.3.3. Podrška potpornim organizacijama u poljoprivredi i ribarstvu	1.3.3.1. Podrška djelovanju lokalnih akcijskih grupa (LAG-ova) i lokalnih akcijskih grupa u ribarstvu
	1.3.3.2. Podrška pri izradi lokalnih razvojnih strategija
	1.3.3.3. Osmišljavanje sustava kontrole kvalitete proizvoda
	1.3.3.4. Pružanje financijske i stručne potpore interesnim udruženjima poljoprivrednih proizvođača i ribara

Cilj 2. Unaprjeđenje kvalitete života kroz ulaganja u razvoj društvene infrastrukture i društvenih usluga

Tablica 2.2.-3. Prioriteti, mjere i aktivnosti u okviru Cilja 2

Prioritet 2.1. Razvoj odgojno-obrazovne infrastrukture i usluga	
Mjere	Aktivnosti
2.1.1. Poboljšanje uvjeta i kvalitete usluga sustava odgoja i obrazovanja na svim razinama	2.1.1.1. Osiguranje adekvatnog prostora za provođenje nastavnih i izvannastavnih aktivnosti PROJEKTI: • <i>Proširenje Osnovne škole Josip Pupačić Omiš</i>
	2.1.1.2. Izgradnja Centra predškolskog odgoja
	2.1.1.3. Izgradnja, opremanje i adaptacija dječjih vrtića PROJEKTI: • <i>Razvoj Dječjeg vrtića Omiš</i>
	2.1.1.4. Opremanje i unaprjeđenje odgojno-obrazovnih ustanova za dnevni boravak predškolske djece
	2.1.1.5. Koordinacija javnog prijevoza sa satnicama škola i izvannastavnim aktivnostima
	2.1.1.6. Podrška edukaciji nastavnika u stjecanju digitalnih kompetencija, posebice onih u strukovnom obrazovanju
	2.1.1.7. Jačanje kapaciteta obrazovnih institucija koje provode programe strukovnog obrazovanja PROJEKTI: • <i>Izgradnja i opremanje nove SŠ „Jure Kaštelan“ Omiš</i>
	2.1.1.8. Daljnji razvoj i sufinanciranje programa asistenata i pomoćnika u nastavi, osiguranje potrebne opreme i prostora
	2.1.1.9. Prilagodba odgojno-obrazovnih ustanova za pristup osobama s invaliditetom
	2.1.1.10. Mjere unaprjeđenja pristupa kvalitetnom obrazovanju za djecu i učenike iz skupina u nepovoljnom položaju i pripadnicima manjina

Prioritet 2.2. Povećanje zapošljivosti kroz razvoj ljudskih potencijala i usklađivanje potreba lokalnog tržišta rada i obrazovanja

Mjere	Aktivnosti
2.2.1. Poticanje usklađivanja potreba gospodarstva i sustava obrazovanja	2.2.1.1. Poticanje razvoja novih obrazovnih programa usklađenih sa strateškim usmjerenjima gospodarstva
	2.2.1.2. Poticanje suradnje obrazovnih institucija i gospodarskih subjekata
	2.2.1.3. Programi stipendiranja, osposobljavanja i prekvalifikacije u deficitarna zanimanja
	2.2.1.4. Podrška u realizaciji mjera samozapošljavanja
2.2.2. Jačanje zapošljivosti i podrška radu lokalnih dionika u razvoju zapošljivosti	2.2.2.1. Podrška razvoju mjera zapošljavanja dugotrajno nezaposlenih osoba
	PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> Mjere za smanjenje stope nezaposlenosti na području Grada Omiša
	2.2.2.2. Aktivnosti individualne podrške, savjetovanja i osposobljavanja za usavršavanje kompetencija i radnih vještina
	2.2.2.3. Podrška programima cjeloživotnog obrazovanja
	2.2.2.4. Podrška provedbi aktivnosti usmjerenih na podizanje javne svijesti o mogućnostima cjeloživotnog obrazovanja
	2.2.2.5. Potpora lokalnim partnerstvima za zapošljavanje (LPZ)
	2.2.2.6. Potpora za radionice osposobljavanja i unaprjeđenje vještina za stručnjake u sustavu socijalne skrbi i dionika u izravnom radu s ranjivim skupinama
	2.2.2.7. Podrška programu stručnog osposobljavanja
	2.2.2.8. Podrška i mjere potpore za osposobljavanje i zapošljivost NEET skupine

Prioritet 2.3. Unaprjeđen i teritorijalno uravnotežen razvoj socijalne infrastrukture i skrbi uz povećanje socijalne uključenosti

Mjere	Aktivnosti
2.3.1. Pобољшanje uvjeta i kvalitete usluga institucija socijalne skrbi	2.3.1.1. Uspostava baze pružatelja i korisnika socijalnih usluga
	2.3.1.2. Umrežavanje i koordinacija svih dionika u području socijalne skrbi
	PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> Partnerstvo s organizacijama civilnog društva u pružanju različitih oblika socijalnih usluga
	2.3.1.3. Pобољшanje infrastrukture i opremanje pružatelja socijalnih usluga u svrhu pružanja kvalitetnijih socijalnih usluga u zajednici
	2.3.1.4. Opremanje i potpora radu mobilnih timova izvaninstitucionalne skrbi
	2.3.1.5. Razvoj infrastrukture za smještaj i dnevni boravak starijih osoba
	PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> Izgradnja doma za starije i nemoćne na području Grada Omiša
2.3.2. Podrška pružanju socijalnih usluga u lokalnim	2.3.2.1. Razvoj usluga deinstitucionalnog smještaja za osobe s posebnim potrebama
	2.3.2.2. Pružanje usluga osobne asistencije, razvoj klubova i mobilnih timova za osobe s posebnim potrebama i invaliditetom

zajednicama s ciljem razvoja izvaninstitucionalne socijalne skrbi	2.3.2.3. Razvoj izvaninstitucionalnih oblika skrbi za osobe starije dobi
	2.3.2.4. Razvoj dnevnih rehabilitacijskih programa za deinstitutionalizirane korisnike
	2.3.2.5. Unaprjeđenje i razvoj programa za djecu i mlade s poremećajima u ponašanju
	2.3.2.6. Unaprjeđenje podrške za djecu i mlade bez roditeljske skrbi te udomljavanje
	2.3.2.7. Razvoj usluga savjetovanja i pomaganja obiteljima, pojedinačno i grupno savjetovanje s roditeljima i skrbnicima
	2.3.2.8. Unaprjeđenje i razvoj savjetodavnih usluga i pomaganja mladima nakon napuštanja institucionalne skrbi
	2.3.2.9. Unaprjeđenje stručnih kapaciteta ustanova za pružanje izvaninstitucionalnih oblika usluga socijalne skrbi
2.3.3. Aktivno uključivanje socijalno ugroženih skupina i mladih u život zajednice	2.3.3.1. Poboljšanje dostupnosti usluga za osobe s invaliditetom
	2.3.3.2. Poticanje socijalne uključenosti i zapošljivosti Hrvatskih branitelja i civilnih žrtava Domovinskog rata
	2.3.3.3. Subvencioniranje prijevoza socijalno ugroženih skupina stanovništva
	2.3.3.4. Razvoj socijalnih usluga za mlade
	2.3.3.5. Podrška programima socijalnog uključivanja socijalno ugroženih skupina stanovništva
	2.3.3.6. Poticanje suradnje svih dionika u razvoj programa socijalnog uključivanja

Prioritet 2.4. Unaprjeđen i teritorijalno uravnotežen razvoj zdravstvene infrastrukture i skrbi

Mjere	Aktivnosti
2.4.1. Poboljšanje pristupa hitnoj i primarnoj zdravstvenoj zaštiti te kvalitete zdravstvenih usluga	2.4.1.1. Podrška obnovi i opremanju zdravstvene infrastrukture
	PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> Rekonstrukcija i proširenje objekta Doma zdravlja u naselju Omiš
	2.4.1.2. Podrška proširenju zdravstvenih usluga
	2.4.1.3. Poboljšanje sustava hitne pomoći te osiguravanje i podrška dodatnim timovima hitne pomoći
	2.4.1.4. Uspostava (sezonskog) medicinskog centra
	2.4.1.5. Podrška jačanju kapaciteta privatnog sektora u zdravstvu
	2.4.1.6. Podrška usavršavanju zdravstvenog osoblja
	2.4.1.7. Analiza potrebe osnivanja jedinstvenog sanitarnog centra
	2.4.1.8. Podrška udrugama u sektoru zdravstva i njihovo umrežavanje

Prioritet 2.5. Unaprjeđenje uređenja i kvalitete stambenih i javnih zgrada

Mjera	Aktivnosti
2.5.1. Planiranje i gradnja stanova iz programa društveno poticane stanogradnje-POS	2.5.1.1. Provedba analize potreba za stanovima iz programa društveno poticane stanogradnje
	2.5.1.2. Izrada programa za izgradnju socijalnih stanova
	2.5.1.3. Obnova i gradnja socijalnih stanova
	2.5.1.4. Razrada pravilnika za dodjelu socijalnih stanova

	2.5.1.5. Podrška daljnjem razvoju POS programa
2.5.2. Poticanje obnove i infrastrukturnog opremanja stambenih i javnih zgrada	2.5.2.1. Subvencioniranje osnovnog infrastrukturnog opremanja kuća i stanova siromašnih obitelji
	2.5.2.2. Uređenje objekata u javnom vlasništvu radi povećanja funkcionalnosti

Prioritet 2.6. Unaprjeđenje kulturne infrastrukture i sadržaja	
Mjere	Aktivnosti
2.6.1. Unaprjeđenje kulturnih sadržaja i programa te poticanje uključenosti u kulturne aktivnosti	2.6.1.1. Osnivanje kulturne platforme s ciljem jačanja suvremene kulturne produkcije
	2.6.1.2. Razvoj platforme koja će podržati suradnju institucija iz područja kulture, kulturnih i kreativnih industrija i dionika iz civilnog sektora
	2.6.1.3. Podrška organizaciji kulturnih događanja i programa tijekom cijele godine
	2.6.1.4. Podrška jačanju promocije, vidljivosti i posjećenosti događanja i manifestacija kroz prilagodbu programa
	2.6.1.5. Primjena IKT tehnologija za unaprjeđenje usluga i promociju kulture
	2.6.1.6. Digitalizacija knjižne i arhivske građe
	2.6.1.7. Unapređenje suradnje s odgojno-obrazovnim institucijama kako bi se kontinuirano djelovalo na aktivnije uključivanje djece i mladih u kulturni život Grada
	2.6.1.8. Poticanje suradnje gospodarskog i kulturnog sektora s ciljem razvoja projekata i osiguranja održivih izvora financiranja
	2.6.1.9. Poticanje uključenosti civilnog sektora u kulturu i inovativne kulturno-umjetničke djelatnosti
	2.6.1.10. Potpora izradi publikacija i drugim promidžbenim aktivnostima
2.6.2. Unaprjeđenje infrastrukture u kulturi	2.6.2.1. Modernizacija postojećih i osiguravanje novih adekvatnih prostora za kulturne djelatnosti (multifunkcionalan kulturni centar i dr.)
	2.6.2.2. Osiguranje prostora za izvedbene umjetnosti
	2.6.2.3. Izgradnja atraktivne pozornice na otvorenom
	2.6.2.4. Razvoj tematskih interpretacijskih centara
	PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Interpretacijski centar Dalmatinske klape</i> • <i>Izgradnja omišskog gusarskog broda Sagitta-omiške strijele i Muzeja omiških gusara</i>
	2.6.2.5. Prilagodba kulturnih ustanova za pristup osobama s invaliditetom
	2.6.2.6. Osiguranje prostora za djelovanje udruga i KUD-ova
	2.6.2.7. Obnova i rekonstrukcija znamenitosti kulturne/tradicijske baštine
PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Obnova tvrđava na području Grada Omiša</i> • <i>Obnova ilirskog sjemeništa i crkve sv. Petra</i> • <i>Obnova tradicijskih mlinica na rijeci Cetini</i> • <i>Obnova tradicijskih putova</i> • <i>Revitalizacija tradicijskih sklopova i ruralnih cjelina</i> 	
2.6.2.8. Izgradnja, obnova i opremanje kulturnih centara (domova kulture)	

2.6.3. Unaprjeđenje sustava upravljanja kulturnim programima i aktivnostima	2.6.3.1. Izrada Strategije kulturnog razvitka Grada Omiša
	2.6.3.2. Uspostavljanje sustava za koordinirano i efikasno upravljanje i financiranje kulturnih programa i aktivnosti
	2.6.3.3. Osnivanje i podrška radu Kulturnog vijeća Grada Omiša s ciljem strateškog usmjeravanja investicija u programe u kulturi
	2.6.3.4. Jačanje stručnih i administrativnih kapaciteta u kulturnim ustanovama
	2.6.3.5. Podrška zaštiti i obnovi nematerijalne kulturne baštine
	2.6.3.6. Podrška umrežavanju udruga, KUD-ova i kulturnih institucija u razvoju i realizaciji kulturnih programa
	2.6.3.7. Poticanje međunarodne suradnje udruga i institucija u kulturi
2.6.4. Razvoj kreativnih kulturnih industrija	2.6.4.1. Izrada strategije razvoja kulturne i kreativne industrije
	2.6.4.2. Poticanje razvoja i osiguravanje prostora za djelovanje kulturnih i kreativnih industrija
	2.6.4.3. Promocija kulturnih i kreativnih industrija na domaćem i stranom tržištu
	2.6.4.4. Osnaživanje partnerstva između kulturnih i kreativnih industrija i svih vrsta obrazovnih i kulturnih institucija

Prioritet 2.7. Unaprjeđenje sportsko-rekreacijske infrastrukture i sadržaja	
Mjere	Aktivnosti
2.7.1. Unaprjeđenje sportsko-rekreacijske infrastrukture	2.7.1.1. Obnova, izgradnja i opremanje sportsko-rekreacijske infrastrukture PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Rekonstrukcija i dogradnja gradskog stadiona Anđelko Marušić - Ferata</i> • <i>Sportsko-rekreacijski i volonterski centar Kuglana</i> • <i>Rekonstrukcija sportsko-rekreacijskog centra Punta</i> • <i>Izgradnja/rekonstrukcija sportskih objekata na području Grada Omiša</i> • <i>Izgradnja sportsko-rekreacijskog centra Naklice</i>
	2.7.1.2. Izgradnja i rekonstrukcija javnih dječjih igrališta PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Uređenje dječjih igrališta na području Grada Omiša</i>
	2.7.1.3. Izgradnja trim staza
2.7.2. Poticanje uključenosti u sportsko-rekreativne aktivnosti	2.7.2.1. Poticanje organizacije sportskih događanja i aktivnosti, posebice za djecu i mlade
	2.7.2.2. Promotivne aktivnosti za sudjelovanje stanovnika čitavog područja Grada Omiša u programima sporta i sportske rekreacije i društvenog života
	2.7.2.3. Poticanje suradnje turističkog i sportsko-rekreacijskog sektora

Prioritet 2.8. Razvoj ostale društvene infrastrukture i sadržaja	
Mjere	Aktivnosti
2.8.1. Razvoj ostale društvene infrastrukture i sadržaja za lokalne zajednice	2.8.1.1. Rekonstrukcija, renovacija i modernizacija starih i napuštenih društvenih objekata s ciljem revitalizacije društvenih sadržaja PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Izgradnja-uređenje objekata za društvene namjene</i>

	2.8.1.2. Razvoj ostale društvene infrastrukture potrebne lokalnim zajednicama PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Izgradnja groblja i mrtvačnica na području Grada Omiša</i> • <i>Izgradnja novog objekta za potrebe javne uprave</i>
	2.8.1.3. Razvoj ostalih društvenih sadržaja

Cilj 3. Održivo gospodarenje prostornim resursima uz poboljšani standard života i kvalitetu okoliša

Tablica 2.2.-4. Prioriteti, mjere i aktivnosti u okviru Cilja 3

Prioritet 3.1. Unaprjeđenje komunalnih i komunikacijskih infrastrukturnih sustava	
Mjere	Aktivnosti
3.1.1. Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom i sanacija zagađenih lokacija	3.1.1.1. Razvoj infrastrukture za odlaganje otpada i recikliranje PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Reciklažno dvorište na području Grada Omiša</i> • <i>Izgradnja građevinskog reciklažnog dvorišta i kompostane</i>
	3.1.1.2. Nabava posebne opreme za gospodarenje otpadom
	3.1.1.3. Sanacija ekološki kritičnih točaka te divljih i starih odlagališta otpada
	3.1.1.4. Unaprjeđenje sustava odvojenog sakupljanja, recikliranja i ponovne upotrebe otpada
	3.1.1.5. Podizanje svijesti stanovništva o održavanju komunalnog reda i važnosti odvojenog sakupljanja otpada
3.1.2. Razvoj i unaprjeđenje učinkovitog sustava vodoopskrbe i odvodnje	3.1.2.1. Obnova i proširenje vodoopskrbne infrastrukture (posebice u područjima u kojima ona nedostaje) PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Vodoopskrba i odvodnja na području Grada Omiša</i> • <i>Izrada projektne dokumentacije i izgradnja sekundarne mreže vodoopskrbnog sustava Gornja Poljica</i> • <i>Odvodnja i vodoopskrba naselja uz rijeku Cetinu</i> • <i>Odvodnja i vodoopskrba naselja istočnog priobalja</i>
	3.1.2.2. Povećanje kapaciteta vodoopskrbnog sustava
	3.1.2.3. Planiranje i realizacija kontinuirane zaštite vodocrpilišta
	3.1.2.4. Aktivnosti podizanja svijesti lokalnog stanovništva i posjetitelja o obzirnom i štedljivom korištenju vode
	3.1.2.5. Rekonstrukcija postojećih i izgradnja novih dijelova mreže za prikupljanje i odvodnju otpadnih voda i oborinske odvodnje PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Izgradnja sustava odvodnje otpadnih voda Omiš-Borak</i>
	3.1.2.6. Realizacija planiranog sustava odvodnje pročišćavanja i ispuštanja otpadnih voda
	3.1.2.7. Širenje mreže za prikupljanje i odvodnju otpadnih voda prema zaobalju

	3.1.2.8. Poticanje korištenja modernih tehnologija u sustavu zbrinjavanja otpadnih voda
	3.1.2.9. Osiguranje izgradnje, održavanja i pražnjenja nepropusnih septičkih jama
	3.1.2.10. Jačanje ljudskih kapaciteta i opremanje odgovornih institucija za rad i održavanje sustava odvodnje
3.1.3. Razvoj i unaprjeđenje telekomunikacijske infrastrukture te povećanje pokrivenosti internetom	3.1.3.1. Izgradnja i razvoj mreža sljedeće generacije (NGN) u područjima u kojima nije dostupna infrastruktura za širokopojasni pristup internetu brzinama od 30 Mbit/s i većim
	3.1.3.2. Razvoj infrastrukture za širokopojasni pristup internetu s brzinama 30 Mbit/s i većim u cilju povećanja broja kućanstava korisnika infrastrukture za širokopojasni pristup internetu i povećanja atraktivnosti poduzetničkih zona
	3.1.3.3. Razvoj HotSpotova PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> Postavljenje bežičnog interneta na obalnom pojasu Dupci-Split (dionica Pisak-Omiš)
3.1.4. Razvoj, obnova i unaprjeđenje učinkovitog i održivog sustava opskrbe energije	3.1.4.1. Planiranje, razvoj i realizacija strateškog projekta razvoja plinoopskrbne infrastrukture na području Grada Omiša i Splitsko-dalmatinske županije
	3.1.4.2. Podrška daljnjem razvoju elektroenergetske mreže na području Grada Omiša
	3.1.4.3. Rekonstrukcija i gradnja proizvodnih sustava transformatorskih stanica i dalekovoda u cilju pouzdanijeg napajanja i podizanja prijenosne moći
	3.1.4.4. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije, kroz analizu potencijala i izradu potrebne dokumentacije za projekte korištenja obnovljivih izvora energije PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> Ulaganje u obnovljive izvore energije
	3.1.4.5. Podrška povećanja energetske učinkovitosti javnih i privatnih građevina PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> Povećanje energetske učinkovitosti na području Grada Omiša
	3.1.4.6. Mjere poticanja energetske učinkovitosti u javnoj rasvjeti PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> Energetska učinkovitost u javnoj rasvjeti
	3.1.4.7. Adaptacija i modernizacija javne rasvjete
	3.1.4.8. Provedba promotivnih programa i programa edukacije građana i MSP-ova o važnosti i mogućnostima povećanja energetske učinkovitosti i korištenja OIE
	3.1.4.9. Mjere poticanje povećanja energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih energenata u MSP-u

Prioritet 3.2. Unaprjeđenje efikasnosti prometa na području Grada Omiša u kontekstu prometnih tokova šireg područja, prometne povezanosti i održive urbane mobilnosti

Mjere	Aktivnosti
3.2.1. Unaprjeđenje cestovne prometne mreže i sustava za	3.2.1.1. Podrška izgradnji strateškog projekta obilaznice Grada Omiša (dio dionice splitske obilaznice)

upravljanje i sigurnosti u prometu	PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> <i>Izgradnja obilaznice u razini</i> 	
	3.2.1.2. Podrška u rekonstrukciji državne ceste D8 i županijskih cesta, te čvorišta i dionica-poveznica na autocestu	
	3.2.1.3. Izgradnja novih i rekonstrukcija postojećih dionica nerazvrstanih prometnica i obnova postojećih	
	PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> <i>Izgradnja/rekonstrukcija nerazvrstanih cesta</i> 	
	3.2.1.4. Izgradnja nedostajućih uličnih i cestovnih spojeva i rekonstrukcija raskrižja	
	3.2.1.5. Gradnja pješačkih staza uz prometnice, pješačkih nadhodnika i pothodnika (posebice na državnoj cesti D8), biciklističko-pješačkih mostova	
	3.2.1.6. Poboljšanje infrastrukture pješačkih zona i javno prometnih površina (izgradnja šetnica i sl.)	
	PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> <i>Uređenje javno prometnih površina na području Grada Omiša</i> <i>Uređenje Ulice fra Stjepana Vrlića u Omišu (izlaz Mlija)</i> <i>Uređenje Ulice Fošal</i> <i>Riva "Obala Sagitta" - tematska šetnica desne obale Cetine od mosta prema ušću</i> 	
	3.2.1.7. Poboljšanje prometne signalizacije na nerazvrstanim i lokalnim cestama	
	3.2.1.8. Mjere povećanja zaštite okoliša od štetnog djelovanja prometa (bukobrani, bankine...)	
	3.2.1.9. Implementacija inteligentnog prometnog sustava (ITS) nadzora i upravljanja prometom	
	3.2.2. Unaprjeđenje sustava javnog gradskog i prigradskog prijevoza i jačanje multimodalne funkcije	3.2.2.1. Izrada plana razvoja sustava javnog gradskog i prigradskog prijevoza na području Grada Omiša
		3.2.2.2. Izrada i implementacija plana održive urbane mobilnosti (POUM)
3.2.2.3. Podrška pružanju usluga prijevoza na manje isplativim linijama		
3.2.2.4. Potpora nabavi eko-friendly autobusa i unaprjeđenju infrastrukture javnih prijevoznika		
3.2.2.5. Uspostava sustava dužobalnog javnog gradskog prijevoza putem nabave manjih putničkih brodova koji zadovoljavaju standarde niske emisije ugljika		
3.2.2.6. Podrška modernizaciji korištenja sustava javnog prijevoza putem uvođenja jedinstvene prijevozne karte, sustava obavještanja putnika, beskontaktnog plaćanja, pametne karte i sl.		
3.2.2.7. Jačanje multimodalne funkcije grada Omiša boljim sustavom povezivanja cestovnog prometa i javnog gradskog i prigradskog prijevoza, biciklističkog prometa, pomorskog prometa i gradske luke, pristaništa na rijeci Cetini		
3.2.2.8. Razvoj sustava infrastrukture park and ride te bike and ride		
3.2.2.9. Analiza potreba i izgradnja javnih garaža (posebice na području Punta)		
3.2.2.10. Razvoj alternativnih prometnih sustava		
PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> <i>Izgradnja heliodroma</i> 		
3.2.3.1. Podrška rekonstrukciji i infrastrukturnom proširenju gradske luke Omiš		

3.2.3. Unaprjeđenje pomorske infrastrukture i usluga	PROJEKTI:
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Rekonstrukcija i dogradnja gradske luke Omiš</i>
	3.2.3.2. Modernizacija morskih luka za javni promet lokalnog značaja
	3.2.3.3. Podrška izgradnji nove i uređenju postojeće infrastrukture luka posebne namjene
	PROJEKTI:
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Izgradnja eko-marine Ribnjak</i>
	3.2.3.4. Analiza potreba i izrada plana obnavljanja i izgradnje komunalnih lučica
	3.2.3.5. Gradnja vezova za turističke brodove
3.2.4. Razvoj pješačkog i biciklističkog prometa	3.2.3.6. Izgradnja novih vezova za brodice
	3.2.3.7. Uspostava javnog dužobalnog linijskog prijevoza u funkciji javnog gradskog i međugradskog prijevoza Urbane aglomeracije Split
	3.2.3.8. Uspostava brodskih linija prema otoku Braču
	3.2.4.1. Obnova postojećih i izgradnja novih sustava biciklističkih staza
	PROJEKTI:
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Biciklistička i trim staza Omiš-Radmanove mlinice</i>
	3.2.4.2. Izgradnja i unaprjeđenje biciklističke i pješačke infrastrukture
	PROJEKTI:
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Pješački most Punta - Priko</i> 	
3.2.4.3. Uvođenje sustava javnih bicikala	
3.2.4.4. Provedba kampanja za popularizaciju biciklizma i edukacija biciklista	
3.2.4.5. Planiranje, nadogradnja postojećih i izgradnja novih sustava pješačkih staza	

Prioritet 3.3. Integrirano upravljanje postojećim i razvoj novih javnih površina	
Mjere	Aktivnosti
3.3.1. Prenamjena brownfield područja	3.3.1.1. Razvoj dokumentacije za prenamjenu i aktiviranje brownfield područja
	3.3.1.2. Aktivnosti pripreme i realizacije projekata obnove: preuređenje prostora bivše tvornice cementa "Renko Šperac" u područje ugostiteljsko-turističke namjene; preuređenje prostora bivšeg vojnog objekta u naselju Slime-Dovanj u interpretacijski centar adrenalinskog turizma; preuređenje objekta "Dom omladine" u coworking kulturni centar; prenamjena bivšeg vojnog kompleksa Ostrvica u poduzetnički centar za potporu poljoprivrednicima; prostor srušene tvornice cementa Palaveršić
3.3.2. Unaprjeđenje i gospodarenje javnim površinama	3.3.2.1. Unaprjeđenje postojećih i gradnja novih javnih gradskih površina
	PROJEKTI:
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Uređenje Starog omiškog groblja u gradski park</i>
	3.3.2.2. Osiguravanje kontinuiranog i adekvatnog održavanja i uređenja javnih gradskih površina
	3.3.2.3. Uvođenje registra ili informacijskog sustava javnih površina

Prioritet 3.4. Uspostava učinkovitog sustava očuvanja, zaštite i upravljanja prirodnom i kulturnom baštinom te unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja

Mjere	Aktivnosti
3.4.1. Unaprjeđenje sustava upravljanja zaštićenim krajobrazom kanjona Cetine	3.4.1.1. Mapiranje ovlasti nad upravljanjem i zaštitom zaštićenog područja kanjona rijeke Cetine
	3.4.1.2. Uspostava nove javne ustanove za upravljanje zaštićenim područjem kanjona rijeke Cetine
	3.4.1.3. Izrada plana upravljanja zaštićenim područjem kanjona rijeke Cetine
	3.4.1.4. Izrada plana upravljanja posjetiteljima u zaštićenom području kanjona rijeke Cetine
	3.4.1.5. Poboljšanje suradnje i koordinacija svih dionika u procesu upravljanja i zaštite područja u cilju održivog korištenja prirodnih dobara područja kanjona Cetine kroz forum dionika
	3.4.1.6. Izrada plana i sustavno praćenje aktivnosti koje se obavljaju na području kanjona rijeke Cetini (turizam, sportske aktivnosti, upravljanje vodama i šumama i sl.)
3.4.2. Održivo korištenje prirodne i kulturne baštine u svrhu očuvanja i turističke valorizacije	3.4.2.1. Poticanje aktivnosti u svrhu očuvanja i održavanja visokog stupnja krajobrazne, biološke i georaznolikosti
	3.4.2.2. Identifikacija posebno osjetljivih dijelova ekosustava u svrhu zaštite
	3.4.2.3. Uspostava informacijskog sustava o vrijednim i zaštićenim područjima prirode te utvrđenim elementima krajobrazne, biološke i georaznolikosti
	3.4.2.4. Provedba strateških projekata obnove, rekonstrukcije i interpretacije prirodne i kulturne baštine (interpretacijski centri, integrirani program revitalizacije fortifikacijskog sustava Omiša i dr.) te izgradnja prateće infrastrukture
	PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Uređenje obala na ušću rijeke Cetine</i> • <i>Realizacija arheološkog parka Brzet</i> • <i>Realizacija arheološkog parka Ostrvica</i>
	3.4.2.5. Izrada planova upravljanja, konzervatorskih analiza i smjernica za zaštićena područja, lokalitete i objekte prirodne baštine
	PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Održivi razvoj rijeke Cetine</i>
	3.4.2.6. Razvoj novih turističkih proizvoda povezanih s kulturnom baštinom i njena promocija
	3.4.2.7. Revitalizacija tradicijskih obrta kroz subvencioniranje i uključivanje u turističku ponudu
	3.4.2.8. Izrada planova upravljanja, konzervatorskih analiza i smjernica za zaštićena područja, lokalitete i objekte kulturne baštine
	3.4.2.9. Podrška za inovativnu prezentaciju i promociju prirodne i kulturne baštine
	3.4.2.10. Izrada planova za upravljanje i održivo gospodarenje prirodnom i kulturnom baštinom
3.4.2.11. Podrška zaštiti elemenata kulturne baštine	
PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Zaštita kulturne baštine na području Grada Omiša</i> 	
3.4.2.12. Podrška zaštiti elemenata prirodne baštine	

	3.4.2.13. Uključivanje civilnog sektora u aktivnosti zaštite i očuvanja prirodne i kulturne baštine
3.4.3. Organizacija i unaprjeđenje sustava praćenja kakvoće okoliša i podizanje svijesti o važnosti očuvanja okoliša	3.4.3.1. Uspostava i infrastrukturno opremanje sustava za mjerenje i praćenje kakvoće okoliša PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Postavljanje stanice za praćenje čistoće zraka i klimatske podatke (DHMZ)</i>
	3.4.3.2. Kontinuirano mjerenje i praćenje kakvoće sastavnica okoliša
	3.4.3.3. Izrada strateške karte buke i prevencija zagađenja bukom putem građevinskih i prostornoplanskih dokumenata
	3.4.3.4. Izgradnja, obnova i nadogradnja postrojenja za prikupljanje otpada u moru (kolektori), pročišćavanje otpadnih voda i septičkih jama te postrojenja za obnovu mulja
	3.4.3.5. Nabavka i instalacija uređaja za prihvata i obradu sakupljenog otpada s mora
	3.4.3.6. Regeneracija šuma i šumskog zemljišta pošumljavanjem autohtonim vrstama i mjerama obnove uništenih i oštećenih šumskih sastojina
	3.4.3.7. Provedba promotivnih aktivnosti za podizanje svijesti o problemima okoliša i mjerama za očuvanje okoliša
	3.4.3.8. Uključivanje civilnog sektora u aktivnosti zaštite i očuvanja okoliša
3.4.4. Unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja	3.4.4.1. Osnaženje suradnje svih nadležnih institucija u zaštiti od prirodnih i antropogenih rizika kroz integraciju u jedinstveni sustav zaštite i spašavanja
	3.4.4.2. Izrada planova praćenja, prevencije i djelovanja u slučaju svih vrsta rizika
	3.4.4.3. Razvoj organizacijskih sustava i kapaciteta za upozoravanje i zaštitu od svih vrsta katastrofa
	3.4.4.4. Nabava opreme i napredne tehnologije za prevenciju i sanaciju rizika i onečišćenja
	3.4.4.5. Unaprjeđenje i izgradnja vatrogasnih putova, prosjeke i osmatračnica u svrhu smanjenja opasnosti od požara PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Uređenje protupožarnih putova na području Grada Omiša i susjednih jedinica lokalne samouprave</i>
	3.4.4.6. Ulaganje u infrastrukturu i opremanje vatrogasnih domova u svrhu učinkovite zaštite od požara PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Izgradnja/uređenje vatrogasnih domova na području Grada Omiša</i>
	3.4.4.7. Informiranje i edukacija građana za postupanje u slučaju rizika
	3.4.4.8. Nabava opreme i izgradnja infrastrukture za smanjenje štete od katastrofa
	3.4.4.9. Sanacija kritičnih točaka povećane opasnosti za lokalno stanovništvo (sanacija opasnih stijena i dr.) PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Sanacija stijena na području Grada Omiša</i> • <i>Sanacija klizišta Mlija</i>
	3.4.4.10. Poboljšanja u funkcioniranju pojedinih područja javnih usluga (vatrogasne službe, i dr.) kroz razne oblike obuke (seminari, radionice, vježbe i sl.) i obrazovne module koji se temelje na korištenju najnovijih tehnologija i opreme

Cilj 4. Dobro upravljanje

Tablica 2.2.-5. Prioriteti, mjere i aktivnosti u okviru Cilja 4

Prioritet 4.1. Povećanje učinkovitosti javne uprave	
Mjere	Aktivnost
4.1.1. Unaprjeđenje poslovnih procesa javne uprave	4.1.1.1. Kontinuirano osposobljavanje i obrazovanje javnih djelatnika u skladu s potrebama javnog upravljanja
	4.1.1.2. Jačanje osposobljenosti djelatnika javne uprave za pripremu i provedbu projekata međunarodne suradnje
	4.1.1.3. Razvoj sustava upravljanja ljudskim resursima i provedba IKT rješenja u sustavu upravljanja ljudskim resursima
	4.1.1.4. Uspostava sustava nadzora za praćenje učinaka javnih poduzeća
	4.1.1.5. Izgradnja i razvoj informacijskog sustava praćenja i potpore kvalitetnijeg upravljanja prostorom
	4.1.1.6. Uvođenje sustava praćenja provedbe strateških i planskih dokumenata na razini javne uprave
	4.1.1.7. Podrška implementaciji upravljačkih metoda sa svrhom unapređenja upravljanja u javnoj upravi
	PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> Mjere za unapređenje upravljanja
4.1.2. Osnaženje kapaciteta i suradnje među svim akterima razvoja	4.1.1.8. Podrška izradi planova razvoja i upravljanja
	PROJEKTI: <ul style="list-style-type: none"> Izrada planova razvoja i upravljanja
	4.1.2.1. Razrada standardiziranih pravila za međusobnu suradnju institucija i organizacija iz različitih područja djelovanja
	4.1.2.2. Uspostava platformi za umrežavanje subjekata iz javnog, privatnog i civilnog sektora
	4.1.2.3. Organizacija redovitih tematskih radnih sastanaka relevantnih sektorskih predstavnika
	4.1.2.4. Izgradnja webservisa za informiranje o natječajima za subvencioniranje, financiranje, edukacijama i razvojnim planovima i projektima u provedbi
	4.1.2.5. Organizacija i provođenje edukacija svih aktera o strateškom planiranju i mogućnostima korištenja financijskih instrumenata
	4.1.2.6. Poticanje osnivanja i djelovanja udruga, posebno u sektorima koji su identificirani kao deficitarni
4.1.2.7. Jačanje svijesti građana o važnosti i mogućnostima djelovanja organizacija civilnog društva u pripremi, donošenju i provođenju javnih politika kroz organizaciju tribina, skupova i sl.	

2.3. Odnos Strategije s drugim strategijama, planovima i programima

U ovom poglavlju dan je pregled strategija, planova i programa Republike Hrvatske, Splitsko-dalmatinske županije i Grada Omiša koji su povezani s provedbom Strategije. Prikazani su osnovni ciljevi navedenih dokumenata koji su vezani za sadržaj Strategije te njihov međusobni odnos sa Strategijom.

Prostorni plan Splitsko-dalmatinske županije (Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije 1/03, 8/04, 5/05, 5/06, 13/07, 9/13)

Osnovni ciljevi razvitka od značajan za razvoj određeni Prostornim planom Splitsko-dalmatinske županije su sljedeći:

- Podići opću razinu razvijenosti Županije iznad razine prosječne razvijenosti Hrvatske, bogatstva ljudi, ukupne zaposlenosti i kvalitete življenja,
- Dinamizirati ukupni a posebno gospodarski razvitak, naročito nakon 2007-te godine,
- Naglašeno poticati razvitak obalne ekonomije,
- Uspostaviti razvojnu ravnotežu svih područja Županije,
- Izgraditi sustav upravljanja prostorom i resursima Županije kao instrumenta svjesnog vođenja razvitka i negacije postojećeg spontaniteta,
- Razvitak graditi na načelima održivog razvitka, kao stalno i potpuno, gospodarski, ekološki, tehnološki i društveno održivo korištenje svih potencijala Splitsko-dalmatinske županije.

Ciljevi razvitka ključnih sektora su sljedeći:

- Razvijati ekološki čistu industriju bez negativnih utjecaja na okoliš,
- U sektoru usluga ključnu ulogu treba imati kompleks prometa, trgovine i turizma,
- Mala i srednja poduzeća trebaju postati dominantni oblik poslovanja,
- Podići razinu socijalne skrbi i pratiti socijalne prilike, te ih stalno dovoditi u razmjer s ukupnom razvijenošću.

Svi navedeni ciljevi ugrađeni su i u odgovarajuće mjere određene Strategijom te je ona u skladu s Prostornim planom Splitsko-dalmatinske županije.

Prostorni plan uređenja Grada Omiša (Službeni glasnik Grada Omiša 4/07, 8/10, 3/13, 5/15, 10/15, 15/15, 9/16)

Ciljevi prostornog razvoja Grada Omiša postavljeni su Prostornim planom Županije. Prostornim planom uređenja Grada Omiša određeno je da ciljevi razvitka Grada Omiša trebaju uvažavati sljedeće:

- Stvaranje uvjeta za integraciju prostora grada Omiša u prostor države i Europe.

- Budući razvitak temeljiti na optimalnom korištenju prirodnih resursa uvažavanjem kriterija održivog razvoja. Osigurati optimalne prostorne uvjete kroz namjenu i uvjete korištenja prostora za razvoj turizma, poljoprivrede i ekološki prihvatljive prerađivačke industrije.
- Zaustavljanje depopulacijskog procesa u zaobalnom dijelu grada, uz poboljšanje dobne strukture, te osiguranje uvjeta za zadržavanje i povratak stanovništva stvaranjem adekvatnih uvjeta života i rada, i time stvaranja uvjeta za demografsku revitalizaciju.
- Destimulirati daljnji razvoj sekundarnog stanovanja kroz gradnju kuća za odmor.
- Otvaranje novih radnih mjesta u turizmu, ugostiteljstvu, poljoprivredi, prerađivačkoj industriji.
- Osiguranje prostornih uvjeta za poticanje razvoja polifunkcionalnog gospodarstva u optimalnim dimenzijama, s osloncem na turizam (ne masovne već selektivne ponude, primjereno mogućnostima lokalne zajednice – demografskim i sociološkim obilježjima stanovništva) i poljoprivredu.
- Rekonstrukcija i proširenje državne ceste, te ostale cestovne infrastrukture.
- Osiguranje prostornih uvjeta za razvitak prometnog, vodnogospodarskog i energetskog sustava u skladu s potrebama gospodarstva, stanovništva i potrebama razvoja.
- Postojanje optimalnih uvjeta za rad postojećih društvenih djelatnosti (odgoj, obrazovanje, kultura, šport, zdravstvo).
- Zaštićena prirodna i kulturna baština u funkciji turističke ponude.
- Zaštita i oplemenjivanje okoline a naročito čistoće mora kao važnog resursa, te očuvanje prirodne i graditeljske baštine, kao sastavne komponente očuvanja ekološke i kulturne ravnoteže.
- Riješeno imovinsko pravno stanje (ustrojen zemljišnik, kadrovski popunjen i opremljen, te nova katastarska izmjera).
- Riješeno deponiranje otpada i komunalno uređenje naselja.
- Brojem i vrstom središnjih funkcija stvoriti uvjete i mogućnosti zadovoljavanja potreba stanovništva i vršenja usluga, koje će življenje činiti prihvatljivim.
- Izrađena prostorno planska dokumentacija.
- Izgradnju sustava upravljanja kao instrumenta svjesnog vođenja razvitka koji će značiti svojevrсно institucionaliziranje područja grada, te zaštitu njegovih vrijednosti i privlačenje onih aktivnosti koje mogu pružiti najveće efekte uz uvjet da se sačuva smisao i sadržaj gradskog prostora.

Svi navedeni ciljevi ugrađeni su i u odgovarajuće mjere određene Strategijom te je ona u skladu s Prostornim planom uređenja Grada Omiša.

Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske (NN 30/09)

Održivi razvitak pretpostavlja ostvarivanje tri opća cilja: stabilnoga gospodarskog razvitka, pravedne raspodjele socijalnih mogućnosti te zaštite okoliša. Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske usmjerena je, uz poštivanje preuzetih međunarodnih obveza, na dugoročno djelovanje u osam ključnih područja: 1. poticaj rasta broja stanovnika Republike Hrvatske; 2. okoliš i prirodna dobra; 3. usmjeravanje na održivu proizvodnju i potrošnju; 4. ostvarivanje socijalne i teritorijalne kohezije i pravde; 5. postizanje energetske neovisnosti i rasta učinkovitosti korištenja energije; 6. jačanje javnog zdravstva; 7. povezivanje Republike Hrvatske; 8. zaštitu Jadranskog mora, priobalja i otoka. Na tim je područjima nužno preusmjeriti postojeće procese prema održivijem ponašanju. Riječ je o osam ključnih izazova održivog razvitka na kojima se temelje i strateški pravci razvitka Republike Hrvatske.

Strategija Razvoja Grada Omiša temelji se na integralnom razvoju koji podrazumijeva konkurentno i održivo gospodarstvo uz održivo korištenje prirodnih i društvenih resursa, razvoj poduzetničkog potencijala te porast kvalitete života, te je stoga usklađena sa Strategijom održivog razvitka Republike Hrvatske.

Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske (odluka o izradi NN 143/13)

Vlada Republike Hrvatske usvojila je Strategiju prostornog razvoja na 32. sjednici održanoj 20. travnja 2017. godine, no u vrijeme izrade predmetne Strateške studije Hrvatski sabor još nije donio navedenu Strategiju. Kako se uskoro očekuje donošenje Strategije od strane Hrvatskog sabora, analiziran je odnos Strategije prostornog razvoja sa Strategijom razvoja Grada Omiša. Opći cilj određen Strategijom prostornog razvoja je „uravnotežen i održiv prostorni razvoj na principima teritorijalne kohezije u funkciji poboljšanja kvalitete života i ublažavanja depopulacijskih trendova, uz očuvanje identiteta prostora.“ Strategijom su određena 5 prioriteta: Održivost prostorne organizacije, Očuvanost identiteta prostora, Prometna povezanost, Razvoj energetske sustava i Otpornost na promjene. Gotovo sve mjere određene Strategijom razvoja Grada Omiša, u skladu su s navedenim prioritetima.

Strategija regionalnoga razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do kraja 2020. godine (NN 75/17)

Vlada Republike Hrvatske usvojila je Strategiju regionalnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do kraja 2020. godine na 43. sjednici održanoj 21. lipnja 2017. godine te slijedi njezino upućivanje u saborsku proceduru na daljnje postupanje. Strategijom se namjerava pridonijeti utvrđivanju prioriteta aktivnosti usmjerenih prema jačanju razvojnog potencijala svih hrvatskih regija, smanjenju regionalnih razlika te jačanju i izgradnji razvojnog potencijala slabije razvijenih dijelova zemlje. Strategijom su definirana tri strateška cilja: 1. Povećanje kvalitete života poticanjem održivog teritorijalnog razvoja, 2. Povećanje konkurentnosti regionalnoga gospodarstva i zaposlenosti i 3. Sustavno upravljanje regionalnim razvojem. Postizanju navedenih ciljeva doprinijet će provedba većine mjera i aktivnosti određenih Strategijom razvoja Grada Omiša, a pogotovo unutar cilja 1. Konkurentno i održivo gospodarstvo temeljeno na održivom korištenju prirodnih i

društvenih dobara te razvoju poduzetničkog potencijala i 2. Unaprjeđenje kvalitete života kroz ulaganja u razvoj društvene infrastrukture i društvenih usluga.

Razvojna strategija Splitsko-dalmatinske županije 2011. – 2013. (2011.)

Vizija razvoja Splitsko-dalmatinske županije: SDŽ je visoko-razvijena, razvojno dinamična, pomorski orijentirana, otvorena europsko-mediteranska regija:

- konkurentnog gospodarstva, temeljenog na znanju i kvalitetnim ljudskim resursima;
- prepoznatljiva i privlačna zbog visoke kvalitete življenja, očuvanog okoliša, kulture i tradicije;
- usmjerena održivom razvoju svih svojih dijelova te prometno i razvojno integrirana sa svojim širim okruženjem;
- utemeljena na snažnom partnerstvu i komunikaciji među razvojnim dionicima.

Strategijom je definirano 5 strateških ciljeva: Konkurentno gospodarstvo, Razvoj infrastrukture, zaštita prirode i okoliša, Razvoj ljudskih resursa i povećanje kvalitete života, Unaprjeđenje upravljanja razvojem i Jačanje prepoznatljivosti županije. Strategija razvoja Grada Omiša u skladu je sa svim strateškim ciljevima definiranim ovom Strategijom.

Strategija razvoja Urbane Aglomeracije Split (UAS)

Urbana aglomeracija Split sastoji se od Grada-središta Splita te 13 okolnih jedinica lokalne samouprave, uključujući i Omiš. Strategija razvoja UAS u vrijeme izrade predmetne Strateške studije još nije bila usvojena, no u završnoj je fazi. Vizija razvoja Urbane aglomeracije Split glasi: Urbana aglomeracija Split prednjači u omogućavanju svojim stanovnicima aktiviranje njihovih potencijala s ciljem ostvarivanja visoke kvalitete života. Strategijom su definirana 3 cilja:

- unaprijeđena kvaliteta života na području UAS
- konkurentnost gospodarstva podignuta na razinu koja osigurava održivi gospodarski rast i povećanje zaposlenosti na jedinstvenom europskom tržištu,
- razvijeni učinkoviti infrastrukturni sustavi za održivo korištenje prirodnih resursa.

U nastavku su izdvojene mjere Strategije razvoja Grada Omiša za provedbu čijih aktivnosti će biti potrebna suradnja sa susjednim jedinicama lokalne samouprave, a doprinijet će postizanju ciljeva postavljenih Strategijom razvoja UAS:

1.2.2. Razvoj nove te obnova i unaprjeđenje postojeće turističke infrastrukture

1.3.1. Potpora poslovanju subjekata u poljoprivredi i ribarstvu

1.3.2. Poticanje ekološke poljoprivredne proizvodnje

1.3.3. Podrška potpornim organizacijama u poljoprivredi i ribarstvu

3.1.1. Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom i sanacija zagađenih lokacija

3.1.3. Razvoj i unaprjeđenje telekomunikacijske infrastrukture te povećanje pokrivenosti internetom

3.1.4. Razvoj, obnova i unaprjeđenje učinkovitog i održivog sustava opskrbe energije

3.2.1. Unaprjeđenje cestovne prometne mreže i sustava za upravljanje i sigurnosti u prometu

3.2.2. Unaprjeđenje sustava javnog gradskog i prigradskog prijevoza i jačanje multimodalne funkcije

3.2.3. Unaprjeđenje pomorske infrastrukture i usluga

Strategija razvoja susjednih jedinica lokalne samouprave

Strategija razvoja Grada Omiša ne sadrži aktivnosti i projekte za čiju provedbu je nužna suradnja sa susjednim jedinicama lokalne samouprave. S druge strane, za određene aktivnosti i projekte suradnja je poželjna, kao što su:

- Razvoj prepoznatljive turističke destinacije kroz prostorno uravnotežen i održiv turizam (Uređenje obalnog pojasa Dupci-Split, dionica Pisak-Omiš)
- Unaprjeđenje sportsko-rekreacijske infrastrukture i sadržaja (Izgradnja trim staza)
- Unapređenje komunalnih i komunikacijskih infrastrukturnih sustava (sustavi gospodarenja otpadom, razvoj i unaprjeđenje telekomunikacijske infrastrukture te povećanje pokrivenosti internetom, razvoj sustava vodoopskrbe i odvodnje, razvoj sustava opskrbe energijom, unaprjeđenje cestovne prometne mreže i sustava za upravljanje sigurnosti u prometu, unaprjeđenje sustava javnog gradskog i prigradskog prijevoza i jačanje multimodalne funkcije, razvoj pješačkog i biciklističkog prometa)

Uspostava učinkovitog sustava očuvanja, zaštite i upravljanja prirodnom i kulturnom baštinom te unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja (održivi razvoj rijeke Cetine, uređenje protupožarnih putova na području Grada Omiša i susjednih jedinica lokalne samouprave).

Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine (NN 72/17)

Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine temeljni je dokument zaštite prirode u Republici Hrvatskoj. Strategijom je određeno 5 strateških ciljeva:

1. povećati učinkovitost osnovnih mehanizama zaštite prirode,
2. smanjiti direktne pritiske na prirodu i poticati održivo korištenje prirodnih dobara,
3. ojačati kapacitete sustava zaštite prirode,
4. povećati znanje i dostupnost podataka o prirodi,
5. podići razinu znanja, razumijevanja i podrške javnosti za zaštitu prirode.

Postizanju navedenih ciljeva doprinijet će Prioritet 3.4. Uspostava učinkovitog sustava očuvanja, zaštite i upravljanja prirodnom i kulturnom baštinom te unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja.

Strategija upravljanja vodama (NN 91/08)

Temeljni cilj upravljanja vodama je postizanje cjelovitog i usklađenog vodnog režima na državnom teritoriju. Integralnim upravljanjem vodama potrebno je osiguravati dovoljno kvalitetne pitke vode za javnu vodoopskrbu stanovništva, osiguravati potrebnu količinu vode odgovarajuće kakvoće za gospodarske namjene, zaštititi ljude i materijalna dobra od štetnoga djelovanja voda te postići i očuvati dobro stanje voda zbog zaštite vodnih i o vodi ovisnih ekosustava.

Mjera 3.1.2. Razvoj i unaprjeđenje učinkovitog sustava vodoopskrbe i odvodnje i s njom povezane aktivnosti, doprinijet će postizanju navedenih ciljeva.

Plan upravljanja vodnim područjima (NN 66/16)

Plan upravljanja vodnim područjima je planski dokument koji se donosi za razdoblje od 6 godina, nakon čega se mijenja i dopunjuje za razdoblje od narednih 6 godina. Plan se sastoji od dvije komponente – Upravljanje vodnim područjima i Upravljanje rizicima od poplava, a sadrži, u bitnome, popis ciljeva kakvoće za površinske i podzemne vode s rokovima za postizanje tih ciljeva, sažeti prikaz donesenih programa mjera za postizanje ciljeva kakvoće voda te utvrđena sredstva potreba za provedbu programa mjera.

Aktivnosti unutar mjere 3.1.2. Razvoj i unaprjeđenje učinkovitog sustava vodoopskrbe i odvodnje u skladu su s Mjerama zaštite vode namijenjene za ljudsku potrošnju, Mjerama unaprjeđenja kontrole zahvaćanja voda te Mjerama kontrole točkastih izvora onečišćenja, Mjerama kontrole raspršenih izvora onečišćenja, određenih Planom upravljanja vodnim područjima.

Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05)

Vizija – zamisao gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je tzv. bezdeponijski koncept kojem se teži kao idealu. Za njegovo ostvarenje bilo bi potrebno zatvaranje kruga od izbjegavanja nastajanja otpada, smanjenja količina i štetnosti, reciklaže i uporabe (mehaničke, biološke, energetske) do iskorištavanja inertnog ostatka.

Mjera 3.1.1. Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom i sanacija zagađenih lokacija uključuje 6 aktivnosti kojima će se doprinijeti postizanju sljedećih ciljeva postavljenih Strategijom gospodarenja otpadom:

1. Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na izvoru te otpada kojega se mora odložiti, uz materijalnu i energetske uporabu otpada,
2. Razvitak infrastrukture za cjeloviti sustav gospodarenja otpadom IVO (stvaranje uvjeta za učinkovito funkcioniranje sustava),
3. Smanjivanje rizika od otpada.

Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine (NN 3/17)

Planom su određena 3 cilja: 1. unaprijediti sustav gospodarenja komunalnim otpadom, 2. unaprijediti sustav gospodarenja posebnim kategorijama otpada, 3. unaprijediti sustav gospodarenja opasnim otpadom. Aktivnosti unutar Mjere 3.1.1. Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom i sanacija zagađenih lokacija doprinijet će postizanju ciljeva određenih Planom gospodarenja otpadom.

Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030. godine (NN 84/17)

Sukladno metodologiji Europske komisije izrada Strategije prometnog razvoja Republike Hrvatske, odvijala se u 3 faze: prvu fazu predstavlja izrada Strategije prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2014. do 2030. godine (listopad, 2014.), drugu fazu predstavlja izrada Nacionalnog prometnog modela koja je uspješno završena u lipnju 2016. godine dok treća faza izrade Strategije prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030. godine predstavlja usklađivanje Nacionalnog prometnog modela i prve faze Strategije prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2014. do 2030. godine. Opći cilj Strategije prometnog razvoja Republike Hrvatske od 2014. do 2030. godine bio je postizanje učinkovitog i održivog prometnog sustava na teritoriju Republike Hrvatske, uzimajući u obzir novu ulogu nakon njezina pristupanja Europskoj uniji u srpnju 2013. godine. Strategijom 2017. – 2030. postavljeno je 9 općih ciljeva te specifični ciljevi koji se odnose na pojedini prometni sektor, kao i specifični ciljevi koji vrijede za sve prometne sektore.

Aktivnosti i mjere unutar prioriteta 3.2. Unaprjeđenje efikasnosti prometa na području Grada Omiša u kontekstu prometnih tokova šireg područja, prometne povezanosti i održive urbane mobilnosti, doprinijet će postizanju glavnih ciljeva Strategije prometnog razvoja Republike Hrvatske.

Nacionalna strategija razvoja zdravstva 2012. – 2020. (NN 116/12)

Vizija zdravstvenog sustava Republike Hrvatske, postavljena Nacionalnom strategijom razvoja zdravstva je sljedeća:

„Zdravstveni sustav u RH će unaprijediti kvalitetu života i stvoriti uvjete za gospodarski rast kroz očuvanje i unapređenje zdravlja svakog pojedinca i cijele populacije. Poštujući činjenicu da na zdravlje utječe veliki broj čimbenika izvan sustava zdravstva, zdravstveni sustav ojačat će svoj kapacitet za suradnju s drugim sektorima i unaprijediti vlastiti kapacitet za preoblikovanje kako bi se odgovorilo na nove zdravstvene izazove i potrebe stanovništva. Zdravstveni sustav RH će na djelotvoran i racionalan način provoditi mjere zaštite i unapređenja zdravlja te liječenja i rehabilitacije bolesnika pri čemu će se uvijek voditi znanstveno utemeljenim spoznajama. Sustav će bolesnicima dati središnju i aktivnu ulogu, a temeljit će se na visokim etičkim i moralnim normama.“

Mjera 2.4.1. Poboljšanje pristupa hitnoj i primarnoj zdravstvenoj zaštiti te kvalitete zdravstvenih usluga, u skladu je s Prioritetom 4. Reorganizacija ustroja i djelovanja

zdravstvenih ustanova i Prioritetom 5. Poticanje kvalitete u zdravstvenoj zaštiti, Nacionalne strategije razvoja zdravstva.

Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije (NN 124/14)

Hrvatska prepoznaje obrazovanje i znanost kao razvojne prioritete koji jedini mogu donijeti dugoročnu društvenu stabilnost, ekonomski napredak i osiguranje kulturnog identiteta. Misija hrvatskoga obrazovnog sustava jest osigurati kvalitetno obrazovanje dostupno svima pod jednakim uvjetima, u skladu sa sposobnostima svakoga korisnika sustava. Misija hrvatskoga znanstvenog sustava jest istraživanjima unapređivati ukupni svjetski fond znanja te pridonositi boljitku hrvatskog društva, a napose gospodarstva. Vizija na kojoj počiva ova Strategija jest hrvatsko društvo u kojem kvalitetno obrazovanje bitno utječe na život svakog pojedinca, na odnose u društvu i na razvoj gospodarstva. Hrvatsko će društvo biti demokratsko, tolerantno i inovativno, a osobnost svakog pojedinca moći će doći do punog izražaja. Gospodarstvo će se velikim dijelom zasnivati na naprednim tehnologijama koje omogućuju stvaranje visoke dodatne vrijednosti, a kvalitetno obrazovani pojedinci moći će pronaći odgovarajući posao.

Prioritet 2.1. Razvoj odgojno-obrazovne infrastrukture i usluga i Mjera 2.2.1. Poticanje usklađivanja potreba gospodarstva i sustava obrazovanja, doprinijet će ostvarenju ciljeva Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije, koji su vezani za rani i predškolski te srednjoškolski odgoj, obrazovanje mladih i cjeloživotno učenje.

Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine (NN 55/13)

Glavni cilj razvoja hrvatskog turizma do 2020. godine je povećanje njegove atraktivnosti i konkurentnosti, što će rezultirati ulaskom u vodećih 20 turističkih destinacija u svijetu po kriteriju konkurentnosti. Ostali strateški ciljevi turističkog razvoja su poboljšavanje strukture i kvalitete smještaja, novo zapošljavanje, investicije i povećanje turističke ponude, te bi oni trebali pridonijeti ostvarenju glavnog cilja.

Prioritet 1.2. Razvoj prepoznatljive turističke destinacije kroz prostorno uravnotežen i održiv turizam, sa svim uključenim mjerama i aktivnostima, doprinijet će postizanju strateških ciljeva kao i glavnog cilja Strategije razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine.

Strategija razvoja nautičkog turizma Republike Hrvatske za razdoblje 2009. – 2019. (2008.)

Vizija razvoja nautičkog turizma je sljedeća: „Hrvatski nautički turizam treba razvijati tako da bude prepoznat i cijenjen kao vodeći – prvi među najboljima u Sredozemlju.“ Aktivnosti unutar mjere 3.2.3. Unaprjeđenje pomorske infrastrukture i usluga, u skladu su sa sljedećim strateškim ciljevima Strategije razvoja nautičkog turizma:

3. Povećanje prihvatnih kapaciteta sanacijom, rekonstrukcijom i revitalizacijom postojećih luka (povijesne luke u urbanim sredinama, napuštene vojne luke, proširenje luka nautičkog turizma radi prihvata velikih jahti),

5. Opremanje i nadzor plovnih objekata i luka nautičkog turizma uređajima i opremom za zaštitu mora od onečišćenja,
10. Jačanje konkurentnosti svih subjekata nautičkog turizma,
11. Primjena novih tehnologija i ekoloških standarda.

Strategija razvoja poduzetništva Republike Hrvatske 2013. – 2020. (NN 136/13)

Opći cilj postavljen Strategijom razvoja poduzetništva Republike Hrvatske je „povećanje konkurentnosti maloga gospodarstva u Hrvatskoj“. Realizacija općeg cilja bit će potpomognuta mjerama koje će se odnositi na pet strateških ciljeva: poboljšanje ekonomske uspješnosti, poboljšan pristup financiranju, promocija poduzetništva, poboljšanje poduzetničkih vještina, poboljšano poslovno okruženje. Prioritet 1.1. Razvoj konkurentnog poduzetništva, obrtništva i industrije, doprinijet će postizanju općeg cilja određenog Strategijom razvoja poduzetništva Republike Hrvatske.

Strategija razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2016. do 2020. godine (NN 68/126)

Temeljni ciljevi koje Vlada Republike Hrvatske ističe u ovoj Strategiji do 2020. godine su:

- pokrivenost pristupnim mrežama sljedeće generacije (NGA – Next Generation Access Networks), koje omogućuju pristup internetu brzinama većim od 30 Mbit/s za sve stanovnike Republike Hrvatske,
- da najmanje 50% kućanstava u Republici Hrvatskoj budu korisnici usluge pristupa internetu brzinom od 100 Mbit/s ili većom.

Mjera 3.1.3. Razvoj i unaprjeđenje telekomunikacijske infrastrukture te povećanje pokrivenosti internetom doprinijet će postizanju ciljeva postavljenih Strategijom razvoja širokopojasnog pristupa.

Strategija energetskeg razvoja Republike Hrvatske (NN 130/09)

Vizija određena Strategijom energetskeg razvoja Republike Hrvatske glasi: „Republika Hrvatska imat će pouzdan i održivi energetske sektor, čiji će se razvoj temeljiti na iskorištavanju svih energetskeg opcija za zadovoljavanje vlastitih energetskeg potreba i za stvaranje dodatnih koristi za građane, a sve u skladu s načelima okolišne, gospodarske i društvene odgovornosti.“ Strategija slijedi tri temeljna energetskeg cilja: sigurnost opskrbe energijom, konkurentnost energetskeg sustava i održivost energetskeg razvoja.

Mjera 3.1.4. Razvoj, obnova i unaprjeđenje učinkovitog i održivog sustava opskrbe energije u skladu je s vizijom i ciljevima postavljenim Strategijom energetskeg razvoja.

Strategija zaštite, očuvanja i održivog gospodarskog korištenja kulturne baštine Republike Hrvatske za razdoblje 2011.-2015.

Vizija očuvanja, zaštite i gospodarskog korištenja kulturne baštine Republike Hrvatske glasi: „Kulturna baština temelj je očuvanja kulturnog i nacionalnog identiteta te kulturnog razvitka i održivog gospodarskog razvoja Republike Hrvatske“. Strategijom su određena 3 strateška cilja: Povećati efikasnost i uspješnost politike zaštite i očuvanja kulturne baštine radi njezina održivog korištenja; Povećati prihode i druge koristi od održivog korištenja kulturne baštine; Podizati razinu svijesti pojedinaca i zajednice o važnosti kulturne baštine i održivom korištenju kulturne baštine.

Mjera 3.4.2. Održivo korištenje prirodne i kulturne baštine u svrhu očuvanja i turističke valorizacije doprinijet će postizanju navedenih ciljeva.

Nacionalna strategija zaštite od požara za razdoblje od 2013. do 2022. (NN 68/13)

Glavni ciljevi razvoja sustava zaštite od požara i prioriteta kroz preventivno i operativno djelovanje su: smanjiti broj nastalih požara, smanjiti broj stradalih osoba, smanjiti materijalnu štetu nastalu uslijed posrednog i neposrednog djelovanja požara, unaprijediti sustav vatrogastva te redefinirati status vatrogasaca. Mjera 3.4.4. Unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja s aktivnostima koje se odnose na zaštitu od požara, doprinijet će postizanju ciljeva određenih Nacionalnom strategijom zaštite od požara.

Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. (2015.)

Mjera 1. Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja, Programa ruralnog razvoja, u skladu je s mjerom 1.3.1. Potpora poslovanju subjekata u poljoprivredi i ribarstvu.

Mjera 3. Sustavi kvalitete za poljoprivredne proizvode i hranu, Mjera 4. Ulaganja u fizičku imovinu, Programa ruralnog razvoja, Mjera 6. Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja, Mjera 9. Uspostava proizvođačkih grupa i organizacija, Mjera 10. Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene, Mjera 11. Ekološki uzgoj, Mjera 16. Suradnja i Mjera 19. Leader (CLLD), Programa ruralnog razvoja, u skladu su s prioritetima i mjerama unutar cilja 1. Konkurentno i održivo gospodarstvo temeljeno na održivom korištenju prirodnih i društvenih dobara te razvoju poduzetničkog potencijala.

Mjera 7. Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima u skladu je određenim prioritetima i mjerama unutar cilja 2. Unaprjeđenje kvalitete života kroz ulaganja u razvoj društvene infrastrukture i društvenih usluga i cilja 3. Održivo gospodarenje prostornim resursima uz poboljšani standard života i kvalitetu okoliša.

Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. (2015.)

Operativni programi su plansko-programski dokumenti koji detaljnije opisuju i razrađuju mjere i aktivnosti za učinkovitu provedbu i korištenje Europskih strukturnih fondova.

Mjera 3.1.3. Razvoj i unaprjeđenje telekomunikacijske infrastrukture te povećanje pokrivenosti internetom, kao i sve aktivnosti koje uključuju modernizaciju i korištenje informacijske i komunikacijske aktivnosti, u skladu su s Prioritetnom osi 2: Korištenje informacijske i komunikacijske tehnologije, Operativnog programa Konkurentnost i kohezija.

Većina mjera i prioriteta unutar cilja 1. Konkurentno i održivo gospodarstvo temeljeno na održivom korištenju prirodnih i društvenih dobara te razvoju poduzetničkog potencijala, u skladu je s Prioritetnom osi 3. Poslovna konkurentnost.

Mjera 3.1.4. Razvoj, obnova i unaprjeđenje učinkovitog i održivog sustava opskrbe energije, u skladu je s Prioritetnom osi 4. Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije.

Većina mjera i prioriteta unutar cilja 3. Održivo gospodarenje prostornih resursima uz poboljšani standard života i kvalitetu okoliša, u skladu je s Prioritetnom osi 6. Zaštita okoliša i održivost resursa.

Prioritet 3.2. Unaprjeđenje efikasnosti prometa na području Grada Omiša u kontekstu prometnih tokova šireg područja, prometne povezanosti i održive urbane mobilnosti, u skladu je Investicijskim prioritetom 7ii. Razvoj i unaprjeđenje prometnih sustava prihvatljivih za okoliš, i prometni sustavi sa niskim emisijama CO₂, uključujući unutarnje plovne putove i pomorski prijevoz, luke, multimodalne veze i aerodromsku infrastrukturu, radi promicanja održive regionalne i lokalne mobilnosti.

Prioritet 2.3. Unaprjeđen i teritorijalno uravnotežen razvoj socijalne infrastrukture i skrbi uz povećanje socijalne uključenosti i Prioritet 2.4. Unaprjeđen i teritorijalno uravnotežen razvoj zdravstvene infrastrukture i skrbi, u skladu su s Prioritetnom osi 8. Socijalno uključivanje i zdravlje.

Prioritet 2.1. Razvoj odgojno-obrazovne infrastrukture i usluga, u skladu je s Prioritetnom osi 9. Obrazovanje, vještine i cjeloživotno učenje.

2.4. Ciljevi zaštite okoliša uspostavljeni po zaključivanju međunarodnih ugovora i sporazuma koji se odnose na Strategiju

U nastavku su dani ciljevi zaštite okoliša uspostavljeni po zaključivanju međunarodnih ugovora i sporazuma, a koji se odnose na Strategiju. Uz svaki ugovor odnosno sporazum navedeno je da li su i na koji način ciljevi zaštite okoliša kao i druga pitanja zaštite okoliša Strategijom uzeti u obzir.

Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o promjeni klime (Rio de Janeiro, 1992)

- Postići stabilizaciju koncentracija stakleničkih plinova u atmosferi na razinu koja će spriječiti opasno antropogeno djelovanje na klimatski sustav. Ta razina treba se ostvariti u vremenskom okviru dovoljno dugom da omogući ekosustavu da se prilagodi na klimatske promjene da se ne ugrozi proizvodnja hrane te da se omogući nastavak ekonomskog razvoja na održiv način.

Provedba Mjere 3.1.4. *Razvoj, obnova i unaprjeđenje učinkovitog i održivog sustava opskrbe energije* kao i određenih aktivnosti unutar Mjere 3.2.2 *Unaprjeđenje sustava javnog gradskog i prigradskog prijevoza i jačanje multimodalne funkcije* utjecat će na smanjenje emisija stakleničkih plinova sa područja Grada.

Pariški sporazum (Pariz, 2015)

Svrha Sporazuma je poboljšanje provedbe Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime, uključujući njezin cilj. Njime se nastoji u kontekstu održivog razvoja i nastojanja za iskorjenjivanje siromaštva pojačati globalni odgovor na opasnost od klimatskih promjena, među ostalim i sljedećim mjerama:

- zadržavanja povećanja globalne prosječne temperature na razini koja je znatno niža od 2 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju te ulaganjem napora u ograničavanje povišenja temperature na 1,5 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju, prepoznajući da bi se time znatno smanjili rizici i utjecaji klimatskih promjena;
- povećanjem sposobnosti prilagodbe negativnim utjecajima klimatskih promjena te poticanjem otpornosti na klimatske promjene i razvoja s niskim razinama emisija stakleničkih plinova na način kojim se ne ugrožava proizvodnja hrane;
- usklađivanjem financijskih tokova s nastojanjima usmjerenima na niske emisije stakleničkih plinova i razvoj otporan na klimatske promjene.

Provedba Mjere 3.1.4. *Razvoj, obnova i unaprjeđenje učinkovitog i održivog sustava opskrbe energije* kao i određenih aktivnosti unutar Mjere 3.2.2 *Unaprjeđenje sustava javnog gradskog i prigradskog prijevoza i jačanje multimodalne funkcije* utjecat će na smanjenje emisija stakleničkih plinova sa područja Grada.

Konvencija o biološkoj raznolikosti (Rio de Janeiro, 1992)

- Očuvanje biološke raznolikosti, održivo korištenje njenih komponenti te pravedna raspodjela dobrobiti koje proizlaze iz korištenja genetskih izvora, na način koji uključuje prikladan pristup genetskim izvorima kao i prijenos odgovarajućih tehnologija, uzevši u obzir sva prava nad tim izvorima i tehnologijama, kao i način koji uključuje odgovarajuće financiranje.

Većina mjera i aktivnosti unutar prioriteta 3.4. *Uspostava učinkovitog sustava očuvanja, zaštite i upravljanja prirodnom i kulturnom baštinom te unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja* odnosi se na očuvanje biološke raznolikosti.

Konvencija o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bernska konvencija) (Bern, 1979)

- Svrha ove Konvencije je zaštita divlje flore i faune i njihovih prirodnih staništa, posebno onih vrsta i staništa čija zaštita zahtijeva suradnju više država, te poticanje takve suradnje.
- Poseban naglasak dan je vrstama kojima prijete izumiranje i osjetljivim vrstama, uključujući migratorne vrste kojima prijete izumiranje i osjetljive migratorne vrste.

Većina mjera i aktivnosti unutar prioriteta 3.4. *Uspostava učinkovitog sustava očuvanja, zaštite i upravljanja prirodnom i kulturnom baštinom te unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja* odnose se na očuvanje biološke raznolikosti, a time i na zaštitu europskih divljih vrsta i prirodnih staništa.

Konvencija o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja (Bonnska konvencija) (Bonn, 1979)

- Stranke potvrđuju važnost zaštite migratornih vrsta te dogovora država područja rasprostranjenja da djeluju s tim ciljem kad god je to moguće i primjereno, obraćajući posebnu pozornost na migratorne vrste s nepovoljnim statusom zaštite i poduzimajući, pojedinačno ili zajednički, primjerene i nužne mjere za očuvanje takvih vrsta i njihovih staništa.
- Stranke potvrđuju nužnost poduzimanja akcija kako niti jedna migratorna vrsta ne bi postala ugrožena.
- Stranke posebno:
 - trebaju promicati i podržavati istraživanja u svezi s migratornim vrstama, te međusobno surađivati u njima;
 - trebaju odmah osigurati zaštitu migratornih vrsta navedenih u Dodatku I;
 - trebaju sklopiti sporazume, kojima će se regulirati zaštita i gospodarenje migratornim vrstama navedenima u Dodatku II.

Većina mjera i aktivnosti unutar prioriteta 3.4. *Uspostava učinkovitog sustava očuvanja, zaštite i upravljanja prirodnom i kulturnom baštinom te unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja* odnose se na očuvanje biološke raznolikosti, a time i na zaštitu migratornih vrsta divljih životinja.

Konvencija o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine (Paris, 1972)

Radi jamčenja djelotvorne zaštite i očuvanja te što aktivnije popularizacije kulturne i prirodne baštine na vlastitu teritoriju i uz uvjete koji odgovaraju svakoj zemlji, države članice ove konvencije nastojat će, po mogućnosti:

- Prihvatiti opću politiku usmjerenu na to da se kulturnoj i prirodnoj baštini da određena funkcija u životu zajednice i da se zaštita te baštine uključi u programe općeg planiranja;
- Da se na svojem teritoriju formiraju, ako još nisu, jedna ili više služba za zaštitu, održavanje i revalorizaciju kulturne i prirodne baštine, koje će imati na raspolaganju odgovarajuće osoblje i sredstva za bi mogle izvršiti postavljene zadatke;
- Razvijati znanstvena i tehnička proučavanja i istraživanja, a i usavršiti takve metode rada na temelju kojih će se država moći suprotstaviti opasnostima koje ugrožavaju njezinu kulturnu i prirodnu baštinu;
- Poduzimati odgovarajuće zakonske, znanstvene, tehničke, administrativne i financijske mjere što su potrebne za pronalaženje, zaštitu, održavanje, popularizaciju i obnavljanje te baštine;

- Raditi na uspostavi nacionalnih ili regionalnih središta za obuku na polju zaštite, održavanja i popularizacije kulturne i prirodne baštine i na stimuliranju znanstvenog istraživanja na tom polju.

Većina mjera i aktivnosti unutar prioriteta 2.6. *Unaprjeđenje kulturne infrastrukture i sadržaja* i 3.4. *Uspostava učinkovitog sustava očuvanja, zaštite i upravljanja prirodnom i kulturnom baštinom te unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja* odnosi se na zaštitu kulturne i prirodne baštine.

Konvencija o europskim krajobrazima (Firenca 2000.)

- Promicanje zaštite krajobraza, upravljanje i planiranje te organiziranje europske suradnje o pitanjima krajobraza.

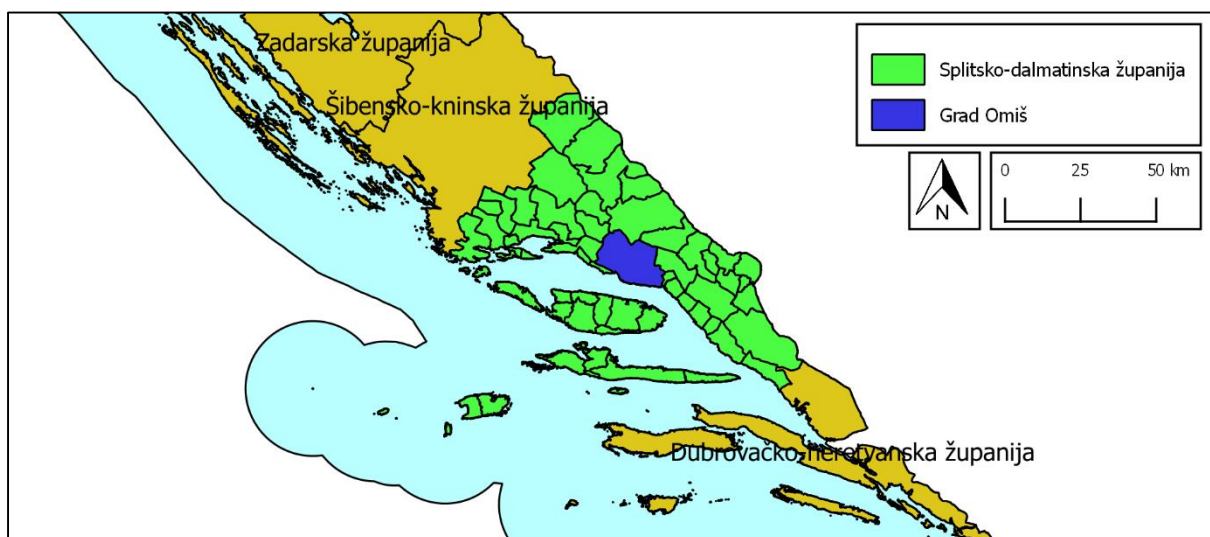
Određene mjere i aktivnosti unutar prioriteta 3.4. *Uspostava učinkovitog sustava očuvanja, zaštite i upravljanja prirodnom i kulturnom baštinom te unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja* odnose se na zaštitu krajobraza, a prvenstveno mjera 3.4.1. *Unaprjeđenje sustava upravljanja zaštićenim krajobrazom kanjona Cetine*.

3. POSTOJEĆE STANJE OKOLIŠA

3.1. Geografske značajke

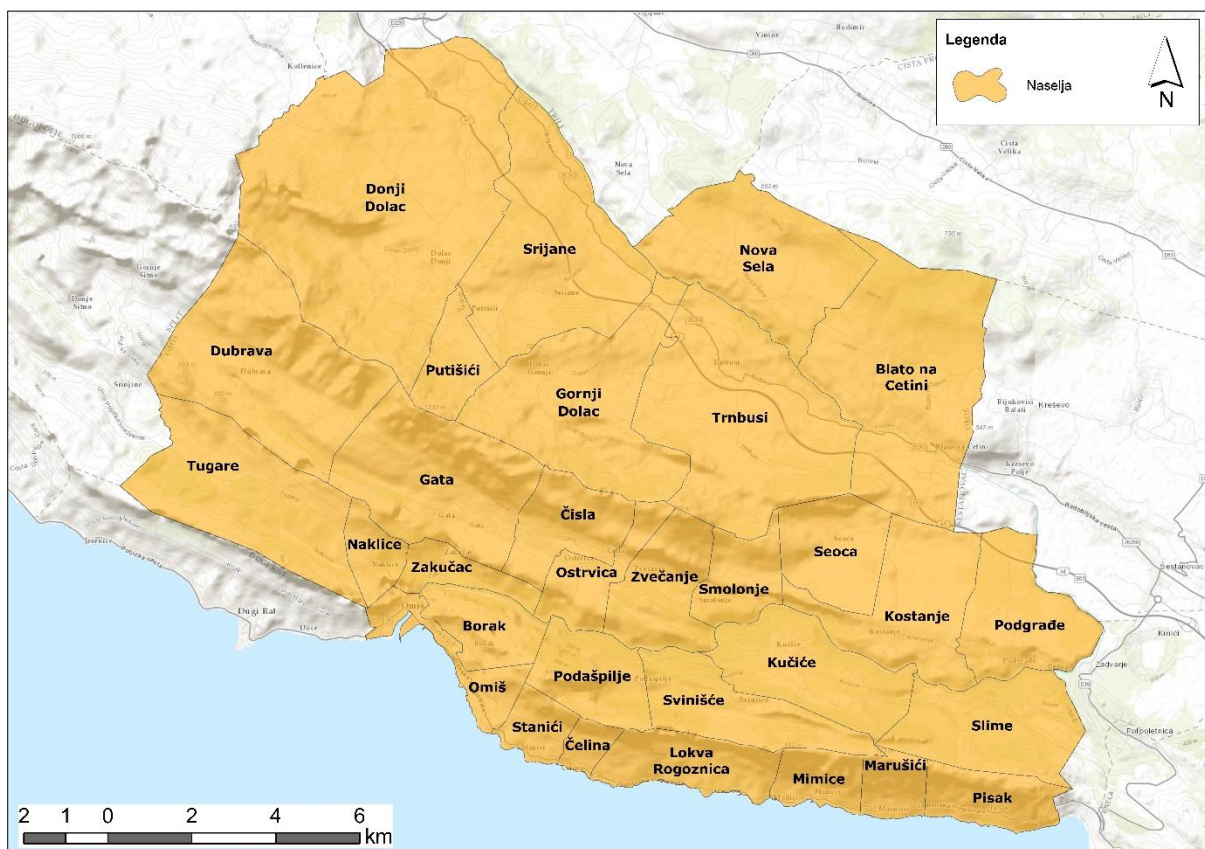
3.1.1. Prostorni obuhvat

Područje Grada Omiša obuhvaća prostor priobalnog i zaobalnog dijela Splitsko-dalmatinske županije (slika 3.1.1.-1.). Prema uvjetno homogenoj (fizionomskoj) regionalizaciji Hrvatske Grad Omiš dio je srednjodalmatinskog priobalja, odnosno Poljičko-omiškog priobalja te valorizira položaj unutar Urbane Aglomeracije Split kao glavne nodalno-funkcionalne cjeline Dalmacije (Magaš, 2013). Smješten je na donjem toku rijeke Cetine, na dodiru Jadranskog mora i Dinarskog planinskog sustava.



Slika 3.1.1.-1. Prostorni smještaj Grada Omiša

Prema administrativnoj podjeli teritorija na prostoru Grada nalazi se 31 naselje: Blato na Cetini, Borak, Čelina, Čišla, Donji Dolac, Dubrava, Gata, Gornji Dolac, Kostanje, Kučiće, Lokva Rogoznica, Marušići, Mimice, Naklice, Nova Sela, Omiš, Ostrvica, Pisak, Podašpilje, Podgrađe, Putišići, Seoca, Slime, Smolonje, Srijane, Stanići, Svinišće, Trnbusi, Tugare, Zakučac i Zvečanje (slika 3.1.1.-2.). Grad graniči s Općinama Zadvarje i Šestanovac na istoku, Gradom Triljem i Općinom Cista Provo na sjeveru, Općinom Dugopolje i Gradom Splitom na zapadu, Općinom Dugi Rat na jugozapadu dok ga na moru Brački kanal odvaja od Općina Postira, Pučišća i Selca. Ukupna površina Grada Omiša iznosi 266,2 km².



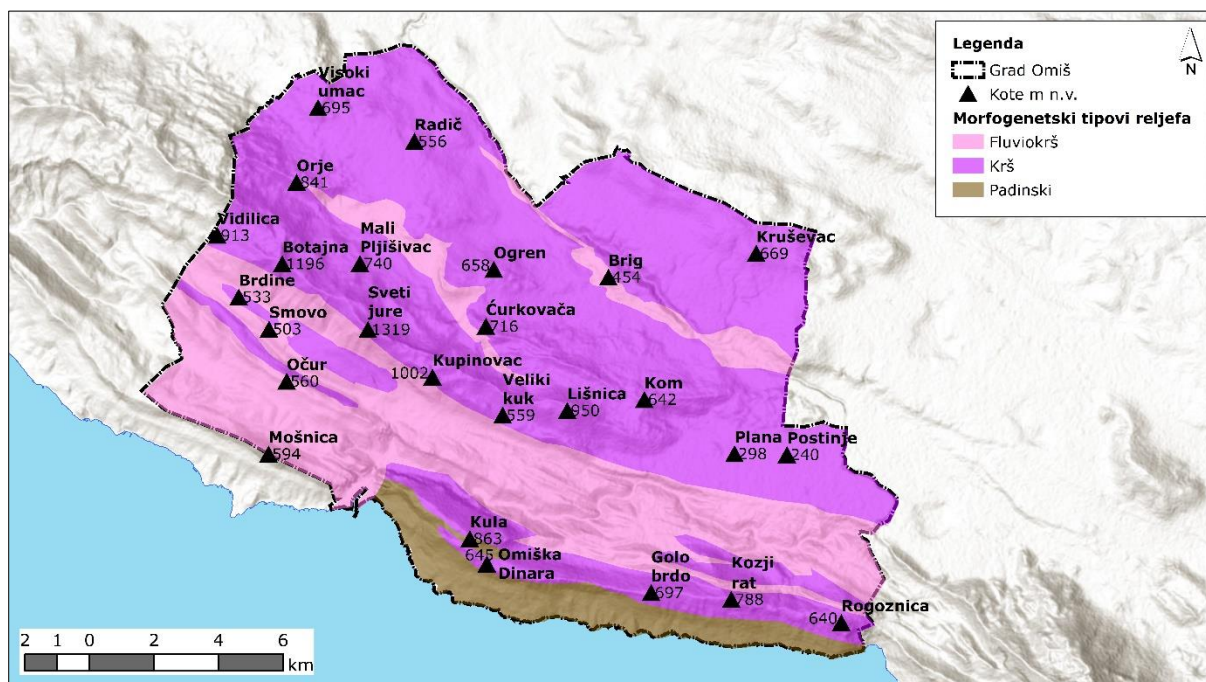
Slika 3.1.1.-2. Administrativno-teritorijalna podjela Grada Omiša

3.1.2. Geomorfološke značajke

Područje Grada dio je mikrogeomorfološke regije *Gorski hrbat Mosora s podgorjem i gorskom gredom Omiške Dinare* koje je izgrađeno od karbonata i klastičnih naslaga mezozojske i kenozojske starosti (Bognar, 2001). Na području Grada izdvajaju se tri morfogenetska tipa reljefa (krški, fluviokrški i padinski). Izdvajaju se i tri litostratigrafske jedinice: fliš, slabouslojeni vapnenci i breče s fragmentima foraminiferskog vapnenca.

Kretanje Jadranske mikroploče i s druge strane rezistencija Dinarida uzrokovali su nastanak velike tranzicijske zone između Jadranske mikroploče i Dinarida. Upravo na kontaktu tranzicijske zone i Dinarida je smješten Grad Omiš čijim se teritorijem proteže rasjed Mosor-Biokovo.

Reljef na području Grada je sukladan strukturnim elementima, stoga se izdvajaju krški priobalni hrptovi Mosora i Omiške Dinare, u zaleđu vapnenačko-dolomitno pobrđe s manjim krškim depresijama i prostrana obalna fliška zona potopljena za vrijeme postglacijalne transgresije mora. Glavni smjer pružanja orografskih elemenata je u poremećenom Dinarskom smjeru ili tzv. hvarskom smjeru pružanja reljefa (sjeverozapad-jugoistok). Najviši dijelovi Grada nalaze se na zapadnom dijelu gdje je smješten hrbat Mosora s najvišim vrhom Sv. Jure 1.319 m n.v. Na slici 3.1.2.-1. prikazani su najviši vrhovi i morfogenetski tipovi reljefa na području Grada.



Slika 3.1.2.-1. Vrhovi (m n.v.) i morfofenetski tipovi reljefa na području Grada Omiša

Obalno područje

Između obalne crte i prve reljefne pregrade koju čini masiv Omiške Dinare je usko obalno područje, karakterizirano strmim padinama koje se uzdižu neposredno od mora. Obalno područje pruža se paralelno s planinskim grebenima u zaleđu. Obala je slabo razvedena, koeficijent razvedenosti iznosi 1,23 (koeficijent razvedenosti Splitsko-dalmatinske županije iznosi 2,0, a ukupne obale Republike Hrvatske 3,5). More uz obalu je plitko sa šljunčanim i pješčanim plažama, a dubina se povećava od zapada prema istoku. Zapadni dio primorja je zbog velikih nanosa rijeke Cetine plići od istočnog dijela.

Srednja Poljica

Neposredno uz morsku obalu izdižu se vapnenački grebeni Primorske kose (Mošnica) i Omiške Dinare, koji su u svojim najvišim dijelovima jako strmi, gotovo vertikalni. Između ove prve reljefne pregrade i planinskog masiva Mosor nalazi se sinklinala Srednjih Poljica s nekoliko fliških udolina, koje su međusobno razdvojene vapnenačkim pregradama u obliku manjih uzvišenja. Na području Srednjih Poljica, u prilično uskoj dolini usječen je donji tok rijeke Cetine. Sjeverno od relativno uskih fliških udolina srednje poljičke sinklinale izdiže se planinski masiv Mosora, a sjeveroistočno i istočno prostire se Kostanjско krška zaravan.

Zamosorje

U sastavu Grada Omiša nalazi se središnji i istočni dio Mosora. U Zamosorju prevladavaju krški vapnenački predjeli s uzvišenjima od 400 do 650 m nešto blažih padina, i s nekoliko manjih krških polja. Ovom prostoru funkcionalno pripada i dio vapnenačke zaravni s lijeve strane Cetine oko Novih Sela.

Nova Sela – Blato na Cetini

Na lijevoj obali Cetine kod Novih Sela prostire se manja krška visoravan. Kod Blata dolina Cetine je nešto proširena i prekrivena nanosima rijeke na kojima su nastala dobra poljoprivredna tla. Južno od Blata na Cetini, na nadmorskoj visini od oko 250 m nalazi se prostrana krška zaravan koja seže sve od Seoca u podnožju Mosora do kanjona rijeke Cetine. Na tom dijelu rijeka Cetina je usjekla duboki kanjon iz kojeg se kod Zadvarja probija u usku dolinu donjeg toka rušeći se preko dva vertikalna odsjeka od 16 i 48 m, praveći vodopad Malu i veliku Gubavicu. Ovaj kraj ima slične reljefne karakteristike kao i Zamosorje.

3.2. Geološke značajke

Područje Grada Omiša dio je paleogeografskog-strukturnog pojasa Adrijatik ili Jadranska karbonatna platforma generalnog prostiranja sjeverozapad-jugoistok (Herak, 1986, 1991).

Geološka evolucija područja Grada Omiša započinje mirnom sedimentacijom u juri koja traje do kraja malma kada se aktualiziraju tektonski pokreti novokimerijske faze. U ovoj fazi već ranije tektonski predisponirane strukture Mosora i Biokova poprimaju karakter masiva. Do značajnijih strukturnih promjena dolazi tektonskim pokretima na prijelazu iz krede u tercijar (laramijsko boranje). Borane strukture tada doživljavaju maksimalnu evoluciju. Tijekom tercijara dolazi do intenzivnih strukturnih deformacija kada se razvijene bore sve više komprimiraju, prevrću i kidaju. Ovim pokretima donjoecenske naslage su dovedene na površinu te su iznova preplavljene krajem srednjeg eocena. Ljuske i navlake formirane su u pirinejskoj fazi između gornjeg eocena i donjeg oligocena. Tada su formirane sve najvažnije strukturne jedinice. Neogenski tektonski pokreti prouzrokovali su samo radijalna rasjedanja koja nisu bitno utjecala na strukturni sklop prostora.

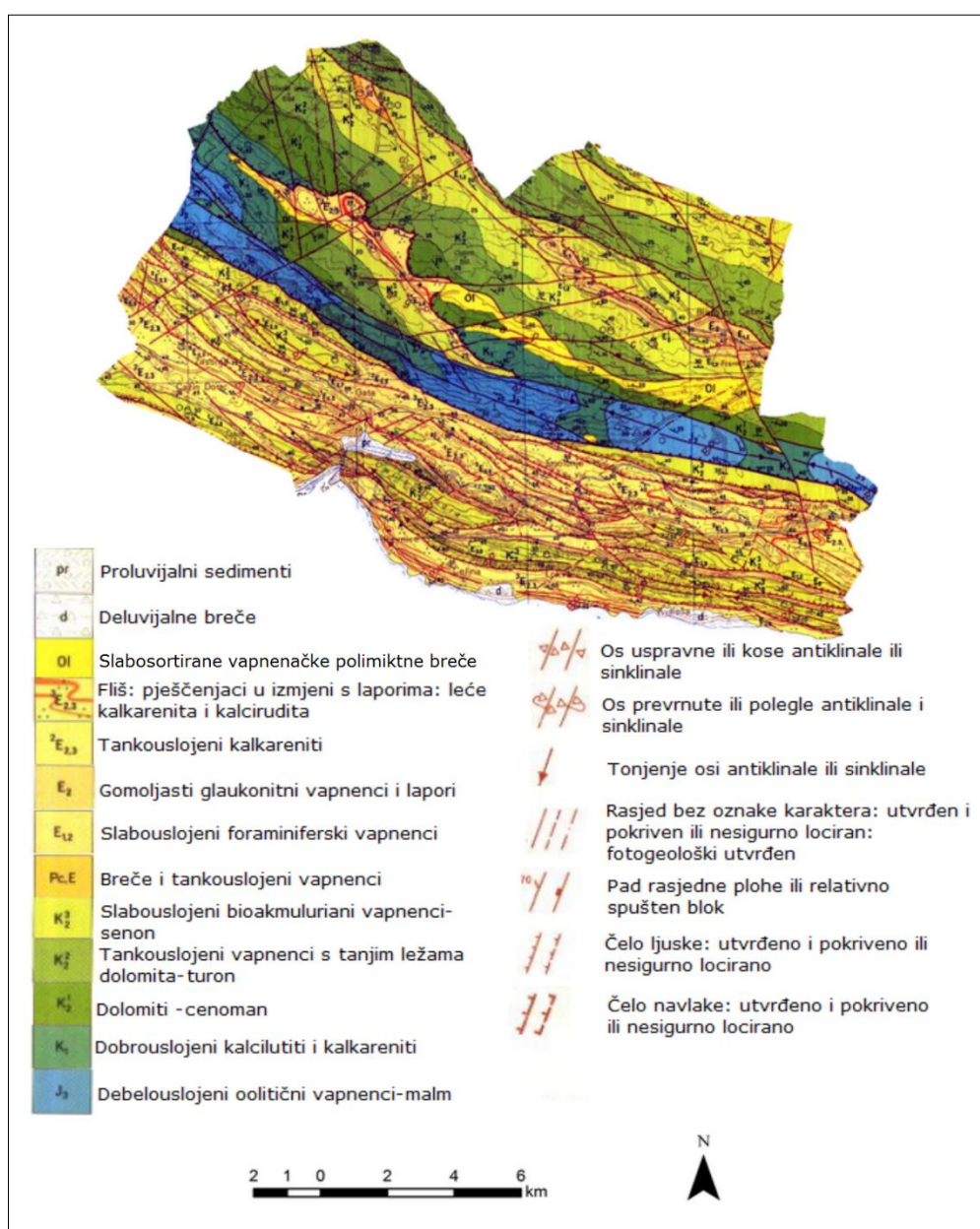
Prema karakteru i intenzitetu strukturnih promjena u nekom prostoru izdvajaju se tektonske jedinice, a područje Grada Omiša nalazi se u tektonskoj jedinici Tercijarnog sinklinorija kojem pripada priobalni pojas do čela ljuske Kozjaka, Mosora i Biokova. SI rub područja Grada Omiša nalazi se u tektonskoj jedinici Mezozojskog boranog kompleksa kojem pripada široko područje zaleda od čela ljuske Kozjaka, Mosora i Biokova, do čela navlake Jabuka-Aržano. Na prostoru Grada Omiša evidentirane su sljedeće strukture: Ljuska Dovanj, Ljuska Omiška Dinara, Čelo ljuske Biokovo-Mosor, Ljuska Dicmo-Šestanovac i Ljuska Dicmo-Ugljane.

Najstarija kartirana jedinica J_3 sačinjena je od debelo uslojenih oolitičnih vapnenaca. Na Mosoru izgrađuju jezgru antiklinale dok su na Biokovu otkrivene. Najstariji član krede K_1 su bazalne vapnenačke breče koje su transgresivnom odnosu sa gornjom jurom. Nalazimo ih duž čitave transgresivne granice. Slabo uslojeni i gromadasti bioakumulirani vapnenci i dolomiti cenomana K^{1_2} transgresivno su položeni na donjoj kredi te ih duž transgresivne granice prate vapnenačke breče. Naslage turonske starosti, tanko uslojeni vapnenci s tanjim lećama dolomita (K^{2_2}) kontinuirano su rasprostranjene na vapnencima cenomana. Među svim krednim naslagama, najrasprostranjeniji su slabo uslojeni bioakumulirani vapnenci senona (K^{3_2}).

Paleogenski paket naslaga na području Grada Omiša zastupljen je s brečama i tanko uslojenim vapnencima, tzv. liburnijske naslage (Pc, E). Na liburnijskim naslagama

kontinuirano slijede slabo uslojeni foraminiferski vapnenci ($E_{1,2}$). Na foraminiferskim vapnencima slijede laporoviti vapnenci s lećama lapora, koji u višim dijelovima prelaze u čiste lapore (E_2). Tanko uslojene kalkarenite (${}^2E_{3,2}$) nalazimo u širokom području fliškog sinklinorija. Nakon njih nastavlja se fliš (${}^3E_{2,3}$) koji je najmlađi predstavnik tercijarnih sedimentata širokog područja sinklinorija. Na zapadnim padinama Debelog Brda te u nastavku prema JZ nalaze se slabo sortirane vapnenačke polimiktne breče (OI).

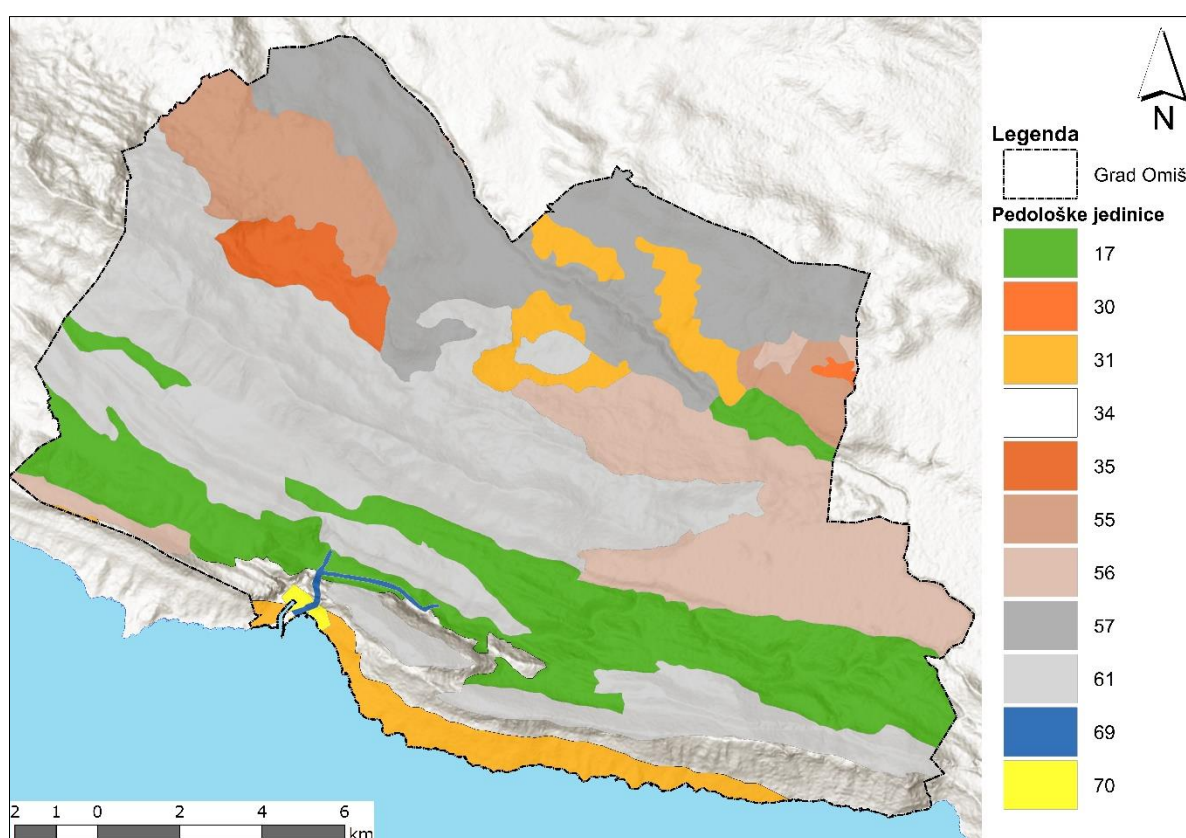
Od kvartarnih naslaga na području Grada Omiša javljaju se pleistocenske deluvijalne breče (d) koje se javljaju na dva mjesta uz obalu. Najmlađe kvartarne tvorevine (holocenske) su proluvijalni sedimenti (pr) a predstavljene su proluvijalnim pješčano-muljevitim materijalom s primjesom šljunka na ušću rijeke Cetine kod Omiša. Na slici 3.2.-1. dana je geološka karta Grada Omiša.



Slika 3.2.-1. Geološka karta Grada Omiša (Osnovna geološka karta 1:100.000)

3.3. Pedološke značajke

Prema Namjenskoj pedološkoj karti Republike Hrvatske, na području Grada nalazi se 11 kartiranih jedinica tala (slika 3.3.-1., tablica 3.3.-1.). Prevladavaju izrazito kamenita tla koja su trajno nepovoljna za obradu. Tla povoljna za obradu su rasprostranjena na vrlo malim površinama, najrasprostranjenija je rendzina na laporu (flišu) ili mekim vapnencima koja se nalazi na južnim padinama Mosora te u zaleđu Omiške Dinare prateći tok rijeke Cetine te blaže nagibe. Antropogena tla na kršu pojavljuju se samo na jednom mjestu, na istočnoj granici Grada. Antropogena tla fliških i krških sinklinala i koluvija rasprostranjena su u sjevernom dijelu Grada u blizini toka rijeke Cetine na području manje energije reljefa u negativnim geomorfološkim oblicima, sinklinalama.



Slika 3.3.-1. Pedološke jedinice na području Grada Omiša (Namjenska pedološka karta Hrvatske 1:300.000)

Tablica 3.3.-1. Kartirane pedološke jedinice na području Grada Omiša

broj	sastav i struktura		ograničenja	povoljnost
	dominantna	ostale jedinice tla		
17	Rendzina na laporu (flišu) ili mekim vapnencima	Rigolana tla vinograda, Sirozem silikatno karbonatni, Lesivirano na laporu ili praporu, Močvarno glejno, Eutrično smeđe	<ul style="list-style-type: none"> - nagib veći od 15% i/ili 30% - dubina tla manja od 60 cm - slaba osjetljivost na kemijska onečišćenja 	S-3 tla marginalne pogodnosti za obradu

30	Antropogena tla na kršu	Smeđa tla na vapnencu i dolomitu, Crvenice, Crnica vapnenačko dolomitna, Koluvijski	<ul style="list-style-type: none"> - više od 50% kamenog skeleta - dubina tla manja od 60 cm - umjerena osjetljivost na kemijska onečišćenja 	S-3 tla marginalne pogodnosti za obradu
31	Antropogena tla fliških i krških sinklinala i koluvijska	Rendzina na flišu (laporu), Sirozem silikatno karbonatni, Močvarno glejno, Pseudoglej, Koluvijski	<ul style="list-style-type: none"> - manje od 50% kamenog skeleta - umjerena osjetljivost na kemijska onečišćenja 	S-3 tla marginalne pogodnosti za obradu
34	Koluvijski s prevagom detritusa stijena	Kamenjar, Rendzina, Smeđe na vapnencu, Crnica vapnenačko dolomitna	<ul style="list-style-type: none"> - više od 50% kamene faze - izrazita osjetljivost na kemijska onečišćenja 	N-2 tla trajno nepodgovna za obradu
35	Rendzina na šljunku	Kambična tla, Antropogena tla, Kamenjar, Koluvijski	<ul style="list-style-type: none"> - manje od 50% kamene faze - dubina tla manja od 60 cm - slaba osjetljivost na kemijska onečišćenja 	N-2 tla trajno nepodgovna za obradu
55	Crvenica plitka i srednje duboka	Smeđe tlo na vapnencu, Crnica vapnenačko dolomitna, Antropogena tla	<ul style="list-style-type: none"> - više od 50% kamene faze - dubina tla manja od 60 cm - slaba osjetljivost na kemijska onečišćenja 	N-2 tla trajno nepodgovna za obradu
56	Smeđe na vapnencu	Crnica vapnenačko dolomitna, Rendzina, Lesivirano na vapnencu, Crvenica, Rigolana tla krša, Eutrično smeđe, Sirozem na laporu	<ul style="list-style-type: none"> - više od 50% kamene faze - nagib veći od 15% i/ili 30% - slaba osjetljivost na kemijska onečišćenja 	N-2 tla trajno nepodgovna za obradu
57	Smeđe na vapnencu	Crvenica tipična i lesivirana, Crnica vapnenačko dolomitna, Rendzina na trošini vapnenca, Lesivirano na vapnencu Kamenjar Rigolano	<ul style="list-style-type: none"> - više od 50% kamene faze - nagib veći od 15% i/ili 30% - slaba osjetljivost na kemijska onečišćenja 	N-2 tla trajno nepodgovna za obradu
61	Crnica vapnenačko dolomitna	Smeđe tlo na vapnencu i dolomitu, Rendzina na trošini vapnenca, Lesivirano na vapnencu i dolomitu	<ul style="list-style-type: none"> - više od 50% kamene faze - dubina tla manja od 30 cm - slaba osjetljivost na kemijska onečišćenja 	N-2 tla trajno nepodgovna za obradu
69	Vodene površine (rijeke, jezera, ribnjaci)			
70	Veća naselja			

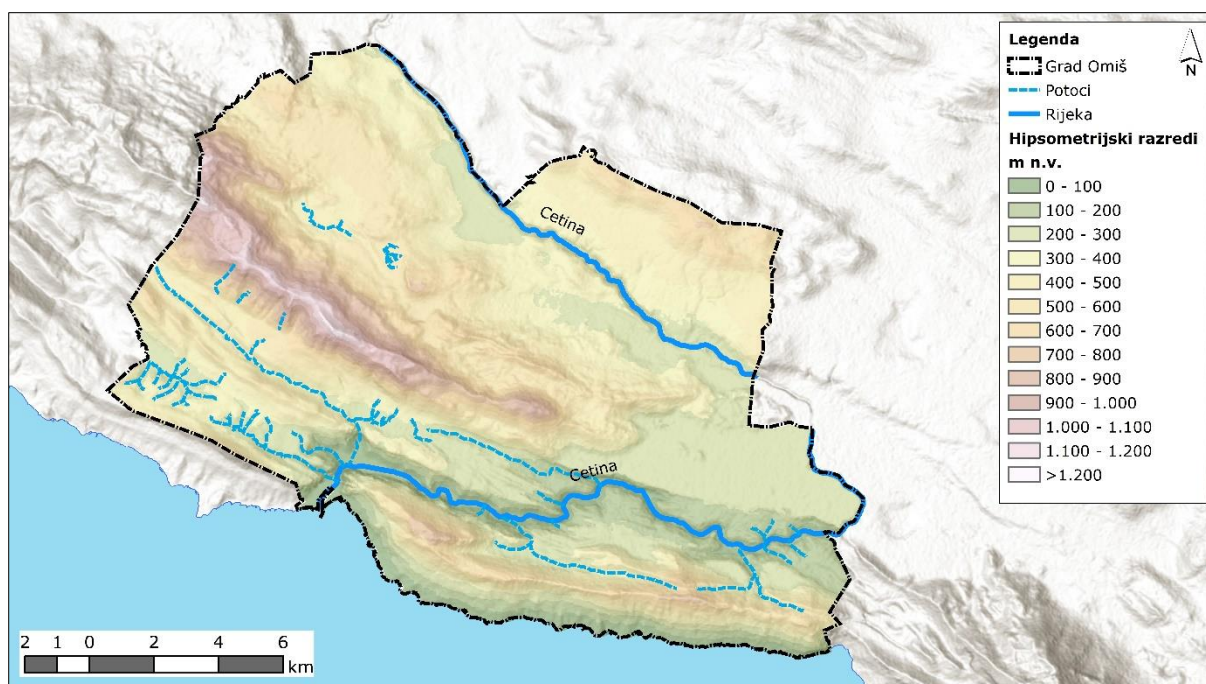
Na području Grada Omiša kao i u cijeloj Splitsko-dalmatinskoj županiji u razdoblju 2008.-2015. nije zabilježen niti jedan izvor emisija u tlo. Negativne učinke na tlo na području Grada Omiša, kao i u drugim urbaniziranim područjima, imaju divlja odlagališta otpada, sve veće potrebe za građevinskim zemljištem i ispuštanje otpadnih tvari. Na području

Grada nema nalazišta metalnih i nemetalnih mineralnih sirovina čija bi eksploatacija mogla uzrokovati teže onečišćenje tla.

Najveći prirodni rizici na području Grada Omiša vezani su uz padinske procese tj. urušavanje i odrone koji se javljaju usred jakih kiša. Prema procjeni ovi procesi trenutno mogu ugroziti 2.000 stanovnika posebice dijelova u starom dijelu Omiša (lijeva obala Cetine), stare gradske jezgre te lokaliteta na desnoj obali Cetine (Smokvica, Točilo, Peovo, Sv. Mihovil, Baučići i Preko). Osim odrona, kao rizik se javljaju i klizišta koja mogu ugroziti normalno odvijanje prometa, posebice na dionicama D70 (Omiš-Gata-Blato), D8 (Omiš-Dupci) i Ž6166 (Omiš-Kučice).

3.4. Hidrološke i hidrogeološke značajke

Na prostoru Grada izmjenjuju se dvije vrste naslaga (fliš i karbonati) na kojima su razvijena tri morfogenetska tipa reljefa: krš, fluviokrš i padinski reljef. Značajka krškog okoliša je ujedno i podzemno otjecanje voda te nepostojanje površinske hidrografske mreže. Fluviokrški prostor karakteriziran je površinskim otjecanjem i razvijenom površinskom hidrografskom mrežom. Područje na kojem prevladavaju padinski procesi nalazi se neposredno uz obalu te je u ovom slučaju bezvodno, mjestimice ispresijecano jarugama i vododerinama u kojima se javljaju povremeni vodotoci, koji su uvjetovani velikom količinom oborina i vodonepropusnom podlogom. Na području Grada Omiša dominira rijeka Cetina koja se na području Grada ulijeva u Jadransko more te tvori veliko ušće (slika 3.4.-1.).

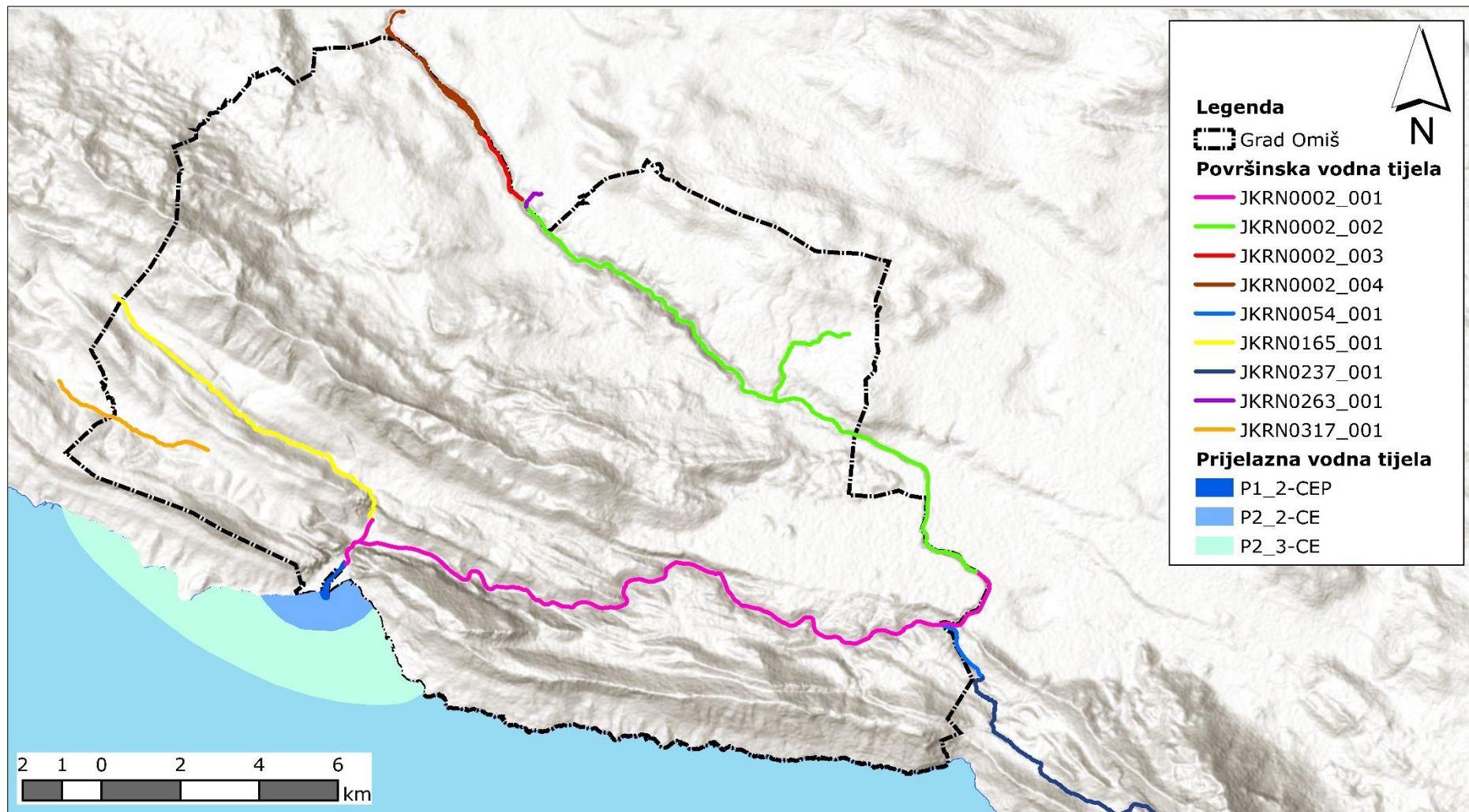


Slika 3.4.-1. Površinske vode na području Grada Omiša

Na području Grada Omiša nalazi se 9 površinskih te 3 prijelazna vodna tijela. Na slici 3.4.-2. prikazan je njihov prostorni raspored.

Prema Registru onečišćavanja okoliša na području Grada Omiša u 2014. godini zabilježeno je ukupno 45 izvora emisija u vode, od čega je 16 iz sustava javne odvodnje i 29 s lokacije obveznika. Izuzev šest izvora emisija iz jednog objekta u Lokvi Rogoznici, svi se nalaze na području naselja Omiša. Uočen je trend ubrzanog povećanja količine ispusta. Posebno kritični skok u količini ispuštenih štetnih tvari iz kućanstava i poduzeća navodi se za 2011. godinu kada se ispust povećao za 137,0% u odnosu na prethodnu godinu. Broj izvora emisija se blago povećava. Na razini 2014. godine omiški izvori emisija u vodu (ukupno) činili su 2,0% svih izvora emisija u vodu na razini Splitsko-dalmatinske županije. Količina ispusta u vodu iz sustava javne odvodnje bilježi trend povećanja u razdoblju 2010. - 2013., dok se 2014. emisija drastično smanjila za čak 66,1% u odnosu na prethodnu godinu.

Najznačajniji potencijalni izvor onečišćenja voda je pomorski promet kod kojeg je česta pojava ispuštanja onečišćenih kaljužnih voda, otpadnih ulja i zauljenih voda, ispiranje tankova, izmjena balastnih voda, te mogućnost nesreća koje mogu varirati od ozbiljnih do katastrofalnih. Osim prometa većih brodova, dodatni mogući izvor onečišćenja su i mali brodovi za rekreaciju i ribolov. Prema evidenciji o vodenom balastu koju provodi Lučka kapetanija (2014), na području Županije zabilježeno je povećanje količine iskrčanog vodenog balasta. Daljnje povećanje količine otpadnih voda može ugroziti i priobalje Grada Omiša.



Slika 3.4.-2. Površinska i prijelazna vodna tijela na području Grada Omiša

3.4.1. Površinske vode

Elementi za određivanje stanja površinskih voda određeni su *Uredbom o standardu kakvoće voda (NN 73/13, NN 151/14, NN 78/15, NN 61/16)*. Konačno stanje površinskih voda određuje se na temelju ekološkog i kemijskog stanja tijela ili skupine tijela površinskih voda, ovisno o ocjeni koja je lošija. Ekološko stanje površinskih voda utvrđuje se biološkim, hidromorfološkim, kemijskim i fizikalno-kemijskim elementima koji prate biološke elemente, a kemijsko stanje površinskih voda u odnosu na prioritetne i onečišćujuće tvari. U tablici 3.4.1.-1. dani su podaci o stanju vodnih tijela na području Grada Omiša iz kojih se može vidjeti da samo jedno od 9 vodnih tijela prisutnih na području Grada postiže ciljeve zaštite okoliša dok za 3 procjena nije pouzdana. Vodna tijela rijeke Cetine u lošem su ili vrlo lošem stanju zbog loše ili vrlo loše ocjene hidromorfoloških elemenata.

Tablica 3.4.1.-1. Stanje površinskih vodnih tijela na području Grada Omiša

vodno tijelo	hidrom. elementi	spec. onečišč. tvari	fiz. kem. pokazatelji	biol. elementi kakvoće	eko. stanje	kem. stanje	konačno stanje	postizanje ciljeva okoliša
JKRN0002_004 Cetina	loše	vrlo dobro	umjereno	nema ocjene	loše	dobro	loše	ne postiže ciljeve
JKRN0002_003 Cetina	vrlo loše	vrlo dobro	umjereno	dobro	vrlo loše	dobro	vrlo loše	ne postiže ciljeve
JKRN0002_002 Cetina	vrlo loše	vrlo dobro	vrlo dobro	nema ocjene	vrlo loše	dobro	vrlo loše	ne postiže ciljeve
JKRN0002_001 Cetina	loše	vrlo dobro	dobro	dobro	loše	dobro	loše	ne postiže ciljeve
JKRN0054_001 Odvodni kanal HE Kraljevac	dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	nema ocjene	dobro	dobro	dobro	procjena nije pouzdana
JKRN0165_001 Smova	vrlo dobro	vrlo dobro	dobro	nema ocjene	dobro	dobro	dobro	procjena nije pouzdana
JKRN0237_001 Čikeševac	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	nema ocjene	vrlo dobro	dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
JKRN0263_001 nema naziva	umjereno	vrlo dobro	vrlo dobro	nema ocjene	umjereno	dobro	umjereno	procjena nije pouzdana
JKRN0317_001 Veliki p.	umjereno	vrlo loše	vrlo loše	nema ocjene	vrlo loše	nije dobro	vrlo loše	ne postiže ciljeve

3.4.2. Prijelazna vodna tijela

Prijelazne vode su kopnene vode u blizini ušća u more, koje su djelomično slane uslijed blizine priobalnih voda, ali se nalaze pod znatnim utjecajem slatkovodnih tokova (*Zakon o vodama NN 153/09, 63/11, 130/11, 56/13, 14/14*). Uredbom o standardu kakvoće voda propisane su normativne definicije kategorija ekološkog stanja prijelaznih voda prema biološkim, osnovnim fizikalno-kemijskim i hidromorfološkim elementima.

Kada je prijelazno vodno tijelo u dobrom stanju onda vrijednosti bioloških elemenata kakvoće za određeni tip površinskih voda pokazuju nisku razinu promjena uzrokovanih ljudskom djelatnošću, no samo malo odstupaju od vrijednosti uobičajenih za taj tip površinskih voda u nenarušenom stanju. Prijelaznom vodnom tijelu kojemu je ukupno stanje umjereno, vrijednosti bioloških elemenata kakvoće za određeni tip površinskih voda umjereno odstupaju od vrijednosti uobičajenih za taj tip voda u nenarušenom stanju. Vrijednosti pokazuju umjerena odstupanja uslijed ljudske djelatnosti, a poremećaji su znatno veći nego u uvjetima dobrog stanja.

Na području Grada nalaze se tri prijelazna vodna tijela (slika 3.4.-2.):

- P1_2-CEP - Oligohalini estuarij krupnozrnatog sedimenta,
- P2_2-CE - Mezo i polihalini estuarij krupnozrnatog sedimenta,
- P2_3-CE - Mezo i polihalini estuarij sitnozrnatog sedimenta.

Od tri postojeće kategorije ekološkog stanja, prijelazne vode koje se nalaze na području Grada Omiša spadaju u kategorije dobrog i umjerenog stanja (tablica 3.4.2.-1.).

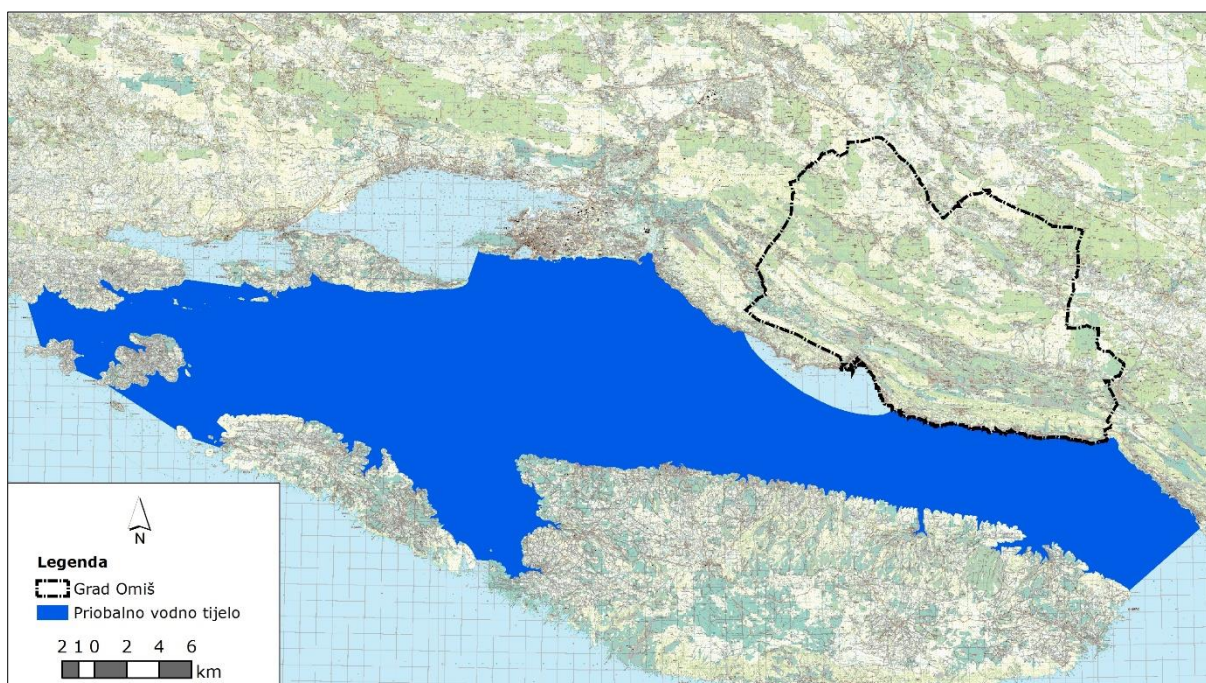
Tablica 3.4.2.-1. Stanje prijelaznih vodnih tijela

vodno tijelo	biološko stanje	specifične onečišćujuće tvari	hidromorfološko stanje	ekološko stanje	kemijsko stanje	ukupno stanje
P1_2-CEP	dobro	vrlo dobro	umjereno	umjereno	dobro	umjereno
P2_2-CE	dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	dobro	dobro	dobro
P2_3-CE	dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	dobro	dobro	dobro

Određivanje stupnja eutrofikacije i općenito ekološko stanje od osnovne je važnosti kod planiranja i upravljanja prostorom u priobalnom području, kao i za predlaganje mjera sanacije već onečišćenog područja, uključujući izbor pogodnog sustava odlaganja otpadnih voda u more.

3.4.3. Priobalno vodno tijelo

Pojam priobalne vode označava površinske vode unutar crte udaljene jednu nautičku milju od crte od koje se mjeri širina teritorijalnih voda u smjeru pučine, a mogu se protezati do vanjske granice prijelaznih voda u smjeru kopna. Polazna crta od koje se mjeri širina teritorijalnih voda definirana je člankom 18. Pomorskog zakonika (NN 181/04, 76/07, 146/08, 61/11, 56/13 i 26/15). U Planu upravljanja vodnim područjima 2016. – 2021. prezentirana je tipologija priobalnih voda koja je glavni kriterij kod određivanja vodnih tijela. Priobalno vodno tijelo koje teritorijalno pripada Gradu Omišu je 0423-BSK – euhalino priobalno more sitnozrnatog sedimenta. Područje koje zauzima priobalno vodno tijelo je područje Bračkog i Splitskog kanala (slika 3.4.3.-1.). Stanje priobalnog vodnog tijela prikazano je u tablici 3.4.3.-1. Ukupno stanje priobalnog vodnog tijela je dobro.



Slika 3.4.3.-1. Priobalno vodno tijelo **0423-BSK**

Tablica 3.4.3.-1. Stanje priobalnih vodnih tijela

vodno tijelo	biološko stanje	specifične onečišćujuće tvari	hidromorfološko stanje	ekološko stanje	kemijsko stanje	ukupno stanje
0423-BSK	dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	dobro	dobro	dobro

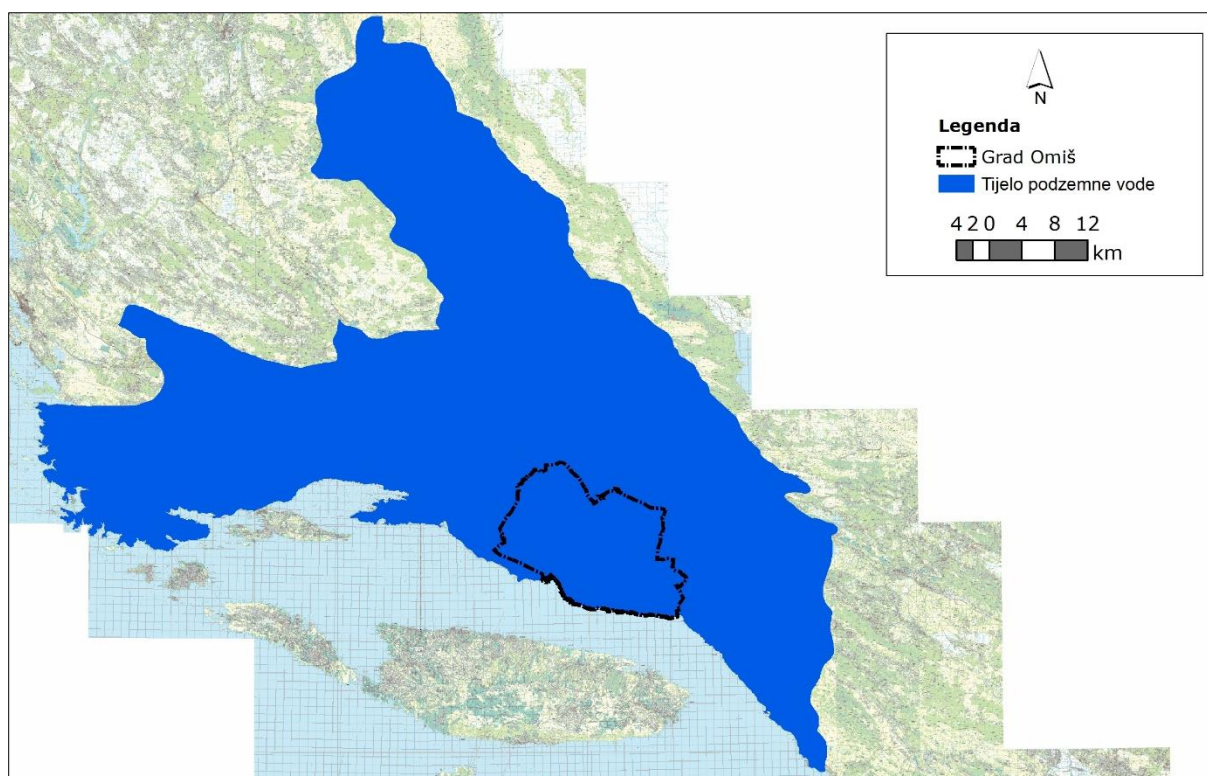
Generalno se može zaključiti kako je kakvoća morske vode u Omišu zadovoljavajuće kvalitete, no s obzirom na blagu zatvorenost zaljeva u kopno, zaljev se slabije samostalno pročišćava strujanjem vode što uz moguće opterećenje otpadnim vodama, ograničenom prostoru urbanog prostora Omiša može stvoriti probleme u pogledu smanjenja kakvoće mora.

3.4.4. Podzemne vode

Okvirna direktiva o vodama i *Zakon o vodama* definiraju podzemne vode kao sve vode ispod površine tla u zoni zasićenja i u izravnom dodiru s površinom tla ili podzemnim slojem. Osnova za izdvajanje cjelina podzemnih voda, u skladu sa zahtjevima *Okvirne direktive o vodama* je analiza geološke građe terena, poroznost, geokemijski sastav, hidrogeološke karakteristike, geomorfološke pojave, smjerovi i brzine toka podzemnih voda, napajanje podzemnih voda, odnos s površinskim tokovima, položaj cjelina podzemnih voda unutar riječnih slivova.

Podzemne vode RH podijeljene su u dva vodna područja: podzemne vode vodnog područja rijeke Dunav i podzemne vode jadranskog vodnog područja. Podjela je izvršena na temelju dva postojeća tipa poroznosti vodonosnika.

Područje Grada Omiša pripada jadranskom vodnom području, a nalazi se na području tijela podzemnih voda JKGI_11 – CETINA (slika 3.4.4.-1.). Osnovni podaci o TPV JKGI_11 – CETINA dani su u tablici 3.4.4.-1.



Slika 3.4.4.-1. Tijelo podzemnih voda JKGI_11 – CETINA

Tablica 3.4.4.-1. Osnovni podaci tijela podzemnih voda **JKGI_11 – CETINA**

Kod	Ime tijela podzemnih voda	Poroznost	Površina (km ²)	Obnovljive zalihe podzemnih voda (*106 m ³ /god)	Prirodna ranjivost	Državna pripadnost tijela podzemnih voda
JKGI-11	CETINA	Pukotinsko-kavernozna	3.089,1	1.825	srednja 14,3%, visoka 24,3%, vrlo visoka 6,4%	HR/BiH

Tijelo podzemnih voda JKG_11 obuhvaća cijeli tok rijeke Cetine, obalno područje od Grebaštice na SZ do priobalnih izvora i vrulja JI od Makarske te veliki dio krškog područja u BiH. Tijelo podzemnih voda Cetina dodatno se dijeli u nekoliko hidrogeoloških segmenata, a područje Grada nalazi se u dijelu nizvodno od Sinjskog polja do ušća u more. Hidrogeološki odnosi na ovom području odraz su litostratigrafije i strukturnih značajki prostora. Na području Grada u izmjeni su ljuskave forme Dinarskog usmjerenja sastavljene od vodopropusnih karbonata i vodonepropusnog fliša. Sjevernom granicom Grada, rijeka Cetina teče paralelno s prostiranjem struktura. Kod Zadvarja skreće prema JZ i presijeca karbonatni plato gdje prelazi u područje izgrađeno od fliških vodonepropusnih naslaga i skreće prema zapadu. Na kontaktu vodopropusnih karbonata i vodonepropusnih fliških naslaga javlja se velik broj krških izvora. Utvrđena je povezanost izvorišta Studenci, Jadro i Žrnovnica s rijekom Cetinom iz koje se prihranjuju. Na području Grada nalazi se i specifična vodonepropusna fliška zona s obalnim izvorima i vruljama koja se rasprostire od ušća rijeke Cetine do uvale Drašnica.

U *Planu upravljanja vodnim područjima 2016. – 2021.* determinirana su polazišta za ocjenu stanja, to su količina i kakvoća podzemnih voda, a stanje može biti dobro ili loše. Dobro stanje temelji se na zadovoljavanju uvjeta iz *Okvirne direktive o vodama* i *Direktive o zaštiti podzemnih voda*. Ukupno stanje tijela podzemne vode JKGI_11 – CETINA procijenjeno je kao dobro (tablica 3.4.4.-2.).

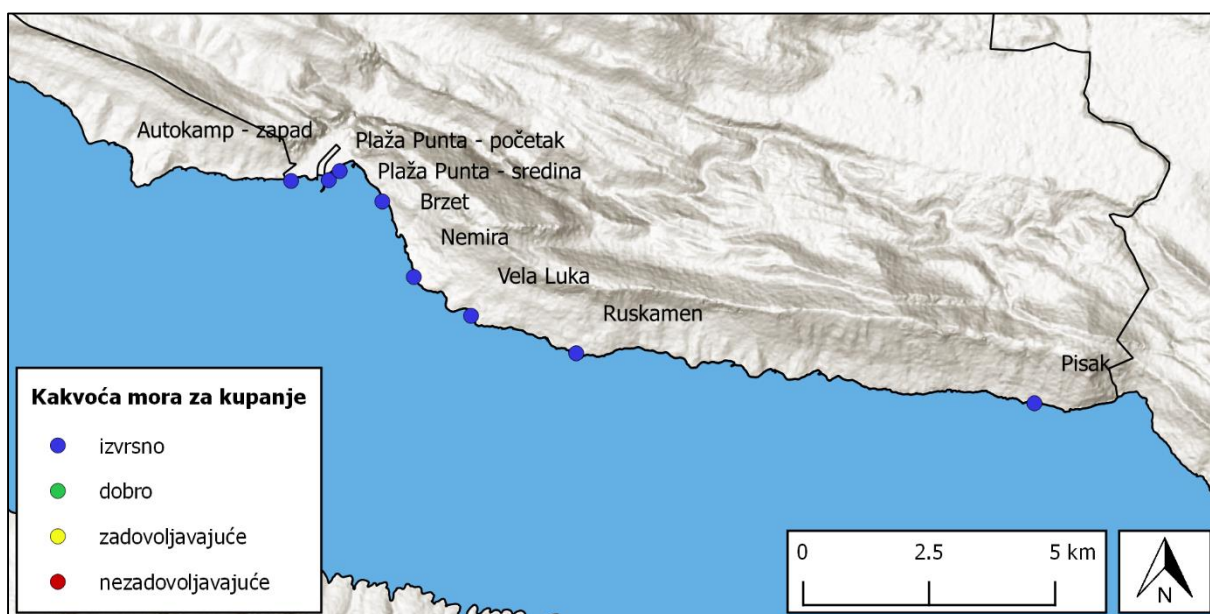
Tablica 3.4.4.-2. Stanje tijela podzemnih voda **JKGI_11 – CETINA**

Stanje	Procjena stanja
Kemijsko stanje	dobro
Količinsko stanje	dobro
Ukupno stanje	dobro

3.4.5. Kakvoća mora za kupanje

Uredbom o kakvoći mora za kupanje (NN 73/08) propisuju se standardi kakvoće mora za kupanje na morskoj plaži kojima se određuju granične vrijednosti mikrobioloških pokazatelja i druge značajke mora. Na temelju rezultata praćenja kakvoće mora za kupanje određuju se pojedinačna, godišnja i konačna ocjena. Konačna ocjena određuje se po završetku posljednje i tri prethodne sezone kupanja prema graničnim vrijednostima.

Na području Grada uspostavljeno je osam točaka ispitivanja na kojima je more uzorkovano za potrebe konačne ocjene kakvoće mora za kupanje u razdoblju 2013. – 2016. (slika 3.4.5.-1.). Mjerne postaje su sljedeće: Autokamp – zapad, Plaža Punta – početak, Plaža Punta – sredina, Brzet, Nemira, Vela Luka, Ruskamen i Pisak. Prema bazi podataka o kakvoći mora za kupanje Hrvatske agencije za okoliš i prirodu, konačna ocjena kakvoće mora za kupanje u razdoblju 2013. -2016. za svih osam lokacija je izvrsna.



Slika 3.4.5.-1. Kakvoća mora za kupanje na području Grada Omiša u razdoblju 2013. – 2016.

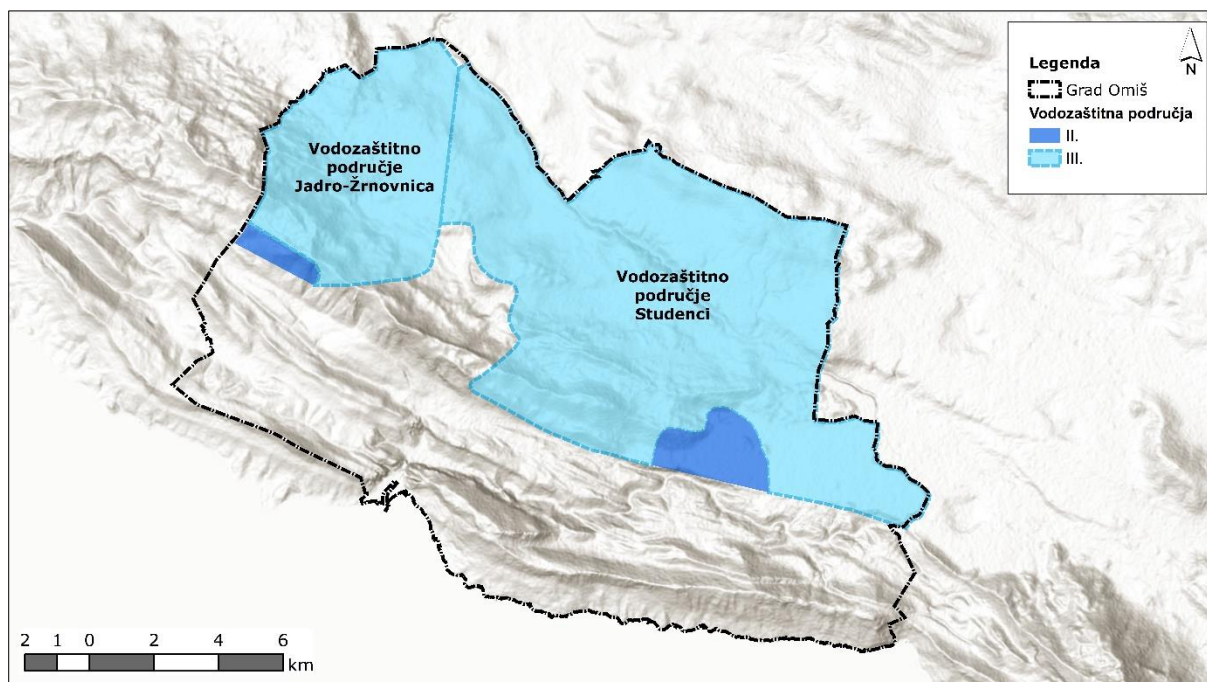
3.4.6. Zone sanitarne zaštite

Prema *Zakonu o vodama*, zona sanitarne zaštite je područje na kojem se nalazi izvorište ili drugo ležište vode koje se koristi ili je rezervirano za javnu vodoopskrbu, kao i područje na kojem se za iste potrebe zahvaća voda iz rijeka, jezera, akumulacija i sl. *Pravilnikom o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta (NN 66/11, NN 47/13)* uređeni su detaljniji uvjeti za utvrđivanje zona sanitarne zaštite, mjere i ograničenja koja se u njima provode, rokovi donošenja odluka o zaštiti izvorišta i postupak donošenja tih odluka.

Zona sanitarne zaštite izvorišta sa zahvaćanjem voda iz vodonosnika s pukotinskom i pukotinsko-kavernoznom poroznošću dodatno je podijeljena u četiri zone. Na području Grada Omiša utvrđene su dvije zone:

- II. zona – zona strogog ograničenja i nadzora
- III. zona – zona ograničenja i nadzora

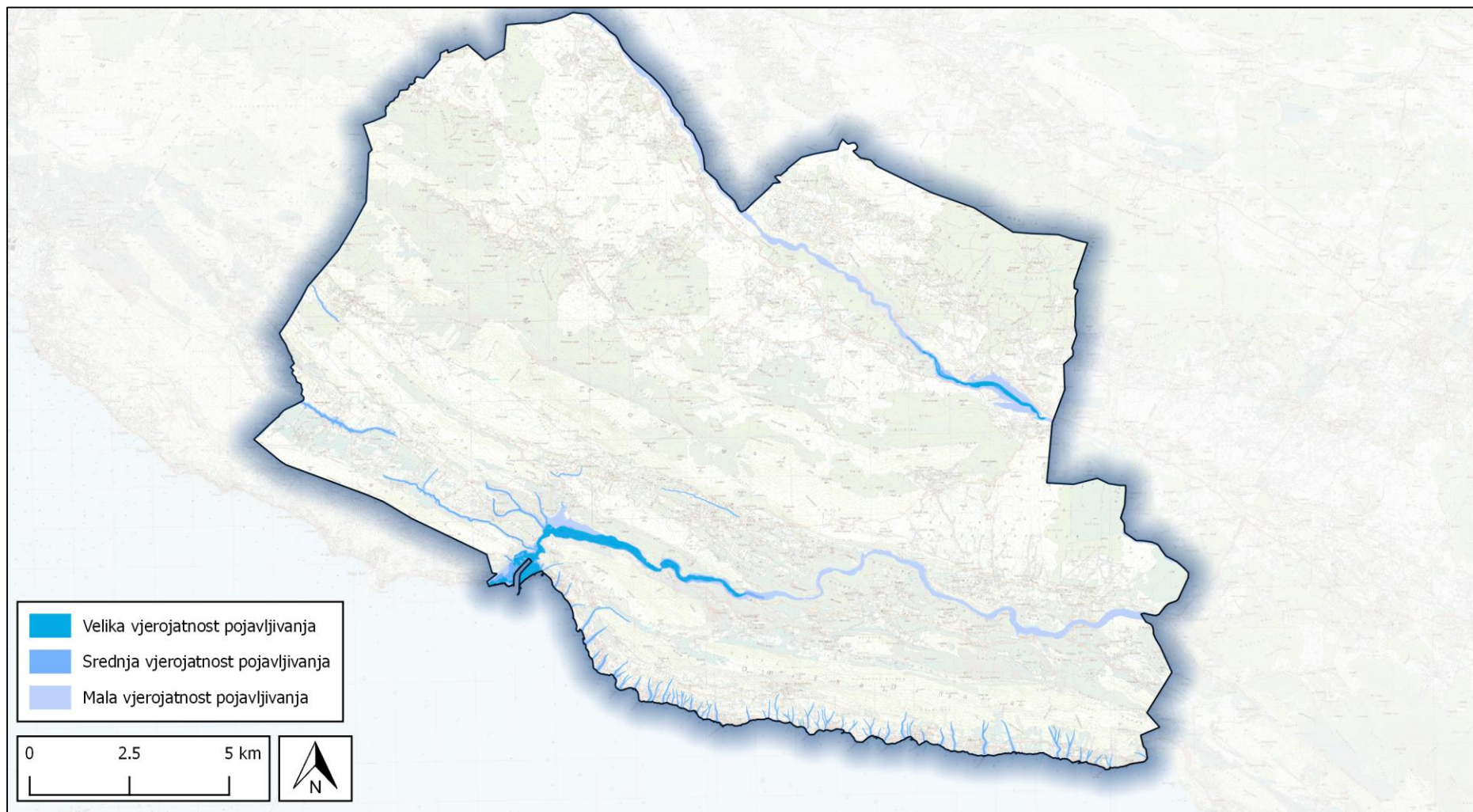
Voda za vodoopskrbu Grada Omiša zahvaća se s više izvora i zahvata, a za izvore Žrnovnica, Jadro i Studenci određene su zone sanitarne zaštite. Prostorni raspored zona sanitarne zaštite prikazan je na slici 3.4.6-1.



Slika 3.4.6.-1. Vodozaštitna područja Grada Omiša

3.4.7. Rizik od poplava

Na slici 3.4.7.-1. dana je karta opasnosti od poplava za područje Grada Omiša, po vjerojatnosti poplavlivanja. Područje koje je u opasnosti od velike vjerojatnosti pojavljivanja poplava nalazi se neposredno uz tok rijeke Cetine, točnije zadnjih 7 km toka uključujući i ušće u more. Izdvaja se i drugo žarište na SI Grada uz Cetinu kod naselja Blato na Cetini. Osim toka rijeke Cetine, područja koja su ugrožena poplavama srednje vjerojatnosti pojavljivanja su jaruge na južnoj obalnoj fliškoj padini Grada. Područje ugroze od poplava male vjerojatnosti pojavljivanja obuhvaća i povremene vodotoke u južnom dijelu fliškog sinklinorija.



Slika 3.4.7.-1. Karta opasnosti od poplava po vjerojatnosti poplavljivanja

3.5. Georaznolikost

Georaznolikost je sveukupna raznolikost krajolika, oblika i procesa na površini Zemlje i u njenoj unutrašnjosti (geotopa, geosfere) koji uključuje njihove značajke, odnose i sustave. Čine je geološka, geomorfološka, pedološka raznolikost i hidrološka raznolikost uključujući mora i oceane te fizičke elemente i procese u njima (M. Gray, 2004; J.J. González-Trueba, 2007). Vrijednost koju neki prostor može nositi u vidu georaznolikosti dijeli se na:

- Intrinzičnu/unutrašnju vrijednost,
- Kulturnu i estetsku vrijednost,
- Ekonomsku vrijednost,
- Znanstvenu i obrazovnu vrijednost.

Prema M. Gray (2004) prijetnje georaznolikosti generalno se dijele na antropogene te one koje su uzrokovane prirodnim procesima (klimatske promjene, porast morske razine).

Analiza georaznolikosti Grada Omiša temelji se na jednostavnom kvantitativnom modelu georaznolikosti kojim se određuju najvrjedniji dijelovi Grada. Vrednuju se abiotički elementi prostora, njihova brojnost, povezanost itd.

Prostor Grada Omiša nalazi se dijelom na fliškom sinklinoriju i na karbonatnom, boranom kompleksu čela Ijuski Mosora, Kozjaka i Biokova. Prevladavajući morfogenetski tip reljefa je krš. Na području Grada razvijeni su površinski i podzemni krški reljefni oblici. Sastavnice abiotičkog dijela okoliša Grada inventarizirane su u tablici 3.5.-1.

Tablica 3.5.-1. Inventar abiotičkih elemenata područja Grada Omiša (prema Seranno, Ruiz-Flaño, Aroyo, 2009)

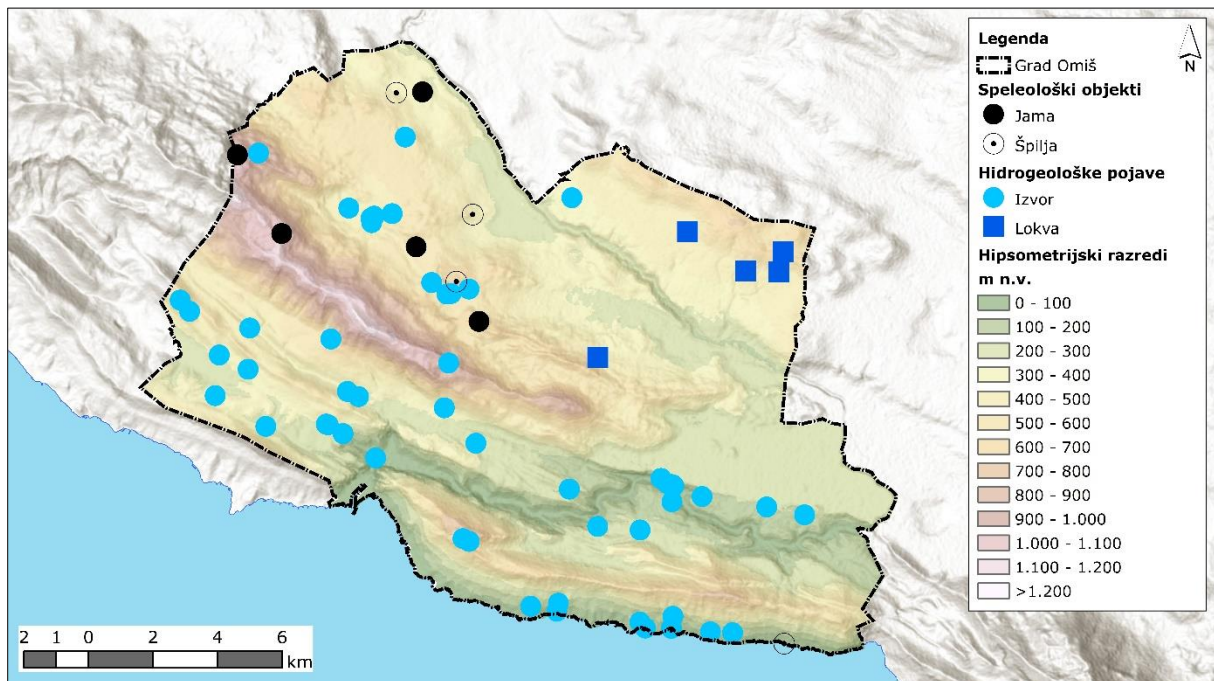
Naziv lokacije:		Površina:	Najveća n.v.
Grad Omiš		266,2 km ²	1.319 m.n.v.
Elementi georazolikosti:			
Litologija	vapnenci, dolomiti, breče, fliš, aluvij, proluvij		
Geološke strukture	Ljuska Dovanj, Ljuska Omiška Dinara, Čelo ljuste Biokovo-Mosor, Ljuska Dicmo-Šestanovac i Ljuska Dicmo-Ugljane		
Morfostrukture	masiv, padine masiva, eskarpman, rasjedni odsjek, kosa		
Morfogenetski sustav	krški, fluviokrški, padinski, fluviodenudacijski, fluvijalni, marinsko-limnički, antropogeni		
Geomorfološki oblici	Korozijski/Krški	uvale, ponikve, škrape, špilje, jame, glavice	
	Fluviokrški	simetrična fluviokrška dolina V oblika, kanjon, izvori	
	Akumulacijski	sipar, koluvijalni zastori, deluvijalni konusi, proluvijalne plavine, urušni blokovi	
	Derazijski	točilo, pediment, jaruge, uski neraščlanjeni greben, uski raščlanjeni greben, vrhovi u kompaktnim stijenama, sedlo, stjenoviti odsjek u kompaktnim stijenama,	
	Fluvijalni-erozijski	Odsijeci riječnih terasa usječenih u akumulacijski materijal	
	Marinsko-limnički-akumulacijski	plaža sastavljena od šljunka	
	Abrazijski	niske obale u klastitima , abrazijske potkapine	
	Antropogeni	nasipi, usjeci, suhozidi, krš sa suhozidima, antropogeno modificirane ponikve, naselja, antropogeno preoblikovane padine, antropogeno modificirana obala	
Prisutni procesi	urušavanje i osipanje, spiranje, jaruženje, derazija, fluvijalna erozija i akumulacija, deflacija i eolska akumulacija, abrazija, krška denudacija, antropogeni procesi		
Hidrografski elementi	povremeni vodotoci, izvori, lokve		
Vrijedna tla:	rendzina na laporu (flišu) ili mekim vapnencima, antropogena tla na kršu, antropogena tla fliških i krških sinklinala i koluvija		

Prema dokumentu Zaštićena geobaština Republike Hrvatske (2011) na području Grada nalazi se jedan Geomorfološki spomenik prirode Ruskamen (slika 3.5.-1.). Ruskamen je soliterna stijena u naselju Ruskamen te je zaštićen od 1968. godine. Djelovanjem vjetra i mora (eolska i marinska erozija) na flišku sedimentnu seriju obalne zone nastali su slikoviti geomorfološki oblici. Geomorfološki procesi su ukupnom, selektivnom erozijom oblikovali zaštićeni lokalitet. Zbog devastacije, lokalitet je u postupku revizije zaštićenih prirodnih vrijednosti te je predloženo ukidanje zaštite.



Slika 3.5.-1. Ostaci spomenika prirode Ruskamen

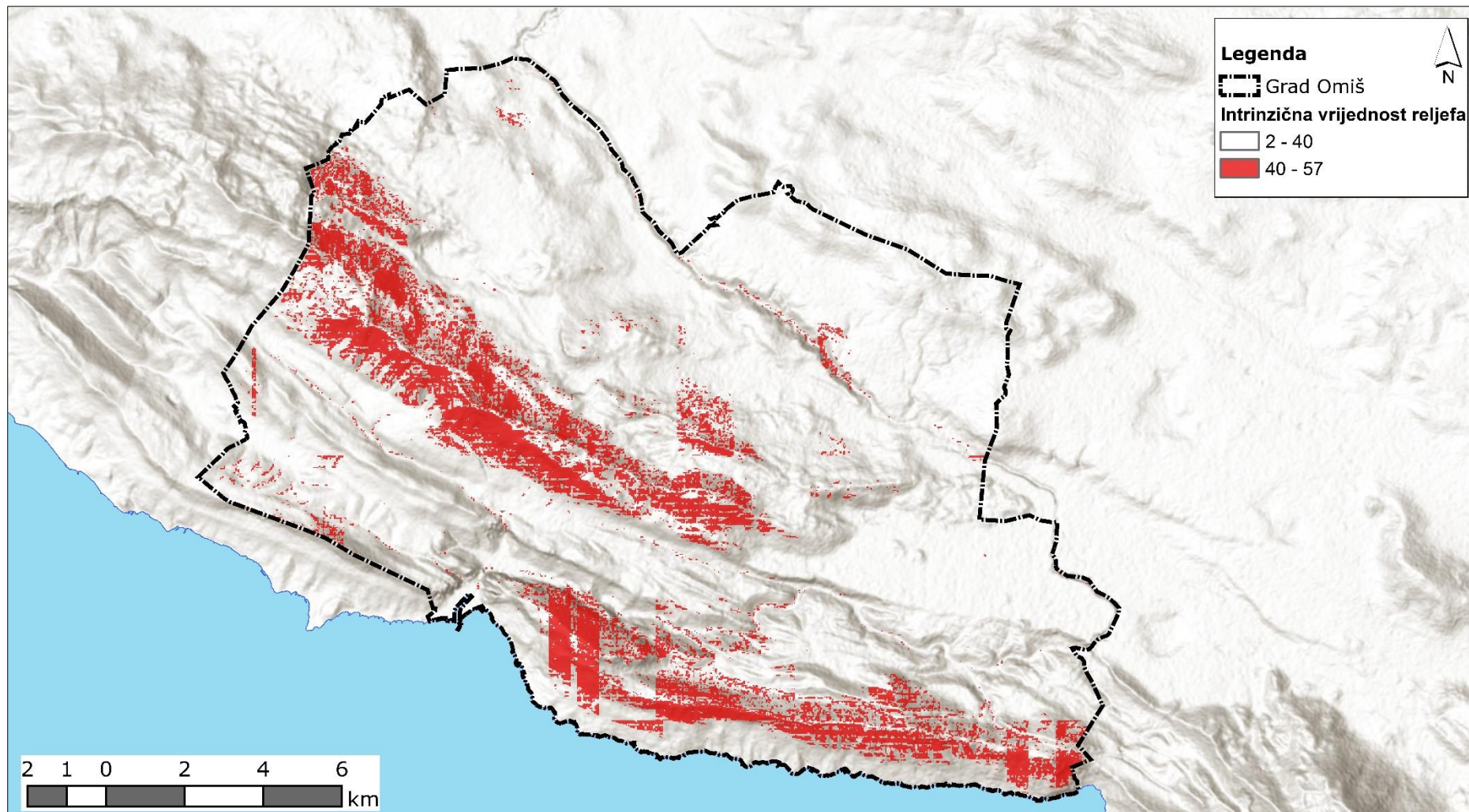
Osim zaštićene geobaštine, na području Grada inventarizirani su točkasti elementi prostora koji su izuzetno vrijedni iz geokološkog aspekta, a to su svi speleološki objekti i sve hidrogeološke pojave (slika 3.5.-2.).



Slika 3.5.-2. Hipsometrijska karta Grtada Omiša s pregledom speleoloških objekata i hidrogeoloških pojava

S obzirom na dinamiku procesa na obali koja je prostor susreta marinskih i kopnenih procesa te njezinu ranjivost i u ovom slučaju naseljenost, obala nije uzeta u obzir u geokološkoj analizi te se smatra izuzetno vrijednim dijelom prostora s geokološkog aspekta. Obala Grada Omiša oblikovana je marinskim, padinskim i eolskim procesima na fliškoj podlozi i mjestimično pleistocenskim brečama te ju karakterizira mala razvedenost i velik broj žala. Žala Omiške obale oblikovana su u plavinskome materijalu potopljenih jaruga koji je nasljeđe postglacijalne transgresije, tijekom koje je more unazadno guralo sedimente (Rajčić, Faivre, Buzjak). Također je bitno naglasiti da je od svih abiotičkih elemenata obala najugroženiji element. Posebno su ugrožena žala podno Omiške Dinare na kojima je antropogenim djelovanjem poremećena dinamika akumulacije materijala (prihrane) te ugroženost od porasta relativne morske razine. Spomenuta žala ujedno su i jedan od najvrjednijih resursa Grada Omiša u kupališnom turizmu.

Od ostalih elemenata georaznolikosti važno je spomenuti planinske hrptove Omiške Dinare i Mosora te njihove disecirane padine koji su ujedno najviša područja i područja najveće vertikalne raščlanjenosti reljefa. Izuzetno vrijedan abiotički element prostora koji je uz obalu druga okosnica razvoja Grada jest kanjon rijeke Cetine te probojnica rijeke Cetine s ušćem. Područja najveće georaznolikosti prikazana su na kumulativnim prikazu intrinzične vrijednosti vrednovanih elemenata reljefa (slika 3.5.-3.). Područja najveće intrinzične vrijednosti su ona na kojima se pojavljuje najveći broj najviše rangiranih elemenata georaznolikosti (pedološke, hidrografske, geološke i geomorfološke značajke).



Slika 3.5.-3. Intrinzična vrijednost reljefa Grada Omiša

3.6. Zrak

Kvaliteta zraka svojstvo je zraka kojim se iskazuje značajnost u njemu postojećih razina onečišćenosti. Sukladno *Zakonu o zaštiti zraka (NN 130/11, NN 47/2014)* i *Pravilniku o praćenju kvalitete zraka (NN 3/13)*, stanje kvalitete zraka na području cijele Republike Hrvatske obrađuje se i publicira u *Godišnjem izvješću o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske*, koje se u tekućoj godini izrađuje za proteklu kalendarsku godinu.

Područje Grada Omiša nalazi se u zoni HR 5 - Dalmacija. Prema Godišnjem izvješću o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske za 2015. godinu, u ovoj zoni maksimalne dnevne 8-satne koncentracije ozona prekoračile su ciljnu vrijednost na mjernom mjestu Hum na Hvaru (75 dana). Prema sumarnoj ocjeni onečišćenosti zona i aglomeracija, područje Grada (dio aglomeracije HR 5) ocijenjeno je kao čisto za sve mjerene procijenjene parametre.

Prema Izvješću o stanju okoliša u Splitsko-dalmatinskoj županiji za razdoblje 2008. – 2011., analiza kakvoće zraka na području Grada provodi se na dvije mjerne postaje: Lučica i Rina Baučića. U obzir se uzimaju i mjerne postaje susjedne Općine Dugi Rat zbog blizine Gradu Omišu. Mjerne postaje u Općini Dugi Rat su: Orij i Duće. Navedene mjerne postaje su prometni tip postaje (s obzirom na izvor emisije) i nalaze se u trajno izgrađenom području (tablica 3.6.-1.). U analiziranom razdoblju sve promatrane postaje imaju kategoriju iznimne kakvoće zraka, tj. I. kategorije - čist ili neznatno onečišćen zrak.

Tablica 3.6.-1. Kakvoća zraka na području Grada za razdoblje 2008. – 2011.

Postaje lokalne mreže	Tip područja/Tip postaje u odnosu na izvor emisija	Onečišćujuće tvari koje se mjere	Godine mjerenja			
			2011.	2010.	2009.	2008.
Orij	gradsko (trajno izgrađeno)/prometna	UTT, Pb, Cd, Ni, Ti	I.	I.	I.	I.
Duće	gradsko (trajno izgrađeno)/prometna	UTT, Pb, Cd, Ni, Ti	I.	I.	I.	I.
Omiš-Lučica	gradsko (trajno izgrađeno)/prometna	UTT, Pb, Cd, Ni, Ti	I.	I.	I.	I.
Omiš-Rina Baučića	gradsko (trajno izgrađeno)/prometna	UTT, Pb, Cd, Ni, Ti	I.	I.	I.	I.

Prema podacima Registra onečišćavanja okoliša Agencije za zaštitu okoliša najveći udio u ukupnoj količini onečišćivača zraka u Splitsko-dalmatinskoj županiji ima CO₂ (za razdoblje 2010. – 2013). Grad Omiš sudjeluje s 3,9% ispusta u zrak svih izvora emisija u zrak na području Splitsko-dalmatinske županije, što je ekvivalent udjelu stanovnika od 3,3%. U razdoblju 2010.- 2014. na području Grada bilježi se porast količine ispusta štetnih tvari u zrak, ali bez incidentnih ispusta u zrak ili prekoračenja normi.

Glavni izvori emisija na području Grada u 2014. godini su bili:

- Omial novi d.o.o. – 67,1% ispusta štetnih tvari u zrak;
- Galeb dalmatinska trikotaža d.d. – 32% ispusta štetnih tvari u zrak;

- OŠ Josip Pupačić – 1,7% ispusta štetnih tvari u zrak.

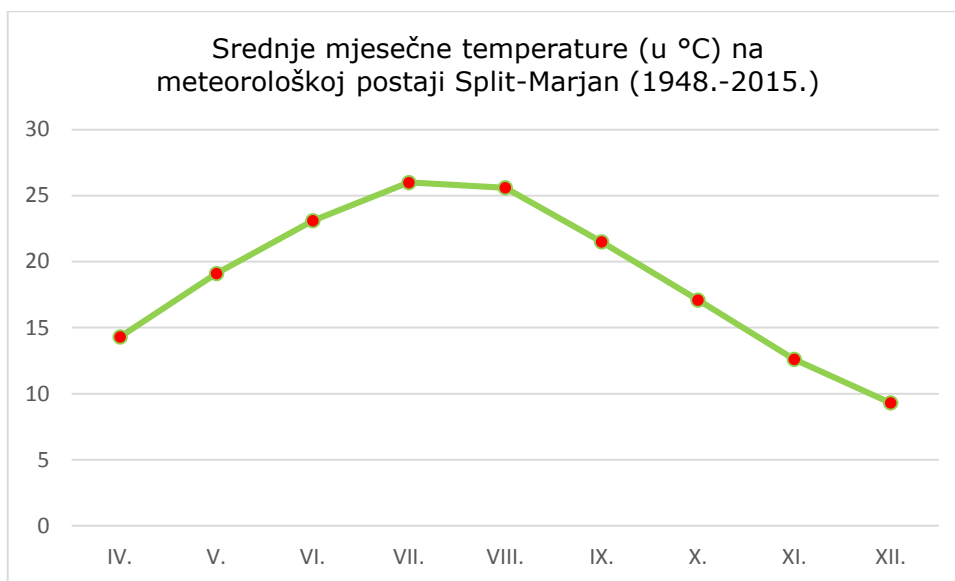
3.7. Klimatološke značajke

Na području Grada Omiša najizraženiji lokalni modifikatori klime su more, obalni planinski hrptovi Mosora i Omiške Dinare te zaravan Poljica u zaleđu. Pod utjecajem navedenih modifikatora izdvajaju se tri klimatska pojasa na području Grada (slika 3.7.-1.). Prema Köppenovoj klimatskoj regionalizaciji Hrvatske (A. Filipčić, 2001) obalni prostor Grada nalazi se u klimatskom pojasu Csa klime - sredozemna klima sa suhim vrućim ljetom ili klima masline. Najviši dijelovi Grada nalaze se na području Cfb klime (umjereno topla vlažna klima s toplim ljetom) koja je otočno izražena na području Mosora. Zaleđe Omiške Dinare i ostatak područja Grada nalazi se na području Cfa klime (umjereno topla vlažna klima s vrućim ljetom). Samo naselje Omiš i većina stanovnika Grada žive u litoralnom dijelu koje zahvaća Csa klima-sredozemna ili mediteranska klima koja ima izrazitu sezonsku raspodjelu padalina. Karakteristična su vruća ljeta i blage zime s povremenim hladnim valovima. Zbog utjecaja subtropskih anticiklona ljeti je pretežito vedro zbog čega je insolacija jaka. Srednja temperatura najtoplijeg mjeseca više je od 22 °C, a dnevni maksimumi su između 35 °C i 38 °C. Značajne su velike dnevne amplitude koje su uzrokovane vedrinom i s njom povezanim povećanim gubitkom terestričke radijacije noću. Dnevne amplitude najčešće su veće od 15 °C. Srednja temperatura najhladnijeg mjeseca varira između 4 °C i 13 °C. Godišnji hod padalina izrazito je sezonski te najveća količina padalina padne u hladnom dijelu godine. Glavno razdoblje aktivnosti ciklona i ciklogeneze su jesen i proljeće.



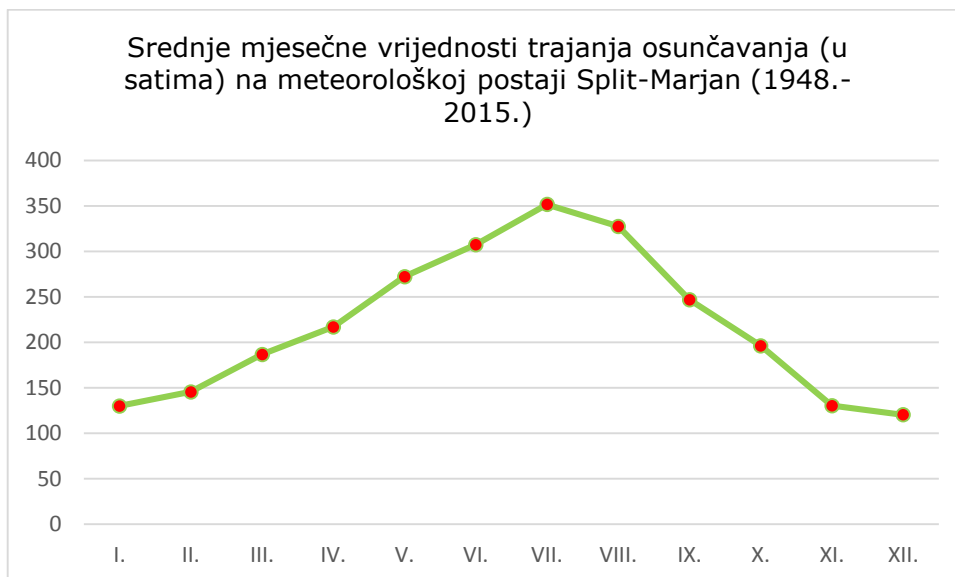
Slika 3.7.-1. Položaj Grada Omiša prema Köppenovoj klimatskoj regionalizaciji Hrvatske

Na području Grada nalaze se dvije kišomjerne postaje - Omiš i Blato na Cetini. Najbliža glavna automatska meteorološka postaja nalazi se na lokaciji Split-Marjan, a najbliža klimatološka postaja u Zadvarju (Općina Zadvarje). Analizirane su srednje mjesečne temperature (u °C) s meteorološke postaje Split-Marjan za razdoblje od 1948. do 2015. godine. Najtopliji mjesec je srpanj sa srednjom mjesečnom temperaturom 26 °C, a najhladniji je siječanj sa 7,9 °C (slika 3.7.-2.).



Slika 3.7.-2. Srednje mjesečne temperature (u °C) na meteorološkoj postaji Split-Marjan (1948. - 2015.)

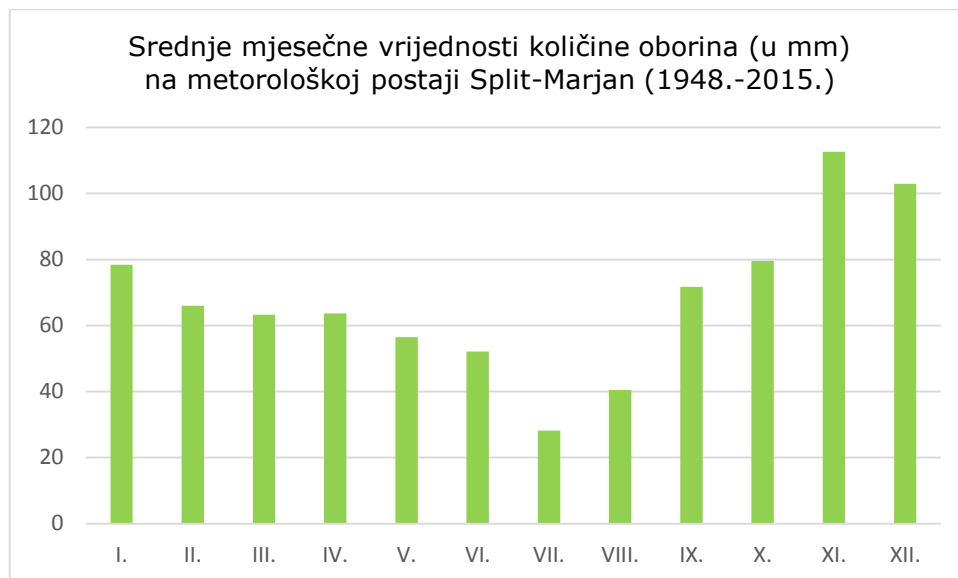
Srednje mjesečne vrijednosti trajanja osunčavanja (u satima) na meteorološkoj postaji Split-Marjan (1948. - 2015.) prikazane su na slici 3.7.-3. Najviše sunčanih sati (351,60) bilježi mjesec srpanj dok najmanje (120,30) bilježi mjesec prosinac.



Slika 3.7.-3. Srednje mjesečne vrijednosti trajanja osunčavanja (u satima) na meteorološkoj postaji Split-Marjan (1948. - 2015.)

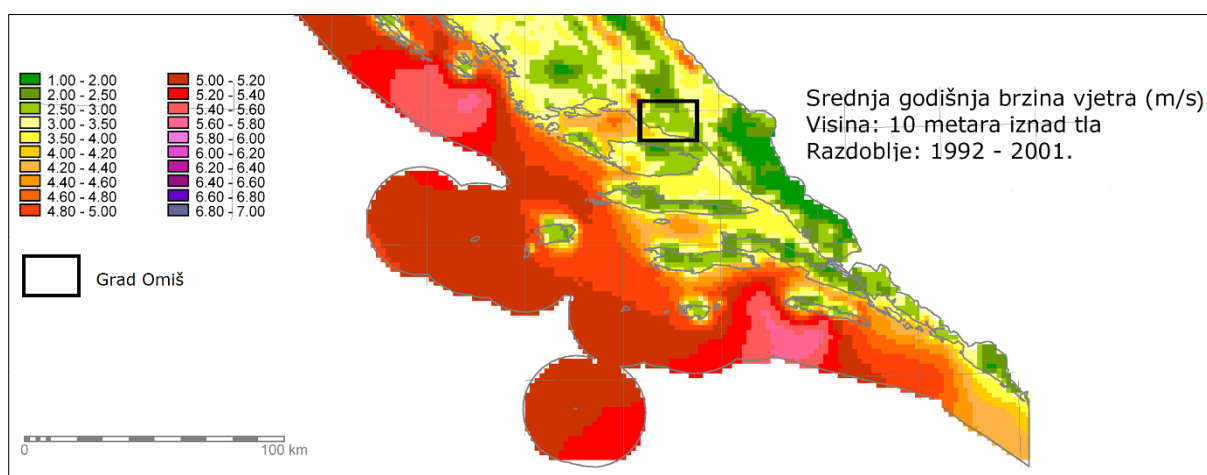
Sezonalnost padalina vidljiva je na dijagramu godišnjeg hoda padalina koje su mjerene na meteorološkoj postaji Split-Marjan u razdoblju od 1948. do 2015. godine (slika 3.7.-4.). Najmanje padalina zabilježeno je u toplijem dijelu godine i to u mjesecu srpnju (28,2 mm),

a najveća količina padalina zabilježena je u hladnijem dijelu godine, točnije u studenom (102,7 mm).



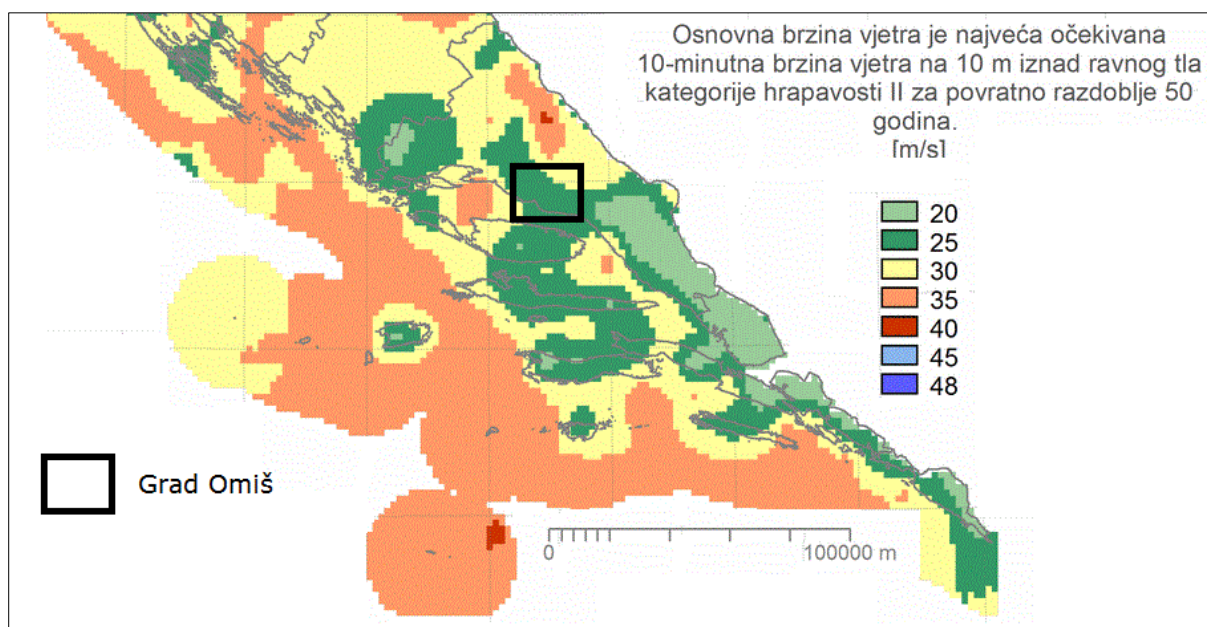
Slika 3.7.-4. Srednje mjesečne vrijednosti količine oborina (u mm) na meteorološkoj postaji Split-Marjan (1948. - 2015.)

Srednja godišnja brzina vjetra (m/s) na području Grada u obalnom dijelu teritorija doseže vrijednosti od 3 do 4 m/s. Vjetar je slabiji u unutrašnjosti u zavjetrini obalnih planina (2,5-3 m/s) dok je na sjevernom području Grada (obronci Mosora) vjetar jačine 4-4,8 m/s (slika 3.7.-5.).



Slika 3.7.-5. Srednja godišnja brzina vjetra (m/s) 10 metara iznad tla za razdoblje od 1992. do 2001. godine

Najveća očekivana 10-minutna brzina vjetra na 10 m za povratno razdoblje 50 godina na području Grada je 30 m/s (slika 3.7.-6.).



Slika 3.7.-6. Osnovna brzina vjetra na 10 m iznad ravnog tla kategorije hrapavosti II za povratno razdoblje 50 godina

Olujni vjetrovi se najčešće pojavljuju u hladnom dijelu godine, a razlog tomu su termičke razlike između relativno toplog mora i hladnog kopna. Najvažniji su vjetrovi bura, jugo, levant, tramuntana, lebić i ljeti maestral. Najučestaliji vjetrovi su iz pravca SI, I, JI, JZ i Z. Bura i jugo izdvajaju se kao najučestaliji vjetrovi na području Grada. Bura je karakteristična za hladniji dio godine, donosi vedro i suho vrijeme, a najbitnija značajka joj je mahovitost. Bura u mahovima postiže orkanske brzine (preko 50 m/s). Najjači udari bure izraženi su obalnom pojasa, a najizraženiji su kod Omiša na području probojnice rijeke Cetine.

3.7.1. Klimatske promjene

3.7.1.1. Dosadašnji trendovi i projekcije klimatskih promjena

Klimatske promjene na području Republike Hrvatske u razdoblju 1961. – 2010. analizirane su pomoću trendova godišnjih i sezonskih srednjih, srednjih minimalnih i srednjih maksimalnih temperatura zraka i indeksa temperaturnih ekstrema, zatim godišnjih i sezonskih količina oborine i oborinskih indeksa kao i sušnih i kišnih razdoblja. Navedeni podaci preuzeti su iz Šestog nacionalnog izvješća Republike Hrvatske prema Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o promjeni klime (2014.).

Tijekom proteklog 50-godišnjeg razdoblja (1961. - 2010.) trendovi srednje, srednje minimalne i srednje maksimalne temperature zraka pokazuju zatopljenje u cijeloj Hrvatskoj. Trendovi godišnje temperature zraka su pozitivni i značajni, a promjene su veće

u kontinentalnom dijelu zemlje nego na obali i u dalmatinskoj unutrašnjosti. Najveći doprinos ukupnom pozitivnom trendu temperature zraka dali su ljetni trendovi, zatim podjednako trendovi za zimu i proljeće, dok su najmanje promjene imale jesenske temperature. Uočeno zatopljenje očituje se i u svim indeksima temperaturnih ekstrema pozitivnim trendovima toplih temperaturnih indeksa (topli dani i noći te trajanje toplih razdoblja) te negativnim trendovima hladnih temperaturnih indeksa (hladni dani i hladne noći te duljina hladnih razdoblja).

Tijekom proteklog 50-godišnjeg razdoblja, godišnje količine oborine pokazuju prevladavajuće neznčajne trendove, koji su pozitivni u istočnim ravničarskim krajevima i negativni u ostalim područjima Hrvatske. Najizraženije promjene sušnih razdoblja su u jesenskim mjesecima kada je u cijeloj Republici Hrvatskoj uočen statistički značajan negativan trend.

Prema regionalnom klimatskom modelu RegCM koji je izrađen u Državnom hidrometeorološkom zavodu (DHMZ) po IPCC scenariju A2, klimatske promjene analizirane su za dva 30-godišnja razdoblja: 2011. - 2040. i 2040. - 2070.

U razdoblju od 2011. do 2040. procijenjena promjena prizemne temperature zraka (u °C) na području Grada Omiša iznosit će 0,2 - 0,4 °C zimi i 0,8 - 1 °C ljeti. Promjena količine oborine u razdoblju od 2011. do 2040. su ograničena je na mala područja i sezonske, ali najveća promjena se očekuje na južnom dijelu Jadrana za vrijednosti jesenskih oborina. Na području Grada promjena iznosi od -0,3 do -0,5 mm oborina manje.

3.7.1.2. Predviđeni utjecaji klimatskih promjena

U nastavku su navedeni podaci o utjecaju klimatskih promjena i ranjivosti područja u Republici Hrvatskoj. Podaci su preuzeti iz dokumenata izrađenih u sklopu provedbe aktivnosti projekta Jačanje kapaciteta Ministarstva zaštite okoliša i energetike za prilagodbu klimatskim promjenama te priprema Nacrta Strategije prilagodbe klimatskim promjenama – Strategija prilagodbe klimatskim promjenama (www.prilagodba-klimi.hr).

Voda

U budućem razdoblju očekuje se da će pogoršanjem hidroloških prilika doći do povećanja učestalosti i duljine trajanja sušnih razdoblja te intenziteta pojava poplavnih situacija. Prognozirano povećanje temperature kao i stagnacija ili minorno iskazani trendovi promjena u ukupnim količinama oborina imat će za posljedicu povećanje evapotranspiracije, smanjenje površinskih i podzemnih otjecanja, a time i još naglašenije smanjenje vodnih zaliha. Tu su posebno ugroženi priobalni krški vodonosnici i ostale vodne pojave u priobalju (jezera, vodotoci, izvori). Kod njih se javlja kumulativni efekt mogućih smanjenih protoka i razina podzemnih voda, intenzivnijih prodora mora u krške priobalne vodonosnike i jezera te propagacije zaslanjenih morskih voda duž korita vodotoka dulje u kopneno zaleđe. Provedena modeliranja pokazuju da će se u budućnosti povećati i intenzitet kratkotrajnih jakih oborina, što će stvoriti preduvjete za učestalije pojave poplava na bujičnim vodotocima, urbanim područjima i riječnim slivovima. Posebno

negativne posljedice očekuju se kod vodotoka u priobalju u pogledu visokih voda zbog kumulativnog efekta koincidencija podizanja razine mora i pojava ekstremnih protoka.

U budućem razdoblju očekuju se i naglašene promjene temperatura voda, što će se negativno odraziti kako na akvatičke ekosustave, njihovu bioraznolikost i prijemni kapacitet, tako i na mogućnosti njihova korištenja za ostale namjene.

Promjena morske razine također je bitan pokazatelj klimatskih promjena. To je globalna pojava koja se instrumentalno opaža od kraja 19. stoljeća. Na području Jadranskog mora zabilježeni su trendovi promjene morske razine od $2,0 \pm 0,9$ do $3,4 \pm 1,1$ mm/god. Morska razina ne raste linearno, već su utvrđene faze bržeg i sporijeg porasta te je u ovisnosti i od drugih faktora kao što je tektonika, posebice na Hrvatskoj obali te je iz tog razloga moguće odrediti samo relativnu promjenu morske razine. Procjene rasta srednje razine mora na hrvatskoj obali kreću se u rasponu od 0,3 m do oko 1,1 m u 2100. godini, pri čemu su novije procjene bliže gornjoj vrijednosti. Kada se njima dodaju utjecaji povremenih ekstremnih razina mora u rasponu od 0,84 m do 1,15 m, dobije se ukupni rast razine mora na kraju stoljeća u rasponu od 1,4 m do 2,2 m.

Bioraznolikost

Najveće negativne promjene za prirodne ekosustave i bioraznolikost mogu se očekivati na području priobalne i krške mediteranske te aridne panonske Hrvatske. Negativne promjene na ekosustave uključuju: potapanje obalnih staništa, zaslanjenje kopnenih i slatkovodnih staništa uz morsku obalu, a rijeka i dublje uz stvaranje estuarija, isušivanje vlažnih kopnenih staništa, povećanje aridnih staništa, smanjenje areala te eventualni nestanak nekih staništa i vrsta. Očekivane negativne posljedice na bioraznolikost su smanjenje vigora jedinki (životne sposobnosti), oštećenje jedinki i obolijevanje od bolesti i štetnika, pojava kompeticijskih invazivnih vrsta, smanjenje populacija, smanjenje areala vrste, cjepljanje areala na disjunktne (razvojno razdijeljene) populacije, pojava ugroze pojedine vrste i u konačnici regionalno ili globalno izumiranje vrste. Potencijalne pozitivne posljedice prisutne su prvenstveno za autohtone termofilne i kserotermofilne vrste (odlikuju se nizom prilagodbi u zaštiti od suvišnog gubitka vode iz tijela) i njihova staništa, za koje možemo očekivati širenje areala i povećanje populacije.

Na području krške mediteranske Hrvatske posebno negativan utjecaj očekuje se uslijed isušivanja velikih plitkih uvala i zaljeva, priobalnih laguna i močvarnih staništa, kao i intruzije slane (morske) vode u kompleksna staništa estuarija, u priobalne vodonosnike i priobalne izvore slatke vode. Najugroženija su staništa mediteranskih amfibijskih staništa, mediteranskih sitina, mediteranskih vlažnih travnjaka i termofilnih jelovih šuma sa crnim grabom.

Kod slatkovodnih staništa ugrožene su sedrene barijere i vodopadi, mediteranske lokve i stalna jezera ili povremena krška jezera. Kod podzemnih kompleksnih staništa posebno su ugrožene preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje, prvenstveno zbog podizanja razine mora i smanjenja dotoka slatke vode, vrulje i anihilne špilje.

Jadransko more je zbog svojeg položaja i poluzatvorenog oblika ranjivo na klimatske promjene, a to se osobito odnosi na priobalno područje i otoke. Priobalna područja, ponajviše estuariji i ušća rijeka, izloženi su porastu razine mora, jačem utjecaju

zagrijavanja i invaziji stranih vrsta. Produktivnost tih područja uvelike ovisi i o donosu hranjivih tvari rijekama, što će se promjenom klime smanjiti.

Od morskih organizama ranjiviji su oni s kasnijim nastupom zrelosti, sporijom izmjenom generacija, manjom plodnošću i ovisni o određenom tipu staništa jer im sve to smanjuje sposobnost prilagodbe. Zbog toga su ranjivije pridnene vrste (škamp, oslić), nego mala plava riba. Zbog predviđene promjene temperature Jadranskog mora (2,4 °C do 2070. godine), rasprostranjenost hladnoljubivih vrsta riba bit će ograničena samo na najsjevernije dijelove. U slučaju nepovoljnijeg scenarija, mnoge će endemične vrste izumrijeti, što će ujedno s migracijom toploljubivih vrsta značajno promijeniti sastav ribljih populacija Jadrana. Porast temperature mora iznad 28 °C povećat će smrtnost morske cvjetnice u drugoj polovici stoljeća što će omogućiti širenje drugih vrsta kao i invazivnih makroalgi, porijeklom iz tropskih i suptropskih područja. Livade morskih cvjetnica važna su staništa i rastilišta brojnih vrsta riba. Povećana smrtnost negativno će se odraziti na novačenje riba i stanje bioresursa.

Predviđa se i značajan porast kiselosti mora do 2070. godine što će zajedno s porastom temperature nepovoljno djelovati na razvoj i rast školjkaša. Istodobno će uslijed smanjenja oborina i povećane evaporacije doći do smanjenog dotoka slatke vode rijekama i porasta slanosti za 0,3 – 0,4 ‰, što će također nepovoljno utjecati na rast i uzgoj školjkaša.

Porast razine mora ugrozit će opstanak brojnih ribljih vrsta, osobito onih s izraženim migracijama (cipli, jegulje). Uzrok će biti degradacija i nestanak staništa koja ovim vrstama služe kao mrjestilišta i rastilišta.

Zbog smanjene vertikalne cirkulacije vode i zadržavanja hranjivih tvari u dubljim dijelovima, očekuju se promjene i u sastavu fitoplanktona – povećat će se brojnost manjih vrsta a smanjiti brojnost dijatomeja.

Poljoprivreda

Poljoprivreda je izravno izložena vremenskim prilikama, odnosno klimatskim promjenama. Razvoj biljaka i stoke je gotovo u cijelosti određen sadržajem vode u tlu i temperaturom zraka. Hrvatska poljoprivreda je izrazito ranjiva na klimatske promjene, budući da se navodnjava svega oko 1,1% poljoprivrednog zemljišta, a u zaštićenom se prostoru (staklenici i plastenici) uzgaja na samo oko 400 ha. Ranjivost na klimatske promjene potencirana je i slabim prihvatnim kapacitetom poljoprivrednog tla za vodu, što je posljedica niskog sadržaja humusa u tlu, zbijenosti tla i pomanjkanja, odnosno lošeg sustava odvodnje.

U budućem razdoblju očekuje se smanjenje prinosa poljoprivrednih kultura i manja produktivnost stoke kao posljedica smanjenje količine oborina u vegetacijskom razdoblju, manje vlažnosti tla, povećanja evapotranspiracije i povećanja temperature zraka. Od pozitivnih strana treba napomenuti mogućnost uzgajanja nekih kultura ili sorta u hladnijim područjima.

Suha, topla klima pogodovat će bržem razmnožavanju biljnih bolesti, pa se zbog toga očekuje i veća upotreba pesticida. U konačnici, osim nestašice vode, problem će

predstavljati i sve učestalije poplave koje će uvelike biti uzrokovane i smanjenjem prihvatnog kapaciteta za vodu poljoprivrednog tla.

Šumarstvo

U budućem razdoblju očekuje se smanjenje produktivnosti nekih ekosustava, veća učestalost i dulja sezona šumskih požara, zatim migracije štetnih organizama, pomicanje fenoloških faza šumskog drveća (ranije listanje i cvatnja, produljenje vegetacijske sezone, ovisno o vrstama i staništima), veća vjerojatnost pojave ekstremnih vremenskih utjecaja (poput vjetroloma, ledoloma, poplava) itd.

Energetika

Iako očekivani utjecaj klimatskih promjena na sektor energetike još nije detaljno istražen u Republici Hrvatskoj, na temelju do sada izrađenih klimatskih modela uočeni su sljedeći negativni utjecaji:

- Smanjenje proizvodnje električne energije u hidroelektranama zbog smanjenja srednje godišnje količine oborina,
- Povećanje potrošnje toplinske energije za potrebe hlađenja zbog povećanja srednje temperature zraka,
- Smanjenje proizvodnje energije u termoelektranama radi nedovoljno učinkovitog hlađenja postrojenja zbog smanjenja srednje godišnje količine oborina,
- Oštećenje energetskih postrojenja i infrastrukture zbog ekstremnih vremenskih događaja – ledolomi, poplave, orkanski vjetrovi, šumski požari.

Ipak, očekuju se i neki pozitivni utjecaji, poput smanjenja potrošnje toplinske energije u zimskom periodu uslijed povećanja srednje temperature zraka.

Turizam

Negativni utjecaji klimatskih promjena na sektor turizma zbog povećanja temperature zraka i mora očituju se u promijenjenoj sezonalnosti, toplinskim udarima, povećanim troškovima hlađenja, promjena u flori i fauni te smanjenju bogatstva mora. Zbog podizanja razine mora doći će do uništavanja obalne infrastrukture, gubljenja plažnih područja i većih troškova za zaštitu od podizanja razine mora. Smanjene količine oborina uzrokovat će nestašicu pitke vode, probleme s održavanjem zelenih površina te povećanje intenziteta pojavljivanja požara. Osim na ljetni turizam, zbog smanjenja količine snježnog pokrivača očekuju se negativni utjecaji i na zimski turizam.

Zdravlje ljudi

Zbog povećanja učestalosti i trajanja ekstremnih vremenskih uvjeta mogu se očekivati sljedeće posljedice: promjene u epidemiologiji kroničnih nezaraznih i akutnih zaraznih bolesti, smanjenje kvalitete zraka i zdravstvene ispravnosti vode i hrane te povećanje razine mikrobioloških i kemijskih štetnih čimbenika u okolišu.

3.8. Bioraznolikost

Zahvaljujući svom biogeografskom položaju, reljefnoj i klimatskoj varijabilnosti, vapnenačkoj litologiji i posljedično krškoj geomorfologiji i hidrologiji, činjenicama da obuhvaća kopno, obalu, more i otoke te da se nalazi unutar područja koje je za posljednjeg ledenog doba bilo pribježište brojnih životinjskih i biljnih vrsta, područje Splitsko-dalmatinske županije izrazito je vrijedno po svojoj raznolikosti, brojnosti i endemizmu biljnih i životinjskih vrsta i staništa. Područje Grada Omiša, centralnog dijela županije, jednako tako karakterizira velika bioraznolikost.

Kao centri bioraznolikosti na području Grada ističu se rijeka Cetina i okolna staništa, Mosor te krške jame i špilje.

3.8.1. Flora

Najveći dio Grada Omiša pripada mediteransko-litoralnom (obalnom) vegetacijskom pojasu, dok se mediteransko-montani (brdski) pojas prostire na višim nadmorskim visinama Mosora i Omiške Dinare. Za mediteransko litoralni pojas karakteristične su vazdazelene šume hrasta crnike (*Quercus ilex*), hrasta medunca (*Quercus pubescens*) i alepskog bora (*Pinus halepensis*). Zbog dugotrajne ljudske djelatnosti i krčenja šuma, šumska vegetacija opstala je na malim površinama, dok su znatno češći njeni degradacijski oblici – makija, garig i kamenjari.

Šuma hrasta crnike najstabilniji je ekosustav Sredozemlja, a biljne vrste koje ga grade dobro su prilagođene na sušne uvjete. U prirodnom stanju takve šume su vrlo guste i tamne, sa slabo razvijenim prizemnim slojem vegetacije. Uz hrast crniku najčešće pronalazimo i zeleniku (*Phillyrea latifolia*), smrdljiku (*Pistacia terebinthus*), mirtu (*Myrtus communis*), planiku (*Arbutus unedo*), lovor (*Laurus nobilis*), kozokrvina (*Laurus nobilis*), borovica (*Juniperus communis*), somina (*Juniperus sabina*) i dr.

Šume bijelog graba (*Carpinus orientalis*) i hrasta medunca razvijaju se u područjima s nešto nižim temperaturama te većom količinom padalina nego u zoni šuma hrasta crnike. Nalazimo ih iza pojasa hrasta crnike prema unutrašnjosti, kao i iznad crnikovih šuma na visini od oko 400 m n.v. Jednako kao i crnikove, i ove šume najčešće nalazimo u degradacijskim oblicima. Najrašireniji degradacijski stadij ovih šuma je dračik ili trnjak drače (*Paliurus spina-christi*). Uz bijeli grab i hrast medunac, često nalazimo još hrast dub (*Quercus virgiliana*), maklen (*Acer monspessulanum*), hrast cer (*Quercus cerris*), grašar (*Coronilla emeroides*), rujevina (*Cotinus coggygria*), pucalina (*Colutea arborescens*), drijen (*Cornus mas*), trnina (*Prunus spinosa*), jasenak (*Dictamnus albus*) i dr.

Vegetacija mediteransko-montanog pojasa razvijena je na višim predjelima mediteranske regije i nadovezuje se na šumu bijelog graba i hrasta medunca. U ovom pojasu česta vrsta je crni grab (*Ostrya carpinifolia*).

Kao što je već rečeno, vrlo se male površine visoke šume nalaze na prostoru Grada Omiša, a većinom ih čine zajednice hrasta medunca te melioracijske vrste poput crnog i alepskog bora. Alepski bor spada u skupinu pirofita, odnosno biljaka čije širenje potpomažu požari. Često se u literaturi navodi kao najzapaļivija vrsta na cijelom Mediteranu, a novija istraživanja pokazuju kako veća gustoća alepskog bora dovodi do iscrpljivanja vode i

hranjivih tvari iz tla te zaklanja svjetlost, što smanjuje uspjeh preživljavanja ostalim vrstama (Tekić i dr., 2014).

Uz navedene oblike šuma, na relativno velikim površinama zastupljeni su submediteranski i epimediteranski travnjaci. Tom skupu staništa pripadaju zajednice razvijene na plitkim karbonatnim tlima.

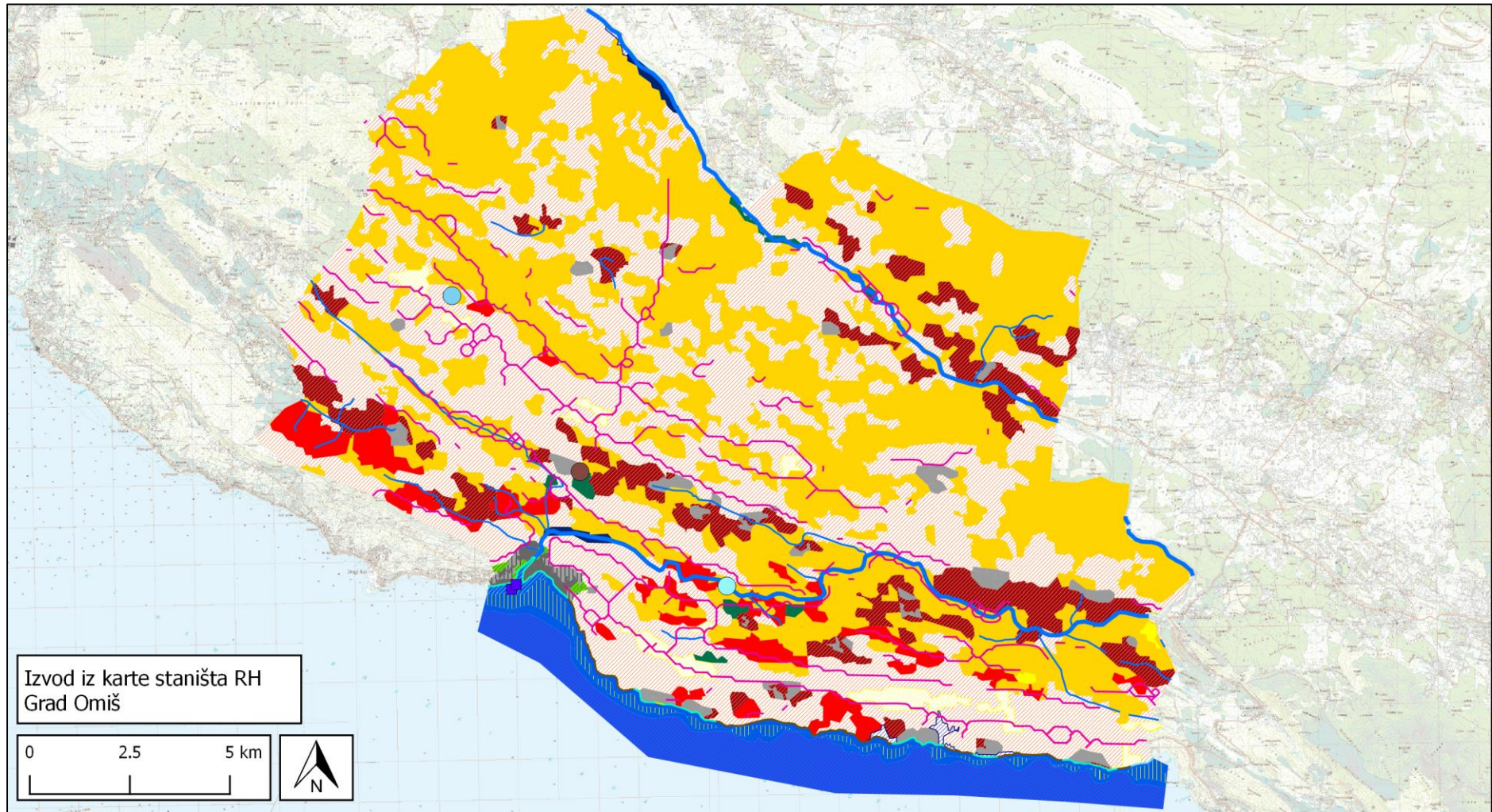
Na slici 3.8.-1. dan je izvod iz karte staništa Republike Hrvatske za područje Grada Omiša. Prema navedenom kartografskom prikazu, na području Grada dominiraju primorske, termofilne šume i šikare medunca (sveza *Ostryo-Carpinion orientalis* Ht. (1954) 1959), submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci (Red *Scorzoneretalia villosae* H-ić. 1975 (=Scorzonero-Chrysopogonetalia H-ić. et Ht. (1956) 1958 p.p.)) i dračici (sveza *Rhamno-Paliurion* Trinajstić (1978) 1995).

U obalnom području i zapadnom dijelu Srednjih Poljica zastupljeni su degradacijski oblici šuma hrasta medunca i hrasta crnike. Na manjim kompleksima kod Male Luke, Ruskamena, Planog rata, Marušića i Borka u omiškom primorju zasađene su šume alepskog bora. Na ostalom području Srednjih Poljica zastupljene su razvijenije šumske zajednice hrasta medunca, crnike i graba. Najveće hrastove šume nalaze se sjeverno od Podgrađa pa do kanjona Cetine, a manji kompleksi hrastovih šuma nalaze se i na nekoliko drugih područja. U zapadnom dijelu Srednjih Poljica na fliškoj terasi nalazimo područje pod alepskim borom. U Zamosorju na sjevernim padinama Mosora prevladavaju niske šume i šikara hrasta medunca i graba. Na području Nova Sela – Blato mjestimično se nailazi na niske listopadne grabove i hrastove šume, a na području Blata ima manjih kompleksa visokih hrastovih šuma. Na najoskudnijem tlu strmih padina vapnenačkih uzvišenja i višim područjima Mosora nalazimo vegetaciju gariga i kamenjara.

Naselja morske cvjetnice *Posidonia oceanica* vrlo su važna za život u moru, s jedne strane zbog visoke primarne produkcije, a s druge zato što se mnogi organizmi, pa i oni ekonomski važni, u njima hrane, razmnožavaju i nalaze zaklon. Biomasa naselja posidonije i raznolikost živog svijeta u njima vrlo je velika pa ona tvore važan tip sredozemnoga, a prema tome i jadranskoga staništa. Posidonija raste u čistom, bistrom moru, u uskom obalnom pojasu (infralitoralu) od površine mora do dubine od 40-ak metara. U ovom području pritisak ljudskih aktivnosti izrazito je velik te prirodna obnova oštećenih naselja posidonije traje i do više desetaka godina, što tu vrstu čini posebno osjetljivom i ugroženom. Sidrenje plovila u posidoniji znatno oštećuje mrežu rizoma koja tada postaje podložna razaranju valova. Napredovanje invazivnih svojta, kao što su alge *Caulerpa taxifolia* i *Caulerpa racemosa* ugrožava posidoniju jer su joj one izravni suparnici u borbi za životni prostor. Naselja posidonije ugrožena su i svim aktivnostima koje pogoduju povećanoj količini organske tvari u stupcu mora, onečišćenju i zasjenjivanju: podmorski ispusti otpadne vode, nasipanje u more, uzgajališta riba i školjkaša, stanice za punjenje goriva, marine, lučice i sl. Prema karti staništa (slika 3.8.-1.), na području Grada naselja posidonije prisutna su u priobalnom pojasu duž gotovo cijele obale.




















Osim posidonije, u priobalnom području Grada nalazimo još jednu strogo zaštićenu vrstu morske cvjetnice – *Cymodocea nodosa*, koja je zabilježena na području ušća Cetine.

Uvala Vrulja kod Brela, smještena uz II granicu Grada, uz fenomen izvora slatke vode iz podmorja, staništa je rijetke vrste mekog solitarnog koralja *Corynactis viridis*.













Slika 3.8.-1. Karta staništa Grada Omiša



Kopnena staništa

-  A11, Stalne stajačice
-  A27, Neobrasle i slabo obrasle obale tekućica
-  B13, Alpsko-karpatško-balkanske vapnenačke stijene
-  C35, Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci
-  C35/D31, Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci / Dračici
-  C35/E35, Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci / Primorske, termofilne šume i šikare medunca
-  E35, Primorske, termofilne šume i šikare medunca
-  E74, Šume običnog i crnog bora na dolomitima
-  E82, Stenomediteranske čiste vazdazelene šume i makija crnike
-  E92, Nasadi četinjača
-  I21, Mozaici kultiviranih površina
-  I21/J11/I81, Mozaici kultiviranih površina / Aktivna seoska područja / Javne neproizvodne kultivirane zelene površine
-  I81, Javne neproizvodne kultivirane zelene površine
-  J11, Aktivna seoska područja
-  J11/J13, Aktivna seoska područja / Urbanizirana seoska područja
-  J21, Gradske jezgre
-  C3521, Kamenjarski pašnjak šaša crljenike i žute kraške zečine
-  D3111, Dračik drače s trnovitom krkavinom
-  I1111, Zajednica smeđe slezenice i mesnatog klobučica

Morska staništa

-  G32, Infralitoralni sitni pijesci s više ili manje mulja
-  G35, Naselja posidonije
-  G36, Infralitoralna čvrsta dna i stijene
-  G41, Cirkalitoralni muljevi
-  G42, Cirkalitoralni pijesci
-  F1/F2/F3/F511/F512/G22/G23/G251/G252, Muljevita/pjeskovita/šljunkovita m.o./
-  F1/F2/F3/G22/G23, Muljevita/Pjeskovita/Šljunkovita m.o./Mediolitoralni pijesci/Mediolitoralni šljunci i kamenje
-  F4/F512/G241/G242/G252, Stj. m.o./Zajed. m.o. i mediolitorala na čvrst. podlozi pod utjecajem čovjeka/Bioc. g./d. st. mediolitorala
-  F4/G241/G242, Stjenovita morska obala/Biocenoza gornjih i donjih stijena mediolitorala
-  G322, Biocenoza sitnih ujednačenih pijesaka

Vodotoci

-  A221, Povremeni vodotoci
-  A2322, Srednji i donji tokovi sporih vodotoka

Stijene i točila

-  B142/B22, Dalmatinske vapnenačke stijene / Ilirsko-jadranska, primorska točila

Na području planine Mosor do sada je zabilježeno preko 800 biljnih vrsta (Vladović, D. i Ilijanić, L.J., 1995). Na području naselja Omiš, površine 3,5 km², zabilježeno je ukupno 870 vrsta i podvrsta od kojih 614 raste samoniklo ili se subspontano širi izvan uzgoja, a 256 taksona zabilježeno je isključivo u kulturi (Tafra, D. i sur., 2012).

Cijelo područje doline rijeke Cetine karakterizira velika bioraznolikost, a posebno se ističe 7 manjih područja, od kojih se tri nalaze na području Grada Omiša – Blato na Cetini, Kučiće i kanjon Cetine od Omiša do Kaštil Slanice. Na području Blata na Cetini zabilježeno je 187 svojiti viših biljaka među kojima se izdvajaju 1 vrsta s popisa Bernske konvencije, 1 endemična te 1 vrsta sa statusom ugrožene vrste. Na području Kučića i kanjon Cetine od Omiša do Kaštil Slanice, zabilježeno je 270 svojiti viših biljaka od kojih je 8 endemičnih i 3 orhideje s popisa Bernske konvencije. Na klisurama u kanjonu živi niz endemičnih vrsta.

Prije nekoliko godina u rijeci Cetini pronađena je i endemska vrsta alge, *Pneophyllum cetinaensis*. Radi se o do sad nepoznatoj vrsti alge koja je specifična po tome što je jedina vrsta koralinske alge koja je potpuno prilagođena životu u slatkoj vodi. Ova alga je rijedak evolucijski primjer prelaska iz jednog ekosustava u drugi, iz mora u slatku vodu. Alga naseljava rijeku Cetinu od njezinog ušća do brane Peruča.

U tablici 3.8.-1. izdvojene su ugrožene biljne vrste zabilježene na području Grada Omiša, prema Flora Croatica Database.

Tablica 3.8.-1. Ugrožene biljne vrste zabilježene na području Grada Omiša

Vrsta	Kategorija	Vrsta	Kategorija
<i>Adiantum capillus-veneris</i> L.	NT	<i>Inula salicina</i> L. ssp. <i>aspera</i> (Poir.) Hayek	NT
<i>Adonis annua</i> L. emend. Huds.	EN	<i>Juniperus oxycedrus</i> L. ssp. <i>macrocarpa</i> (Sm.) Ball	LC
<i>Aegilops neglecta</i> Req. ex Bertol.	NT	<i>Knautia dalmatica</i> Beck	DD
<i>Anacamptis pyramidalis</i> (L.) Rich.	NT	<i>Lilium bulbiferum</i> L.	VU
<i>Arum nigrum</i> Schott	NT	<i>Lilium martagon</i> L.	VU
<i>Arum orientale</i> M.Bieb. ssp. <i>longispathum</i> (Rchb.) Engl.	NT	<i>Linaria chalepensis</i> (L.) Mill.	DD
<i>Asparagus tenuifolius</i> Lam.	NT	<i>Linaria microsepala</i> A.Kern.	DD
<i>Astragalus muelleri</i> Steud. et Hochst.	NT	<i>Matthiola incana</i> (L.) R. Br.	NT
<i>Beta vulgaris</i> L. ssp. <i>vulgaris</i>	LC	<i>Melica ciliata</i> L. ssp. <i>ciliata</i>	LC
<i>Blysmus compressus</i> (L.) Panz. ex Link	EN	<i>Narcissus tazetta</i> L.	NT
<i>Brachypodium phoenicoides</i> (L.) Roem. et Schult.	DD	<i>Neotinea maculata</i> (Desf.) Stearn	NT
<i>Campanula fenestrellata</i> Feer ssp. <i>istriaca</i> (Feer) Damboldt	NT	<i>Ophrys apifera</i> Huds.	EN
<i>Campanula portenschlagiana</i> Roem. et Schult.	NT	<i>Ophrys fusca</i> Link	VU
<i>Cardamine maritima</i> Port. ex DC.	NT	<i>Ophrys sphegodes</i> Mill.	VU
<i>Carex extensa</i> Gooden.	EN	<i>Orchis laxiflora</i> Lam.	NT

<i>Centaurea biokovensis</i> Teyber	NT	<i>Orchis morio</i> L.	NT
<i>Cephalanthera damasonium</i> (Mill.) Druce	NT	<i>Orchis purpurea</i> Huds.	VU
<i>Cephalanthera longifolia</i> (L.) Fritsch	NT	<i>Orchis tridentata</i> Scop.	VU
<i>Chaerophyllum coloratum</i> L.	NT	<i>Ornithogalum kochii</i> Parl.	LC
<i>Chenopodium ambrosioides</i> L.	DD	<i>Parapholis incurva</i> (L.) C.E.Hubb.	VU
<i>Chenopodium murale</i> L.	DD	<i>Peltaria alliacea</i> Jacq.	NT
<i>Chenopodium opulifolium</i> Schrader ex Koch et Ziz	DD	<i>Plantago holosteum</i> Scop.	LC
<i>Chenopodium vulvaria</i> L.	DD	<i>Platanthera chlorantha</i> (Custer) Rchb.	NT
<i>Chouardia litardierei</i> (Breistr.) Speta	NT	<i>Poa annua</i> L.	LC
<i>Consolida ajacis</i> (L.) Schur	CR	<i>Poa trivialis</i> L. ssp. <i>sylvicola</i> (Guss.) H.Lindb.	LC
<i>Convolvulus cneorum</i> L.	NT	<i>Polypogon viridis</i> (Gouan) Breistr.	DD
<i>Corydalis acaulis</i> (Wulfen) Pers.	NT	<i>Primula veris</i> L. ssp. <i>columnae</i> (Ten.) LÄLdi	NT
<i>Cyclamen repandum</i> Sibth. et Sm.	NT	<i>Pseudognaphalium luteoalbum</i> (L.) Hilliard et B.L.Burt	DD
<i>Cyperus longus</i> L.	VU	<i>Rhamnus intermedius</i> Steud. et Hohst.	NT
<i>Cyperus rotundus</i> L.	EN	<i>Ruscus aculeatus</i> L.	LC
<i>Delphinium staphisagria</i> L.	EN	<i>Salsola kali</i> L.	VU
<i>Desmazeria marina</i> (L.) Druce	VU	<i>Salsola soda</i> L.	VU
<i>Ecballium elaterium</i> (L.) A. Rich.	DD	<i>Salvia brachyodon</i> Vandas	NT
<i>Edraianthus dalmaticus</i> (A.DC.) A.DC.	DD	<i>Salvia nemorosa</i> L.	EN
<i>Edraianthus dinaricus</i> (A.Kern.) Wettst.	DD	<i>Satureja subspicata</i> Vis.	LC
<i>Edraianthus pumilio</i> (Schult.) A.DC.	NT	<i>Scirpus holoschoenus</i> L.	NT
<i>Elymus pycnanthus</i> (Godr.) Melderis	NT	<i>Seseli tomentosum</i> Vis.	NT
<i>Ephedra fragilis</i> Desf.	NT	<i>Sesleria argentea</i> (Savi) Savi	DD
<i>Ephedra fragilis</i> Desf. ssp. <i>campylopoda</i> (C. A. Mayer) Asch. et Graeb.	NT	<i>Silene noctiflora</i> L.	DD
<i>Ephedra major</i> Host	NT	<i>Stipa capillata</i> L.	DD
<i>Euphorbia prostrata</i> Aiton	LC	<i>Taxus baccata</i> L.	VU
<i>Fibigia triquetra</i> (DC.) Boiss. ex Prantl	NT	<i>Teucrium arduini</i> L.	DD
<i>Geranium dalmaticum</i> (Beck) Rech.f.	CR	<i>Teucrium fruticans</i> L.	NT
<i>Gonolimon dalmaticum</i> (C. Presl) Rchb. f.	NT	<i>Trifolium echinatum</i> M. Bieb.	DD
<i>Heteropogon contortus</i> (L.) P.Beauv. ex Roem. et Schult.	NT	<i>Trifolium resupinatum</i> L.	VU
<i>Hibiscus trionum</i> L.	EN	<i>Tulipa sylvestris</i> L.	NT

<i>Hordeum murinum</i> L. ssp. murinum	LC	<i>Verbascum chaixii</i> Vill. ssp. austriacum (Schott ex Roem. et Schult.) Hayek	DD
<i>Ilex aquifolium</i> L.	VU	<i>Vincetoxicum hirundinaria</i> Medik. ssp. adriaticum (Beck) Markgr.	LC

Kategorija: kritično ugrožena (CR), ugrožena (EN), osjetljiva (VU), gotovo ugrožena (NT), najmanje zabrinjavajuća (LC), nedovoljno poznata (DD)

3.8.2. Fauna

U dolini Cetine do sad je zabilježena 21 vrsta sisavaca, 158 vrsta ptica, 15 vrsta gmazova, 8 vrsta vodozemaca, 18 vrsta riba (od toga 9 endemičnih), 58 vrsta akvatičkih kukaca te 60 svojiti špiljskog karaktera.

Najznačajniji vodozemac s nalazištem u dolini Cetine endemična je čovječja ribica (*Proteus anguinus*), koja na području Grada Omiša nastanjuje špiljske vode u kanjonu ispod Šestanovca. Ostali vodozemci, među kojima se ističu žuti mukač (*Bombina variegata*), *Rana dalmatina* i *Triturus vulgaris*, sačuvali su svoja staništa pretežito u vlažnim travnjacima i močvarnim staništima. Od gmazova značajnije su populacije vrsta *Algyroides nigropunctatus*, *Dalatolacerta oxycephala* i *Lacerta trilineata* u kanjonu Cetine od Blata do Zadvarja. Od kornjača koje nalazimo na području Grada ističemo kopnenu kornjaču (*Testudo hermanni*) te zmiju crvenkrpicu (*Zamenis situla*).

Na području rijeke Cetine povremeno ili stalno obitava 158 vrsta ptica, a čija brojnost je posljedica velike raznolikosti i očuvanosti ptičjih staništa. Od ukupnog broja, 153 vrste koje povremeno ili stalno obitavaju na području rijeke Cetine zaštićene su Bernskom konvencijom, 64 vrste zaštićene su europskom Direktivnom o zaštiti divljih ptica, a 124 vrste zaštićene su nacionalnim zakonodavstvom. Također, 112 vrsta ptica s ovog područja navodi se u Crvenoj knjizi ugroženih vrsta ptica Hrvatske.

Rijeku Cetinu karakterizira i vrlo specifična ihtiofauna koju čini veći broj endemičnih vrsta riba. Prema najnovijim istraživanjima u Cetini obitava 18 vrsta riba (najbrojnije su potočna pastrva, ilirski klen i jegulja). Od 9 endemičnih vrsta njih 5 su endemi jadranskog sliva, a 2 vrste su endemi rijeke Cetine. Prema IUCN klasifikaciji ugroženosti 4 svojte su kritično ugrožene, 2 su ugrožene, 4 osjetljive, a o 2 vrste nedostaju podaci. Na području Grada zabilježena je jegulja (*Anguilla anguilla*), oštrulja (*Aulopyge huegelii*), podbila (*Chondrostoma phoxinus*), dalmatinski vijun (*Cobitis dalmatina*), glavočić vodenjak (*Knipowitschia panizzae*), cipal zlatac (*Liza aurata*), glavočić crnotrus (*Pomatoschistus canestrinii*), babica riječna (*Salaria fluviatilis*), klen (*Squalius* sp.), potočna pastrva (*Salmo trutta*), cetinska ukliva (*Telestes ukliva*), ilirski klen (*Squalius illyricus*).

Prema podacima o stanju morskog okoliša, marikulture i ribarstva (Agencija za zaštitu okoliša, 2015.), na ušću rijeke Cetine u zajednici riba dominiraju sljedeće euritermne i eurihalne morske vrste riba: gavun oliga (*Atherina boyeri*), ovčica (*Lithognathus mormyrus*) i gavun (*Atherina hepsetus*). Svakako treba izdvojiti po brojnosti i obilju jako zastupljene sparidne vrste riba kao što su salpa (*Sarpa salpa*), špar (*Diplodus annularis*) i fratar (*D. vulgaris*). Ušće Cetine važno je hranilište i rastilište niza vrsta iz porodica ljuskavki (Sparidae) posebice ovčice. Uz ovčicu, zabilježena je i veća prisutnost sljedećih vrsta ljuskavki: komarča (*Sparus aurata*), fratar (*Diplodus vulgaris*), špar (*D. annularis*),

šarag (*D. sargus*), batoglavac (*Pagellus acarne*), arbun (*P. erythrinus*) i salpa (*S. salpa*). Na području ušća utvrđeno je ukupno više od 40 nedoraslih morskih vrsta riba neovisnih o moru iz različitih porodica, dok ih je u okolnim priobalnim vodama zabilježeno više od 70 (nedorasle morske vrste ovisne o moru). Ihtiofauna šireg područja ušća rijeke Cetine usko je povezana sa staništima koje oblikuju pjeskovito-hridinasta dna obrasla smeđim fotofilnim algama i livadama morskih cvjetnica. Brojno su zastupljene i nedorasle trlje, (*Mullus barbatus* i *M. surmuletus*). Kao i prijašnjih godina, neovisno o izraženom sezonskom kolebanju uočene su i sljedeće vrste: cipal zlatac (*Liza aurata*), cipal balavac (*Liza ramada*), cipal putnik (*Chelon labrosus*) i cipal dugaš (*Liza saliens*). Utvrđen je i cijeli niz vrsta rodova glavoča, babica, šila i usnjača. Uvijek brojan je i glavočić kaljužar (*Pomatochistus marmoratus*). Uzorkovanjem je utvrđena plosnatica rumb (*Psetta maxima*). Uočeni su i nedorasli incuni (*Engraulis encrasicolus*), ali ne i srdela (*S. pilchardus*). S druge strane, nedorasla strijelka (*Pomatomus saltatrix*) je prisutna sad već uobičajeno, što je potvrda da je ova vrsta uspostavila jaku populaciju na ovom području. Također, nisu utvrđene novo unesene vrste riba.

Kao predstavnika šišmiša ističemo strogo zaštićenu vrstu veliki potkovnjak (*Rhinolophus ferrumequinum*).

Na području rijeke Cetine po prvi puta je zabilježen veći broj vrsta akvatičke faune kukaca: *Agraylea sexamaculata*, *Besdolus imhoffi*, *Dolichocephala guttata*, *D. irrorata*, *D. ocellata*, *Ecclisopteryx dalecarlica*, *Kowarzia barbatula*, *K. bipunctata*, *Rhyacophila balcanica*, *Sisyria bureschi*, *Tinodes braueri*, *Wiedemannia aequilobata*, *W. ariadne*, *W. bistigama*, *W. kacanskae*, *W. tricuspadata*, *W. zetterstedti*. Zanimljiv je podatak da čak 55 % vrsta muha plesačica s područja rijeke Cetine predstavlja nove vrste u fauni Hrvatske.

U okviru špiljske faune na području rijeke Cetine ističu se pojedine faunističke grupe s rijetkim, endemičnim, a često i reliktnim vrstama. Fauna vodenih puževa zastupljena je s rijetkim stenoendemičnim vrstama: *Hauffenia jadertina sinjana*, *Horatia klecakiana* i *Lanzaia kotlusae*. U fauni rakova zastupljene su 2 vrste deseteronožnih rakova: *Troglocaris anophthalmus* i *Typhlatya pretneri*; 3 vrste amfipodnih rakušaca: *Niphargus cf. croaticus*, *N. rostratus* i *N. trullipes* te najbrojnijim jednakonožnim rakovima, među kojima se ističu: *Alpioniscus balthasari*, *Monolistra hercegoviniensis ssp.*, *Proasellus anophthalmus rhausinus* i *Sphaeromides virei*. Kod skupine paučnjaka bogato su zastupljeni pauci s čak 3 stenoendemne vrste: *Meta milleri*, *Pseudotegenaria bosnica*, *Troglohyphantes dinaricus* te lažištipavci s tri: *Microchthonius sp.*, *Neobisium chaimweizmanni* i *N. tantaleum*. Najbrojnija je fauna kornjaša od kojih su brojni stenoendemi opisani sa šireg područja Cetine: *Anisoscapa klimeschi misella*, *Duvalius (Eduvalius) erichsoni netolitzky*, *D. (E.) novaki sinjanus*, *D. (Neoduvalius) schatzmayri*, *Haplotropidius pubescens pubescens*, *H. taxi taxi*, *Laemostenus (Antisphodrus) cavicola sinjensis*, *Lovricia jalzici*, *Neotrechus dalmatinus dinaricus* i *Spelaites grabowskii*.

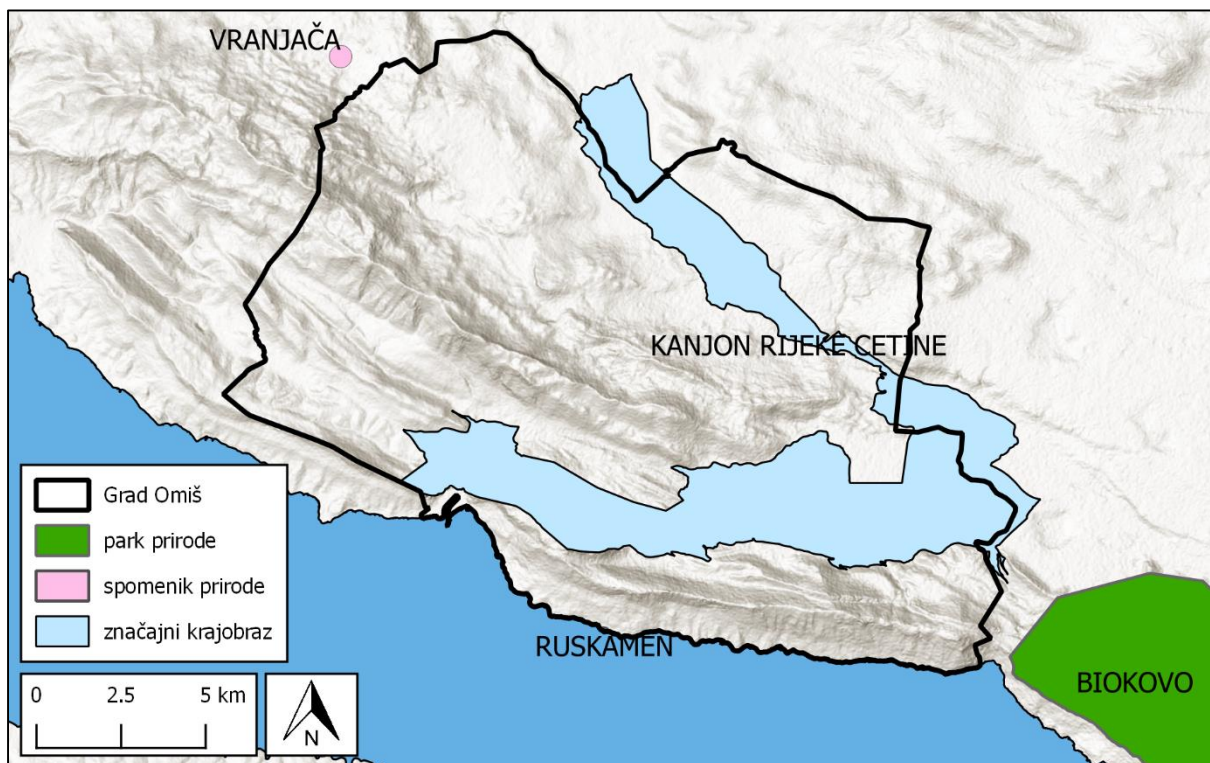
Na temelju literaturnih podataka i podataka sakupljenih tijekom istraživanja na području planine Mosor, uključujući i granično područje uz rijeku Cetinu, do sada je zabilježeno 8 vrsta vodozemaca, 2 vrste kornjača, 10 vrsta guštera i 11 vrsta zmija što čini ukupno 31 vrstu vodozemaca i gmazova te predstavlja 51% herpetofaune Hrvatske.

3.9. Zaštićena područja

Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18) predviđa devet kategorija zaštite, od kojih na području Grada nalaze značajni krajobraz Kanjon rijeke Cetine i geomorfološki spomenik prirode Ruskamen (slika 3.9.-1.).

Značajni krajobraz je prirodni ili kultivirani predjel velike krajobrazne vrijednosti i bioraznolikosti i/ili georaznolikosti ili krajobraz očuvanih jedinstvenih obilježja karakterističnih za pojedino područje. U značajnom krajobrazu dopušteni su zahvati i djelatnosti koje ne narušavaju obilježja zbog kojih je proglašen. Značajni krajobraz Kanjon rijeke Cetine proglašen je u siječnju 2017. godine, čime su proširene granice dotadašnjeg značajnog krajobraza Cetina – donji tok, koji je proglašen 1963. godine. Kanjon je najizrazitiji od geomorfoloških fenomena, koje je Cetina kao tipična krška rijeka, stvorila na svom putu do mora. Cetina se u svom donjem toku duboko usjekla u vapnenačku podlogu između Mosora i Omiške Dinare, tvoreći kanjonske strane i do 300 m visine, koje završavaju poznatom Omiškom probojnicom. Cijeli tok Cetine, a posebno ovaj dio, od velike je znanstvene vrijednosti kao primjer stalnog postojanja površinskog toka u kršu i primjer djelovanja diferencirane erozije. Blizu samog ušća kombinacija fluvijalnih i maritimnih utjecaja (boćata voda) tvori specifičnu biocenu, a već malo uzvodno, kod Radmanovih mlinica, postoji pravi fluvijalni ambijent.

Spomenik prirode je pojedinačni neizmijenjeni dio prirode koji ima ekološku, znanstvenu, estetsku ili odgojno-obrazovnu vrijednost. Geomorfološki spomenik prirode Ruskamen, proglašen je 1968. godine. Ruskamen je jedna soliterna stijena smještena u naselju Lokva Rogoznica. Omišku obalnu zonu čini fliška serija sedimenata sastavljena od lapora, pješčenjaka i mjestimično vapnenaca. Uslijed djelovanja vode i vjetra, na koje su vapnenci na tom području otporniji od okolnih stijena, nastali su vrlo slikoviti oblici. Zbog devastacije, lokalitet je u postupku revizije zaštićenih prirodnih vrijednosti te je predloženo ukidanje zaštite.

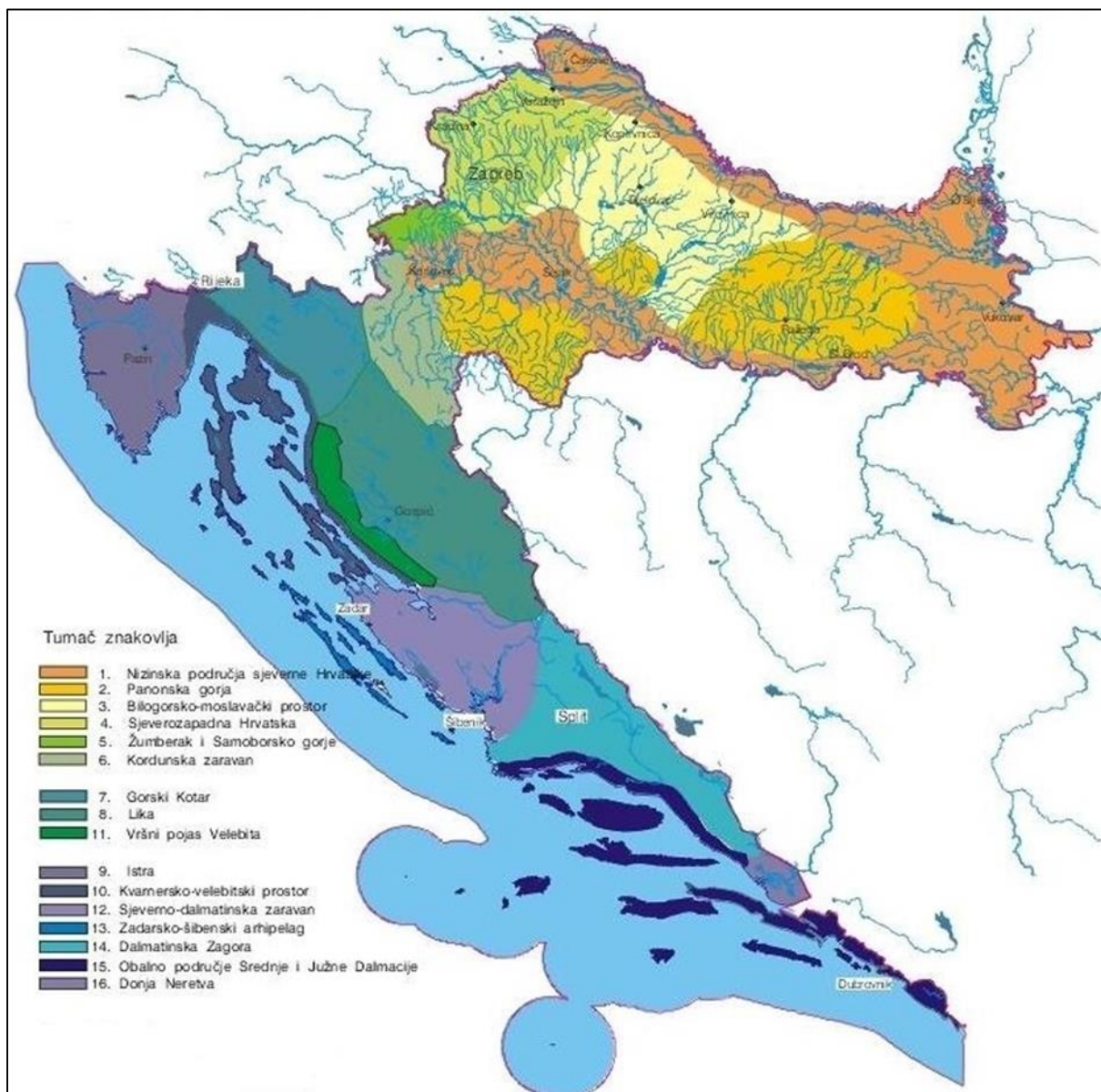


Slika 3.9.-1. Zaštićena područja u Gradu Omišu

3.10. Krajobrazne značajke

Krajobraz i potrebu njegove zaštite kroz procjenu utjecaja na okoliš određuju kako međunarodni (Europska konvencija o krajobrazu) tako i nacionalni dokumenti prostornog uređenja (Strategija i Program prostornog uređenja RH) te legislativa zaštite okoliša. Krajobraz se ne može razmatrati na osnovi pojedinačnih sastavnica već samo kao prostorno-ekološka, gospodarska i kulturna cjelina.

Krajobraznom regionalizacijom u Strategiji prostornog uređenja Republike Hrvatske, s obzirom na prirodna obilježja izdvojeno je šesnaest osnovnih krajobraznih jedinica. Grad Omiš pripada dvjema krajobraznim jedinicama: obalni dio Grada pripada Obalnom području srednje i južne Dalmacije, dok sjeverni dio Grada pripada Dalmatinskoj zagori (slika 3.10.-1.). Veći dio krajobrazne jedinice Obalno područje srednje i južne Dalmacije karakterizira priobalni planinski lanac i niz velikih otoka. Krajolik u podnožju priobalnih planina često sadrži usku, zelenu, flišku zonu, a za većinu otoka karakteristična je velika šumovitost. Dalmatinska zagora je reljefno i pejzažno heterogen prostor, kojem samo donekle glavna obilježja daju tri reljefna elementa: krške depresije (polja, uvale, doci, ponikve), vapnenačke zaravni oko polja i planinski vijenci. Među planinama ističu se Dinara, Svilaja, Biokovo i Mosor, a od ostalih elemenata identiteta vrijednosti, tu su dolina Cetine (s poljima i kanjonom) te hidrografsko-morfološki fenomeni Imotskih jezera.



Slika 3.10.-1. Krajobrazna regionalizacija Hrvatske s obzirom na prirodna obilježja, Bralić, 1995.

Naselja u sklopu Grada Omiša smještena su na obali, u zaravnima, uz rijeku Cetinu te uz prometnice. Po tipu naselja, ona smještena na obali su zbijenog tipa, gradnja je gušća te se u njima nalazi mnogo objekata turističke namjene, dok su naselja u unutrašnjosti raštrkanog tipa te u njima prevladavaju stambeni objekti. Kroz naselja prolaze prometnice jačeg i slabijeg intenziteta prometa te se mjestimično pojavljuju makadamski putevi i utabani putevi.

Osnovni koncept šireg područja Grada Omiša čini karakterističan krajobraz u kojemu su prepoznatljivi izduženi ogoljeni volumeni planina i plohe zaravni. U prostoru se izmjenjuju antropogeni i prirodni strukturni elementi te je izražena izmjena svijetlih tonova volumena stijena sa tamnijim tonovima niske i srednje visoke vegetacije te svijetlih tonova linijskih elemenata prometnica, volumena naselja i suhozida sa poljoprivrednim parcelama,

travnjačkom vegetacijom te tamnijim tonovima šumske vegetacije, makijom i morskom površinom što pridonosi dinamičnosti krajobraza.

Strukturni elementi krajobraza su volumeni naselja, šumske vegetacije i makija, plohe obradivih površina, travnjaka i morska površina te linijski elementi prometnica i suhozida. U prilogu 3 dana je karta strukturnih elemenata krajobraza Grada Omiša⁴.

Šume, većinom u degradacijskim oblicima, zauzimaju veliku površinu u ovom prostoru te se pojavljuju u velikim neprekinutim potezima te u kraćim potezima uz naselja, poljoprivredne površine, polja i kamenite volumene planina. Poljoprivredne površine su većim dijelom dobro uređene i obrađivane, ali mjestimično se pojavljuju i zapuštene obradive površine i to najčešće u rubnim dijelovima naselja. Najčešće su ograđene suhozidima i čine prepoznatljiv mrežasti uzorak u krajobrazu. Unutar poljoprivrednih površina mjestimično se pojavljuju maslinici, vinogradi te voćnjaci. Unutar naselja se pojavljuju potezi niskog i visokog zelenila, vrtovi, voćnjaci te poljoprivredne površine. Vinogradi i maslinici se pojavljuju mjestimično u malim potezima unutar naselja te izvan naselja uz prometnice i puteve i u zonama poljoprivrednih površina te zauzimaju male površine.

Javnih zelenih površina u naseljima koja su u sastavu Grada Omiša ima vrlo malo i jako su slabo uređene. Pojavljuju se samo u većim naseljima uz obalu (na primjer: Omiš) dok ih u manjim naseljima, pogotovo u naseljima u zaleđu, nema. Najčešće su u obliku malih zelenih otoka između prometnica te uz plaže. Na nekima se nalaze sprave za dječju igru, niska i visoka vegetacija te rijetko i urbana oprema. Zelene površine su u naseljima uz obalu također i u ulozi kampa (na primjer: Omiš-kamp Galeb).

Rijeka Cetina predstavlja prepoznatljiv linijski element u širem prostoru te mu daje identitet. Kao veoma važan element najviše se ističe u naselju Omiš koji se nalazi na njezinom ušću. Obale uz rijeku Cetinu u naselju Omiš samo su djelomično uređene kao šetnica na kojoj se nalaze klupe, grmlje i rasvjeta, dok drveća gotovo i nema.

3.11. Kulturno-povijesna baština

Područje Grada Omiša obuhvaća prostor kojeg karakterizira izrazita povijesna slojevitost i kulturna raznolikost, s bogatom, raznovrsnom i stoljećima čuванom materijalnom i nematerijalnom kulturnom baštinom.

Prema Registru kulturnih dobara Republike Hrvatske (2017.), na području Grada nalaze se 72 nepokretna i pokretna kulturna dobra (tablica 3.11.-1.) te 3 nematerijalna kulturna dobra od kojih su dva na UNESCO-voj listi Svjetske baštine. Najviše elemenata kulturno-povijesne baštine nalazi se u naselju Omiš i uz obalu rijeke Cetine. Zaštićena kulturna dobra prema Prostornom planu uređenja Grada Omiša dana su na kartografskom prikazu u prilogu 4⁵.

U obalnom dijelu Omiša i u naselju Omiš kulturna baština veže se uz njegovu gusarsku povijest. Od 15. do 19. st. Omiš se nalazi pod mletačkom upravom kada dobiva današnje obrise. U to vrijeme Omiš se razvijao unutar gradskih zidina, a ostaci fortifikacije vidljivi su na istočnim gradskim vratima i kuli Turjun. Iz tog razdoblja datiraju Ilirsko sjemenište,

⁴ Karta strukturnih elemenata krajobraza Grada Omiša

⁵ Kulturno povijesna baština Grada Omiša prema PPU

staro Omiško groblje, većina crkava (od kojih se izdvajaju crkva sv. Mihovila, sv. Duha i sv. Roka), mnogobrojne zgrade te trgovi Pjaca i Poljički trg. U zaobalnom području Grada od 13. do 19. st. nalazila se Poljička republika (kneževina). Poljički statut nastao u 14. st. jedan je od najstarijih dokumenata u Hrvatskoj, a bio je pravni akt na temelju kojeg je funkcionirala Poljička republika i kojim su bili detaljno uređeni ekonomski i društveni odnosi. Ostavština vezana uz Poljičku kneževinu čuva se u Gradskom Muzeju Omiš.

Tablica 3.11.-1. Popis zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara po naseljima

Naselje	Naziv
Donji Dolac	Crkva sv. Roka* Kuća Bilić Stambeno-gospodarski sklop s kulom Banić
Dubrava	Crkva sv. Arnira Crkva. sv. Luke i srednjovjekovno groblje
Gata	Crkva i groblje sv. Ciprijana Crkva sv. Jure Crkva Uznesenja Marijina (Gospa od Smova)
Gornji Dolac	Težačka staza Gornji Dolac – Gata
Kostanje	Kuća Mile Gojsalić Kula Jerončić Mlinice i stupe
Lokva Rogoznica	„Kuća na cesti“ Crkva sv. Kuzme i Damjana Crkva sv. Vida Ruralna cjelina Sklop kuća „Kapinovi dvori“ Ruralna cjelina zaseoka Gorica (povijesna cjelina)
Naklice	Crkva sv. Antuna Opata
Omiš	Arheološka zona Baučići (antički Oneum) Arheološko nalazište Brzet Crkva sv. Duha Crkva sv. Mihovila Crkva sv. Petra Franjevački samostan i crkva na Skalicama Gradski muzej Omiš – muzejska građa (pokretno dobro) Ilirsko sjemenište Kuća Caralipeo, Josipa Pupačića 4 i 5 Kuća i zbirka Petra Radmana Kuća Pavišić, Fošal 19 Kuća s natpisom nekadašnje mletačke kancelarije, Jurja Šubića 1, Kuća, Knezova Kačića 12 Kuća, Poljički trg 1 Kula Peovica (Mirabella) i srednjovjekovna jezgra

	Tvrđava Starigrad (Fortica) Urbanistička cjelina Omiša (povijesna cjelina) Zgrada općine, Trg kralja Tomislava 5 Zgrada, Fošal 12 Zgrada, Ivana katušića 1 Zgrada, Knezova Kačića 4 Zgrada, Knezova Kačića 5 Zgrada, Knezova Kačića 8 Zgrada, Poljički trg 2 Zgrada, Preradovićeva 7 Zgrada, Trg Stjepana Radića 5 Zgrada, Trg sv. Mihovila 1
Omišalj	Arheološko nalazište i crkvice Mohorov Crkva sv. Antona Padovanskog Crkva sv. Jelene Crkva sv. Josipa Crkva sv. Jurja Crkva sv. Mihovila Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije Kompleks Mirine-Fulfinum s arheološkim nalazištem (povijesna cjelina) Kuća Kumbatović-Kandauf, Dubec 17 Povijesna urbana cjelina Omišalj (povijesna cjelina) Skupina gospodarsko-etnografskih objekata (povijesna cjelina)
Ostrvica	Arheološko nalazište Miri
Podgrađe	Mlinica sela Podgrađe Pavića most na rijeci Cetini
Seoca	Sklop crkve sv. Ante opata i župnice kuće
Slime	Arheološko nalazište uz groblje Crkva sv. Ivana Krstitelja
Trnbusi	Crkva sv. Luke na groblju Ruralna cjelina zaseoka Rodići (povijesna cjelina)
Tugare	Crkva Gospe od Bezgrešnog začeca i bratimska kuća u zaseoku Truša Crkva sv. Frane Crkva sv. Kate Ruralna cjelina Čažin Dolac (povijesna cjelina) Ruralna cjelina Ume (povijesna cjelina) Župna crkva (Porodenja Blažene Djevice Marije)
Zakućac	Ruralna cjelina Zakućac (povijesna cjelina)
Zvečanje	Sklop Milićević u selu Zvečanje

Analiza postojećeg stanja materijalne kulturne baštine Grada Omiša ukazuje na potrebnu njene zaštite, rekonstrukcije i sanacije kako bi se elementi baštini zaštili od propadanja te valorizirali u kontekstu kulture i turizma. Prioritet sanacije imaju građevine važne za kulturu i turizam poput zgrade Festivala dalmatinskih klapa Omiš te crkve sv. Petra na Priku. Rekonstrukcijom pojedinih objekata mogle bi se zadovoljiti i potrebe za prostorom raznih udruga i organizacija u kulturi, kojima trenutno nedostaje istog za kvalitetno održavanje aktivnosti.

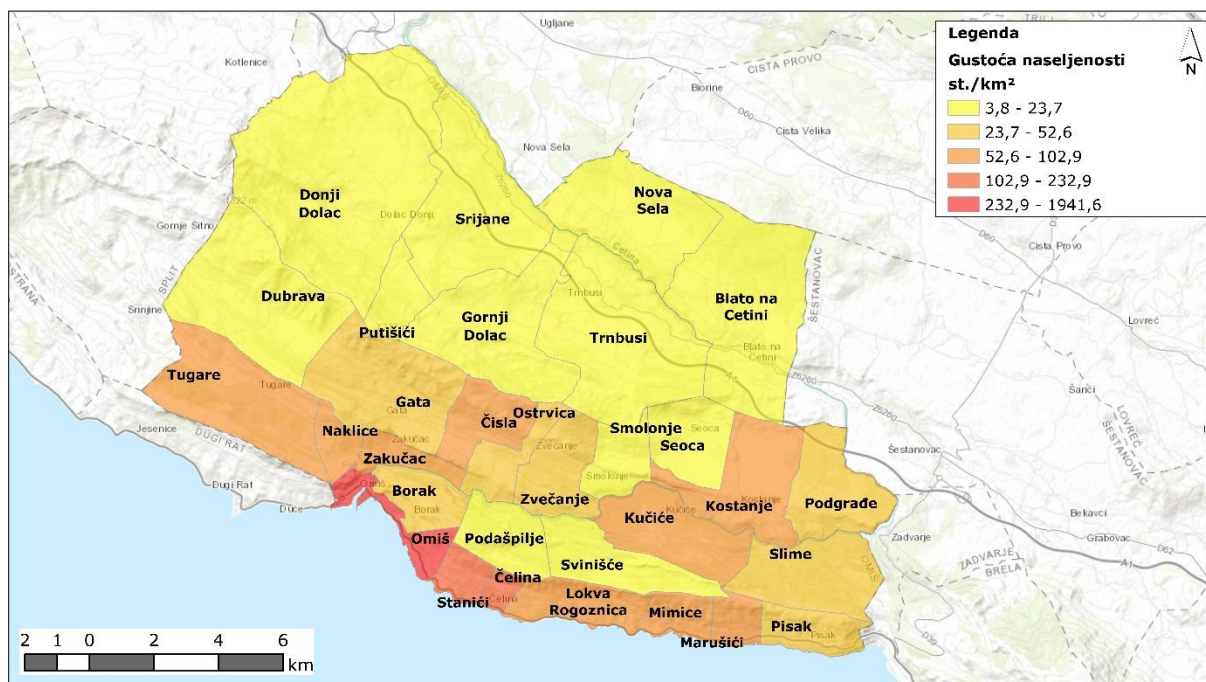
Za očuvanje identiteta prostora potrebna je revitalizacija ruralnih cjelina te valoriziranje povijesnih putova i suhozidne gradnje.

Od nematerijalne kulturne baštine na području Grada zaštićeno je klapsko pjevanje, ojkanje i izrada tradicijskog jela poljičkog soparnika. Klapsko pjevanje zaštićeno je nematerijalno kulturno dobro, a od 2012. godine nalazi se i na UNESCO-ovom Reprezentativnom popisu nematerijalne kulturne baštine čovječanstva. Grad Omiš prepoznat je kao centar klapskog pjevanja ponajviše zahvaljujući djelovanju Festivala dalmatinskih klapa Omiš. Ojkanje je tradicijski način pjevanja u hrvatskim područjima dinarskog areala. Ojkanje je 2010. godine upisano na UNESCO-vu listu nematerijalne kulturne baštine kojoj je potrebna hitna zaštita. U području Grada Omiša, ojkanje se ponajviše veže uz gornjopoljički kraj.

3.12. Stanovništvo

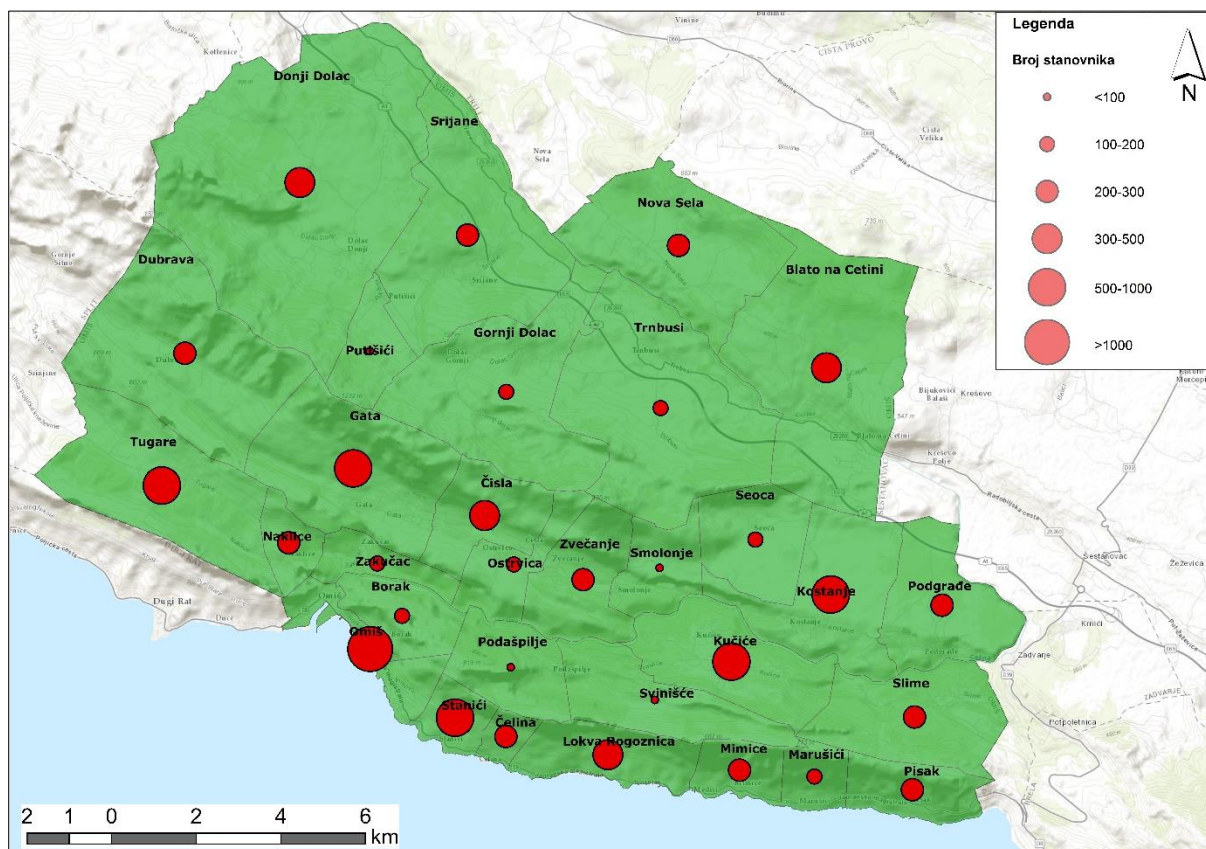
3.12.1. Demografsko stanje i dinamika

Grad Omiš karakterizira izrazita koncentracija stanovništva i funkcija u njegovom najvećem naselju – Omišu. Prema popisu stanovništva iz 2011. godina na području Grada živjelo je 14.936 stanovnika, a gustoća naseljenosti je 56,1 st./km² (slika 3.12.-1.). Kao centralno naselje Grada izdvaja se naselje Omiš u kojem živi i najveći broj stanovnika (6.462 stanovnika, 43,2% ukupnog stanovništva), a u svakom od ostalih 30 naselja živi manje od 1.000 stanovnika. U 7 obalnih naselja živi 53,3% stanovništva, iako se većina naselja nalazi u zaobalju. Prostorni razmještaj stanovništva na području Grada je neravnomjeran što je vidljivo iz gustoće naseljenosti po naseljima Grada. Na slici 3.12.-1. vidljiva je veća koncentracija stanovništva na obali gdje se gustoća naseljenosti kreće od 52,6 st./km² do 1.941 st./km² u naselju Omiš. 12 od 31 naselja ima gustoću naseljenosti od 3,8 – 23,7 st./km².



Slika 3.12.-1. Gustoća naseljenosti Grada Omiša po naseljima

Osim gustoće naseljenosti koja je relativni pokazatelj, neravnomjeren razmještaj je vidljiv i prema apsolutnom pokazatelju, broju stanovnika po naseljima (slika 3.12.-2.). Razlog takvom nepovoljnom razmještaju jest izrazit proces litoralizacije koji je uvjetovan razvojem tercijarnih djelatnosti koje su vezane uz obalni prostora. Polarizirani razmještaj uvjetovan je i fizičko-geografskim faktorima koji su u konačnici uvjetovali i razvoj infrastrukture (prometnice, opskrba električnom energijom, ne postojanje plinovoda, odvodnje otpadnih voda te djelomično izgrađen vodovod). U manje naseljenim područjima dolazi do negativnih posljedica neravnomjernog razmještaja stanovništva koje se odražavaju kroz slabiju demografsku dinamiku, intenzivnu emigraciju i slabu gospodarsku aktivnost što u konačnici rezultira još većom polarizacijom neravnomjerne naseljenosti (Wertheimer-Baletić, 1999). S druge strane negativne posljedice u gušće naseljenim područjima se odražavaju u smanjenju efikasnosti prometnog sustava, povećanju stope kriminaliteta i zagađenja okoliša koje se u konačnici odražavaju na ljudsko zdravlje i kvalitetu života (Resnik, 2010; Säynäjoki i dr., 2013).



Slika 3.12.-2. Prostorni razmještaj naselja prema demografskoj veličini na području Grada Omiša 2011. godine

Glavno demografsko obilježje Grada Omiša je depopulacija. U razdoblju 2010. – 2014. prosječna stopa nataliteta u Gradu iznosila je 10,7‰. U istom razdoblju prosječna stopa mortaliteta iznosila je 11,4‰, a stopa prirodne promjene iznosila je -0,7‰ (Prirodno kretanje stanovništva, 2010.-2014). Prosječna stopa prirodne promjene razlikuje se po naseljima Grada - naselja koja su pod utjecajem Grada Splita bilježe pozitivnu stopu prirodne promjene dok ona udaljenija bilježe negativne stope prirodne promjene.

Opće kretanje stanovništva također bilježi izrazito negativne trendove. Grad u razdoblju 1991. - 2011. bilježi pad broja stanovnika. U posljednjem međupopisnom razdoblju (2001. - 2011.) Grad bilježi pad broja stanovnika za 3,5%, a isti je trend zabilježen i kod naselja Omiš za 1,5%.

U spolnoj strukturi stanovništva na razini Grada prevladava žensko stanovništvo (na 100 muškaraca živi 100,6 žena). U 11 naselja žene su brojnije nego muškarci, što je rezultat emigracije koja ima obilježja selektivnog procesa. Na području Grada udio mladog stanovništva je veći od županijskog i državnog prosjeka, ali je i udio starog stanovništva također veći od županijskog prosjeka (tablica 3.12.-1.).

Tablica 3.12.-1. Pokazatelji sastava stanovništva prema spolu i dobi Grada Omiša, Splitsko-dalmatinske županije i Republike Hrvatske prema Popisu stanovništva 2011. godine

Komparabilna statistička jedinica	Udjeli velikih dobnih skupina (%)			Indeks starosti	Koeficijent feminiteta
	0-14	15-65	65 i više		
Grad Omiš	17	66,2	16,8	99,1	100,6
Splitsko-dalmatinska županija	16,4	67	16,6	101,4	105,5
Republika Hrvatska	15,2	67,1	17,7	116,3	107,4

Smanjena demografska baza, proširenje starijih dobnih skupina, ulazak zrelog kontingenta u stariju dobnu skupinu i trend povećanja emigracije najavljuju sve nepovoljniju demografsku sliku Grada Omiša. Vidljive su velike razlike u dobnom sastavu stanovništva po naseljima. Najveće vrijednosti indeksa starosti bilježe naselja u zaobalju dok najniže vrijednosti bilježe obalna naselja.

Obrazovna struktura stanovništva Grada prikazana je u tablici 3.12.-2. Najveći postotak stanovništva ima završenu srednju školu (55,4%), a 13% stanovništva je visoko obrazovano. Čak 1,2% stanovništva je bez završene škole.

Tablica 3.12.-2. Obrazovna struktura stanovništva starog 15 i više godina

	Bez škole	Nezavršena osnovna škola	Osnovna škola	Srednja škola	Visoko obrazovanje	Ukupno
Grad Omiš	147	1.335	2.406	6.875	1.617	12.403
%	1,2	10,9	19,4	55,4	13,0	100,0

Radni kontingent čini 66,2% ukupnog stanovništva Grada. Udio radno aktivnog stanovništva u odnosu na broj stanovnika radnog kontingenta iskazuje se stopom aktivnosti stanovništva, a pokazatelj je iskorištenosti radnog kontingenta. Taj je udio 2011. godini iznosio 60,0% u Gradu Omišu (Popis stanovništva 2011). Broj zaposlenih na području Grada 2014. iznosio je 4.054 stanovnika, tj. stopa zaposlenosti na području Grada iznosila je 40,9%. U razdoblju 2008. – 2014. broj zaposlenih bilježi pad od 20,2%.

Najviše je zaposlenih (35,75%) u tercijarnom sektoru, a najmanje u kvintalnom (0,02%) (tablica 3.12.-3.). Iznad županijskog i Hrvatskog prosjeka je udio zaposlenih u sekundarnom sektoru (30,22%) što je veoma važan faktor za održiv gospodarski razvoj.

Tablica 3.12.-3. Zaposleni na području Grada po sektorima i djelatnostima

Sektor djelatnosti	Djelatnost	Zaposleni	Udio u ukupnom broju zaposlenih (%)	Udio po sektorima (%)
Primarni sektor	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	60	1,32	3,71
	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnost sanacije okoliša	109	2,39	
Sekundarni sektor	Rudarstvo i vađenje	9	0,2	30,22
	Prerađivačka industrija	780	17,11	
	Građevinarstvo	452	9,91	
	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	137	3	
Tercijarni sektor	Trgovina na veliko i na malo, popravak motornih vozila i motocikala	787	17,26	35,75
	Prijevoz i skladištenje	277	6,07	
	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	399	8,75	
	Poslovanje nekretninama	11	0,24	
	Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca	38	0,83	
	Ostale uslužne djelatnosti	118	2,59	
Kvartarni sektor	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	91	2	29,07
	Javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje	340	7,46	
	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	142	3,11	
	Obrazovanje	298	6,54	
	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	213	4,67	
	Umjetnost, zabava i rekreacija	88	1,93	
	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	153	3,36	
Kvintalni sektor	Informacije i komunikacije	48	1,05	0,02
Ostalo	Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela	0	0	0
	Nepoznata djelatnost	0	0	

Prema podacima HZZ-a, ispostave Omiš, 31. prosinca 2016. godine 1.011 osoba je bilo nezaposleno. Kretanje broja nezaposlenih u razdoblju 2008. – 2013. u jeku svjetske gospodarske krize je porastao za 24,7%. U razdoblju 2013. do danas broj nezaposlenih se smanjuje te se gospodarstvo Omiša oporavlja. U razdoblju 2013. – 2016. došlo je do pada broja nezaposlenih od 32,7%. Kretanje stope nezaposlenosti sukladno je kretanju broja nezaposlenih na području Grada, te je u 2016. zabilježena stopa nezaposlenosti od 17,0%, što je najmanja zabilježena stopa nezaposlenosti u 10 godina. S druge strane prisutna je velika diskrepancija u sezonskim stopama nezaposlenosti što je karakteristično za turistički razvijena mjesta na Jadranskoj obali. Godine 2014. zimska stopa nezaposlenosti iznosila je 27,6%, a ljetna 16,5%. Takvo kretanje stopa nezaposlenosti odraz je strukture zaposlenih po djelatnostima gdje prevladava sektor turizma. Opisano stanje nije povoljno, te se javlja potreba za diversifikacijom gospodarstva. Diversifikacijom gospodarstva, ono prestaje biti ovisno o jednom sektoru, u ovom slučaju turizmu. Turizam je podložan velikim promjenama pod utjecajem gospodarskih i političkih uvjeta u emitivnim zemljama te pod utjecajem klimatskih promjena.

3.12.2. Materijalna imovina

Broj stanova i njihova opremljenost važan su pokazatelj kvalitete života nekog područja. Analizom stanja, evidentirano je povećanje stambenog fonda za gotovo trećinu te je zamijećena pravilnost kako porast stanogradnje ne prati i porast stanovništva što ukazuje na porast izgradnje objekata namijenjenih turizmu. Od ukupnog broja stanova prema načinu korištenja, 69,75% ih je bilo za stalno stanovanje, 18,05% se koristilo povremeno, a u 12,2% stanova su se samo obavljale djelatnosti. Koliko je stambeni fond stavljen u funkciju turizma govori podatak da stanovi koji se koriste za odmor i rekreaciju te stanovi namijenjeni turistima čine 29% ukupnog stambenog fonda. Opremljenost nastanjenih stambenih jedinica osnovnim komunalnim priključcima (instalacijama) vrlo je visoka, ali je potrebno istaknuti kako postoje kućanstva u zaobalnom dijelu koja nemaju barem jednu od ključnih instalacija – vodovod, kanalizaciju ili el. energiju.

3.12.3. Odgoj i obrazovanje

Na području Grada Omiša djeluju dvije ustanove predškolskog odgoja – Dječji vrtić Omiš, čiji je osnivač Grad, te Dječji vrtić Čarobni pianino čiji je osnivač privatni subjekt. Dječji vrtić Omiš djeluje na 13 lokacija, a u svom sastavu ima 10 vrtićkih odjela, od kojih se 5 nalazi u Omišu, a druga polovica je prostorno dislocirana na području Grada. Treba napomenuti kako u narednoj sezoni (2017./2018.) započinje s radom novi vrtićki odjel Ribnjak, na prostoru naselja Omiš. Uočeni su određeni problemi, a to je popunjenost kapaciteta te s druge strane manjak stručnog kadra i neadekvatna infrastruktura.

Tri osnovne škole i pet područnih škola čine ukupno osam odgojno-obrazovnih ustanova u kojima se odvija program osnovnog obrazovanja na području Grada Omiša. Prostorna distribucija školskih ustanova je nepravilna, s njihovom većom zastupljenošću u naselju Omiš i priobalnom dijelu Grada Omiša, što odgovara suvremenom trendu rasta broja stanovnika samog naselja Omiša i priobalnih naselja. Uz redovne osnovne škole na području Grada djeluje i Osnovna glazbena škola „Lovro pl. Matačić“ u Omišu.

Kao problemi osnovnoškolskog obrazovanja na području Grada ističu se nedostatna pokrivenost prostorom i kadrom, nemogućnost organizacije toplih obroka za djecu slabijeg imovinskog stanja, neprilagođenost postojeće infrastrukture za djecu s posebnim potrebama, pojačana potreba za adekvatnim suradnicima i asistentima u nastavi zbog rasta broja djece s poteškoćama u razvoju, te naposljetku, velik broj djece putnika.

Na području Grada Omiša postoji jedna srednjoškolska ustanova (s gimnazijskim i strukovnim programima), koja se nalazi u naselju Omiš. Srednja škola nema vlastitu sportsku dvoranu već se nastava iz tjelesne i zdravstvene kulture odvija u zgradi osnovne škole. Osnovni problem predstavlja nedostatak prostornih uvjeta za djelovanje i popunjenost stručnim kadrom te je evidentna nužna reorganizacija obrazovnog programa strukovne škole u skladu s potrebama tržišta rada.

3.12.4. Zdravlje ljudi i socijalna skrb

U primarnoj zdravstvenoj zaštiti na području Grada djeluje Dom zdravlja s ordinacijama opće/obiteljske medicine, zdravstvene zaštite dojenčadi i predškolske djece, zdravstvene zaštite žena, dentalne medicine, biokemijski laboratorij i ordinacija radiološke dijagnostike. U Domu zdravlja djeluju Hitna pomoć i Zavod za javno zdravstvo sa Službom za školsku i sveučilišnu medicinu i Službom za epidemiologiju zaraznih bolesti. Najbliže ustanove sekundarne i tercijarne zaštite i drugi zavodi nalaze se u 25 km udaljenom Splitu. Osim navedenih na području samog naselja Omiš djeluju još i privatne prakse liječnika opće medicine, pedijatrijska ordinacija, stomatološke ordinacije te jedna privatna poliklinika u kojoj se obavljaju zdravstvene usluge s područja psihijatrije, fizikalne medicine i rehabilitacije kao i specijalističke zdravstvene usluge iz ortopedske, oftalmološke te ortodontske djelatnosti. Na području Grada registrirano je sedam civilnih udruga u području zaštite zdravlja (Registar udruga, 2016.).

Na području Grada evidentiran je manjak jedne ordinacije dentalne medicine. Stanje infrastrukture i osoblja ne zadovoljava potrebe Grada te postoji potreba za proširenjem ustanove i usluga postojećeg Doma zdravlja. Nadalje, prostorni raspored ustanova zdravstvene zaštite je centraliziran te dovodi do problema nedovoljne dostupnosti zdravstvene skrbi stanovništvu. Tim problemom najugroženija je skupina poput starijih i teže pokretnih osoba, kroničnih bolesnika i osoba s posebnim zdravstvenim potrebama.

Na području Grada djeluju tri privatne ljekarne od kojih nijedna ne radi kao dežurna ljekarna a jedna je u zakupu Doma zdravlja. Problem koji se javlja u zdravstvenom sustavu Grada je mogući odlazak liječnika u veće gradove i inozemstvo radi nedostatnih uvjeta rada na području Grada.

U Gradu Omišu središnja ustanova socijalne skrbi je Centar za socijalnu skrb Omiš koji je osim za Omiš nadležan i za općine Dugi Rat, Šestanovac i Zadvarje. Godine 2014. 1.039 osoba koristilo je socijalne usluge u nadležnosti Centra za socijalnu skrb Omiš. Na području Grada ne postoji druga ustanova socijalne skrbi niti stacionarni smještaj za starije i nemoćne osobe u domovima kojima je vlasnik Županija (Socijalni plan Splitsko-dalmatinske županije, 2015). Na području Grada prisutno je i udomiteljstvo u kojem su 2014. godine evidentirane tri udomiteljske obitelji. Prisutne su i udruge koje pružaju socijalnu i humanitarnu pomoć potrebitim građanima.

S obzirom na demografske trendove Grada te sve većeg udjela starog stanovništva potreba za sadržajima socijalnih ustanova i njihovih usluga biti će još veća.

3.12.5. Sport i rekreacija

Problem nedostatka sportsko-rekreacijske infrastrukture te koncentracija sadržaja u Omišu glavna su obilježja ovog segmenta društvene infrastrukture. Na centralizaciju sportskih sadržaja ukazuje i popis udruga koje djeluju u kategoriji „Sport“ od kojih se 69% nalazi u naselju Omiš. Zbog navedenog su u većem dijelu Grada mogućnosti za bavljenje sportom ograničene što ukazuje na nužnost unaprjeđenja nedovoljno razvijenih aktivnosti koji mogu biti iskorišteni kao dodatni rekreacijski sadržaji.

3.13. Gospodarske značajke

Gospodarski razvoj Grada temeljen je na dugoj industrijskoj tradiciji. Najistaknutija je bila cementna industrija koja je imala bitnu ulogu u razvoju Grada. S razvojem cementne industrije razvijana su naselja, društveni sadržaji i potrebna infrastruktura. Recentna struktura gospodarstva Grada potpuno je izmijenjena te usmjerena na sektore turizma, trgovine, prerađivačke industrije i građevinarstva.

3.13.1. Turizam i ugostiteljstvo

Ljepota Jadranskog mora, razvedenost obale, bogato kulturno i povijesno nasljeđe te vrlo povoljna klima ključni su faktori koji omogućuju razvoj turizma Grada Omiša. Međutim, ukupan turistički potencijal Jadranskog mora je nemjerljiv i još uvijek nije dovoljno iskorišten njegov potencijal u svrhu razvoja polifunkcionalnog gospodarstva koji bi omogućilo stvaranje uvjeta za održivo gospodarstvo i kvalitetan socioekonomski standard na području Grada Omiša.

Recentna kretanja u gospodarstvu ukazuju na velik udio turizma i s njim povezanih djelatnosti u ukupnom BDV-u Splitsko-dalmatinske županije pa tako i Grada Omiša (Državni zavod za statistiku, 2017). Grad Omiš prema Glavnom planu razvoja turizma Splitsko-dalmatinske županije dio je turističke mikrodestinacije Splitska rivijera. Na Omiškoj rivijeri izraženi su problemi u sektoru turizma koji zahvaćaju cijelu Splitsko-dalmatinsku županiju, a to su: izražena sezonalnost te s time povezani problemi sezonske preopterećenosti postojeće infrastrukture i prekoračenje ekološke nosivosti prostora. Navedeni problemi posljedica su nedovoljno razvijenih selektivnih oblika turizma. Prirodno-geografske značajke područja uz bogatu kulturnu baštinu faktori su razvoja turizma na području Grada.

Prema Strateškom marketing planu turizma Grada Omiša glavni turistički proizvodi na području Grada su sunce i more, soft avanturizam, kulturni i gastro-turizam, sportski turizam, nautički turizam i ture.

Na području Grada djeluje Turistička zajednica Grada Omiša te tri informativna centra koja se nalaze u naseljima Ravnički most, Obriž, Mimice-Lokva Rogoznica. Također djeluju i dvije zadruge u turističkoj djelatnosti.

Na području Grada u ukupnim smještajnim kapacitetima prevladava privatni smještaj (81% u ukupnim smještajnim kapacitetima). Hoteli čine 13% kapaciteta, a kampovi 6% od ukupnih smještajnih kapaciteta. Na području Grada posluje pet hotela, jedno hotelsko naselje i jedno turističko naselje (tablica 3.13.1.-1.).

Tablica 3.13.1.-1. Popis hotela na području Grada Omiša

Vrsta smještaja	Kategorizacija
Hotel Plaža	****
Hotel Diadem	****
Hotel Sagitta	***
Villa Dvor	***
Hotel Pleter	***
Hotelsko naselje Brzet	***
Turističko naselje Ruskamen	

Prema PPU Grada postojećih je pet područja turističke namjene te se sva nalaze neposredno uz obalu. Planirano je 14 novih područja turističke namjene od kojih se dva nalaze na području naselje Blato na Cetini u zaleđu Omiške Dinare (slika 3.13.1.-1.).

U skladu s načelima održivog razvoja koji pretpostavlja gospodarski rast usklađen s geokosustavima u kojima djeluje te potražnjom i ponudom koncepta suvremenog turizma poseban naglasak stavlja se na razvoj specifičnih oblika turizma koji se temelje na bogatstvu bioraznolikosti, georaznolikosti, krajobrazne raznolikosti te klimatskim značajkama. Navedeni elementi prostora oblikuju se u specifičan oblik turizma kroz određenu zaštitu. Od zaštićenih područja na teritoriju Grada najvažniji je značajni krajobraz Kanjon Cetine.



Slika 3.13.1.-1. Područja turističke namjene (izgrađena i neizgrađena) prema PPU Grada Omiš

3.13.2. Poljoprivreda

Poljoprivredu Grada Omiša karakterizira heterogenost proizvodnih mogućnosti, autarkičnost i ekstenzivnost. Nedovoljna razvijenost poljoprivrede uvjetovana je socioekonomskim promjenama priobalnog prostora pod utjecajem litoralizacije koja za sobom vodi negativne promjene u priobalju. Starost stanovništva zaobalja, usitnjenost zemljišta te nedostatak inovativnih metoda i tehnologija uvjetovali su oslabljenim primarnim sektorom gospodarstva. Ono što je zajedničko cijelom području Županije je usitnjenost posjeda što predstavlja prepreku racionalnom korištenju zemljišta i ostvarivanju znatnijih prihoda.

Prema podacima o zaposlenima po djelatnostima, 2011. godine tek se 60 osoba na području Grada Omiša bavilo djelatnostima primarnog sektora, što je 1,3% od ukupnog broja zaposlenih. Ovako mali udio ukazuje na izrazitu nerazvijenost i nezastupljenost primarnog sektora. Blizina Splita kao većeg centra rada, kao i turistička osnova gospodarstva Grada Omiša uzrok su ovako niskoga stupnja zastupljenosti primarnog sektora.

Prostorna distribucija analiziranog poljoprivrednog zemljišta ukazuje na prostornu orijentiranost obradivog zemljišta na prostore uz rijeku Cetinu, što potvrđuje i podatak kako se čak 70,5% obradivog tla nalazi u krugu od dva kilometra od rijeke Cetine. Osobito vrijedno obradivo tlo nalazi se uz rijeku Cetinu u naselju Blato na Cetini dok se vrijedno obradivo tlo nalazi u naseljima Tugare (77,4 ha), Gata (25,5 ha), Seoca (18,1 ha) i Čisla (5,44 ha). Kategorija ostalog obradivog tla najvećom površinom se pojavljuje u naseljima Nova Sela (309,38 ha) i Kostanje (282,8 ha).

Sektor poljoprivrede u Gradu Omišu temelji se na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima koji čime uvjerljivu većinu (98,7%) u strukturi poljoprivrednih gospodarstava. Prema podacima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (2016), na prostoru Grada Omiša nalazi se 586 OPG-ova što čini 4,2% ukupnog broja OPG-ova Splitsko-dalmatinske županije. Prema podacima LAG-a Adrion (2015), na prostoru Grada Omiša najviše OPG-ova bavi se uzgojem maslina (64) i voća (60), dok se značajan broj OPG-ova bavi uzgojem vinove loze (25). Od ukupnog broja OPG-ova, 46 ih ima registrirane nasade na oranicama što ukazuje na manji značaj klasične, ratarske poljoprivrede. Na prostoru Grada Omiša, godišnje se prosječno proizvede 60 t vina, 48 t ulja, 585 t voća te 2.000 t povrća. Dugu tradiciju uzgoja i proizvodnje zabilježila je i proizvodnja meda i pčelinjih proizvoda na obiteljskim gospodarstvima. U razdoblju 2010.-2011. godine ukupno je proizvedeno 31.000 kg meda konvencionalnim uzgojem iz 1.550 košnica. Na temelju podataka Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju i sustava ARKOD, na prostoru Grada evidentirano je 211,06 ha parcela od čega su 28,2% voćnjaci, a 27,7% maslinici. Značajan je i udio nasada na oranicama (20,2 %) te vinograda (11,3%). Svi navedeni podaci ukazuju na važnost maslinarstva i voćarstva na prostoru grada Omiša. Segment maslinarstva obilježen je sustavom ekstenzivnog ili poluintenzivnog uzgoja što ukazuje na nedovoljno iskorištene potencijale za uzgoj masline. Kako bi se iskoristio puni potencijal maslinarstva, potrebno je potaknuti podizanje i obnovu maslinika, modernizaciju i povećanje preradbenih kapaciteta te poboljšati kvalitetu proizvedenog maslinovog ulja kako bi se stvorila dodatna vrijednost proizvoda (Gugić i dr., 2011).

3.13.3. Ribarstvo

Ribarstvo, iako karakteristična djelatnost obalnih područja, u Omišu nema veliko značenje. Na to ukazuju i podaci LAG-a Adrion prema kojima su na području Grada Omiša izdane 32 povlastice za obavljanje gospodarskog ribolova. Uz to, djelatnošću ribarstva se bavi 11 obrta i 2 pravne osobe. Povlasticu malog obalnog ribolova ima 21 osoba. Na području Grada za djelatnost ribarstva registrirana su 3 broda i 29 brodica.

Na području Omiša djeluje ribarska zadruga „Friška riba“ koja je osnovana 2007. godine, a okuplja profesionalne ribare iz Splita i okolnih naselja, s otoka Brača i Hvara te s područja Dubrovnika i Gradaca. Zadruga se bavi aktivnostima otkupa i prodaje ribe, trgovačkog posredovanja, nabave opreme i alata, računovodstvenim i knjigovodstvenim poslovima, informiranjem o zakonskim promjenama vezanim uz ribarski sektor, savjetovanjem i stručnom pomoću prilikom prijave za natječaje. Prema Hrvatskom centru za zadružno poduzetništvo zadruga okuplja 33 zadrugara te surađuje s 31 kooperantom. Trenutno na području Grada Omiša ne djeluje lokalna akcijska grupa u ribarstvu (LAGUR/FLAG).

Ušće Cetine pripada posebnim staništima sukladno Pravilniku o posebnim staništima riba i drugih morskih organizama i regulacije ribolova u Velebitskom kanalu, Novigradskom i Karinskom moru, Prokljanskom jezeru, Marinskom zaljevu i Neretvanskom kanalu (NN 148/04, 152/04, 55/05, 96/06, 123/09, 130/09), prema kojem je na ovom području dozvoljen samo ribolov vršama, udičarskim alatima i ostima.

Ribolovne se problematike također dotiče i pitanje ribičkih kućica na Cetini, koje su već godinama neriješen problem, s obzirom na svojedobnu odluku inspekcije zaštite prirode o njihovom uklanjanju.

Prema podacima Uprave za ribarstvo Ministarstva poljoprivrede na području Grada Omiša 2015. g. nisu registrirani uzgajivači u akvakulturi. Izvješće o stanju okoliša u Splitsko-dalmatinskoj županiji iz 2012. g. navodi lokacije pogodne za razvoj marikulture pri čemu se nijedna potencijalna lokacija ne nalazi na području Grada Omiša.

3.13.4. Šumarstvo

Prema podacima iz Strategije razvoja Grada Omiša do 2020., na području Grada šumama gospodari javno nacionalno poduzeće Hrvatske šume, podružnica Split na površini 16.999,55 ha. Navedena površina podijeljena je u šest zona gospodarenja za gospodarske jedinice Šćadin, Omiška Dinara, Srednja Poljica, Kotlenice, Mosor-Perun i Blato na Cetini. Od navedene površine, obraslu površinu obuhvaća (72,1%) dok ostatak otpada na neobraslo i neplodno tlo. Obrasle površine obuhvaćaju 11.456,44 ha gospodarskih šuma (93,5% obraslih površina), 189,15 ha šuma posebne namjene (1,6%), 443,82 ha zaštićenih šuma (3,6%) te 163,81 ha značajnog krajobraza (1,3%) kojeg obuhvaća Kanjon Cetine od ušća do Radmanovih mlinica. U strukturi gospodarskih šuma dominira šikara (81,0% gospodarskih šuma) te šibljak (12,0%), odnosno, isto kao i na većini dalmatinskog prostora prevladavaju gospodarski slabije iskoristivi degradacijski oblici niskih šuma kao što su makija i šikara koje, iako gospodarski slabijeg potencijala, imaju važnu ulogu u zaštiti tla od površinske erozije te u obnovi vegetacije. Visoke šume zauzimaju male

površine i čine ih zajednice hrasta medunca te melioracijske vrste poput crnog i alepskog bora.

Općekorisne funkcije šuma su utjecaji šuma, koristi od šuma, vrijednosti koje šume pružaju čovjeku, zajednici, okolišu i prirodi. U nastavku navodimo neke od njih:

- zaštita tla, prometnica i drugih objekata od erozije, bujica i poplava,
- utjecaj na vodni režim i hidroenergetski sustav,
- utjecaj na plodnost tla i poljodjelsku proizvodnju,
- utjecaj na klimu,
- zaštita i unaprjeđenje čovjekova okoliša,
- stvaranje kisika i pročišćavanje atmosfere,
- rekreativna, turistička i zdravstvena funkcija,
- utjecaj na faunu i lov.

Imajući u vidu značaj šuma i šumskih zemljišta, iznimno je važno sačuvati šume od raznih nepogoda, naročito požara.

Uzimajući u obzir veličinu i raspored šumskih površina, postojanje određenih količina lakozapaljivih i brzo izgarajućih šumskih sastojina (alepski bor), gustoću šuma, nepovoljne klimatske uvjete tijekom ljetnih razdoblja kada je bitno povećana insolacija i ekspozicija, geološke karakteristike područja, nedovoljnu izgrađenost vatrogasnih putova, prosjeka i osmatračnica, na području Grada postoji opasnost od nastanka intenzivnih i dugotrajnih požara. Izgrađenost i stanje protupožarnih prosjeka sa elementima šumske ceste uglavnom zadovoljavaju na područjima kojima upravljaju Hrvatske šume. Na području šuma koje su u privatnom vlasništvu protupožarni putovi i prosjeci ne postoje ili su obrasli, a s obzirom da su šume poprilično zarasle i makijom predstavljaju povećanu opasnost od nastanka i širenja požara.

Prema dokumentu Procjena ugroženosti od požara i tehnoloških eksplozija Grada Omiša (2014.) najčešći uzroci nastalih požara su nepropisna uporaba otvorenog plamena i namjerno izazivanje nastanka požara, a potom iskrenje iz dalekovoda, udar munje i kvarovi na električnim instalacijama.

Osim na šumskom području, opasnost od požara postoji i na zapuštenim poljoprivrednim zemljištima koja prelaze u makiju, posebno na brdovitim i teže pristupačnim prostorima.

3.13.5. Poduzetništvo

Indeks razvijenosti je kompozitni pokazatelj koji se računa kao ponderirani prosjek više osnovnih društveno-gospodarskih pokazatelja radi mjerenja stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te se na temelju odstupanja vrijednosti pokazatelja od državnog prosjeka jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave razvrstavaju u skupine razvijenosti. Jedinice lokalne samouprave svrstavaju se u pet skupina (Vrijednosti indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti na lokalnoj razini 2013.). Grad Omiš nalazi se u III. skupini u kojoj se nalaze jedinice lokalne

samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 75% i 100% prosjeka RH. Vrijednost indeksa razvijenosti Grada je 2010. godine iznosila 88,61% prosjeka Republike Hrvatske. U istom razdoblju indeks razvijenosti Splitsko-dalmatinske županije iznosio je 89,09%. S obzirom na veoma sličnu vrijednost indeksa razvijenosti Grada i Splitsko-dalmatinske županije nisu vidljive značajne razlike čime se zaključuje da se područje Grada razvilo i razvija istim intenzitetom kao cijela Županija.

Prema Strategiji razvoja na području Grada 2014. godine poslovalo je 226 poduzeća. U razdoblju 2010. – 2014. zabilježen je porast broja poduzetnika (20%). Među poduzećima na području Grada dominiraju mikro-poduzeća (manje od 10 zaposlenih). 2014. godine udio mikro-poduzeća iznosio je 89,8%. Od velikih poduzeća djeluje samo jedno. S obzirom na registriranu djelatnost, dominiraju poduzeća u djelatnosti trgovine na veliko i malo i popravka motornih vozila i motocikala (21,2%). Slijede poduzeća u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (16,4%), građevinarstva (13,7%), prerađivačke industrije (11,5%) te administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (8,4%). Analizom poslovnog okruženja zaključeno je kako u Gradu Omišu postoji izrazita koncentracija gospodarskih subjekata u najvećem naselju Grada – Omišu.

Prema PPU Grada Omiša na području Grada nalaze se dvije poduzetničke zone – Gata 2 i Kostanje.

3.14. Infrastruktura

3.14.1. Promet

Geografskim položajem u središnjem dijelu Jadranske Hrvatske i smještajem na dodiru Jadranskog mora i Dinarskog planinskog sustava, područje Grada Omiša ima povoljan geoprometni položaj. Udaljenost od Splita, drugog po veličini makroregionalnog središta i najbližeg većeg grada s izraženom funkcijom rada iznosi nešto više od 40 minuta putovanja. Split ima razvijene sve vrste prometa, pa je tako s ostatkom Hrvatske, Europe, ali i svijeta povezan svim vrstama prijevoza (cestovnim, pomorskim, željezničkim i zračnim). Navedena blizina Splita omogućuje i Omišu povezanost sa svim dijelovima Europe i svijeta. Posebno treba spomenuti problematiku zagušenosti prometnica između Splita i Omiša tijekom ljetnih mjeseci na vrhuncu turističke sezone. Navedeni problem već duže vrijeme predstavlja prepreku kvalitetnoj i neometanoj cestovnoj povezanosti Omiša sa Splitom.

Cestovna mreža Grada Omiša sačinjena je od razvrstanih i nerazvrstanih cesta (slika 3.14.1.-1.). Sjeveroistočnim dijelom Grada prolazi autocesta A1 koja se na istočnom kraju Grada na čvoru Blato na Cetini spaja na državnu cestu D70. Cesta D70 je transverzalni pravac koji se u naselju Omiš spaja na longitudinalnu „magistralu“ D8. Ostale cestovne prometnice su županijske koje su poglavito longitudinalne te su položene u krajnjem sjevernom i krajnjem južnom dijelu Grada. Na teritoriju Grada prometnu mrežu čini 18,2 km autocesta, 56,3 km državnih cesta, 68,5 km županijskih cesta te 43,7 km lokalnih cesta. Cjelokupna duljina prometne mreže Grada čini 7,1% udjela u cijeloj duljini prometne mreže Splitsko-dalmatinske županije.

Autocesta A1 od velike je društveno-gospodarske važnosti i omogućuje brzo povezivanje Grada s glavnim gradom i dalmatinskim te srednjoeuropskim i jugoistočnoeuropskim središtima. Međutim, veliku važnost ima državna cesta D8, tzv. Jadranska turistička cesta koja je ključna za prometno povezivanje Grada Omiša. Ona prolazi kroz njegov priobalni dio pretežito kao cesta namijenjena daljinskom prometu, ali i kao gradska ulica kroz gradsko naselje Omiš što dovodi do problema u organizaciji prometa, posebice tijekom najvećih opterećenja koja se javljaju u tijekom ljeta.

Prostorni razmještaj te infrastrukturne značajke cestovnih pravaca na području Grada nisu u zadovoljavajućem stanju. Posebice je bitno istaknuti prometnu izoliranost najviših dijelova Grada, Mosora i Omiške Dinare. Povezanost spomenutih prostora izuzetno je bitna u razvoju selektivnih oblika turizma koji su povezani sa reljefnom resursnom osnovom.

Kao i veći dio Dalmacije, tako i Grad Omiš u turističkoj sezoni ima velikih prometnih problema i zastoja u prometu. Gradnja novih, modernih prometnica i stvaranje efikasne prometne mreže prioritet je za nesmetan protok prometa.

Izgradnja splitske obilaznice, odnosno dionice između Trogira i Omiša, od ključnog je prometnog značaja i predstavlja primaran projekt i cilj unutar okvira prometnog razvoja. Radi se o tehnički složenom, zahtjevnom i iznimno skupom zahvatu, a gradnja takvog zahvata iznad rijeke Cetine, kraj samog grada Omiša, oštetila bi atraktivnost, slikovitost i ljepotu kanjona Cetine. Stoga je trasa ceste planirana tako da se zbog zavoja rijeke Cetine ne vidi s mora i sa sadašnjeg mosta u Omišu (Nadilo, 2014). Prema dosadašnjem projektu, splitska obilaznica iznad Dugog Rata prolazi Primorskom Poljicom, tj. južnom padinom Poljičke planine. Zatim se cesta uzdiže iznad Omiša u masiv Babnjače te nizom manjih tunela i vijaduktom dolazi do desne obale rijeke Cetine, oko kilometar uzvodno od ušća i gotovo 400 metara udaljeno od sadašnjeg mosta na prometnici D8. Potom preko Cetine prelazi na lijevu obalu i tunelom započinje poddionica dionice Dugi Rat - Omiš koja završava u čvoru Omiš u predjelu Ravnice, gdje se priključuje na Jadransku magistralu (Nadilo, 2014). U Prostornom planu uređenja Grada Omiša (2015) ucrtana je planirana cesta. Nakon dovršetka dionice, trenutni most na rijeci Cetini ne bi više bio pod prometnim pritiskom. Naime, postojeći most jedini je prijelaz preko rijeke Cetine u gradu Omišu, a sljedeći cestovni most nalazi se 27,9 km uzvodno, kraj naselja Podgrađe, na samom istoku Grada Omiša i uz to je jednosmjernan. Stoga bi novi most rasteretio glavni most na Omišu i centar grada, te pružio nove mogućnosti prometne povezanosti za vozače na proputovanju. Gradnja obilaznice, ali i općenito poboljšanje prometne mreže grada utjecalo bi pozitivno na turističku i gospodarsku sliku grada Omiša, ali i njegovog šireg područja.

Na području Grada Omiša u javnom prijevozu sudjeluje nekoliko poduzeća: Promet d.o.o. Split, Obrta „Dare“, obrt za prijevoz putnika „Čagalj“ i Promet Makarska d.o.o. Grad Omiš javnim prijevozom je povezan s županijskim središtem Splitom te je uključen u sustav javnog prijevoza Grada Splita. Na području Grada Omiša prometuje 6 linija prigradskog prometa Grada Splita. Mreža lokalnog javnog prijevoza unutar Grada sastoji se od pet prigradskih linija. Uz javni autobusni prijevoz, u javnom prijevozu Grada sudjeluju i autobusi kojima se organizirano prijevoze učenici.

Na području Grada nema razvijene željezničke infrastrukture te se najbliže željezničko čvorište nalazi u Splitu.

Na području Grada Omiša ne postoji razvijena infrastruktura za zračni promet. U blizini Omiša, nalazi se međunarodna zračna luka Split, koja je značajna u prijevozu putnika koji se ostvaruje u turističkom području splitske aglomeracije. Jedan od važnih infrastrukturnih projekata Grada Omiša jest izgradnja heliodroma u naselju Omiš, predjelu Punta. Navodi se kako nužnost izgradnje heliodroma proizlazi iz razvoja turizma i daljnje hotelske izgradnje, prvenstveno visoke kategorije.

Pomorski promet razvijen je samo na županijskoj i lokalnoj razini u luci Omiš koja se svrstava u II. kategoriju luka otvorenih za javni promet, a pod nadležnošću je Lučke uprave Splitsko-dalmatinske županije. Obalno područje Grada nije povezano pomorskim linijama. Najbliže luke pomorskog prometa putem kojih je Grad uključen u pomorski promet nalaze se u Splitu i Makarskoj. Prema PPU Grada Omiša izgrađene su tri luke otvorene za javni promet županijskog značaja i to:

- luka Omiš,
- luka Mimice,
- luka Pisak.

Riječni promet u Gradu Omišu nije razvijen zbog izgrađenih hidroelektrana, zaštićenosti ušća te specifičnog oblika reljefa i toka rijeke Cetine. Riječni promet na Cetini moguće je koristiti jedino u turističke svrhe.



Slika 3.14.1.-1. Cestovne prometnice na području Grada Omiša

3.14.2. Telekomunikacije

Nepokretna telekomunikacijska mreža najrasprostranjenija je telekomunikacijska infrastruktura. Područje Grada Omiša u potpunosti je pokriveno nepokretnom telekomunikacijskom mrežom koja se sastoji od udaljenih pretplatničkih stupova (UPS) koji su međusobno povezani svjetlovodnim sustavom prijenosa i korisničkih vodova. Područje Grada pokriveno je s tri pokretne radio telefonske mreže. Putem javne telekomunikacijske mreže omogućene su i posebne telekomunikacijske usluge:

- usluge inteligentne mreže,
- ISDN,
- videokonferencija,
- videotelefonija i ADSL.

Pokrivenost širokopojasnim internetom na području Grada je zadovoljavajuća, ali unatoč tome postoje područja u kojima Internet nije dostupan a to su dijelovi naselja Donji i Gornji Dolac i Putišići. 13,51% površine Grada nema pristup širokopojasnom internetu.

U naselju Omiš organiziran je poštanski centar a poštanski uredi smješteni su u obalnim naseljima Mimice i Lokva Rogoznica te u zaleđu u naseljima Tugare, Gata, Kučiće, Kostanje, Blato na Cetini i Donji Dolac (PPU Grada Omiša).

3.14.3. Energetski sustavi

3.14.3.1. Elektroenergetski sustavi

Elektroopskrba Grada temelji se na hidroenergiji HE Zakučac, najvećeg hidroenergetskog postrojenja na slivu rijeke Cetine. Grad Omiš ističe se kao centar elektroenergetskog sustava Splitsko-dalmatinske županije i šire, upravo zbog HE Zakučac.

Potrošnja električne energije na području Grada je u razdoblju 2010. – 2014. povećana za 3,4% te se time javlja i potreba za daljnjim razvojem i rekonstrukcijom elektroopskrbne infrastrukture.

Na području Grada postoje dvije male solarne elektrane, no s obzirom na iznimno visok potencijal, sunčeva energija nije dovoljno iskorištena (Potencijal obnovljivih izvora energije, 2012). Sukladno provedenim istraživanjima, gradnja solarnih većih elektrana, zbog dinamike reljefa, bila bi najprikladnija na južnim padinama planine Mosor u naseljima Dubrava, Gata i Čisla. Osim njih, prema provedenim analizama uži prostor priobalja Grada Omiša i dio zaobalja imaju srednji potencijal iskoristivosti energije vjetra što znači da je na tom području moguća isplativa gradnja takvih postrojenja.

Od ostalih obnovljivih izvora energije ističe se energija vjetra koja se na području Grada ne iskorištava, a s obzirom na potencijal iskoristivosti vjetra s obzirom na jačinu vjetra moguća je isplativa gradnja vjetroelektrana.

3.14.3.2. Plinoopskrbni sustav

Grad Omiš kao i cijela Splitsko-dalmatinska županija nema razvijenu plinoopskrbnu infrastrukturu. Split – Ploče u sklopu kojeg će se realizirati popratni objekt (mjerno-redukcijska stanica) na području naselja Srijane nakon čega će se omogućiti stvaranje inicijalne plinoopskrbne mreže.

3.14.4. Vodoopskrbni sustav i sustav odvodnje

3.14.4.1. Vodoopskrbni sustav

Vodoopskrbni sustav Grada sastoji se od četiri vodoopskrbna sustava:

- Zagrad,
- Studenci,
- Zadvarje-Makarska,
- Ruda.

Voda se crpi s izvorišta Vrilo i rijeke Cetine (objekt zahvata i dovoda Zagrad u naselju Gata), s ugrađenim uređajima za pročišćavanje vode. Obalni teritorij Grada u okviru je regionalnog sustava vodovoda Omiš-Brač-Hvar-Vis-Šolta, preko vodne komore HE Zakučac na rijeci Cetini (400 l/s). Voda se nakon toga cjevovodom dovodi do uređaja za pročišćavanje i kondicioniranje vode (Zagrad). Uređaj Zagrad ima zadatak vodu pročistiti do stupnja higijenske ispravnosti vode za piće, i to taloženjem, filtracijom i dezinfekcijom klorom. Cjevovod promjera 600 mm u Priku se razdvaja na ogranke za Omiš zapad (200-250 mm) i Omiš istok (200-360 mm). Podsustavi ovog sustava su podsustav Omiš (Studenci i Podašpilje), podsustav Tugare-Gata i podsustav Srinjine. Ostali dijelovi Grada opskrbljuju se pomoću četiri postojeća sustava vodovoda (Strategija).

Ukupna pokrivenost kućanstava vodovodom za 2014. godinu iznosi 91,4%. U strukturi potrošača prevladavaju kućanstva (76%) dok se u gospodarske svrhe troši 24%. Problem vodoopskrbe Grada je što određena naselja nisu priključena na vodoopskrbni sustav (ukupno 970 kućanstava).

Prostorne i vremenske razlike potrošnje vode posljedica su turizma na području Grada. Naime, najveća potrošnja vode je na tzv. Omiškoj rivijeri te u ljetnim mjesecima. Takva prostorna i vremenska distribucija potrošnje vode predstavlja veliki pritisak na ekološku nosivost pojedinih dijelova Grada. Zabilježen je i trend smanjenja ukupne potrošnje vode od 2012. na dalje, što se pripisuje povećanim cijenama isporuke vode.

3.14.4.2. Sustav odvodnje

Sustav odvodnje u Gradu djelomično je izveden te infrastrukturna mreža za odvodnju postoji samo na užem gradskom području. Jedino naselje Omiš ima djelomičnu pokrivenost, što u konačnici iznosi 35% pokrivenosti kanalizacijskom mrežom na razini cijelog područja Grada. U naselju Omiš izveden je i uređaj za pročišćavanje voda Priko.

S obzirom da se veliki dio područja Grada (poglavito zaobalje) nalazi u zonama sanitarne zaštite izvorišta pitke vode, a nema riješeno pitanje odvodnje te mali postotak pokrivenosti Grada infrastrukturom odvodnje, trenutno stanje sustava odvodnje nije zadovoljavajuće.

3.14.5. Gospodarenje otpadom

Prema podacima iz Strategije razvoja Grada Omiša do 2020., na području Grada miješani komunalni otpad sakuplja komunalno poduzeće Peovica d.o.o., a otpad se odlaže na odlagalištu Karepovac u Splitu. Cjelokupno stanovništvo obuhvaćeno je mrežom prikupljanja otpada. S obzirom da se otpad skuplja pomoću kontejnera, javlja se problem širenja neugodnih mirisa. Glomazni otpad skuplja se od rujna 2014., a u razdoblju od 2014. – 2015. godine mjesečno se selektira 2,1% otpada. Takav mali postotak selektiranja predstavlja problem, koji je moguće riješiti izgradnjom reciklažnog dvorišta te u konačnici osamostaljenjem funkcije gospodarenja otpada na razini Grada.

Sukladno strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, te planiranim postupcima na razini Županije, planirana je izgradnja Centra za gospodarenje otpadom u Lećevici (sjeverozapadno od Splita), s nizom pretovarnih stanica na mjestima prikupljanja i selektiranja otpada. Time bi se smanjilo opterećenje na okoliš s odlagališta Karepovac. Pretovarna stanica na području Grada planirana je na području Zakučca. U planu izgradnje je i reciklažno dvorište na lokaciji Fumaža. Reciklažno dvorište, osim osnovne funkcije recikliranja i zaštite okoliša, nudi mogućnost građanima besplatno odložiti glomazni otpad čime se suzbija nekontrolirano i ilegalno odlaganje otpada u okoliš.

U vrijeme turističke sezone količine otpada se značajno povećavaju te komunalno poduzeće mora angažirati dodatani broj sezonskih djelatnika i vozila za skupljanje i odvoz komunalnog otpada. Povećanje količine otpada naročito se bilježi u područjima koja nemaju sustavno prikupljanje otpada i zbrinjavanja otpadnih voda, a u sezoni bilježe velik broj posjeta, poput naselja uz Cetinu unutar Značajnog krajobraza.

Na području Grada evidentirano je 14 ilegalnih odlagališta otpada koja se nalaze u blizini rijeke Cetine i morske obale. Ilegalna odlagališta predstavljaju veliki okolišni problem koji je moguće riješiti prvenstveno sanacijom evidentiranih lokacija te kontinuiranom edukacijom stanovništva o savjesnom gospodarenju otpadom.

4. POSTOJEĆI OKOLIŠNI PROBLEMI KOJI SU VAŽNI ZA STRATEGIJU

U ovom poglavlju navedeni su glavni okolišni problemi za područje Grada Omiša, posebno za svaku sastavnicu okoliša odnosno okolišnu temu, prepoznati analizom postojećeg stanja okoliša i prema rezultatima SWOT analiza unutar Strategije razvoja Grada Omiša do 2020.

Voda:

- Od 9 površinskih vodnih tijela prisutnih na području Grada, samo jedno postiže ciljeve zaštite okoliša. Hidromorfološko stanje rijeke Cetine, najvećeg vodotoka na području Grada, loše je ili vrlo loše, što je glavni razlog nepostizanju ciljeva zaštite okoliša.
- Povećanje količine ispusta i broja izvora emisije onečišćenja u vodu na razini obveznika.
- Nesustavno prikupljanje otpadnih voda na području Značajnog krajobraza Kanjon Cetine što naročito dolazi do izražaja tijekom turističke sezone.
- 89,9% izvora emisija u okoliš nalazi se na području naselja Omiš.
- Blaga zatvorenost zaljeva u kopno što uvjetuje slabije samostalno pročišćavanje zaljeva strujanjem vode.
- Porast potrošnje vode tijekom ljetnih mjeseci, posebice u naseljima Omiške rivijere, i postojanje rizika dosezanja kapaciteta u bližoj budućnosti.
- Infrastrukturna mreža za odvodnju postoji samo na užem gradskom području.
- Na području Grada Omiša postoje blagi rizici od poplava koji su vezani uz tok rijeke Cetine, posebice u donjem dijelu u kojem može doći do plavljenja naselja i prometnica.
- Nepostojanje plana intervencija kod onečišćenja voda i mora.
- Ilegalna odlagališta otpada.

Zrak:

- 89,9% izvora emisija u okoliš nalazi se na području naselja Omiš.
- Stalan porast količine ispusta štetnih tvari (CO₂ 99,0%) u zrak, ali bez incidentnih ispusta u zrak ili prekoračenja normi.
- Državna cesta D8 prolazi samim središtem naselja Omiš te je preopterećena i zagušena u ljetnim mjesecima, što negativno utječe na lokalnu kvalitetu zraka.

Tlo:

- 89,9% izvora emisija u okoliš nalazi se na području naselja Omiš.
- Glavni negativni učinci uzrokovani su divljim odlagalištima otpada, sve veće potrebe za građevinskim zemljištem i ispuštanjem otpadnih tvari.

Bioraznolikost:

- Nesustavno prikupljanje otpada i otpadnih voda na području Značajnog krajobraza Kanjon Cetine što naročito dolazi do izražaja tijekom turističke sezone.
- U visokim šumama postoje velike količine melioracijske vrste alepskog bora koji je iznimno zapaljiva vrsta te znatno iscrpljuje vodu i hranjive tvari iz tla.
- Nepostojanje plana intervencija u zaštiti okoliša, te programa održivog razvoja i izvješća o stanju okoliša.

Georaznolikost:

- Nedostatak inventarizacije i valorizacije georaznolikosti prostora Grada te posljedični okolišni problemi: devastacija na zaštićenom području (primjerice Ruskamen), velik antropogeni pritisak na obalu i kanjon rijeke Cetine kao vrijedne elemente georaznolikosti, gubitak elemenata, oblika i procesa.

Krajobraz:

- Mali broj javnih zelenih površina na području Grada Omiša.
- Nepostojanje podataka/registra o javnim zelenim površinama na razinama nižima od razine grada čime se onemogućava praćenje trendova i njihova stanja.
- Na području Grada Omiša nalazi se pet *brownfield* područja koji čine napuštene, prazne i/ili nedovoljno iskorištene industrijske ili komercijalne građevine koje su nastale pod utjecajem gospodarskih, socioekonomskih i kulturoloških promjena tijekom historijsko-geografskog razvoja Grada.

Kulturna baština:

- Visoka centralizacija kulturnih ustanova u naselju Omiš.
- Nedostatak javnih ustanova u kulturi (izuzev naselja Omiš), zbog čega se djelovanje lokalnih udruga u naseljima oslanja na postojeću infrastrukturu drugih ustanova, poput obrazovnih ili upravnih.
- Nedostatak sredstava potrebnih za poboljšanje i prezentaciju rada javnih ustanova u kulturi kao i udruga u kulturi te obnovu objekata kulturne baštine.

Klimatske promjene:

- Posljedice klimatskih promjena Grada Omiša identične su kao i u ostatku Hrvatske (povećanje prosječne temperature, smanjenje količine padalina, toplinski valovi, povećanje vrućih dana i trajanja suša), no ističe se rizik od potapanja obalnih dijelova naselja ukoliko dođe do porasta razine mora.

- Područje zaobalja Grada Omiša često je izloženo dugotrajnim ljetnim sušama koje karakteriziraju sredozemni tip klime. Periodično pojavljuju i dani bez padalina, a najviše tijekom srpnja i kolovoza što povećava rizik od stvaranja požara.

Otpad:

- Veliki broj ilegalnih odlagališta otpada (14, najviše u blizini rijeke Cetine i obale mora).
- Nesustavno prikupljanje otpada na području Značajnog krajobraza Kanjon Cetine što naročito dolazi do izražaja tijekom turističke sezone.
- Nepostojanje lokalnih planova sanacije ilegalnih odlagališta.
- Nedostatak reciklažnih dvorišta i službenog odlagališta otpada.
- Velik utjecaj na gospodarenje otpadom ima turizam. U vrijeme turističke sezone količine otpada se značajno povećavaju.
- Informiranost građana o odvajanju otpada vrlo je slaba na što ukazuje još uvijek slabo provođenje edukativnih kampanja o podizanju svijesti o otpadu i načinu postupanja s otpadom.
- U svrhu poboljšanja postojećeg sustava gospodarenja otpadom potrebno je provesti konkretne mjere koje bi trebale rezultirati uvođenjem novog sustava prikupljanja otpada i izgraditi infrastrukturu koja će omogućiti rasterećenje odlagališta Karepovac, te više funkcija i veću samostalnost u gospodarenju otpadom Gradu Omišu.

Energetski sustavi:

- Nedovoljno iskorišteni potencijali obnovljivih izvora energije (sunce, vjetar).
- Slabo korištenje obnovljivih izvora energije od strane poduzetnika.
- Na području Grada Omiša provođenje mjera energetske učinkovitosti u samim je zaćecima.

Prirodni rizici:

- Najveći prirodni rizici na području Grada Omiša vezani su uz padinske procese tj. urušavanje i odrone koji se javljaju usred jakih kiša. Prema procjeni ovi procesi trenutno mogu ugroziti 2.000 stanovnika posebice dijelova u starom dijelu Omiša (lijeva obala Cetine), stare gradske jezgre te lokaliteta na desnoj obali Cetine (Smokvica, Točilo, Peovo, Sv. Mihovil, Baučići i Preko). Osim odrona, kao rizik se javljaju i klizišta koja mogu ugroziti normalno odvijanje prometa, posebice na dionicama D70 (Omiš-Gata-Blato), D8 (Omiš-Dupci) i Ž6166 (Omiš-Kučiće). Ako se visokom potencijalu od klizišta pridoda i relativno srednja izloženost prirodnim rizicima od potresa grad Omiš nalazi se pod nešto većom opasnošću od prirodnih rizika.

Promet:

- Dugogodišnji problemi oko kvalitetne organizacije prometa na području najvećeg naselja Grada – Omiša još uvijek nisu riješeni izgradnjom obilaznice što već duže vrijeme predstavlja prepreku kvalitetnoj i neometanoj organizaciji prometa u gradu, odnosno lokalnog prometa i daljinskog prometa. Onemogućena je organizacija pješačkog i biciklističkog prometa posebice u obalnim naseljima u kojima D8 djeluje kao prepreka što nameće važnost izgradnje odgovarajućih nadvožnjaka i podvožnjaka kako bi se povećala sigurnost u prometu.
- Rješenje glavnog prometnog problema (opterećenost državne ceste D8) predviđeno je kroz izgradnju splitske obilaznice Trogir – Omiš. Uz ovaj projekt koji je od strateškog značenja za unaprjeđenje prometa u Gradu prepoznata je potreba i za povećanjem prometnog standarda tj. rekonstrukcije i uređenja preostalih javnih i nerazvrstanih cesta, provođenje okolišnih mjera za prevenciju štetnog djelovanja prometa (buka i vibracije), povećanje sigurnosti za potrebe svih sudionika u prometu (putnici, pješaci, invalidi, djeca i stariji) te povećanje dostupnosti sredstvima javnog gradskog i prigradskog prijevoza.
- Luka Omiš najveća je luka na području Grada te pripada II. kategoriji luka otvorenih za javni promet. Kapaciteti luke nisu dostatni te se nameće izgradnja nove funkcionalne luke, šetnice i lukobrana čime će se omogućiti zaštita luke od nepovoljnih maritimnih (plavljenje obale) i klimatskih uvjeta (vjetrovi) te osigurati novi društveni i gospodarski sadržaji.
- Evidentirani problemi u pogledu razvoja biciklističke infrastrukture uvelike su vezani uz smanjenu sigurnost biciklista na prometnicama, neprilagođenosti postojećih prometnica za potrebe biciklista te općenito slabu prepoznatljivost korištenja alternativnih vrsta prijevoza prilikom kraćih putovanja (bicikl i pješčenje).

5. MOGUĆI RAZVOJ OKOLIŠA BEZ PROVEDBE STRATEGIJE

U nastavku je opisan mogući razvoj pojedine sastavnice okoliša/okolišne teme bez provedbe Strategije.

- **Voda**

Bez provedbe Strategije nastavit će se negativni trendovi u području voda i vodnog gospodarstva. Većina površinskih vodnih tijela na području Grada i dalje neće postizati ciljeve zaštite okoliša. To se prvenstveno odnosi na rijeku Cetinu, čije je hidromorfološko stanje ocijenjeno kao loše ili vrlo loše. Nastavit će se povećanje količine ispusta i broja izvora emisija onečišćenja u vodu, što će uzrokovati pogoršanje ekološkog stanja vodnih tijela. Zbog porasta broja gostiju a time i potrošnje vode tijekom ljeta, mogu se očekivati problemi u vodoopskrbi i dostupnosti vode. Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda i dalje će ostati na nezadovoljavajućoj razini. Na nivou Županije doći će do povećanja količine iskrcanog vodenog balasta u more što može ugroziti i priobalje Grada Omiša.

- **Zrak**

Nastavit će se povećanje emisije onečišćujućih tvari u zrak, što može rezultirati smanjenjem kvalitete zraka. Zbog povećanja broja turista a time i broja motornih vozila i prometa općenito, državna cesta D8 na području Grada sve je opterećenija što uzrokuje smanjenje kvalitete zraka zbog sve veće emisije ispušnih plinova.

- **Tlo**

Bez provedbe Strategije nastavit će se degradacija tla. Ilegalna odlagališta, potreba za građevinskim zemljištem te ispuštanje otpadnih tvari i dalje će biti glavni izvori negativnih utjecaja na tlo, s tendencijom rasta značajnosti utjecaja.

- **Bioraznolikost**

Negativni utjecaji na sastavnice okoliša poput vode, tla i zraka odrazit će se i na cjelokupnu bioraznolikost na području Grada Omiša, odnosno doći će do smanjenja bioraznolikosti.

Zbog smanjenja broja stanovništva kao i daljnjim smanjenjem zastupljenosti primarnog sektora, vegetacijska sukcesija je sve izraženija što ima pozitivan utjecaj budući da se obnavljaju šumska staništa prirodno raširena na ovom području. Jednako tako širenjem i obnavljanjem šumske vegetacije smanjuju se poljoprivredne površine i pašnjaci/livade, što ima i određen negativan utjecaj na bioraznolikost, budući da su pašnjaci i livade korištene na tradicionalan način staništa velike bioraznolikosti.

Regionalni (županijski) i lokalni prostorno-planski dokumenti i dalje su neusklađeni po pitanju zaštite i korištenja pojedinih vrijednih prirodnih područja čime se osporava njihova vrijednost i onemogućava njihovo očuvanje i zaštita. Tijela nadležna za upravljanje šumama (Hrvatske šume) i zaštićenim dijelovima prirode (Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Splitsko-dalmatinske županije More i krš)

i dalje su neusklađena i prisutan je nedostatak koordinacije čime dolazi do problema u pitanjima zaštite, upravljanja, saniranja i unaprjeđenja površina u zaštićenim dijelovima prirode.

- **Georazolikost**

Antropogeni pritisak unutar zaštićenih područja se nastavlja čime dolazi do gubitka elemenata georazolikosti. Prirodni procesi denudacije i akumulacije, poglavito u priobalju se ne odvijaju po prirodnim stopama, prirodno prihranjivanje žala/plaža u flišu se prekida. Razvoj infrastrukture pospješuje kršku denudaciju te je okidač za geohazarde (klizišta, gravitacijski procesi, poplave). Uslijed nedostatka inventarizacije i valorizacije elemenata georazolikosti, određeni vrijedni prostori nisu uključeni u turističku valorizaciju te su time konzervirani.

- **Krajobraz**

I dalje je na području Grada prisutno vrlo malo javnih zelenih površina, dok brownfield područja nisu sanirana i kvalitetno iskorištena. Zbog depopulacijskih procesa na području Grada, a pogotovo zaobalnog dijela, doći će do postepenog sukcesijskog širenja prirodne vegetacije, dok će se smanjivati poljoprivredne površine i pašnjaci.

- **Kulturna baština**

Zbog nedostatka sredstava, kulturna dobra se ne obnavljaju.

- **Gospodarenje otpadom**

Ilegalna odlagališta otpada se ne saniraju, a njihov broj se čak i povećava. Gospodarenje otpadom i dalje nije na zadovoljavajućem nivou budući da nema dovoljno reciklažnih dvorišta niti službenog odlagališta otpada. Neriješeno je i dugoročno upravljanje otpadom.

Sve veći broj gostiju odnosno turizam općenito ima sve značajniji negativan utjecaj na okoliš zbog rastućih količina otpada. Informiranost i svijest građana o odvajanju otpada je vrlo slaba.

- **Klimatske promjene**

Obnovljivi izvori energije se i dalje ne koriste dovoljno, što za posljedicu ima porast ugljičnog otiska Grada Omiša i negativan utjecaj na klimatske promjene. Primjena mjera energetske učinkovitosti i dalje nije na visokoj razini.

- **Stanovništvo i zdravlje ljudi**

Nastavlja se trend smanjivanja broja stanovnika na području Grada, kao i proces starenja stanovništva.

- **Materijalna imovina**

Zbog nerazvijenosti sustava zaštite i spašavanja, povećava se opasnost od pojave prirodnih i antropogenih katastrofa.

6. OKOLIŠNE ZNAČAJKE PODRUČJA NA KOJE PROVEDBA STRATEGIJE MOŽE ZNAČAJNO UTJECATI

Analizom postojećeg stanja okoliša te ciljeva, prioriteta, mjera i aktivnosti određenih Strategijom, prepoznate su sastavnice okoliša odnosno okolišne teme na koje provedba Strategije može značajno utjecati. U nastavku je dan pregled sastavnica okoliša/okolišnih tema te mjera i aktivnosti koje bi mogle imati značajan utjecaj. U poglavlju 8. Vjerojatno značajni utjecaji na okoliš, detaljnije su analizirani mogući utjecaji svake od mjera i aktivnosti.

• **Voda**

Provođenje aktivnosti unutar mjera *3.1.1. Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom i sanacija zagađenih lokacija* i *3.1.2. Razvoj i unaprjeđenje učinkovitog sustava vodoopskrbe i odvodnje* imat će pozitivan utjecaj na stanje površinskih i podzemnih voda na području Grada. Ove aktivnosti uključuju razvoj infrastrukture za odlaganje otpada i recikliranje, sanaciju ekološki kritičnih točaka, izgradnju i unaprjeđenje sustava odvodnje, podizanje svijesti stanovništva o obzirnom i štedljivom korištenju vode, korištenje modernih tehnologija u sustavu zbrinjavanja otpadnih voda itd. *Mjera 1.3.2. Poticanje ekološke poljoprivredne proizvodnje* imat će pozitivan učinak zbog smanjene upotrebe sredstava za zaštitu bilja, pesticida i umjetnih gnojiva.

Aktivnosti koje su vezane za unaprjeđenje turizma, izgradnju infrastrukture i povećanje broja gostiju, kao i izgradnju novih prometnica i poslovnih zona, mogu imati negativan utjecaj na stanje voda na području Grada, budući da će doći do dodatnog opterećenja zbog veće potrošnje i/ili većeg ispuštanja onečišćujućih tvari u vode.

• **Zrak**

Aktivnosti unutar mjere *3.1.1. Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom i sanacija zagađenih lokacija* imat će pozitivan utjecaj na kvalitetu zraka zbog porasta recikliranja kao i smanjenja emisije onečišćujućih tvari s odlagališta otpada. Većina aktivnosti unutar cilja *3.2. Unaprjeđenje efikasnosti prometa na području Grada Omiša u kontekstu prometnih tokova šireg područja, prometne povezanosti i održive urbane mobilnosti* trebale bi rezultirati poboljšanjem kvalitete zraka, odnosno smanjenjem onečišćenja zbog unaprjeđenja efikasnosti i promocijom javnog prijevoza te pješačkog i biciklističkog prometa.

Aktivnosti koje uključuju izgradnju gospodarske infrastrukture, novih prometnica, a posljedično i povećanje intenziteta prometa, mogu imati određen negativan utjecaj na kvalitetu zraka.

• **Tlo**

Aktivnosti unutar mjere *3.1.2. Razvoj i unaprjeđenje učinkovitog sustava vodoopskrbe i odvodnje*, koje se odnose na unaprjeđenje sustava odvodnje imat će pozitivan utjecaj na tlo zbog smanjenja emisije onečišćujućih tvari. Također, provedbom određenih aktivnosti

unutar cilja 3. *Održivo gospodarenje prostornim resursima uz poboljšani standard života i kvalitetu okoliša* doći će do pozitivnog utjecaja na korištenje zemljišta, u smislu sanacije zagađenih lokacija, prenamjene brownfield područja, unaprjeđenja javnih površina itd. *Mjera 1.3.2. Poticanje ekološke poljoprivredne proizvodnje* imat će pozitivan učinak zbog smanjenja korištenja sredstva za zaštitu bilja, pesticida i umjetnih gnojiva.

Aktivnosti koje se odnose na unaprjeđenje turizma, povećanje broja gostiju i izgradnju infrastrukture, kao i izgradnju ostale gospodarske infrastrukture, prometnica itd., mogu imati negativan utjecaj na tlo zbog zauzimanja površina, povećanja ispuštanja onečišćujućih tvari u tlo i povećanja količine otpada. Do negativnog utjecaja na korištenje zemljišta može doći i zauzimanjem novih prostora ili prenamjenom načina korištenja zemljišta. Mjere koje bi mogle imati negativan utjecaj su *1.1.2. Sustavan razvoj mreže poduzetničkih zona* i *1.2.2. Razvoj nove te obnova i unaprjeđenje postojeće turističke infrastrukture*.

- **Bioraznolikost**

Mjera 3.1.1. Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom i sanacija zagađenih lokacija imat će pozitivan utjecaj na bioraznolikost zbog smanjenja postojećeg pritiska otpada i nedovoljno razvijenog cjelokupnog sustava gospodarenja otpadom. *Mjera 3.1.2. Razvoj i unaprjeđenje učinkovitog sustava vodoopskrbe i odvodnje* smanjit će pritisak i onečišćenje vode i tla otpadnim vodama što će također rezultirati pozitivnim utjecajem na bioraznolikost. Provedba mjera i aktivnosti unutar prioriteta *3.1. Unaprjeđenje komunalnih i komunikacijskih infrastrukturnih sustava* i *3.4. Uspostava učinkovitog sustava očuvanja, zaštite i upravljanja prirodnom i kulturnom baštinom te unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja*, imat će pozitivan učinak na očuvanje bioraznolikosti i okoliša općenito. Također, provođenje aktivnosti *1.1.4.3. Identificiranje ključnih elemenata i faktora razvoja industrije visokih tehnologija s integriranom brigom za okoliš* rezultirat će smanjenim pritiskom na bioraznolikost, odnosno poboljšanjem stanja.

Aktivnosti koje uključuju unaprjeđenje turizma, izgradnju prometne, gospodarske i turističke infrastrukture mogu imati negativan utjecaj na bioraznolikost, kao i aktivnosti *3.1.4.1. do 3.1.4.3.* koje se odnose na izgradnju i razvoj elektroenergetskog i plinoopskrbnog sustava. Također, aktivnost *3.1.4.4.* koja uključuje poticanje korištenja OIE odnosno izgradnju hidroelektrana, vjetroelektrana i sunčanih elektrana, ukoliko neće biti kvalitetno analizirani mogući utjecaji na okoliš, može imati negativan utjecaj. Ipak, ova aktivnost bi u teoriji svakako trebala imati pozitivan utjecaj na bioraznolikost i okoliš općenito zbog smanjenja upotrebe fosilnih goriva.

- **Georaznolikost**

Mjera 3.4.2. Održivo korištenje prirodne i kulturne baštine u svrhu očuvanja i turističke valorizacije imat će pozitivan utjecaj na očuvanje i vrednovanje georaznolikosti zbog unaprjeđenja sustava očuvanja i identifikacije posebno osjetljivih područja.

- **Krajobraz**

Aktivnosti unutar prioriteta 3.3. *Integrirano upravljanje postojećim i razvoj novih javnih površina* imat će pozitivan utjecaj na krajobrazne značajke područja Grada. Također, pozitivno će djelovati i određene aktivnosti unutar prioriteta 3.4. *Uspostava učinkovitog sustava očuvanja, zaštite i upravljanja prirodnom i kulturnom baštinom te unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja* koje se odnose na zaštitu i vrednovanje krajobrazne raznolikosti.

Aktivnosti koje se odnose na izgradnju infrastrukture mogu imati negativan utjecaj na krajobrazne vrijednosti područja.

- **Kulturna baština**

Aktivnosti koje se odnose na obnovu i revitalizaciju ruralnih cjelina i znamenitosti kulturne/tradicijske baštine, promociju kulturne baštine i sl. imat će pozitivan utjecaj na kulturnu baštinu.

Aktivnosti koje se odnose na izgradnju infrastrukture (prometne, turističke itd.) mogu imati negativan utjecaj na materijalnu kulturnu baštinu.

- **Gospodarenje otpadom**

Provođenje mjere 3.1.1. *Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom i sanacija zagađenih lokacija* utjecat će na poboljšanje cjelokupnog sustava gospodarenja otpadom na području Grada.

- **Energetska učinkovitost**

Aktivnosti koje se odnose na povećanje energetske učinkovitosti, kao i poticanje korištenja obnovljivih izvora energije unutar mjere 3.1.4. *Razvoj, obnova i unaprjeđenje učinkovitog i održivog sustava opskrbe energije*, imat će posredan pozitivan utjecaj na sve sastavnice okoliša zbog smanjenja emisija stakleničkih plinova i potrošnje energije na području Grada.

- **Klimatske promjene**

Aktivnosti unutar cilja 3.2. *Unaprjeđenje efikasnosti prometa na području Grada Omiša u kontekstu prometnih tokova šireg područja, prometne povezanosti i održive urbane mobilnosti* koje se odnose na unaprjeđenje efikasnosti cestovnog prometa, povećanje zastupljenosti javnog gradskog prijevoza te biciklističkog i pješačkog prometa, rezultirat će smanjenjem emisije stakleničkih plinova na području Grada. Isto tako, poticanje korištenja obnovljivih izvora energije rezultirat će smanjenjem ugljičnog otiska s područja Grada.

- **Stanovništvo i zdravlje ljudi**

Provedba gotovo svih aktivnosti i mjera unutar cilja 2 rezultirat će pozitivnim utjecajem na stanovništvo, kao i na zdravlje ljudi i kvalitetu života. Osim cilja 2, čija je primarna svrha unaprjeđenje kvalitete života, provedba velikog broja aktivnosti i mjera iz ostala 3 cilja, u većoj ili manjoj mjeri također će doprinijeti poboljšanju životnih uvjeta i kvalitete života.

Provedbom Strategije ne očekuje se negativan utjecaj na stanovništvo.

- **Materijalna imovina**

Mjera 3.4.4. Unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja imat će pozitivan učinak na zaštitu materijalne imovine stanovništva.

Provedbom Strategije ne očekuje se negativan utjecaj na materijalnu imovinu.

7. VJEROJATNO ZNAČAJNI UTJECAJI NA OKOLIŠ

Strategija razvoja Grada Omiša daje pregled aktivnosti i mjera koje se planiraju provesti na području Grada Omiša u razdoblju do 2020.g. Osim pojedinih konkretnih projekata koji su predviđeni Akcijskim planom koji prati ovu Strategiju, Strategijom nisu određeni pojedinačni zahvati na konkretnim lokacijama, već ona daje okvir za provedbu aktivnosti koje se mogu realizirati na cijelom prostoru Grada Omiša, u skladu s uvjetima i ograničenjima koja proizlaze iz prostorno- planske dokumentacije i dr.

Uvažavajući navedeno, u ovoj strateškoj procjeni sagledavao se mogući utjecaj pojedinih aktivnosti unutar ciljeva, prioriteta i mjera određenih Strategijom na sljedeće sastavnice okoliša:

voda	krajobraz
zrak	kulturna baština
tlo	stanovništvo i zdravlje ljudi
bioraznolikost	klimatske promjene
georaznolikost	materijalna imovina

Prvi korak u procjenjivanju mogućih utjecaja bila je inicijalna analiza, odnosno identifikacija onih aktivnosti čijom provedbom postoji/ ne postoji mogućnost utjecaja (pozitivnog ili negativnog). U poglavlju 7.1. navedene su aktivnosti za koje se sa sigurnošću može procijeniti da njihovom provedbom neće doći do utjecaja (pozitivnog ili negativnog) na okoliš s obrazloženjem. Za aktivnosti za koje se ne može isključiti mogućnost utjecaja (pozitivnog ili negativnog) napravljena je analiza mogućih utjecaja, u poglavlju 7.2. Razina detaljnosti procjene utjecaja u skladu je s razinom razrađenosti pojedinih aktivnosti u Strategiji.

7.1. Aktivnosti za koje se može isključiti mogućnost utjecaja

U nastavku su navedene aktivnosti za koje se može isključiti mogućnost negativnog utjecaja na sastavnice okoliša te objašnjenje zašto je tako zaključeno.

Cilj 1. Konkurentno i održivo gospodarstvo temeljeno na održivom korištenju prirodnih i društvenih dobara te razvoju poduzetničkog potencijala

Prioritet 1.1. Razvoj konkurentnog poduzetništva, obrtništva i industrije

Mjera 1.1.1. Uspostava mreže i jačanje kapaciteta poduzetničkih potpornih institucija (PPI) za razvoj poduzetništva

Aktivnosti:

1.1.1.1. Podrška razvoju javne PPI i privatnih PPI na području Grada Omiša

1.1.1.2. Izgradnja povezanog sustava PPI (umrežavanje)

1.1.1.3. Razvoj kompetencija osoblja i suradnika poduzetničkih potpornih institucija

1.1.1.4. Izgradnja i/ili unapređenje objekata nužnih za pružanje usluga PPI-a

1.1.1.5. Razvoj programa stručne potpore, savjetodavnih i edukacijskih usluga osobito za poduzetnike-početnike

1.1.1.6. Pružanje usluga savjetovanja poduzetnika

1.1.1.7. Razvoj i pružanje pred-inkubacijskih usluga

1.1.1.8. Razvoj programa za privlačenje ulaganja i internacionalizacije poslovanja

1.1.1.9. Utvrđivanje sustava i mjera za praćenje učinaka razvijenih programa potpore s ciljem poboljšanja i usklađivanja programa sa stvarnim potrebama poduzetništva na području Grada Omiša

OBJAŠNJENJE:

Svrha aktivnosti unutar mjere 1.1.1. je stvaranje povoljnog gospodarskog okruženja Grada Omiša, što će potaknuti razvoj poduzetništva. Budući da se aktivnosti odnose na savjetovanja, umrežavanje, razvoj programa edukacije i stručne pomoći itd., njihovom provedbom ne očekuje se negativan utjecaj na okoliš.

Mjera 1.1.2. Sustavan razvoj mreže poduzetničkih zona

Aktivnosti:

1.1.2.1. Analiza stanja i potražnje vezano za postojeće i planirane poduzetničke zone

1.1.2.2. Analiza lokacijskih potencijala različitih poduzetničkih zona na području Grada Omiša te razvoj studija izvodljivosti i ostale dokumentacije

1.1.2.3. Izrada programa razvoja poduzetničkih zona na području Grada Omiša

1.1.2.4. Unaprjeđenje infrastrukturne opremljenosti postojećih poduzetničkih zona

1.1.2.6. Subvencioniranje troškova komunalnih usluga za inicijalno razdoblje poslovanja

OBJAŠNJENJE:

Navedene aktivnosti usmjerene su na identifikaciju potrebe za poduzetničkim zonama kao i potencijalnih lokacija razvoja, što će dovesti do unaprjeđenja gospodarstva Grada Omiša. Budući da se aktivnosti odnose na izradu raznih analiza i programa te unaprjeđenje infrastrukturne opremljenosti postojećih objekata, ne očekuje se negativan utjecaj na okoliš.

Mjera 1.1.3. Umrežavanje gospodarskih subjekata na području Grada Omiša

Aktivnosti:

1.1.3.1. Uspostava platforme ključnih gospodarskih subjekata Grada Omiša (gospodarsko vijeće za razvoj Grada Omiša)

1.1.3.2. Razvoj mentorskog pristupa prema novim poduzećima (mapiranje kooperanata i osnivanje lokalnih partnerstava)

1.1.3.3. Poticanje suradnje socijalnih poduzeća/udruga s gospodarskim subjektima u cilju osmišljavanja društveno korisnih javno-privatnih projekata

1.1.3.4. Podrška razvoju socijalnog poduzetništva

OBJAŠNJENJE:

Svrha navedenih aktivnosti je unaprjeđenje gospodarstva Grada Omiša, kroz razvoj partnerstva i umrežavanje gospodarskih subjekata. Aktivnosti ne uključuju infrastrukturne zahvate stoga se ne očekuje negativan utjecaj na okoliš.

Mjera 1.1.4. Stvaranje povoljnog gospodarskog okruženja i poticanje održivog razvoja industrije

Aktivnosti:

1.1.4.1. Nadogradnja i razvoj investicijskog kataloga

1.1.4.2. Podrška gospodarstvenicima u sudjelovanju na nacionalnim i međunarodnim sajmovima i prezentaciji na tržištu

1.1.4.3. Identificiranje ključnih elemenata i faktora razvoja industrije visokih tehnologija s integriranom brigom za okoliš

OBJAŠNJENJE:

Navedene aktivnosti usmjerene su na razvoj partnerstva i umrežavanje gospodarskih subjekata. Svrha aktivnosti je unaprjeđenje gospodarstva Grada Omiša. Aktivnosti ne uključuju infrastrukturne zahvate stoga se ne očekuje negativan utjecaj na okoliš.

Prioritet 1.2. Razvoj prepoznatljive turističke destinacije kroz prostorno uravnotežen i održiv turizam

Mjera 1.2.1. Podrška razvoju selektivnih oblika turizma u svrhu jačanja izvansezonske turističke ponude

Aktivnosti:

1.2.1.1. Unaprjeđenje kapaciteta turističkih informacijskih centara za pružanje kvalitetnije podrške agencijama i lokalnim udrugama u kreiranju specijaliziranih ponuda

1.2.1.2. Koordinacija dionika i poticanje različitih oblika unutarsektorske i međusektorske suradnje u razvoju novih i promociji novih i postojećih turističkih sadržaja i proizvoda povezanih s kulturnom i prirodnom baštinom

1.2.1.3. Povezivanje poslovnih subjekata u turizmu radi stvaranja integrirane ponude

1.2.1.4. Organizacija edukacija o mogućnostima razvoja i marketinga selektivnih oblika turizma i integrirane ponude (obala-zaleđe)

1.2.1.5. Organizacija, promocija i subvencioniranje kulturnih, gastronomskih, glazbenih i sportskih događanja i manifestacija izvan sezone

1.2.1.6. Potpora projektima revitalizacije zapuštenih ili napuštenih ruralnih cjelina kroz projekte "etno-eko"

1.2.1.7. Podrška razvoju inovativnih turističkih proizvoda

OBJAŠNJENJE:

Svrha navedenih aktivnosti je unaprjeđenje gospodarstva Grada Omiša kroz jačanje sektora turizma uz smanjenje sezonalnosti. Aktivnosti se odnose na pružanje podrške, edukacije, povezivanje i koordinaciju, organizaciju događaja itd. stoga se ne očekuje negativan utjecaj na sastavnice okoliša.

Mjera 1.2.2. Razvoj nove te obnova i unaprjeđenje postojeće turističke infrastrukture

Aktivnosti:

1.2.2.1. Definiranje prostorno-planskih uvjeta za nove kapacitete privatnog smještaja
1.2.2.3. Podrška podizanju razine kvalitete postojećih smještajnih objekata
1.2.2.4. Podrška standardizaciji kvalitete turističke infrastrukture
1.2.2.7. Širenje mreže tzv. smeđe signalizacije
1.2.2.8. Razvoj i unaprjeđenje prostora za održavanje i razvoj infrastrukture za realizaciju turističkih događanja i manifestacija
1.2.2.9. Unaprjeđenje i prostorno razmještanje postojećih turističkih informativnih centara u cilju bolje vidljivosti i predstavljanja ponude
1.2.2.11. Podrška prilagodbi turističke infrastrukture osobama s invaliditetom
OBJAŠNJENJE: Svrha navedenih aktivnosti je unaprjeđenje gospodarstva Grada Omiša kroz unaprjeđenje turističke infrastrukture. Aktivnosti se odnose na pružanje podrške, prilagodbu turističke infrastrukture, širenje smeđe signalizacije itd. stoga se ne očekuje negativan utjecaj na sastavnice okoliša.

Mjera 1.2.3. Razvoj sustava upravljanja destinacijom
Aktivnosti:
1.2.3.1. Uspostava sustava upravljanja destinacijom (platforma za razvoj turizma i praćenje trendova)
1.2.3.2. Izrada strategije razvoja turizma
1.2.3.3. Definirati plan upravljanja prirodnim i kulturnim dobrima u turizmu
1.2.3.4. Aktivnosti i podrška u brendiranju i certificiranju lokalnih turističkih proizvoda
1.2.3.5. Edukacija dionika o podizanju kvalitete usluga i procesima upravljanja na razini destinacije
1.2.3.6. Poticanje uvođenja i korištenja IKT-a u kreiranju i promociji ponude
1.2.3.7. Razvoj projekata temeljem Marketinškog plana turizma Omiša
OBJAŠNJENJE: Svrha navedenih aktivnosti je unaprjeđenje gospodarstva Grada Omiša kroz promidžbu turizma, stvaranje branda Grada Omiša te poboljšanje upravljanja cjelokupnom turističkom ponudom. Aktivnosti se odnose na uspostavu sustava upravljanja, izrade strategije razvoja, edukacije itd., stoga se ne očekuje negativan utjecaj na sastavnice okoliša.

Prioritet 1.3. Unaprjeđenje proizvodnje poljoprivrednih i ribarskih proizvoda s posebnih naglaskom na autohtonim i eko proizvodima

Mjera 1.3.1. Potpora poslovanju subjekata u poljoprivredi i ribarstvu
Aktivnosti:
1.3.1.1. Savjetovanje i potpora vlasnicima u procesu okrupnjavanja zemljišta i rješavanju vlasničkih odnosa
1.3.1.3. Poticanje programa edukacije gospodarskih subjekata u poljoprivredi i ribarstvu
1.3.1.4. Organizacija seminara/skupova za umrežavanje i povezivanje zainteresiranih poslovnih subjekata
1.3.1.5. Subvencioniranje zadruga i udruga iz poljoprivrednih i ribarskih djelatnosti
1.3.1.6. Sudjelovanje i promocija/brendiranje prepoznatljivih lokalnih poljoprivrednih i ribarskih proizvoda na domaćem (i stranom) tržištu i sajmovima
1.3.1.7. Subvencioniranje nabave poljoprivredne i ribarske opreme
1.3.1.8. Poticanje suradnje poljoprivrednih subjekata i javnih znanstvenih institucija u cilju zaštite i promocije autohtonih vrsta
1.3.1.9. Podrška mladim poljoprivrednicima u razvoju djelatnosti
OBJAŠNJENJE:

Svrha aktivnosti je unaprjeđenje gospodarstva Grada Omiša kroz pružanje savjetodavne podrške za unaprjeđenje poljoprivredne proizvodnje i povećanje količine ulova. Aktivnosti se odnose na savjetovanje, promocije, poticanje suradnje, osmišljavanje mjera itd., stoga se ne očekuje negativan utjecaj na sastavnice okoliša.

Mjera 1.3.2. Poticanje ekološke poljoprivredne proizvodnje

Aktivnosti:

1.3.2.1. Subvencioniranje ekološke poljoprivredne proizvodnje

1.3.2.2. Edukacija poljoprivrednika i zadruga o mogućnostima i potencijalima ekološke poljoprivrede

1.3.2.3. Poticanje (subvencioniranje) razvoja obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i poljoprivredne proizvodnje autohtonih vrsta, podizanje standarda ponude i povezivanje s turističkim sektorom

OBJAŠNJENJE:

Svrha aktivnosti je unaprjeđenje gospodarstva Grada Omiša kroz promociju ekološke poljoprivredne proizvodnje. Aktivnosti se odnose na subvencioniranje, edukaciju i poticanje, stoga se ne očekuje negativan utjecaj na sastavnice okoliša.

Mjera 1.3.3. Podrška potpornim organizacijama u poljoprivredi i ribarstvu

Aktivnosti:

1.3.3.1. Podrška djelovanju lokalnih akcijskih grupa (LAG-ova) i lokalnih akcijskih grupa u ribarstvu

1.3.3.2. Podrška pri izradi lokalnih razvojnih strategija

1.3.3.3. Osmišljavanje sustava kontrole kvalitete proizvoda

1.3.3.4. Pružanje financijske i stručne potpore interesnim udruženjima poljoprivrednih proizvođača i ribara

OBJAŠNJENJE:

Svrha aktivnosti je unaprjeđenje gospodarstva Grada Omiša kroz podršku djelovanju lokalnih akcijskih grupa. Aktivnosti se odnose na podrške djelovanju i osmišljavanje sustava, stoga se ne očekuje negativan utjecaj na sastavnice okoliša.

Cilj 2. Unaprjeđenje kvalitete života kroz ulaganja u razvoj društvene infrastrukture i društvenih usluga

Prioritet 2.1. Razvoj odgojno-obrazovne infrastrukture i usluga

Mjera 2.1.1. Poboljšanje uvjeta i kvalitete usluga sustava odgoja i obrazovanja na svim razinama

Aktivnosti:

2.1.1.6. Podrška edukaciji nastavnika u stjecanju digitalnih kompetencija, posebice onih u strukovnom obrazovanju

2.1.1.8. Daljnji razvoj i sufinanciranje programa asistenata i pomoćnika u nastavi, osiguranje potrebne opreme i prostora

2.1.1.10. Mjere unaprjeđenja pristupa kvalitetnom obrazovanju za djecu i učenike iz skupina u nepovoljnom položaju i pripadnicima manjina

OBJAŠNJENJE:

Svrha aktivnosti je poboljšanje uvjeta i kvalitete usluga sustava odgoja i obrazovanja na svim razinama. Aktivnosti se odnose na podršku edukaciji i unaprjeđenje obrazovanja, stoga se ne očekuje negativan utjecaj na sastavnice okoliša.

Prioritet 2.2. Povećanje zapošljivosti kroz razvoj ljudskih potencijala i usklađivanje potreba lokalnog tržišta rada i obrazovanja

Mjera 2.2.1. Poticanje usklađivanja potreba gospodarstva i sustava obrazovanja

Aktivnosti:

2.2.1.1. Poticanje razvoja novih obrazovnih programa usklađenih sa strateškim usmjerenjima gospodarstva

2.2.1.2. Poticanje suradnje obrazovnih institucija i gospodarskih subjekata

2.2.1.3. Programi stipendiranja, osposobljavanja i prekvalifikacije u deficitarna zanimanja

2.2.1.4. Podrška u realizaciji mjera samozapošljavanja

OBJAŠNJENJE:

Svrha aktivnosti je usklađenje obrazovnog sustava s gospodarskim potrebama. Aktivnosti se odnose na poticanje razvoja i podršku obrazovnim programima, stoga se ne očekuje negativan utjecaj na sastavnice okoliša.

Mjera 2.2.2. Jačanje zapošljivosti i podrška radu lokalnih dionika u razvoju zapošljivosti

Aktivnosti:

2.2.2.1. Podrška razvoju mjera zapošljavanja dugotrajno nezaposlenih osoba

2.2.2.2. Aktivnosti individualne podrške, savjetovanja i osposobljavanja za usavršavanje kompetencija i radnih vještina

2.2.2.3. Podrška programima cjeloživotnog obrazovanja

2.2.2.4. Podrška provedbi aktivnosti usmjerenih na podizanje javne svijesti o mogućnostima cjeloživotnog obrazovanja

2.2.2.5. Potpora lokalnim partnerstvima za zapošljavanje (LPZ)

2.2.2.6. Potpora za radionice osposobljavanja i unaprjeđenje vještina za stručnjake u sustavu socijalne skrbi i dionika u izravnom radu s ranjivim skupinama

2.2.2.7. Podrška programu stručnog osposobljavanja

2.2.2.8. Podrška i mjere potpore za osposobljavanje i zapošljivost NEET skupine

OBJAŠNJENJE:

Svrha aktivnosti je povećanje mogućnosti zapošljivosti. Aktivnosti se odnose na podršku programima, potporu partnerstvima itd., stoga se ne očekuje negativan utjecaj na sastavnice okoliša.

Prioritet 2.3. Unaprjeđen i teritorijalno uravnotežen razvoj socijalne infrastrukture i skrbi uz povećanje socijalne uključenosti
Mjera 2.3.1. Poboljšanje uvjeta i kvalitete usluga institucija socijalne skrbi

Aktivnosti:

2.3.1.1. Uspostava baze pružatelja i korisnika socijalnih usluga

2.3.1.2. Umrežavanje i koordinacija svih dionika u području socijalne skrbi

OBJAŠNJENJE:

Navedene aktivnosti usmjerene su na podizanje kvalitete sustava socijalne skrbi kroz poboljšanje uvjeta i kvalitete usluga institucija socijalne skrbi. Aktivnosti se odnose na umrežavanje i koordinaciju, stoga se ne očekuje negativan utjecaj na sastavnice okoliša.

Prioritet 2.5. Unaprjeđenje uređenja i kvalitete stambenih i javnih zgrada
Mjera 2.5.1. Planiranje i gradnja stanova iz programa društveno poticane stanogradnje-POS

Aktivnosti:

2.5.1.1. Provedba analize potreba za stanovima iz programa društveno poticane stanogradnje

2.5.1.2. Izrada programa za izgradnju socijalnih stanova

2.5.1.4. Razrada pravilnika za dodjelu socijalnih stanova

2.5.1.5. Podrška daljnjem razvoju POS programa

OBJAŠNJENJE:

Svrha aktivnosti je stvaranje uvjeta za stambeno zbrinjavanje najugroženijih skupina stanovništva. Aktivnosti se odnose na provedbu analiza i izradi programa, stoga se ne očekuje negativan utjecaj na sastavnice okoliša.

Prioritet 2.6. Unaprjeđenje kulturne infrastrukture i sadržaja
Mjera 2.6.1. Unaprjeđenje kulturnih sadržaja i programa te poticanje uključenosti u kulturne aktivnosti

Aktivnosti:

2.6.1.1. Osnivanje kulturne platforme s ciljem jačanja suvremene kulturne produkcije

2.6.1.2. Razvoj platforme koja će podržati suradnju institucija iz područja kulture, kulturnih i kreativnih industrija i dionika iz civilnog sektora

2.6.1.7. Unaprjeđenje suradnje s odgojno-obrazovnim institucijama kako bi se kontinuirano djelovalo na aktivnije uključivanje djece i mladih u kulturni život Grada

2.6.1.8. Poticanje suradnje gospodarskog i kulturnog sektora s ciljem razvoja projekata i osiguranja održivih izvora financiranja

2.6.1.9. Poticanje uključenosti civilnog sektora u kulturu i inovativne kulturno-umjetničke djelatnosti

2.6.1.10. Potpora izradi publikacija i drugim promidžbenim aktivnostima

OBJAŠNJENJE:

Svrha aktivnosti je unaprjeđenje kulturnih sadržaja i programa te poticanje uključenosti u kulturne aktivnosti. Aktivnosti se odnose na razvoj platforme, poticanje i potpore suradnji i uključenosti, stoga se ne očekuje negativan utjecaj na sastavnice okoliša.

Mjera 2.6.3. Unaprjeđenje sustava upravljanja kulturnim programima i aktivnostima

Aktivnosti:

2.6.3.1. Izrada Strategije kulturnog razvitka Grada Omiša

2.6.3.2. Uspostavljanje sustava za koordinirano i efikasno upravljanje i financiranje kulturnih programa i aktivnosti

2.6.3.3. Osnivanje i podrška radu Kulturnog vijeća Grada Omiša s ciljem strateškog usmjeravanja investicija u programe u kulturi

2.6.3.4. Jačanje stručnih i administrativnih kapaciteta u kulturnim ustanovama

2.6.3.5. Podrška zaštiti i obnovi nematerijalne kulturne baštine

2.6.3.6. Podrška umrežavanju udruga, KUD-ova i kulturnih institucija u razvoju i realizaciji kulturnih programa

2.6.3.7. Poticanje međunarodne suradnje udruga i institucija u kulturi

OBJAŠNJENJE:

Navedene aktivnosti usmjerene su na razvoj kulturnih programa i aktivnosti kroz unaprjeđenje sustava upravljanja. Aktivnosti se odnose na izradu strategije, osnivanje vijeća, podršku umrežavanju itd., stoga se ne očekuje negativan utjecaj na sastavnice okoliša.

Mjera 2.6.4. Razvoj kreativnih kulturnih industrija

Aktivnosti:

2.6.4.1. Izrada strategije razvoja kulturne i kreativne industrije

2.6.4.2. Poticanje razvoja i osiguravanje prostora za djelovanje kulturnih i kreativnih industrija

2.6.4.3. Promocija kulturnih i kreativnih industrija na domaćem i stranom tržištu

2.6.4.4. Osnaživanje partnerstva između kulturnih i kreativnih industrija i svih vrsta obrazovnih i kulturnih institucija

OBJAŠNJENJE:

Svrha aktivnosti je razvoj kreativnih i kulturnih industrija. Aktivnosti se odnose na izradu strategije, promociju kulturnih industrija, osnaživanje partnerstva itd., stoga se ne očekuje negativan utjecaj na sastavnice okoliša.

Prioritet 2.7. Unaprjeđenje sportsko-rekreacijske infrastrukture i sadržaja

Mjera 2.7.2. Poticanje uključenosti u sportsko-rekreativne aktivnosti

Aktivnosti:

2.7.2.1. Poticanje organizacije sportskih događanja i aktivnosti, posebice za djecu i mlade

2.7.2.2. Promotivne aktivnosti za sudjelovanje stanovnika čitavog područja Grada Omiša u programima sporta i sportske rekreacije i društvenog života

2.7.2.3. Poticanje suradnje turističkog i sportsko-rekreacijskog sektora

OBJAŠNJENJE:

Svrha aktivnosti je zadovoljenje rekreacijskih potreba stanovništva. Aktivnosti se odnose na organizaciju sportskih događaja, poticanje suradnje itd., stoga se ne očekuje negativan utjecaj na sastavnice okoliša.

Cilj 3. Održivo gospodarenje prostornim resursima uz poboljšani standard života i kvalitetu okoliša

Prioritet 3.2. Unaprjeđenje efikasnosti prometa na području Grada Omiša u kontekstu prometnih tokova šireg područja, prometne povezanosti i održive urbane mobilnosti

Mjera 3.2.2. Unaprjeđenje sustava javnog gradskog i prigradskog prijevoza i jačanje multimodalne funkcije

Aktivnosti:

3.2.2.1. Izrada plana razvoja sustava javnog gradskog i prigradskog prijevoza na području Grada Omiša

3.2.2.2. Izrada i implementacija plana održive urbane mobilnosti (POUM)

3.2.2.9. Analiza potreba i izgradnja javnih garaža (posebice na području Punta)

OBJAŠNJENJE:

Navedene aktivnosti usmjerene su unaprjeđenju efikasnosti prometa kroz unaprjeđenje sustava javnog prometa i jačanje multimodalne funkcije prometa. Aktivnosti se odnose na izrade planova i analiza, stoga se ne očekuje negativan utjecaj na sastavnice okoliša.

Prioritet 3.3. Integrirano upravljanje postojećim i razvoj novih javnih površina

Mjera 3.3.1. Prenamjena brownfield područja

Aktivnosti:

3.3.1.1. Razvoj dokumentacije za prenamjenu i aktiviranje brownfield područja

OBJAŠNJENJE:

Navedene aktivnosti usmjerene su povećanju vrijednosti urbanog prostora kroz aktiviranje brownfield područja s ciljem prenamjene u društvene, turističke i ostale gospodarske svrhe. Aktivnost se odnosi na razvoj dokumentacije, stoga se ne očekuje negativan utjecaj na sastavnice okoliša.

Mjera 3.3.2. Unaprjeđenje i gospodarenje javnim površinama

Aktivnosti:

3.3.2.3. Uvođenje registra ili informacijskog sustava javnih površina

OBJAŠNJENJE:

Navedene aktivnosti usmjerene su unaprjeđenju javnih površina. Aktivnost se odnosi na uvođenje informacijskog sustava, stoga se ne očekuje negativan utjecaj na sastavnice okoliša.

Prioritet 3.4. Uspostava učinkovitog sustava očuvanja, zaštite i upravljanja prirodnom i kulturnom baštinom te unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja
Mjera 3.4.1. Unapređenje sustava upravljanja zaštićenim krajobrazom kanjona Cetine

Aktivnosti:

3.4.1.1. Mapiranje ovlasti nad upravljanjem i zaštitom zaštićenog područja kanjona rijeke Cetine

3.4.1.2. Uspostava nove javne ustanove za upravljanje zaštićenim područjem kanjona rijeke Cetine

3.4.1.3. Izrada plana upravljanja zaštićenim područjem kanjona rijeke Cetine

3.4.1.4. Izrada plana upravljanja posjetiteljima u zaštićenom području kanjona rijeke Cetine

3.4.1.5. Poboljšanje suradnje i koordinacija svih dionika u procesu upravljanja i zaštite područja u cilju održivog korištenja prirodnih dobara područja kanjona Cetine kroz forum dionika

3.4.1.6. Izrada plana i sustavno praćenje aktivnosti koje se obavljaju na području kanjona rijeke Cetini (turizam, sportske aktivnosti, upravljanje vodama i šumama i sl.)

OBJAŠNJENJE:

Svrha aktivnosti je poboljšanje gospodarenje elementima prirodne i kulturne baštine. Aktivnosti uključuju izradu planova, poboljšanje suradnje itd., stoga se ne očekuje negativan utjecaj na sastavnice okoliša.

Mjera 3.4.2. Održivo korištenje prirodne i kulturne baštine u svrhu očuvanja i turističke valorizacije

Aktivnosti:

3.4.2.2. Identifikacija posebno osjetljivih dijelova ekosustava u svrhu zaštite

3.4.2.3. Uspostava informacijskog sustava o vrijednim i zaštićenim područjima prirode te utvrđenim elementima krajobrazne, biološke i georazolikosti

3.4.2.5. Izrada planova upravljanja, konzervatorskih analiza i smjernica za zaštićena područja, lokalitete i objekte prirodne baštine

3.4.2.6. Razvoj novih turističkih proizvoda povezanih s kulturnom baštinom i njena promocija

3.4.2.7. Revitalizacija tradicijskih obrta kroz subvencioniranje i uključivanje u turističku ponudu

3.4.2.8. Izrada planova upravljanja, konzervatorskih analiza i smjernica za zaštićena područja, lokalitete i objekte kulturne baštine

3.4.2.9. Podrška za inovativnu prezentaciju i promociju prirodne i kulturne baštine

3.4.2.10. Izrada planova za upravljanje i održivo gospodarenje prirodnom i kulturnom baštinom

OBJAŠNJENJE:

Svrha aktivnosti je poboljšanje gospodarenja elementima prirodne i kulturne baštine. Aktivnosti se odnose na izradu planova, uspostavu informacijskog sustava, podršku promociji itd., stoga se ne očekuje negativan utjecaj na sastavnice okoliša.

Mjera 3.4.3. Organizacija i unaprjeđenje sustava praćenja kakvoće okoliša i podizanje svijesti o važnosti očuvanja okoliša

Aktivnosti:

3.4.3.1. Uspostava i infrastrukturno opremanje sustava za mjerenje i praćenje kakvoće okoliša

3.4.3.2. Kontinuirano mjerenje i praćenje kakvoće sastavnica okoliša

3.4.3.3. Izrada strateške karte buke i prevencija zagađenja bukom putem građevinskih i prostornoplanskih dokumenata

OBJAŠNENJE:

Navedene aktivnosti usmjerene su organizaciji i unaprjeđenju sustava praćenja okoliša te podizanja svijesti o važnosti očuvanja okoliša. Aktivnosti se odnose na uspostavu sustava za mjerenje, izradu karte buke itd., stoga se ne očekuje negativan utjecaj na sastavnice okoliša.

Mjera 3.4.4. Unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja

Aktivnosti:

3.4.4.1. Osnaženje suradnje svih nadležnih institucija u zaštiti od prirodnih i antropogenih rizika kroz integraciju u jedinstveni sustav zaštite i spašavanja

3.4.4.2. Izrada planova praćenja, prevencije i djelovanja u slučaju svih vrsta rizika

OBJAŠNENJE:

Navedene aktivnosti usmjerene su unaprjeđenju sustava zaštite i spašavanja. Aktivnosti se odnose na osnaženje suradnje i izradu planova, stoga se ne očekuje negativan utjecaj na sastavnice okoliša.

Cilj 4. Dobro upravljanje

Prioritet 4.1. Povećanje učinkovitosti javne uprave

Mjera 4.1.1. Unaprjeđenje poslovnih procesa javne uprave

Aktivnosti:

4.1.1.1. Kontinuirano osposobljavanje i obrazovanje javnih djelatnika u skladu s potrebama javnog upravljanja

4.1.1.2. Jačanje osposobljenosti djelatnika javne uprave za pripremu i provedbu projekata međunarodne suradnje

4.1.1.3. Razvoj sustava upravljanja ljudskim resursima i provedba IKT rješenja u sustavu upravljanja ljudskim resursima

4.1.1.4. Uspostava sustava nadzora za praćenje učinaka javnih poduzeća

4.1.1.5. Izgradnja i razvoj informacijskog sustava praćenja i potpore kvalitetnijeg upravljanja prostorom

4.1.1.6. Uvođenje sustava praćenja provedbe strateških i planskih dokumenata na razini javne uprave

4.1.1.7. Podrška implementaciji upravljačkih metoda sa svrhom unapređenja upravljanja u javnoj upravi

4.1.1.8. Podrška izradi planova razvoja i upravljanja

OBJAŠNENJE:

Navedene aktivnosti usmjerene su osposobljavanju i obrazovanju djelatnika javne uprave, razvoju sustava upravljanja i nadzora, izradi planova itd., stoga se ne očekuje negativan utjecaj na sastavnice okoliša.

Mjera 4.1.2. Osnaženje kapaciteta i suradnje među svim akterima razvoja

Aktivnosti:

4.1.2.1. Razrada standardiziranih pravila za međusobnu suradnju institucija i organizacija iz različitih područja djelovanja

4.1.2.2. Uspostava platformi za umrežavanje subjekata iz javnog, privatnog i civilnog sektora

4.1.2.3. Organizacija redovitih tematskih radnih sastanaka relevantnih sektorskih predstavnika

4.1.2.4. Izgradnja webservisa za informiranje o natječajima za subvencioniranje, financiranje, edukacijama i razvojnim planovima i projektima u provedbi

4.1.2.5. Organizacija i provođenje edukacija svih aktera o strateškom planiranju i mogućnostima korištenja financijskih instrumenata

4.1.2.6. Poticanje osnivanja i djelovanja udruga, posebno u sektorima koji su identificirani kao deficitarni

4.1.2.7. Jačanje svijesti građana o važnosti i mogućnostima djelovanja organizacija civilnog društva u pripremi, donošenju i provođenju javnih politika kroz organizaciju tribina, skupova i sl.

OBJAŠNJENJE:

Navedene aktivnosti usmjerene su osposobljavanju i obrazovanju djelatnika javne uprave radi povećanja efikasnosti javne uprave, stoga se ne očekuje negativan utjecaj na sastavnice okoliša.

7.2. Aktivnosti za koje se ne može isključiti mogućnost utjecaja

Za svaku aktivnost analizirani su mogući utjecaji te su prepoznate sastavnice okoliša na koju aktivnost može utjecati. Zatim je utjecaj opisan temeljem četiri svojstva: ocjena, karakteristika, trajanje i vrsta (tablica 7.2.-1.). Na kraju je za svaku aktivnost ukratko opisan način mogućeg utjecaja. Razina detaljnosti procjene utjecaja u skladu je s razinom razrađenosti pojedinih aktivnosti u Strategiji. S obzirom na to da predmetna Strategija daje okvir za provedbu aktivnosti na čitavom području Grada Omiša, zbog nedostatka prostornih podataka za neke aktivnosti nije bilo moguće činjenično ocijeniti utjecaj. Stoga se težilo tome da se istaknu ključni rizici vezani uz moguće utjecaje na pojedine sastavnice okoliša koji se mogu javiti u kontekstu planiranih aktivnosti, dok su za projekte koji su određeni Akcijskim planom, a odnose se na konkretan zahvat i/ili lokaciju mogući utjecaji detaljnije opisani. Kako se samo dio navedenih projekata odnosi na konkretan zahvat i/ili lokaciju, u nastavku kod opisa utjecaja aktivnosti, navedeni su samo projekti za koje se procjena utjecaja razlikuje od procjene utjecaja aktivnosti, ili je moguće napraviti detaljniju procjenu utjecaja projekta zbog poznate lokacije, vrste zahvata i sl. Čitav popis mjera, aktivnosti i projekata nalazi se u poglavlju 2.2. (Vizija i ciljevi Strategije), a dostupan je i u Akcijskom planu Strategije razvoja Grada Omiša do 2020.

Tablica 7.2.-1. Opis mogućeg utjecaja aktivnosti

značajnost utjecaja	-1 (Umjeren negativan utjecaj)	-2 (Značajn negativan utjecaj)
	+1 (Umjeren pozitivan utjecaj)	+2 (Značajan pozitivan utjecaj)
karakteristika utjecaja	stalan, privremen	
trajanje utjecaja	kratkoročan, srednjoročan, dugoročan	
vrsta utjecaja	izravan, sekundaran, kumulativan, sinergijski	

Cilj 1. Konkurentno i održivo gospodarstvo temeljeno na održivom korištenju prirodnih i društvenih dobara te razvoju poduzetničkog potencijala
Prioritet 1.1. Razvoj prepoznatljive turističke destinacije kroz prostorno uravnotežen i održiv turizam
Mjera 1.1.2. Sustavan razvoj mreže poduzetničkih zona

1.1.2.5. Razvoj novih poduzetničkih zona (izgradnja fizičke infrastrukture i opremanje)

ocjena utjecaja:	stalan, dugoročan, izravan/kumulativan
	voda, tlo, bioraznolikost, georaznolikost, krajobraz, kulturna baština (-1)

opis mogućeg utjecaja:

Utjecaj zbog izgradnje infrastrukture:

Zauzimanje/degradacija/fragmentacija staništa ukoliko se razvoj zona planira izvan izgrađenog područja, uklanjanje prisutne vegetacije, zauzimanje tla, onečišćenje tla i voda u slučaju akcidentnih situacija, oštećenje/uništavanje površinskih geoloških i geomorfoloških oblika, oštećenje/uništavanje materijalne kulturne baštine, degradacija krajobraznih vrijednosti ukoliko će zone biti planirane na krajobrazno visoko vrijednim područjima.

Utjecaj tijekom korištenja:

Povećana potrošnja vode, povećanje emisije onečišćujućih tvari u vodu i tlo ukoliko razvoj infrastrukture neće pratiti i adekvatan razvoj sustava pročišćavanja otpadnih voda, povećanje količine otpada, degradacija krajobraznih vrijednosti.

Prioritet 1.2. Razvoj prepoznatljive turističke destinacije kroz prostorno uravnotežen i održiv turizam
Mjera 1.2.2. Razvoj nove te obnova i unaprjeđenje postojeće turističke infrastrukture

1.2.2.2. Podrška razvoju smještajne turističke infrastrukture

ocjena utjecaja:	stalan, dugoročan, kumulativan
	voda, tlo, bioraznolikost, georaznolikost, krajobraz, kulturna baština (-1)

opis mogućeg utjecaja:

Utjecaj zbog izgradnje infrastrukture:

Zauzimanje/degradacija/fragmentacija staništa ukoliko se nova infrastruktura planira izvan izgrađenog područja, zauzimanje tla, onečišćenje tla i voda akcidentnim situacijama, oštećenje/uništavanje površinskih geoloških i geomorfoloških oblika, oštećenje/uništavanje materijalne kulturne baštine, degradacija krajobraznih vrijednosti ukoliko će zone biti planirane na krajobrazno visoko vrijednim područjima.

Utjecaj tijekom korištenja:

Povećana potrošnja vode, povećanje emisije onečišćujućih tvari u vodu i tlo ukoliko razvoj infrastrukture neće pratiti i adekvatan razvoj sustava pročišćavanja otpadnih voda, povećanje količine otpada, degradacija krajobraznih vrijednosti.

1.2.2.5. Podrška razvoju luke za nautički turizam te podrška planskom razvoju nautičkog turizma na ušću rijeke Cetini

ocjena utjecaja:	stalan, dugoročan, kumulativan
	voda, bioraznolikost, krajobraz (-1)

opis mogućeg utjecaja:

Utjecaj zbog izgradnje luke za nautički turizam:

Zauzimanje/degradacija/fragmentacija staništa, zauzimanje tla, onečišćenje tla i voda u slučaju akcidentnih situacija, oštećenje/uništavanje površinskih geoloških i geomorfoloških oblika, oštećenje/uništavanje materijalne kulturne baštine, degradacija krajobraznih vrijednosti.

Utjecaj tijekom korištenja:

Povećanje broja turista i plovila može dovesti do povećane potrošnje vode, povećane emisije onečišćujućih tvari u vodu i tlo, zatim povećane količine otpada koji ako neće biti adekvatno zbrinut može utjecati na kakvoću vode i tla, a posljedično i na bioraznost.

Utjecaj planskog razvoja nautičkog turizma na ušću rijeke Cetine:

Rizici mogućeg negativnog utjecaja na vode, bioraznost i krajobraz postoje ukoliko razvoj nautičkog turizma na ušću rijeke Cetine neće uzimati u obzir pitanja zaštite okoliša poput gospodarenja otpadom, postupanja s otpadnim vodama, onečišćenja vode uzrokovanog emisijama iz plovila, sidrenja koje može dovesti do degradacije staništa morskog bentosa i dr.

Veći dio ušća rijeke Cetine je već sad izmijenjen i pod velikim antropogenim pritiskom, posebno u ljetnim mjesecima. Stoga je prilikom planiranja razvoja nautičkog turizma potrebno odrediti prihvatni kapacitet okoliša kako se ne bi dodatno narušilo stanje okoliša i u skladu s tim planirati maksimalni kapacitet plovila, rješavanje pitanja odvodnje, gospodarenja otpadom, način sidrenja i dr.

1.2.2.6. Podrška obnovi postojećih i razvoju nove javne turističke infrastrukture (plaže i dr.)

ocjena utjecaja:	stalan, dugoročan, izravan/kumulativan
	tlo, bioraznost, georaznost, krajobraz (-1)

opis mogućeg utjecaja:

Utjecaj zbog razvoja nove javne turističke infrastrukture:

Uređenje šetnica (posebice obalnih) i plaža može imati negativan utjecaj na georaznost zbog gubitka aktivnih i reliktnih/fosilnih geoloških i geomorfoloških oblika na obali i podmorju neposredno uz obalu; nasipavanje plaža može dovesti do promjene u sedimentaciji (povećana sedimentacija), zauzimanje/degradacija/fragmentacija staništa, zauzimanje tla, degradacija krajobraznih vrijednosti.

Za četiri zahvata uređenja plaža na području Grada Omiša proveden je postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš. Radi se o uređenju plaže od Slavinja do Ravnica, uređenju gradske plaže u Omišu, uređenje plaže u uvali Vojskovo i uređenje plaže u uvali Medići. Za sve zahvate doneseno je rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš.

1.2.2.10. Podrška razvoju ugostiteljske turističke infrastrukture

ocjena utjecaja:	stalan, dugoročan, kumulativan
	tlo, bioraznost, georaznost, krajobraz (-1)

opis mogućeg utjecaja:

Utjecaj zbog izgradnje infrastrukture:

Zauzimanje/degradacija/fragmentacija staništa, zauzimanje tla, onečišćenje tla i voda akcidentnim situacijama, oštećenje/uništavanje površinskih geoloških i geomorfoloških oblika, oštećenje/uništavanje materijalne kulturne baštine, degradacija krajobraznih vrijednosti.

Utjecaj tijekom korištenja:

Povećana potrošnja vode, povećanje emisije onečišćujućih tvari u vodu i tlo ukoliko razvoj infrastrukture neće pratiti i adekvatan razvoj sustava pročišćavanja otpadnih voda, povećanje količine otpada, degradacija krajobraznih vrijednosti.

Prioritet 1.3. Unaprjeđenje proizvodnje poljoprivrednih i ribarskih proizvoda s posebnim naglaskom na autohtonim i eko proizvodima

Mjera 1.3.1. Potpora poslovanju subjekata u poljoprivredi i ribarstvu

1.3.1.2. Osmišljavanje mjera za osiguravanje navodnjavanja poljoprivrednih površina

ocjena utjecaja:	stalan, dugoročan, sekundaran
	klimatske promjene, tlo (+1)
	voda, tlo (-1)

opis mogućeg utjecaja:

Iako se ne radi o aktivnosti koja može direktno uzrokovati negativne utjecaje na okoliš, provedbom ove aktivnosti stvaraju se uvjeti za zahvate koji mogu dovesti do negativnog utjecaja na okoliš.

Utjecaj tijekom korištenja:

Izgradnjom sustava navodnjavanja poljoprivrednih površina može doći do negativnog utjecaja na stanje površinskih i/ili podzemnih voda, ovisno o količini vode koja se crpi, kao i načinu crpljenja. Iako je količinsko i ukupno stanje tijela podzemne vode Cetina ocijenjeno kao dobro, prilikom osmišljavanja mjera za navodnjavanje potrebno je uzeti u obzir stanje tijela podzemne vode i spriječiti crpljenje prevelikih količina vode, kako ne bi došlo do smanjivanja razine podzemne vode, a time i smanjenje izdašnosti ostalih izvorišta.

Intenziviranje poljoprivrede za posljedicu može imati povećano korištenje sredstva za zaštitu bilja i umjetnih gnojiva, što može uzrokovati onečišćenje okolnog tla i voda (površinske i podzemne). S druge strane, organiziranim i kontroliranim navodnjavanjem indirektno se smanjuje korištenje zaštitnih sredstava u poljoprivredi te se smanjuju negativni učinci suše čime dolazi do pozitivnog utjecaja na tlo i ublažavanje klimatskih promjena.

Cilj 2. Unaprjeđenje kvalitete života kroz ulaganja u razvoj društvene infrastrukture i društvenih usluga
Prioritet 2.1. Razvoj odgojno-obrazovne infrastrukture i usluga
Mjera 2.1.1. Poboljšanje uvjeta i kvalitete usluga sustava odgoja i obrazovanja na svim razinama

- 2.1.1.1. Osiguranje adekvatnog prostora za provođenje nastavnih i izvannastavnih aktivnosti
- 2.1.1.2. Izgradnja Centra predškolskog odgoja
- 2.1.1.3. Izgradnja, opremanje i adaptacija dječjih vrtića
- 2.1.1.4. Opremanje i unaprjeđenje odgojno-obrazovnih ustanova za dnevni boravak predškolske djece
- 2.1.1.5. Koordinacija javnog prijevoza sa satnicama škola i izvannastavnim aktivnostima
- 2.1.1.7. Jačanje kapaciteta obrazovnih institucija koje provode programe strukovnog obrazovanja
- 2.1.1.9. Prilagodba odgojno-obrazovnih ustanova za pristup osobama s invaliditetom

ocjena utjecaja:

stalan, dugoročan, izravan

stanovništvo i zdravlje ljudi (+1)

opis mogućeg utjecaja:

Navedenim aktivnostima poboljšat će se uvjeti za predškolski odgoj i obrazovanje, što će imati pozitivan utjecaj na stanovništvo i zdravlje ljudi.

Prioritet 2.3. Unaprjeđen i teritorijalno uravnotežen razvoj socijalne infrastrukture i skrbi uz povećanje socijalne uključenosti
Mjera 2.3.1. Poboljšanje uvjeta i kvalitete usluga institucija socijalne skrbi

- 2.3.1.3. Poboljšanje infrastrukture i opremanje pružatelja socijalnih usluga u svrhu pružanja kvalitetnijih socijalnih usluga u zajednici
- 2.3.1.4. Opremanje i potpora radu mobilnih timova izvaninstitucionalne skrbi
- 2.3.1.5. Razvoj infrastrukture za smještaj i dnevni boravak starijih osoba
- 2.3.1.6. Sustavno obrazovanje i osposobljavanje stručnjaka u institucijama socijalne skrbi

ocjena utjecaja:

stalan, dugoročan, izravan

stanovništvo i zdravlje ljudi (+1)

opis utjecaja:

Navedenim aktivnostima poboljšat će se uvjeti socijalne skrbi što će imati pozitivan utjecaj na stanovništvo i zdravlje ljudi.

Mjera 2.3.2. Podrška pružanju socijalnih usluga u lokalnim zajednicama s ciljem razvoja izvaninstitucionalne socijalne skrbi

- 2.3.2.1. Razvoj usluga deinstitutionalnog smještaja za osobe s posebnim potrebama
- 2.3.2.2. Pružanje usluga osobne asistencije, razvoj klubova i mobilnih timova za osobe s posebnim potrebama i invaliditetom
- 2.3.2.3. Razvoj izvaninstitucionalnih oblika skrbi za osobe starije dobi
- 2.3.2.4. Razvoj dnevnih rehabilitacijskih programa za deinstitutionalizirane korisnike
- 2.3.2.5. Unaprjeđenje i razvoj programa za djecu i mlade s poremećajima u ponašanju
- 2.3.2.6. Unaprjeđenje podrške za djecu i mlade bez roditeljske skrbi te udomljavanje
- 2.3.2.7. Razvoj usluga savjetovanja i pomaganja obiteljima, pojedinačno i grupno savjetovanje s roditeljima i skrbnicima
- 2.3.2.8. Unaprjeđenje i razvoj savjetodavnih usluga i pomaganja mladima nakon napuštanja institucionalne skrbi
- 2.3.2.9. Unaprjeđenje stručnih kapaciteta ustanova za pružanje izvaninstitucionalnih oblika usluga socijalne skrbi

ocjena utjecaja:	stalan, dugoročan, izravan
	stanovništvo i zdravlje ljudi (+1)

opis mogućeg utjecaja:
 Navedenim aktivnostima poboljšat će se uvjeti socijalne skrbi što će imati pozitivan utjecaj na stanovništvo i zdravlje ljudi.

Mjera 2.3.3. Aktivno uključivanje socijalno ugroženih skupina i mladih u život zajednice

- 2.3.3.1. Poboljšanje dostupnosti usluga za osobe s invaliditetom
- 2.3.3.2. Poticanje socijalne uključenosti i zapošljivosti Hrvatskih branitelja i civilnih žrtava Domovinskog rata
- 2.3.3.3. Subvencioniranje prijevoza socijalno ugroženih skupina stanovništva
- 2.3.3.4. Razvoj socijalnih usluga za mlade
- 2.3.3.5. Podrška programima socijalnog uključivanja socijalno ugroženih skupina stanovništva
- 2.3.3.6. Poticanje suradnje svih dionika u razvoj programa socijalnog uključivanja

ocjena utjecaja:	stalan, dugoročan, izravan
	stanovništvo i zdravlje ljudi (+1)

opis mogućeg utjecaja:
 Navedenim aktivnostima poboljšat će se životni uvjeti socijalno ugroženih skupina i mladih što će imati pozitivan utjecaj na stanovništvo i zdravlje ljudi.

Prioritet 2.4. Unaprjeđen i teritorijalno uravnotežen razvoj zdravstvene infrastrukture i skrbi
Mjera 2.4.1. Poboljšanje pristupa hitnoj i primarnoj zdravstvenoj zaštiti te kvalitete zdravstvenih usluga

- 2.4.1.1. Podrška obnovi i opremanju zdravstvene infrastrukture
- 2.4.1.2. Podrška proširenju zdravstvenih usluga
- 2.4.1.3. Poboljšanje sustava hitne pomoći te osiguravanje i podrška dodatnim timovima hitne pomoći
- 2.4.1.4. Uspostava (sezonskog) medicinskog centra
- 2.4.1.5. Podrška jačanju kapaciteta privatnog sektora u zdravstvu
- 2.4.1.6. Podrška usavršavanju zdravstvenog osoblja
- 2.4.1.7. Analiza potrebe osnivanja jedinstvenog sanitarnog centra
- 2.4.1.8. Podrška udrugama u sektoru zdravstva i njihovo umrežavanje

ocjena utjecaja:	stalan, dugoročan, izravan
-------------------------	----------------------------

stanovništvo i zdravlje ljudi (+1)	
opis mogućeg utjecaja: Navedenim aktivnosti poboljšat će se pristup hitnoj i primarnoj zdravstvenoj zaštiti te kvaliteta zdravstvenih usluga što će imati pozitivan utjecaj na stanovništvo i zdravlje ljudi.	
Prioritet 2.5. Unaprjeđenje uređenja i kvalitete stambenih i javnih zgrada	

Mjera 2.5.1. Planiranje i gradnja stanova iz programa društveno poticane stanogradnje-POS	
2.5.1.3. Obnova i gradnja socijalnih stanova	
ocjena utjecaja:	stalan, dugoročan, izravan
	voda, tlo, bioraznolikost, georaznolikost, krajobraz, kulturna baština (-1)
opis mogućeg utjecaja: Utjecaj zbog izgradnje infrastrukture: Zauzimanje/degradacija/fragmentacija staništa ukoliko će gradnja biti planirana izvan izgrađenog područja, zauzimanje tla, onečišćenje tla i voda akcidentnim situacijama, oštećenje/uništavanje površinskih geoloških i geomorfoloških oblika, oštećenje/uništavanje materijalne kulturne baštine, degradacija krajobraznih vrijednosti ukoliko će izgradnja biti planirana na krajobrazno visoko vrijednim područjima.	

Mjera 2.5.2. Poticanje obnove i infrastrukturnog opremanja stambenih i javnih zgrada	
2.5.2.1. Subvencioniranje osnovnog infrastrukturnog opremanja kuća i stanova siromašnih obitelji	
2.5.2.2. Uređenje objekata u javnom vlasništvu radi povećanja funkcionalnosti	
ocjena utjecaja:	stalan, dugoročan, izravan
	stanovništvo i zdravlje ljudi (+1)
opis mogućeg utjecaja: Navedenim aktivnostima poboljšat će uvjete stanovanja što će imati pozitivan utjecaj na stanovništvo i zdravlje ljudi. Iako mjera nema utjecaja na klimatske promjene, smatra se da bi mogla imati dodatnu vrijednost kad bi se kroz nju poticala primjena zelene gradnje kao sredstva ublažavanja klimatskih promjena te se ova aktivnost povezala s aktivnostima podrške povećanja energetske učinkovitosti javnih i privatnih građevina (3.1.4.5.).	

Prioritet 2.6. Unaprjeđenje kulturne infrastrukture i sadržaja

Mjera 2.6.1. Unaprjeđenje kulturnih sadržaja i programa te poticanje uključenosti u kulturne aktivnosti	
2.6.1.3. Podrška organizaciji kulturnih događanja i programa tijekom cijele godine	
2.6.1.4. Podrška jačanju promocije, vidljivosti i posjećenosti događanja i manifestacija kroz prilagodbu programa	
2.6.1.5. Primjena IKT tehnologija za unaprjeđenje usluga i promociju kulture	
2.6.1.6. Digitalizacija knjižne i arhivske građe	
ocjena utjecaja:	stalan, dugoročan, izravan
	stanovništvo i zdravlje ljudi, kulturna baština (+1)
opis mogućeg utjecaja: Navedenim aktivnostima unaprijedit će se kulturni sadržaji i programi što će imati pozitivan utjecaj na kvalitetu života stanovništva te kulturnu baštinu.	

Mjera 2.6.2. Unaprjeđenje infrastrukture u kulturi

2.6.2.1. Modernizacija postojećih i osiguravanje novih adekvatnih prostora za kulturne djelatnosti (multifunkcionalan kulturni centar i dr.)

2.6.2.2. Osiguranje prostora za izvedbene umjetnosti

2.6.2.3. Izgradnja atraktivne pozornice na otvorenom

2.6.2.4. Razvoj tematskih interpretacijskih centara

2.6.2.5. Prilagodba kulturnih ustanova za pristup osobama s invaliditetom

2.6.2.6. Osiguranje prostora za djelovanje udruga i KUD-ova

2.6.2.7. Obnova i rekonstrukcija znamenitosti kulturne/tradicijske baštine

2.6.2.8. Izgradnja, obnova i opremanje kulturnih centara (domova kulture)

ocjena utjecaja:

stalan, dugoročan, izravan

stanovništvo i zdravlje ljudi, kulturna baština (+1)

opis mogućeg utjecaja:

Navedenim aktivnostima unaprijedit će infrastruktura na području Grada u funkciji kulture, što će imati pozitivan utjecaj na kvalitetu života stanovništva te kulturnu baštinu.

Prioritet 2.7. Unaprjeđenje sportsko-rekreacijske infrastrukture i sadržaja
Mjera 2.7.1. Unaprjeđenje sportsko-rekreacijske infrastrukture

2.7.1.1. Obnova, izgradnja i opremanje sportsko-rekreacijske infrastrukture

2.7.1.2. Izgradnja i rekonstrukcija javnih dječjih igrališta

2.7.1.3. Izgradnja trim staza

ocjena utjecaja:

stalan, dugoročan, izravan

stanovništvo i zdravlje ljudi (+1)

voda, tlo, bioraznolikost, georaznolikost, krajobraz, kulturna baština (-1)

opis mogućeg utjecaja:

Utjecaj zbog izgradnje infrastrukture:

Zauzimanje/degradacija/fragmentacija staništa ukoliko se izgradnja planira izvan izgrađenog područja, zauzimanje tla, onečišćenje tla i voda akcidentnim situacijama, oštećenje/uništavanje površinskih geoloških i geomorfoloških oblika, oštećenje/uništavanje materijalne kulturne baštine, degradacija krajobraznih vrijednosti ukoliko je izgradnja planirana na krajobrazno visoko vrijednim područjima.

Aktivnost 2.7.1.1. uključuje projekte rekonstrukcije i dogradnje gradskog stadiona Anđelko-Marušić Ferata, sportsko-rekreacijski i volonterski centar Kuglana, rekonstrukciju sportsko-rekreacijskog centra Punta, izgradnju i opremanje Gradske sportske dvorane Omiš, izgradnju/rekonstrukciju sportskih objekata na području Grada Omiša te izgradnju sportsko-rekreacijskog centra Naklice. Navedeni projekti nalaze se u već izgrađenom području Grada ili vrlo blizu njega, kako bi bili što dostupniji stanovnicima, stoga se ne očekuje negativan utjecaj ovih projekata na sastavnice okoliša. Ipak, treba naglasiti da se oko pola površine naselja Naklice nalazi unutar područja značajnog krajobraza Kanjon rijeke Cetine. Ukoliko se sportsko-rekreacijski centar planira izgraditi unutar granica značajnog krajobraza, moguć je određen negativan utjecaj na krajobrazne značajke prostora.

Unaprjeđenje sportsko-rekreacijske infrastrukture imat će pozitivan utjecaj na stanovništvo i zdravlje ljudi.

Prioritet 2.8. Razvoj ostale društvene infrastrukture i sadržaja
Mjera 2.8.1. Razvoj ostale društvene infrastrukture i sadržaja za lokalne zajednice

2.8.1.1. Rekonstrukcija, renovacija i modernizacija starih i napuštenih društvenih objekata s ciljem revitalizacije društvenih sadržaja

2.8.1.2. Razvoj ostale društvene infrastrukture potrebne lokalnim zajednicama

2.8.1.3. Razvoj ostalih društvenih sadržaja	
ocjena utjecaja:	stalan, dugoročan, izravan
	stanovništvo i zdravlje ljudi (+1)
	voda, tlo, bioraznolikost, georaznolikost, krajobraz, kulturna baština (-1)
opis mogućeg utjecaja:	
Utjecaj zbog izgradnje infrastrukture: Zauzimanje/degradacija/fragmentacija staništa ukoliko se izgradnja planira izvan izgrađenog područja, zauzimanje tla, onečišćenje tla i voda akcidentnim situacijama, oštećenje/uništavanje površinskih geoloških i geomorfoloških oblika, oštećenje/uništavanje materijalne kulturne baštine, degradacija krajobraznih vrijednosti ukoliko je izgradnja planirana na krajobrazno visoko vrijednim područjima.	

Cilj 3. Održivo gospodarenje prostornim resursima uz poboljšani standard života i kvalitetu okoliša

Prioritet 3.1. Unaprjeđenje komunalnih i komunikacijskih infrastrukturnih sustava

Mjera 3.1.1. Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom i sanacija zagađenih lokacija

3.1.1.1. Razvoj infrastrukture za odlaganje otpada i recikliranje	
ocjena utjecaja:	stalan, dugoročan, izravan/kumulativan
	voda, zrak, tlo, bioraznolikost, georaznolikost, krajobraz, stanovništvo i zdravlje ljudi (+1)
	voda, zrak, tlo, bioraznolikost, georaznolikost, krajobraz, stanovništvo i zdravlje ljudi (-1)
opis mogućeg utjecaja:	
Utjecaj zbog izgradnje infrastrukture: Zauzimanje/degradacija/fragmentacija staništa ukoliko se izgradnja planira izvan izgrađenog područja, zauzimanje tla, onečišćenje tla i voda akcidentnim situacijama, oštećenje/uništavanje površinskih geoloških i geomorfoloških oblika, oštećenje/uništavanje materijalne kulturne baštine, degradacija krajobraznih vrijednosti ukoliko je izgradnja planirana na krajobrazno visoko vrijednim područjima. Utjecaj tijekom korištenja: Moguć pozitivan utjecaj na tlo, vode, zrak, bioraznolikost, georaznolikost i krajobraz zbog poboljšanog sustava gospodarenja otpadom i povećanja stupnja recikliranja, čime se smanjuje pritisak na sastavnice okoliša poput vode, zraka i tla.	
3.1.1.2. Nabava posebne opreme za gospodarenje otpadom	
3.1.1.3. Sanacija ekološki kritičnih točaka te divljih i starih odlagališta otpada	
3.1.1.4. Unaprjeđenje sustava odvojenog sakupljanja, recikliranja i ponovne upotrebe otpada	
3.1.1.5. Podizanje svijesti stanovništva o održavanju komunalnog reda i važnosti odvojenog sakupljanja otpada	
3.1.1.6. Uspostava sustava održavanja komunalnog reda Grada Omiša	
ocjena utjecaja:	stalan, dugoročan, izravan
	voda, zrak, tlo, bioraznolikost, georaznolikost, krajobraz, stanovništvo i zdravlje ljudi (+1)
opis mogućeg utjecaja:	
Moguć pozitivan utjecaj na tlo, vode, zrak, bioraznolikost, georaznolikost i krajobraz zbog sanacije postojećih odlagališta otpada i poboljšanog sustava gospodarenja otpadom, čime se smanjuje pritisak na sastavnice okoliša.	

Mjera 3.1.2. Razvoj i unaprjeđenje učinkovitog sustava vodoopskrbe i odvodnje

- 3.1.2.1. Obnova i proširenje vodoopskrbne infrastrukture (posebice u područjima u kojima ona nedostaje)
- 3.1.2.2. Povećanje kapaciteta vodoopskrbnog sustava
- 3.1.2.5. Rekonstrukcija postojećih i izgradnja novih dijelova mreže za prikupljanje i odvodnju otpadnih voda i oborinske odvodnje
- 3.1.2.6. Realizacija planiranog sustava odvodnje pročišćavanja i ispuštanja otpadnih voda
- 3.1.2.7. Širenje mreže za prikupljanje i odvodnju otpadnih voda prema zaobalju

ocjena utjecaja:

stalan, dugoročan, izravan
stanovništvo i zdravlje ljudi, voda, tlo, bioraznost, georaznost, stanovništvo i zdravlje ljudi (+1)
voda, tlo, bioraznost, georaznost, stanovništvo i zdravlje ljudi (-1)

opis mogućeg utjecaja:

Utjecaj zbog izgradnje infrastrukture:

Zauzimanje/degradacija/fragmentacija staništa, zauzimanje tla, onečišćenje tla i voda akcidentnim situacijama, oštećenje/uništavanje površinskih geoloških i geomorfoloških oblika, oštećenje/uništavanje materijalne kulturne baštine. U fazi korištenja ove vrste zahvata negativni utjecaji su puno manji ili ih uopće nema, budući da se radi o linijskoj infrastrukturi koja se nalazi ispod zemlje.

Utjecaj zbog unaprijeđenog sustava vodoopskrbe i odvodnje:

Povećana efikasnost sustava vodoopskrbe čime se smanjuju gubici vode zbog kvarova u sustavu. Mogući pozitivan utjecaj na tlo, vode, bioraznost i krajobraz zbog povećane kvalitete pročišćavanja otpadnih voda. Za zahvat izgradnje sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda naselja Dubrava, kao i zahvat vodno-komunalne infrastrukture aglomeracije Omiš ishođeno je rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš.

- 3.1.2.3. Planiranje i realizacija kontinuirane zaštite vodocrpilišta
- 3.1.2.4. Aktivnosti podizanja svijesti lokalnog stanovništva i posjetitelja o obzirnom i štedljivom korištenju vode
- 3.1.2.8. Poticanje korištenja modernih tehnologija u sustavu zbrinjavanja otpadnih voda
- 3.1.2.9. Osiguranje izgradnje, održavanja i pražnjenja nepropusnih septičkih jama
- 3.1.2.10. Jačanje ljudskih kapaciteta i opremanje odgovornih institucija za rad i održavanje sustava odvodnje

ocjena utjecaja:

stalan, dugoročan, izravan
voda, stanovništvo i zdravlje ljudi (+1)

opis mogućeg utjecaja:

Navedenim aktivnostima unaprijedit će se sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda te zaštita vodocrpilišta, što će imati pozitivan utjecaj na podzemne i površinske vode na području Grada te na kvalitetu života.

Mjera 3.1.3. Razvoj i unaprjeđenje telekomunikacijske infrastrukture te povećanje pokrivenosti internetom

- 3.1.3.1. Izgradnja i razvoj mreža sljedeće generacije (NGN) u područjima u kojima nije dostupna infrastruktura za širokopojasni pristup internetu brzinama od 30 Mbit/s i većim
- 3.1.3.2. Razvoj infrastrukture za širokopojasni pristup internetu s brzinama 30 Mbit/s i većim u cilju povećanja broja kućanstava korisnika infrastrukture za širokopojasni pristup internetu i povećanja atraktivnosti poduzetničkih zona
- 3.1.3.3. Razvoj HotSpotova

ocjena utjecaja:

stalan, dugoročan, izravan
stanovništvo i zdravlje ljudi (+1)
voda, tlo, bioraznost, georaznost, krajobraz, kulturna baština (-1)

opis mogućeg utjecaja:

Utjecaj zbog izgradnje infrastrukture:

Zauzimanje/degradacija/fragmentacija staništa, zauzimanje tla, onečišćenje tla i voda akcidentnim situacijama, oštećenje/uništavanje površinskih geoloških i geomorfoloških oblika, oštećenje/uništavanje materijalne kulturne baštine, degradacija krajobraznih vrijednosti. U fazi korištenja ove vrste zahvata negativni utjecaji su puno manji ili ih uopće nema, budući da se radi o linijskoj infrastrukturi koja je smještena u izgrađenom području.

Utjecaj zbog unaprjeđene telekomunikacijske i internetske infrastrukture:

Poboljšana kvaliteta života i uvjeti za razvoj poduzetništva.

Mjera 3.1.4. Razvoj, obnova i unaprjeđenje učinkovitog i održivog sustava opskrbe energije

3.1.4.1. Planiranje, razvoj i realizacija strateškog projekta razvoja plinoopskrbne infrastrukture na području Grada Omiša i Splitsko-dalmatinske županije

3.1.4.2. Podrška daljnjem razvoju elektroenergetske mreže na području Grada Omiša

3.1.4.3. Rekonstrukcija i gradnja proizvodnih sustava transformatorskih stanica i dalekovoda u cilju pouzdanijeg napajanja i podizanja prijenosne moći

3.1.4.4. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije, kroz analizu potencijala i izradu potrebne dokumentacije za projekte korištenja obnovljivih izvora energije

ocjena utjecaja:

stalan, dugoročan, izravan

stanovništvo i zdravlje ljudi, klimatske promjene (+1)

voda, tlo, bioraznolikost, georaznolikost, krajobraz, kulturna baština (-1)

opis mogućeg utjecaja:

Utjecaj zbog izgradnje infrastrukture:

Zauzimanje/degradacija/fragmentacija staništa, zauzimanje tla, onečišćenje tla i voda akcidentnim situacijama, oštećenje/uništavanje površinskih geoloških i geomorfoloških oblika, oštećenje/uništavanje materijalne kulturne baštine, degradacija krajobraznih vrijednosti. Najveći dio negativnih utjecaja izgradnje plinoopskrbne i elektroenergetske infrastrukture odnosi se na razdoblje izgradnje, dok je u fazi korištenja utjecaj u pravilu manji ili ga nema. Izgradnja dalekovoda može uzrokovati negativan utjecaj na ptice zbog stradavanja od strujnog udara, stoga je elektroenergetsku mrežu potrebno razvijati na način da se spriječi stradavanje ptica od strujnog udara (zaštita od elektrookucije). Moguć je i negativan utjecaj na bioraznolikost kod korištenja vjetroelektrana i iskorištavanja vodnih resursa zbog stradavanja jedinki, degradacije i fragmentacije staništa. Kod vjetroelektrana najznačajniji utjecaj koji se javlja je stradavanje ptica i šišmiša u koliziji s vjetroagregatima. Kod solarnih elektrana dolazi do utjecaja zbog uništavanja i zauzimanja staništa. Na području Grada Omiša male hidroelektrane planiraju se na rijeci Cetini, te postoji mogućnost negativnog utjecaja na rijeku Cetinu u vidu promjene hidromorfoloških i hidroloških karakteristika, fragmentacije i uništavanja staništa te prekida riječnog kontinuiteta. S obzirom na ostale aktivnosti koje se odvijaju na rijeci Cetini, mogući su kumulativni utjecaji provedbom Strategije. S druge strane, Strategijom se pod prioritetom 3.4. planira izrada planova održivog korištenja rijeke Cetine te bi se usklađivanjem ovih aktivnosti utjecaj mogao ublažiti.

Utjecaj zbog unaprjeđenja sustava opskrbe energije i korištenja obnovljivih izvora energije:

Bolja opskrbljenost stanovništva energentima što ima pozitivan utjecaj na kvalitetu života. Pozitivan utjecaj moguć na klimatske promjene zbog povećanja udjela obnovljivih izvora energije i smanjenja emisije stakleničkih plinova te ugljičnog otiska Grada.

3.1.4.5. Podrška povećanja energetske učinkovitosti javnih i privatnih građevina

3.1.4.6. Mjere poticanja energetske učinkovitosti u javnoj rasvjeti

3.1.4.7. Adaptacija i modernizacija javne rasvjete

3.1.4.8. Provedba promotivnih programa i programa edukacije građana i MSP-ova o važnosti i mogućnostima povećanja energetske učinkovitosti i korištenja OIE

3.1.4.9. Mjere poticanje povećanja energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih energenata u MSP-u

ocjena utjecaja:

stalan, dugoročan, izravan

stanovništvo i zdravlje ljudi, klimatske promjene (+1)

opis mogućeg utjecaja:

Smanjenje potrošnje energije, smanjenje ugljičnog otiska Grada.

Prioritet 3.2. Unaprjeđenje efikasnosti prometa na području Grada Omiša u kontekstu prometnih tokova šireg područja, prometne povezanosti i održive urbane mobilnosti
Mjera 3.2.1. Unaprjeđenje cestovne prometne mreže i sustava za upravljanje i sigurnosti u prometu

- 3.2.1.1. Podrška izgradnji strateškog projekta obilaznice Grada Omiša (dio dionice splitske obilaznice)
- 3.2.1.2. Podrška u rekonstrukciji državne ceste D8 i županijskih cesta, te čvorišta i dionica-poveznica na autocestu
- 3.2.1.3. Izgradnja novih i rekonstrukcija postojećih dionica nerazvrstanih prometnica i obnova postojećih

ocjena utjecaja:	stalan, dugoročan, izravan/kumulativan
	zrak, stanovništvo i zdravlje ljudi (+1)
	voda, tlo, bioraznolikost, georaznolikost, krajobraz, kulturna baština (-1)

opis mogućeg utjecaja:

Utjecaj zbog izgradnje infrastrukture:

Zauzimanje/degradacija/fragmentacija staništa, zauzimanje tla, onečišćenje tla i voda akcidentnim situacijama, oštećenje/uništavanje površinskih geoloških i geomorfoloških oblika, oštećenje/uništavanje materijalne kulturne baštine, degradacija krajobraznih vrijednosti. Obilaznica Grada Omiša prostorno planskom dokumentacijom planirana je tunelom kroz Mošnicu sa zapadne i Omišku Dinaru sa istočne strane Omiške probojnice, dok je preko Cetine planiran most, koji bi mogao imati značajan negativan utjecaj na krajobraz područja, budući da je probojnica jedna od glavnih prirodnih elemenata Grada Omiša.

Utjecaj zbog unaprjeđenja cestovne prometne mreže:

Poboljšana sigurnost u prometu i protočnost prometa na glavnim prometnicama, pozitivan utjecaj na kvalitetu zraka veće protočnosti prometa a time i manje emisije onečišćujućih tvari u zrak.

- 3.2.1.4. Izgradnja nedostajućih uličnih i cestovnih spojeva i rekonstrukcija raskrižja
- 3.2.1.5. Gradnja pješačkih staza uz prometnice, pješačkih nadhodnika i pothodnika (posebice na državnoj cesti D8), biciklističko-pješačkih mostova
- 3.2.1.6. Poboljšanje infrastrukture pješačkih zona i javno prometnih površina (izgradnja šetnica i sl.)
- 3.2.1.7. Poboljšanje prometne signalizacije na nerazvrstanim i lokalnim cestama
- 3.2.1.8. Mjere povećanja zaštite okoliša od štetnog djelovanja prometa (bukobrani, bankine...)
- 3.2.1.9. Implementacija inteligentnog prometnog sustava (ITS) nadzora i upravljanja prometom
- 3.2.1.10. Poboljšanje regionalne mobilnosti kroz nadogradnju infrastrukture i sanaciju crnih/kritičnih točaka u prometnoj mreži

ocjena utjecaja:	stalan, dugoročan, izravan
	stanovništvo i zdravlje ljudi (+1)

opis mogućeg utjecaja:

Unaprjeđenje efikasnosti prometa što će imati pozitivan utjecaj na kvalitetu života.

Mjera 3.2.2. Unaprjeđenje sustava javnog gradskog i prigradskog prijevoza i jačanje multimodalne funkcije

- 3.2.2.3. Podrška pružanju usluga prijevoza na manje isplativim linijama
- 3.2.2.4. Potpora nabavi eko-friendly autobusa i unaprjeđenju infrastrukture javnih prijevoznika
- 3.2.2.5. Uspostava sustava dužobalnog javnog gradskog prijevoza putem nabave manjih putničkih brodova koji zadovoljavaju standarde niske emisije ugljika
- 3.2.2.6. Podrška modernizaciji korištenja sustava javnog prijevoza putem uvođenja jedinstvene prijevozne karte, sustava obavještanja putnika, beskontaktnog plaćanja, pametne karte i sl.
- 3.2.2.7. Jačanje multimodalne funkcije grada Omiša boljim sustavom povezivanja cestovnog prometa i javnog gradskog i prigradskog prijevoza, biciklističkog prometa, pomorskog prometa i gradske luke, pristaništa na rijeci Cetini
- 3.2.2.8. Razvoj sustava infrastrukture park and ride te bike and ride

3.2.2.10. Razvoj alternativnih prometnih sustava	
ocjena utjecaja:	stalan, dugoročan, izravan/kumulativan
	zrak, stanovništvo i zdravlje ljudi, klimatske promjene (+1)
opis mogućeg utjecaja:	
Unaprjeđenje javnog prijevoza i prometnog sustava što će imati pozitivan utjecaj na kvalitetu života, smanjenje emisije onečišćujućih tvari u zrak te smanjenje ugljičnog otiska Grada.	

Mjera 3.2.3. Unaprjeđenje pomorske infrastrukture i usluga	
3.2.3.1. Podrška rekonstrukciji i infrastrukturnom proširenju gradske luke Omiš	
3.2.3.2. Modernizacija morskih luka za javni promet lokalnog značaja	
3.2.3.3. Podrška izgradnji nove i uređenju postojeće infrastrukture luka posebne namjene	
3.2.3.4. Analiza potreba i izrada plana obnavljanja i izgradnje komunalnih lučica	
3.2.3.5. Gradnja vezova za turističke brodove	
3.2.3.6. Izgradnja novih vezova za brodice	
ocjena utjecaja:	stalan, dugoročan, izravan/kumulativan
	stanovništvo i zdravlje ljudi (+1)
	voda, tlo, bioraznost, georaznost, krajobraz, kulturna baština (-1)
opis mogućeg utjecaja:	
<p>Utjecaj zbog izgradnje infrastrukture:</p> <p>Zauzimanje/degradacija/fragmentacija staništa odnosno morske obale, ukoliko se gradnja planira na neizgrađenom području, zauzimanje tla, onečišćenje tla i voda akcidentnim situacijama, oštećenje/uništavanje površinskih geoloških i geomorfoloških oblika, oštećenje/uništavanje materijalne kulturne baštine, degradacija krajobraznih vrijednosti ukoliko se izgradnja planira na krajobrazno visoko vrijednim područjima.</p> <p>Utjecaj tijekom korištenja:</p> <p>Povećana potrošnja vode, povećanje emisije onečišćujućih tvari u vodu i tlo što može uzrokovati smanjenje kakvoće vode i tla, a posljedično i smanjenje bioraznosti (ukoliko razvoj infrastrukture neće pratiti i adekvatan razvoj sustava pročišćavanja otpadnih voda), povećane količine otpada koji ako neće biti adekvatno zbrinut može utjecati na kakvoću vode i tla, a posljedično i na bioraznost; degradacija krajobraznih vrijednosti.</p> <p>Za zahvat rekonstrukcije luke otvorene za javni promet Omiš ishodeno je rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš.</p>	
3.2.3.7. Uspostava javnog dužobalnog linijskog prijevoza u funkciji javnog gradskog i međugradskog prijevoza urbane aglomeracije Split i šire	
3.2.3.8. Uspostava brodskih linija prema otoku Braču	
ocjena utjecaja:	stalan, dugoročan, izravan
	stanovništvo i zdravlje ljudi (+1)
opis mogućeg utjecaja:	
Unaprjeđene pomorske usluge što će imati pozitivan utjecaj na stanovništvo.	

Mjera 3.2.4. Razvoj pješačkog i biciklističkog prometa	
3.2.4.1. Obnova postojećih i izgradnja novih sustava biciklističkih staza	
3.2.4.2. Izgradnja i unaprjeđenje biciklističke i pješačke infrastrukture	
ocjena utjecaja:	stalan, dugoročan, izravan
	stanovništvo i zdravlje ljudi (+1)
	voda, tlo, bioraznost, krajobraz, kulturna baština (-1)

opis mogućeg utjecaja:

Utjecaj zbog izgradnje infrastrukture:

Zauzimanje/degradacija/fragmentacija staništa, zauzimanje tla, onečišćenje tla i voda akcidentnim situacijama, oštećenje/uništavanje površinskih geoloških i geomorfoloških oblika, oštećenje/uništavanje materijalne kulturne baštine, degradacija krajobraznih vrijednosti. Općenito se može reći da biciklističke staze obično nisu veliki infrastrukturni zahvati koji uzrokuju značajne negativne utjecaje na okoliš te se značajan negativan utjecaj ne očekuje niti izgradnjom novih staza na području Grada.

Utjecaj tijekom korištenja:

Unaprijeđen pješački i biciklistički promet što će imati pozitivan utjecaj na kvalitetu života.

PROJEKTI:

- *Biciklistička i trim staza Omiš-Radmanove mlinice*

Ovisno o veličini i karakteristikama zahvata, utjecaj može biti negativan budući da se nalazi na području značajnog krajobraza, neposredno uz rijeku, na području dobro razvijenih bjelogoričnih šuma.

3.2.4.3. Uvođenje sustava javnih bicikala

3.2.4.4. Provedba kampanja za popularizaciju biciklizma i edukacija biciklista

3.2.4.5. Planiranje, nadogradnja postojećih i izgradnja novih sustava pješačkih staza

ocjena utjecaja:

stalan, dugoročan, izravan

stanovništvo i zdravlje ljudi (+1)

opis mogućeg utjecaja:

Unaprijeđen pješački i biciklistički promet što će imati pozitivan utjecaj na kvalitetu života.

Prioritet 3.3. Integrirano upravljanje postojećim i razvoj novih javnih površina
Mjera 3.3.1. Prenamjena brownfield područja

3.3.1.2. Aktivnosti pripreme i realizacije projekata obnove: preuređenje prostora bivše tvornice cementa "Renko Šperac" u područje ugostiteljsko-turističke namjene; preuređenje prostora bivšeg vojnog objekta u naselju Slime-Dovanj u interpretacijski centar adrenalinskog turizma; preuređenje objekta "Dom omladine" u coworking kulturni centar; prenamjena bivšeg vojnog kompleksa Ostrvica u poduzetnički centar za potporu poljoprivrednicima; prostor srušene tvornice cementa Palaveršić

ocjena utjecaja:

stalan, dugoročan, izravan

stanovništvo i zdravlje ljudi, krajobraz (+1)

opis mogućeg utjecaja:

Prenamijenjena brownfield područja što će imati pozitivan utjecaj na stanovništvo i kvalitetu života te krajobraz.

Mjera 3.3.2. Unaprjeđenje i gospodarenje javnim površinama

3.3.2.1. Unaprjeđenje postojećih i gradnja novih javnih gradskih površina

3.3.2.2. Osiguravanje kontinuiranog i adekvatnog održavanja i uređenja javnih gradskih površina

ocjena utjecaja:

stalan, dugoročan, izravan

stanovništvo i zdravlje ljudi, krajobraz (+1)

opis mogućeg utjecaja:

Unaprjeđene javne površine što će imati pozitivan utjecaj na stanovništvo i kvalitetu života te krajobraz.

Prioritet 3.4. Uspostava učinkovitog sustava očuvanja, zaštite i upravljanja prirodnom i kulturnom baštinom te unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja
Mjera 3.4.2. Održivo korištenje prirodne i kulturne baštine u svrhu očuvanja i turističke valorizacije

- 3.4.2.1. Poticanje aktivnosti u svrhu očuvanja i održavanja visokog stupnja krajobrazne, biološke i georaznolikosti
- 3.4.2.4. Provedba strateških projekata obnove, rekonstrukcije i interpretacije prirodne i kulturne baštine (interpretacijski centri, integrirani program revitalizacije fortifikacijskog sustava Omiša i dr.) te izgradnja prateće infrastrukture
- 3.4.2.11. Podrška zaštiti elemenata kulturne baštine
- 3.4.2.12. Podrška zaštiti elemenata prirodne baštine
- 3.4.2.13. Uključivanje civilnog sektora u aktivnosti zaštite i očuvanja prirodne i kulturne baštine

ocjena utjecaja:	stalan, dugoročan, izravan/kumulativan
	stanovništvo i zdravlje ljudi, voda, zrak, tlo, bioraznolikost, georaznolikost, krajobraz (+1)

opis mogućeg utjecaja:

Navedene aktivnosti doprinjet će održivom korištenju prirodne i kulturne baštine što će imati pozitivan utjecaj na gotovo sve sastavnice okoliša. Budući da je svrha cijele mjere održivo korištenje prirodne i kulturne baštine, možemo pretpostaviti da će se provedba projekata obnove, rekonstrukcije i interpretacije odvijati uvažavajući principe održivog korištenja, odnosno da neće doći do negativnog utjecaja na sastavnice okoliša. Negativni učinci aktivnosti bili bi u kontradiktornosti sa ciljevima mjere te stoga takve aktivnosti unutar ove mjere nisu moguće.

Mjera 3.4.3. Organizacija i unaprjeđenje sustava praćenja kakvoće okoliša i podizanje svijesti o važnosti očuvanja okoliša

- 3.4.3.4. Izgradnja, obnova i nadogradnja postrojenja za prikupljanje otpada u moru (kolektori), pročišćavanje otpadnih voda i septičkih jama te postrojenja za obnovu mulja
- 3.4.3.5. Nabavka i instalacija uređaja za prihvat i obradu sakupljenog otpada s mora
- 3.4.3.6. Regeneracija šuma i šumskog zemljišta pošumljavanjem autohtonim vrstama i mjerama obnove uništenih i oštećenih šumskih sastojina
- 3.4.3.7. Provedba promotivnih aktivnosti za podizanje svijesti o problemima okoliša i mjerama za očuvanje okoliša
- 3.4.3.8. Uključivanje civilnog sektora u aktivnosti zaštite i očuvanja okoliša

ocjena mogućeg utjecaja:	stalan, dugoročan, izravan/kumulativan
	stanovništvo i zdravlje ljudi, voda, zrak, tlo, bioraznolikost, georaznolikost, krajobraz (+1)
	bioraznolikost (-)

opis mogućeg utjecaja:

Navedene aktivnosti doprinjet će smanjenu emisiju onečišćujućih tvari u more te povećanje šumskih površina na području Grada, što će izravno ili neizravno imati pozitivan utjecaj na gotovo sve sastavnice okoliša. Do negativnog utjecaja na bioraznolikost može doći ukoliko će pošumljavanje biti planirano na velikim površinama, čime može doći do značajnih promjena stanišnih uvjeta što može uzrokovati negativne utjecaje na prisutne biljne i životinjske vrste.

Mjera 3.4.4. Unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja

- 3.4.4.3. Razvoj organizacijskih sustava i kapaciteta za upozoravanje i zaštitu od svih vrsta katastrofa
- 3.4.4.4. Nabava opreme i napredne tehnologije za prevenciju i sanaciju rizika i onečišćenja

ocjena utjecaja:	stalan, dugoročan, izravan
	stanovništvo i zdravlje ljudi (+1)

opis mogućeg utjecaja:	
Navedenim aktivnostima doći će do unaprjeđena sustava zaštite i spašavanja što će imati pozitivan utjecaj na stanovništvo.	
3.4.4.5. Unaprjeđenje i izgradnja vatrogasnih putova, prosjeke i osmatračnica u svrhu smanjenja opasnosti od požara	
ocjena utjecaja:	stalan, dugoročan, izravan/kumulativan
	stanovništvo i zdravlje ljudi, materijalna imovina (+1)
	bioraznolikost (-1)
opis mogućeg utjecaja:	
Izgradnja vatrogasnih putova, prosjeke i osmatračnica može imati negativan utjecaj na bioraznolikost (degradacija i fragmentacija staništa) zbog krčenja šuma za izgradnju putova.	
Navedene aktivnosti imat će pozitivan utjecaj na stanovništvo i materijalnu imovinu zbog smanjenja opasnosti od pojave velikih požara koji uzrokuju materijalnu štetu i ugrožavaju živote ljudi.	
3.4.4.6. Ulaganje u infrastrukturu i opremanje vatrogasnih domova u svrhu učinkovite zaštite od požara	
3.4.4.7. Informiranje i edukacija građana za postupanje u slučaju rizika	
3.4.4.8. Nabava opreme i izgradnja infrastrukture za smanjenje štete od katastrofa	
3.4.4.9. Sanacija kritičnih točaka povećane opasnosti za lokalno stanovništvo (sanacija opasnih stijena i dr.)	
3.4.4.10. Poboljšanja u funkcioniranju pojedinih područja javnih usluga (vatrogasne službe, i dr.) kroz razne oblike obuke (seminari, radionice, vježbe i sl.) i obrazovne module koji se temelje na korištenju najnovijih tehnologija i opreme	
ocjena utjecaja:	stalan, dugoročan, izravan
	stanovništvo i zdravlje ljudi, materijalna imovina (+1)
opis mogućeg utjecaja:	
Navedene aktivnosti unaprijedit će sustav zaštite i spašavanja što će imati pozitivan utjecaj na stanovništvo i materijalnu imovinu.	

7.3. Prekogраниčni utjecaj

Grad Omiš nije smješten u graničnom području Republike Hrvatske i provedbom Strategije ne očekuju se prekogраниčni utjecaji na okoliš.

8. MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA I PROGRAM PRAĆENJA STANJA OKOLIŠA

8.1. Mjere zaštite okoliša

Svrha mjera zaštite okoliša je ublažavanje ili potpuno sprječavanje negativnih utjecaja do kojih može doći provedbom aktivnosti Strategije, kako bi se osigurala zaštita pojedinih sastavnica okoliša na koje se očekuje negativan utjecaj. Predložene mjere zaštite okoliša primjenjive su na razini Strategije razvoja Grada i predstavljaju smjernice za izradu strategija, planova i programa nižeg reda. Detaljne mjere zaštite okoliša i praćenje stanja okoliša propisuju se u skladu s prepoznatim utjecajima na razini svakog pojedinačnog zahvata u zasebnim postupcima procjene utjecaja na okoliš.

U nastavku je dan pregled mjera zaštite okoliša kojima se ublažava negativan utjecaj provedbe mjera određenih Strategijom te sastavnice okoliša na koje se mjera zaštite okoliša odnosi.

aktivnost Strategije	mjera zaštite okoliša	sastavnica okoliša
1.2.2.5. Podrška razvoju luke za nautički turizam te podrška planskom razvoju nautičkog turizma na ušću rijeke Cetini	Prilikom planiranja razvoja nautičkog turizma potrebno odrediti prihvatni kapacitet okoliša kako se ne bi dodatno narušilo stanje okoliša i u skladu s tim planirati maksimalni kapacitet plovila, rješavanje pitanja odvodnje, gospodarenja otpadom, način sidrenja i dr.	vode, bioraznolikost, krajobraz
1.2.2.6. Podrška obnovi postojećih i razvoju nove javne turističke infrastrukture (plaže i dr.)	Izbjegavati uređenje prirodnih plaža te dohranjivanje plaža i uređenje obale provoditi s adekvatnim stručnim podlogama (geomorfološka i krajobrazna analiza, analiza bioraznolikosti).	georaznolikost, bioraznolikost, krajobraz
	Prirodne nanose pijeska koje rijeka Cetina radi na dijelu zapadno od lukobrana (također i vjetar koji vraća pijesak s plaže u Cetinu), a koje je nužno ukloniti, koristiti za dohranu Velike plaže.	georaznolikost, krajobraz, tlo
1.3.1.2. Osmišljavanje mjera za osiguravanje navodnjavanja poljoprivrednih površina	Prilikom razrade mjera za osiguravanje navodnjavanja poljoprivrednih površina planirati ih na način da se ne utječe značajno na hidrološki režim rijeke Cetine, posebice na dijelovima koji su već izloženi postojećim pritiscima uslijed korištenja voda rijeke Cetine (npr. izgrađene hidroelektrane, vodocrpilišta i sl.).	vode
2.5.2.2. Uređenje objekata u javnom vlasništvu radi povećanja funkcionalnosti	Aktivnosti unutar mjere povezati s aktivnostima unutar mjere 3.1.4.5. koja se odnosi na podršku povećanja energetske učinkovitosti javnih i privatnih građevina te poticati primjenu Zelene gradnje kao sredstva ublažavanja klimatskih promjena i stvaranja povoljnijih radnih i životnih uvjeta.	klimatske promjene
3.1.4.4. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije, kroz analizu potencijala i izradu potrebne dokumentacije za projekte korištenja obnovljivih izvora energije	Poticati gradnju solarnih elektrana na već iskorištenim prostorima (npr. eksploatacijska polja na kojima je završena eksploatacija, napuštene tvornice, proizvodne zone, stambeni objekti itd.).	krajobraz, tlo, bioraznolikost
3.1.4.2. Podrška daljnjem razvoju elektroenergetske mreže na području Grada Omiša	Poticati razvoj elektroenergetske mreže na način da se spriječi stradavanje ptica i šišmiša od strujnog udara (zaštita od elektroekucije).	bioraznolikost
3.1.4.3. Rekonstrukcija i gradnja proizvodnih sustava transformatorskih stanica i dalekovoda u cilju pouzdanijeg napajanja i podizanja prijenosne moći	Poticati razvoj elektroenergetske mreže na način da se spriječi stradavanje ptica i šišmiša od strujnog udara (zaštita od elektroekucije).	bioraznolikost
3.2.1.1. Podrška izgradnji strateškog projekta obilaznice	Projektiranje i izvođenje radova na vodnim tijelima izvoditi na način da ne dolazi do pogoršanja stanja vodnog tijela, a gdje god je to primjenjivo uključivati mjere revitalizacije i poboljšanja stanja.	voda

Grada Omiša (dio dionice splitske obilaznice)		
3.2.1.2. Podrška u rekonstrukciji državne ceste D8 i županijskih cesta, te čvorišta i dionica-poveznica na autocestu	Projektiranje i izvođenje radova na vodnim tijelima izvoditi na način da ne dolazi do pogoršanja stanja vodnog tijela, a gdje god je to primjenjivo uključivati mjere revitalizacije i poboljšanja stanja.	voda
3.2.1.3. Izgradnja novih i rekonstrukcija postojećih dionica nerazvrstanih prometnica i obnova postojećih	Projektiranje i izvođenje radova na vodnim tijelima izvoditi na način da ne dolazi do pogoršanja stanja vodnog tijela, a gdje god je to primjenjivo uključivati mjere revitalizacije i poboljšanja stanja.	voda
Sve aktivnosti gdje je primjenjivo	Tijekom pripreme i planiranja aktivnosti (infrastrukturni i edukativni projekti) uključivati mjere prilagodbe i mjere ublažavanja klimatskih promjena.	klimatske promjene

8.2. Program praćenja stanja okoliša

Na razini Republike Hrvatske kao i na regionalnim/lokalnim razinama uspostavljeni su programi i određena obaveza izvještavanja o stanju u okolišu, stoga nije potrebno propisivati dodatni program praćenja stanja okoliša.

9. GLAVNA OCJENA PRIHVATLJIVOSTI ZA EKOLOŠKU MREŽU

9.1. Uvod

Prema *Zakonu o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18)*, ekološka mreža je „sustav međusobno povezanih ili prostorno bliskih ekološki značajnih područja, koja uravnoteženom biogeografskom raspoređenošću značajno pridonose očuvanju prirodne ravnoteže i bioraznolikosti. Ekološka mreža se proglašava u svrhu očuvanja i ostvarivanja povoljnog stanja divljih vrsta ptica i njihovih staništa, drugih divljih vrsta životinja i biljaka i njihovih staništa, kao i stanišnih tipova, od osobitog značaja za Europsku uniju i Republiku Hrvatsku. Područja ekološke mreže obuhvaćaju i područja značajna za očuvanje migratornih vrsta ptica, osobito močvarna područja od međunarodne važnosti.“ *Uredbom o ekološkoj mreži (NN 124/13 i 105/15)* proglašena je ekološka mreža Republike Hrvatske, koja je ujedno i ekološka mreža Natura 2000.

Ekološku mrežu čine:

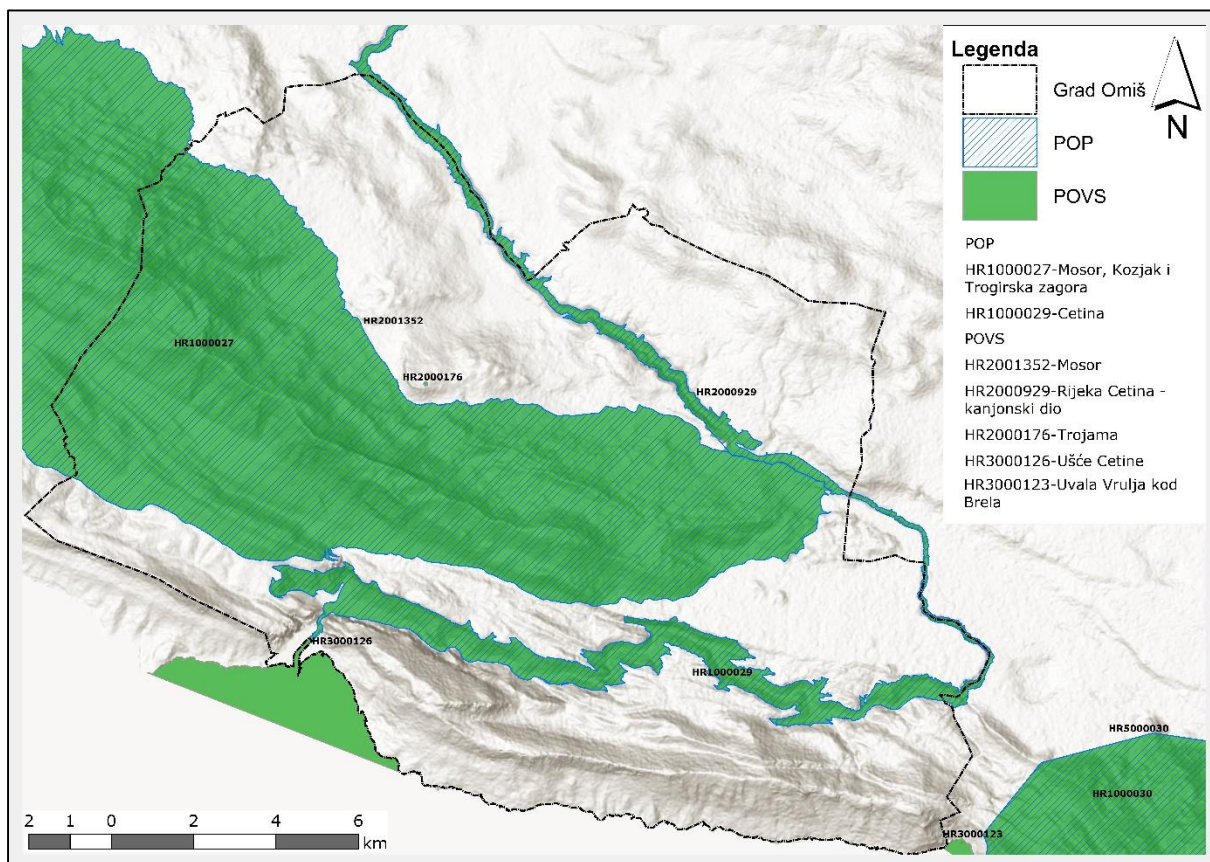
- 1. Područja očuvanja značajna za ptice (POP)** - područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja divljih vrsta ptica od interesa za Europsku uniju, kao i njihovih staništa, te područja značajna za očuvanje migratornih vrsta ptica, a osobito močvarna područja od međunarodne važnosti.
- 2. Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS)** – područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja drugih divljih vrsta i njihovih staništa, kao i prirodnih stanišnih tipova od interesa za Europsku uniju.

U tablici 9.1.-1. navedena su područja ekološke mreže koja se nalaze na području Grada Omiša. Izvod iz karte ekološke mreže dan je na slici 9.1.-1.

Tablica 9.1.-1. Područja ekološke mreže na području Grada Omiša

Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS)	Područja očuvanja značajna za ptice (POP)
HR2001352 Mosor	HR1000027 Mosor, Kozjak i Trogirska zagora
HR2000176 Trojama	HR1000029 Cetina
HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio	
HR3000123 Uvala Vrulja kod Brela	
HR3000126 Ušće Cetine	

Površina područja ekološke mreže na području Grada iznosi 111,1 km², odnosno oko 42% površine Grada nalazi na području ekološke mreže Republike Hrvatske.



Slika 9.1.-1. Izvod iz karte ekološke mreže

U nastavku su dani opisi svakog područja ekološke mreže te navedene ciljne vrste i ciljni stanišni tipovi.

- **POVS HR2001352 Mosor**

Ovo područje ekološke mreže uključuje planinu Mosor koja se proteže od Splita do rijeke Cetine u duljini od oko 30 km. Najviši vrh je Veliki Kabel (1340 m). Južne padine Mosora su uglavnom ogoljene dok su sjeverne pokrivene šumama. Područje karakterizira visoka bioraznolikost flore. Površina područja iznosi 170 km², a oko 56% područja nalazi se na teritoriju Grada Omiša. Ciljne vrste i ciljni stanišni tipovi područja navedeni su u tablici 9.1.-3.

Tablica 9.1.-3. HR2001352 Mosor, ciljne vrste i ciljni stanišni tipovi

Kategorija za ciljnu vrstu/stanišni tip	Znanstveni naziv vrste/šifra stanišnog tipa	Hrvatski naziv vrste/hrvatski naziv staništa
1	<i>Lucanus cervus</i>	jelenak
1	<i>Proteus anguinus</i> *	čovječja ribica

1	<i>Bombina variegata</i>	žuti mukač
1	<i>Zamenis situla</i>	crvenkrpica
1	<i>Canis lupus*</i>	vuk
1	<i>Dinarolacerta mosorensis</i>	mosorska gušterica
1	<i>Dinaromys bogdanovi</i>	dinarski voluhar
1	62A0	Istočno submediteranski suhi travnjaci (<i>Scorzoneretalia villosae</i>)
1	8140	Istočnomediteranska točila
1	8310	Špilje i jame zatvorene za javnost
1	6110*	Otvorene kserotermofilne pionirske zajednice na karbonatnom kamenitom tlu
1	8210	Karbonatne stijene sa hazmofitskom vegetacijom

1 - međunarodno značajna vrsta/stanišni tip za koje su područja izdvojena temeljem članka 4. stavka 1. Direktive 92/43/EEZ; * - prioritetne vrste/stanišni tipovi

• POVS HR2000176 Trojama

Područje ekološke mreže uključuje kršku jamu smještenu na sjevernoj padini planine Mosor na nadmorskoj visini od oko 700 m. Ciljni stanišni tip područja naveden je u tablici 9.1.-4.

Tablica 9.1.-4. HR2000176 Trojama, ciljni stanišni tip

Kategorija za ciljnu vrstu/stanišni tip	Znanstveni naziv vrste/šifra stanišnog tipa	Hrvatski naziv vrste/hrvatski naziv staništa
1	8310	Špilje i jame zatvorene za javnost

1 - međunarodno značajna vrsta/stanišni tip za koje su područja izdvojena temeljem članka 4. stavka 1. Direktive 92/43/EEZ

• POVS HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio

Područje ekološke mreže uključuje kanjon rijeke Cetine, a unutar njega je smješten i značajni krajobraz kanjon rijeke Cetine. Područje karakterizira kanjon prekriven šumom, makijom i garizima, prisutnost suhih i vlažnih travnjaka, rijeka Cetina i klifovi. Površina područja iznosi 19 km², a oko 84% područja nalazi se na teritoriju Grada Omiša. Ciljne vrste i ciljni stanišni tipovi područja navedeni su u tablici 9.1.-5.

Tablica 9.1.-5. HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio, ciljne vrste i ciljni stanišni tipovi

Kategorija za ciljnu vrstu/stanišni tip	Znanstveni naziv vrste/šifra stanišnog tipa	Hrvatski naziv vrste/hrvatski naziv staništa
1	<i>Petromyzon marinus</i>	morska paklara

1	<i>Cobitis dalmatina</i>	cetinski vijun
1	<i>Pomatoschistus canestrini</i>	glavočić crnotrus
1	<i>Knipowitschia panizzae</i>	glavočić vodenjak
1	<i>Bombina variegata</i>	žuti mukač
1	<i>Zamenis situla</i>	crvenkrpica
1	<i>Aulopyge huegelii</i>	oštrulja
1	8210	Karbonatne stijene sa hazmofitskom vegetacijom
1	62A0	Istočno submediteranski suhi travnjaci (<i>Scorzoneretalia villosae</i>)

1 - međunarodno značajna vrsta/stanišni tip za koje su područja izdvojena temeljem članka 4. stavka 1. Direktive 92/43/EEZ

• **POVS HR3000123 Uvala Vrulja kod Brele**

Područje ekološke mreže uključuje uvalu u kojoj se na dubini od oko 30 m nalazi vrulja. Marinski organizmi koji nastanjuju ovo područje specifični su budući da su prilagođeni promjenama vodnog okoliša zbog dotjecanja slatke vode. Površina područja iznosi 0,3 km², a oko 0,6% područja nalazi se na teritoriju Grada Omiša, odnosno samo sjeverozapadno rubno područje širine oko 12 m. Ciljne vrste i ciljni stanišni tipovi područja navedeni su u tablici 9.1.-6.

Tablica 9.1.-6. HR3000123 Uvala Vrulja kod Brele, ciljni stanišni tipovi

Kategorija za ciljnu vrstu/stanišni tip	Znanstveni naziv vrste/šifra stanišnog tipa	Hrvatski naziv vrste/hrvatski naziv staništa
1	1170	Grebeni
1	8330	Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje

1 - međunarodno značajna vrsta/stanišni tip za koje su područja izdvojena temeljem članka 4. stavka 1. Direktive 92/43/EEZ

• **POVS HR3000126 Ušće Cetine**

Područje ekološke mreže uključuje estuarij rijeke Cetine. Ovo područje karakterizira bočata laguna te obalno područje sa pjeskovitim i muljevitim dnom. Cijelo područje je pod velikim ljudskim utjecajem zbog smještaja Grada Omiša na samom ušću i turizma. Površina područja iznosi 6,7 km². Ciljne vrste i ciljni stanišni tipovi područja navedeni su u tablici 9.1.-7.

Tablica 9.1.-7. HR3000126 Ušće Cetine, ciljne vrste i ciljni stanišni tipovi

Kategorija za ciljnu vrstu/stanišni tip	Znanstveni naziv vrste/šifra stanišnog tipa	Hrvatski naziv vrste/hrvatski naziv staništa
1	<i>Petromyzon marinus</i>	morska paklara
1	1140	Muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke
1	1130	Estuariji
1	1110	Pješčana dna trajno prekrivena morem

1 - međunarodno značajna vrsta/stanišni tip za koje su područja izdvojena temeljem članka 4. stavka 1. Direktive 92/43/EEZ

- **POP HR1000027 Mosor, Kozjak i Trogirska zagora**

Područje karakteriziraju suha kamenjarska i stjenovita područja s liticama pogodnim za gniježđenje grabljivica, a također su prisutna i prostrana otvorena područja i mozaički seoski krajolici, važna gnjezdilišta za druge vrste. Površina područja iznosi 460 km², a oko 21% područja nalazi se na teritoriju Grada Omiša. Ciljne vrste područja navedene su u tablici 9.1.-8.

Tablica 9.1.-8. HR1000027 Mosor, Kozjak i Trogirska zagora, ciljne vrste

Kategorija za ciljnu vrstu	Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	Status (G=gnjezdarica, P=preletnica; Z=zimovalica)		
1	<i>Alectoris graeca</i>	jarebica kamenjarka	G		
1	<i>Anthus campestris</i>	primorska trepteljka	G		
1	<i>Aquila chrysaetos</i>	suri orao	G		
1	<i>Bubo bubo</i>	ušara	G		
1	<i>Caprimulgus europaeus</i>	leganj	G		
1	<i>Circaetus gallicus</i>	zmijar	G		
1	<i>Circus cyaneus</i>	eja strnjarica			Z
1	<i>Emberiza hortulana</i>	vrtna strnadica	G		
1	<i>Falco peregrinus</i>	sivi sokol	G		
1	<i>Grus grus</i>	ždral		P	
1	<i>Hippolais olivetorum</i>	voljić maslinar	G		
1	<i>Lanius collurio</i>	rusi svračak	G		
1	<i>Lanius minor</i>	sivi svračak	G		
1	<i>Lullula arborea</i>	ševa krunica	G		
1	<i>Pernis apivorus</i>	škanjac osaš		P	

1 - međunarodno značajna vrsta za koju su područja izdvojena temeljem članka 3. i članka 4. stavka 1. Direktive 2009/147/EZ

- **POP HR100029 Cetina**

Područje uključuje cijeli tok rijeke Cetine kao i nekoliko polja u kršu uz rijeku: Paško, Suho, Sinjsko i Hrvatačko. Površina područja iznosi 213 km², a oko 8% područja nalazi se na teritoriju Grada Omiša. Ciljne vrste područja navedene su u tablici 9.1.-9.

Tablica 9.1.-9. HR100029 Cetina, ciljne vrste

Kategorija za ciljnu vrstu	Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	Status (G=gnjezdarica, P=preletnica; Z=zimovalica)		
			G	P	Z
1	<i>Acrocephalus melanopogon</i>	crnoprugasti trstenjak	G		Z
1	<i>Actitis hypoleucos</i>	mala prutka	G		
1	<i>Alcedo atthis</i>	vodomar	G		
1	<i>Alectoris graeca</i>	jarebica kamenjarka	G		
1	<i>Anthus campestris</i>	primorska trepteljka	G		
1	<i>Bubo bubo</i>	ušara	G		
1	<i>Burhinus oediconemus</i>	ćukavica	G		
1	<i>Calandrella brachydactyla</i>	kratkoprsta ševa	G		
1	<i>Caprimulgus europaeus</i>	leganj	G		
1	<i>Circaetus gallicus</i>	zmijar	G		
1	<i>Circus aeruginosus</i>	eja močvarica	G		Z
1	<i>Circus cyaneus</i>	eja strnjarica			Z
1	<i>Circus pygargus</i>	eja livadarka	G		
1	<i>Crex crex</i>	kosac	G		
1	<i>Falco columbarius</i>	mali sokol			Z
1	<i>Falco peregrinus</i>	sivi sokol	G		
1	<i>Falco vespertinus</i>	crvenonoga vjetruša		P	
1	<i>Grus grus</i>	ždral		P	
1	<i>Ixobrychus minutus</i>	čapljica voljak	G		
1	<i>Lanius collurio</i>	rusi svračak	G		
1	<i>Lanius minor</i>	sivi svračak	G		
1	<i>Lullula arborea</i>	ševa krunica	G		
1	<i>Mergus merganser</i>	veliki ronac	G		
1	<i>Pernis apivorus</i>	škanjac osaš	G		
1	<i>Sylvia nisoria</i>	pjegava grmuša	G		
1	<i>Tringa totanus</i>	crvenonoga prutka	G		

2	značajne negniježdeće (selidbene) populacije ptica (divlja parka <i>Anas platyrhynchos</i> , glavata patka <i>Aythya ferina</i> , patka batoglavica <i>Bucephala clangula</i> , vivak <i>Vanellus vanellus</i>)
---	---

1 - međunarodno značajna vrsta za koju su područja izdvojena temeljem članka 3. i članka 4. stavka 1. Direktive 2009/147/EZ; 2 - redovite migratorne vrste za koje su područja izdvojena temeljem članka 4. stavka 2. Direktive 2009/147/EZ

Osim područja ekološke mreže koja se nalaze na teritoriju Grada Omiša, za potrebe analize mogućeg utjecaja bitan podatak je i koja se područja ekološke mreže nalaze u blizini Grada, budući da potencijalno može doći i do utjecaja izvan područja Grada. U tablici 9.1.-10. navedena su područja ekološke mreže koja se nalaze na udaljenosti manjoj od 5 km od Grada Omiša.

Tablica 9.1.-10. Područja ekološke mreže na udaljenosti do 5 km od Grada Omiša

Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS)		Područja očuvanja značajna za ptice (POP)	
Naziv područja	Udaljenost	Naziv područja	Udaljenost
HR5000030 Biokovo	770 m	HR1000030 Biokovo i Rilić	770 m
HR2001376 Područje oko Stražnice	2550 m		

9.2. Analiza mogućeg utjecaja na ekološku mrežu

U poglavlju 7.1. (Aktivnosti za koje se može isključiti mogućnost utjecaja) navedene su mjere i aktivnosti Strategije za koje se može isključiti mogućnost negativnog utjecaja na okoliš kao i objašnjenja zbog čega se mogućnost negativnog utjecaja može isključiti. Navedene mjere uključuju aktivnosti poput povezivanja i suradnje različitih sektora, ulaganja u istraživanje, edukacije, unaprjeđenje školstva, uvođenje poticaja, jačanje institucija, energetska obnovu zgrada itd. Ovim aktivnostima nisu predviđeni zahvati za koje bi se moglo pretpostaviti da će imati određen negativan utjecaj na okoliš. Iz istog razloga može se isključiti i mogućnost negativnog utjecaja na područja ekološke mreže na teritoriju Grada Omiša te stoga mjere iz poglavlja 7.1. nisu još jednom analizirane u ovom poglavlju.

U nastavku su analizirane aktivnosti koje su analizirane i u poglavlju 7.2. (Aktivnosti za koje se ne može isključiti mogućnost utjecaja). Analiza je obuhvatila aktivnosti za koje je prepoznata mogućnost utjecaja na neku od sastavnica okoliša. Uz svaku aktivnost navedena su područja ekološke mreže na koja je moguć utjecaj kao i opis mogućeg utjecaja. Mogući utjecaj opisan je temeljem četiri svojstva: značajnost utjecaja, karakteristika, trajanje i vrsta (tablica 9.2.-1.).

Tablica 9.2.-1. Opis mogućeg utjecaja aktivnosti

značajnost utjecaja	-2 (značajan negativan utjecaj)	-1 (umjeren negativan utjecaj)	0 (nema utjecaja)
	+1 (umjeren pozitivan utjecaj)	+2 (značajan pozitivan utjecaj)	? (nije moguće procijeniti značaj utjecaja)
karakteristika utjecaja	stalan, privremen		
trajanje utjecaja	kratkoročan, srednjoročan, dugoročan		
vrsta utjecaja	izravan, sekundaran, kumulativan, sinergijski		

Prilikom procjene mogućih utjecaja koristila se metodologija opisana u dokumentu *Smjernice za ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu* koji je pripremljen 2014. godine u sklopu projekta financiranog sredstvima Europske unije IPA 2010 „Jačanje kapaciteta za provedbu strateške procjene utjecaja na okoliš na regionalnoj i lokalnoj razini“. S obzirom na to da predmetna Strategija daje okvir za provedbu aktivnosti na čitavom području Grada Omiša, zbog nedostatka prostornih podataka za neke aktivnosti nije bilo moguće činjenično ocijeniti utjecaj. Stoga se, u skladu s navedenim Smjernicama, težilo tome da se **istaknu ključni rizici vezani uz moguće utjecaje na ekološku mrežu** koji se mogu javiti u kontekstu planiranih aktivnosti, dok su za konkretne projekte koji su definirani Akcijskim planom mogući utjecaji detaljnije opisani (gdje je to bilo primjenjivo). Također, budući da nije poznato niti koliko projekata će se realizirati na područjima ekološke mreže, nije bilo moguće činjenično odrediti niti stvarni kumulativni utjecaj Strategije na područja ekološke mreže. Uz svaku analiziranu aktivnost napomenuto je očekuje li se kumulativan utjecaj s ostalim aktivnostima, a u zaključku Glavne ocjene dan je pregled rizika koji bi mogli dovesti do kumulativnog utjecaja provedbe svih aktivnosti predviđenih Strategijom.

Valja napomenuti da je za sve zahvate planirane Strategijom koji mogu imati utjecaj na ekološku mrežu potrebno na razini zahvata provesti postupak ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu.

Aktivnost 1.1.2.5. Razvoj novih poduzetničkih zona (izgradnja fizičke infrastrukture i opremanje)		
Područja ekološke mreže na koja je moguć utjecaj:		
POVS	POP	
HR2001352 Mosor HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio HR2000176 Trojama	HR1000027 Mosor, Kozjak i Trogirski zagora HR1000029 Cetina	
Opis mogućeg utjecaja: stalan, dugoročan, izravan/kumulativan	Značajnost utjecaja:	-1 / ?

Navedena aktivnost uključuje izgradnju poduzetničke infrastrukture. Mogući negativni utjecaji ovisit će o lokaciji i veličini zahvata, načinu korištenja te karakteristikama područja ekološke mreže na kojima su zahvati planirani. Budući da se navedena aktivnost može provoditi na prostoru cijelog Grada, utjecaj je moguć na sva kopnena područja ekološke mreže.

Kod zahvata izgradnje infrastrukture negativni utjecaji koji se mogu javiti su zauzimanje i uništavanje staništa, fragmentacija staništa te degradacija stanišnih uvjeta zbog prisutnosti čovjeka, povećanog pritiska na okoliš (emisije u vodu, tlo, zrak, emisije buke i svjetlosti) i uznemiravanja životinjskih vrsta. Kod izgradnje ovakvih vrsta objekata (zgrade, hale, pogoni itd.), najizgledniji utjecaj je zauzimanje i uništavanje staništa, no ako će biti praćeni i izgradnjom pristupnih prometnica, onda može doći i do fragmentacije staništa, što može imati negativan utjecaj na ciljne vrste, primjerice vodozemce i gmazove. Vjerojatnost i jačina kumulativnog utjecaja s ostalim postojećim i planiranim infrastrukturnim zahvatima ovisit će o površini planirane poduzetničke zone.

Aktivnost 1.2.2.2. Podrška razvoju smještajne turističke infrastrukture		
Područja ekološke mreže na koja je moguć utjecaj:		
POVS	POP	
HR2001352 Mosor HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio HR2000176 Trojama	HR1000027 Mosor, Kozjak i Trogirska zagora HR1000029 Cetina	
Opis mogućeg utjecaja: stalan, dugoročan, izravan/kumulativan	Značajnost utjecaja:	-1 / ?

Navedena aktivnost uključuje izgradnju smještajne turističke infrastrukture. Mogući negativni utjecaji ovisit će o lokaciji i veličini zahvata, načinu korištenja te karakteristikama područja ekološke mreže na kojima su zahvati planirani. Budući da se navedena aktivnost može provoditi na prostoru cijelog Grada, utjecaj je moguć na sva kopnena područja ekološke mreže.

Kod zahvata izgradnje infrastrukture negativni utjecaji koji se mogu javiti su zauzimanje i uništavanje staništa, fragmentacija staništa te degradacija stanišnih uvjeta zbog prisutnosti čovjeka, povećanog pritiska na okoliš (emisije u vodu, tlo, zrak, emisije buke i svjetlosti) i uznemiravanja životinjskih vrsta. Kod izgradnje ovakvih vrsta objekata (apartmani, hoteli itd.), najizgledniji utjecaj je zauzimanje i uništavanje staništa, no ako će biti praćeni i izgradnjom pristupnih prometnica, onda može doći i do fragmentacije staništa, što može imati negativan utjecaj na ciljne vrste, primjerice vodozemce i gmazove.

Aktivnost 1.2.2.5. Podrška razvoju luke za nautički turizam te podrška planskom razvoju nautičkog turizma na ušću rijeke Cetine		
Područja ekološke mreže na koja je moguć utjecaj:		
POVS	POP	
HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio HR3000126 Ušće Cetine	HR1000029 Cetina	
Opis mogućeg utjecaja: stalan, dugoročan, izravan/kumulativan	Značajnost utjecaja:	-1 / ?

Ukoliko će se nova luka za nautički turizam graditi unutar POVS Ušće Cetine, ili u njegovoj blizini, moguć je negativan utjecaj na ciljnu vrstu (morska paklara) i staništa zbog

povećanog prometa plovila a time i povezanog povećanja pritiska na okoliš. Isto tako, razvoj nautičkog turizma na rijeci Cetini zbog povećanja pritiska na okoliš može negativno utjecati na POVS Rijeka Cetina – kanjonski dio. Do negativnog utjecaja može doći na vodene organizme, ali i na ostale ciljne vrste i staništa ukoliko će ovom aktivnosti biti uključena i izgradnja prateće infrastrukture. Izgradnja prateće infrastrukture može negativno utjecati i na ciljne vrste POP Cetina zbog uznemiravanja i zauzimanja staništa.

Rizici mogućeg negativnog utjecaja postoje ukoliko razvoj nautičkog turizma na ušću rijeke Cetine neće uzimati u obzir pitanja zaštite okoliša poput gospodarenja otpadom, postupanja s otpadnim vodama, onečišćenja vode uzrokovanog emisijama iz plovila, sidrenja i dr.. Područje ekološke mreže POVS HR3000126 Ušće Cetine već je sad pod umjerenim negativnim pritiskom zbog postojećih luka, turizma, rekreativnih aktivnosti, onečišćenja zbog neadekvatne odvodnje i gospodarenja otpadom. Stoga je prilikom planiranja razvoja nautičkog turizma, kao i izgradnje luke za nautički turizam potrebno odrediti prihvatni kapacitet okoliša kako ne bi došlo do prevelikog pritiska na vodeni ekosustav i ugrožavanja ciljnih vrsta područja ekološke mreže, kao i stvoriti preduvjete za povećanje turističkog kapaciteta.

Aktivnost 1.2.2.6. Podrška obnovi postojećih i razvoju nove javne turističke infrastrukture (plaže i dr.)		
Područja ekološke mreže na koja je moguć utjecaj:		
POVS	POP	
HR3000126 Ušće Cetine	-	
Opis mogućeg utjecaja: stalan, dugoročan, izravan/kumulativan	Značajnost utjecaja:	-1 / ?

Ukoliko će se razvoj nove javne turističke infrastrukture odvijati unutar područja ekološke mreže POVS Ušće Cetine, moguć je negativan utjecaj na ciljne stanišne tipove 1140 Muljevita i pješčana dna izložena zraku, 1130 Estuariji i 1110 Pješčana dna trajno prekrivena morem. Za četiri zahvata uređenja plaža na području Grada Omiša proveden je postupak prethodne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu. Radi se o uređenju plaže od Slavinja do Ravnica, uređenju gradske plaže u Omišu, uređenju plaže u uvali Vojskovo i uređenju plaže u uvali Medići. Za sve zahvate doneseno je rješenje o prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu.

Aktivnost 1.2.2.10. Podrška razvoju ugostiteljske turističke infrastrukture		
Područja ekološke mreže na koja je moguć utjecaj:		
POVS	POP	
HR2001352 Mosor HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio HR2000176 Trojama	HR1000027 Mosor, Kozjak i Trogirska zagora HR1000029 Cetina	
Opis mogućeg utjecaja: stalan, dugoročan, izravan/kumulativan	Značajnost utjecaja:	-1 / ?

Navedena aktivnost uključuje izgradnju ugostiteljske infrastrukture. Mogući negativni utjecaji ovisit će o lokaciji i veličini zahvata, načinu korištenja te karakteristikama područja ekološke mreže na kojima su zahvati planirani. Budući da se navedena aktivnost može provoditi na prostoru cijelog Grada, u skladu s uvjetima i ograničenjima prostorno- planske dokumentacije i dr., utjecaj je moguć na sva kopnena područja ekološke mreže.

Kod zahvata izgradnje infrastrukture negativni utjecaji koji se mogu javiti su zauzimanje i uništavanje staništa, fragmentacija staništa te degradacija stanišnih uvjeta zbog prisutnosti čovjeka, povećanog pritiska na okoliš (emisije u vodu, tlo, zrak, emisije buke i svjetlosti) i uznemiravanja životinjskih vrsta. Kod izgradnje ovakvih vrsta objekata najizgledniji utjecaj je zauzimanje i uništavanje staništa, no ako će biti praćeni i izgradnjom pristupnih prometnica, onda može doći i do fragmentacije staništa, što može imati negativan utjecaj na ciljne vrste, primjerice vodozemce i gmazove.

Aktivnost 1.3.1.2. Osmišljavanje mjera za osiguravanje navodnjavanja poljoprivrednih površina		
Područja ekološke mreže na koja je moguć utjecaj:		
POVS	POP	
HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio	HR1000029 Cetina	
Opis mogućeg utjecaja: stalan, dugoročan, izravan/kumulativan	Značajnost utjecaja:	-1 / ?

Izgradnjom sustava navodnjavanja poljoprivrednih površina može doći do negativnog utjecaja na stanje površinskih i/ili podzemnih voda, ovisno o količini vode koja se crpi, kao i načinu crpljenja. Ukoliko bi se crpile prekomjerne količine vode, može doći do utjecaja na razinu podzemne vode, kao i hidrološki režim rijeke Cetine. Navedene promjene mogu dovesti do promjena u staništu a time i do negativnog utjecaja na ciljne vrste riba, kao i ciljnih vrsta vezanih za vodena staništa (čovječja ribica, žuti mukač).

Aktivnost 2.5.1.3. Obnova i gradnja socijalnih stanova		
Područja ekološke mreže na koja je moguć utjecaj:		
POVS	POP	
HR2001352 Mosor HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio HR2000176 Trojama	HR1000027 Mosor, Kozjak i Trogirska zagora HR1000029 Cetina	
Opis mogućeg utjecaja: stalan, dugoročan, izravan/kumulativan	Značajnost utjecaja:	0 / ?

Navedena aktivnost uključuje izgradnju stambene infrastrukture. Mogući negativni utjecaji ovisit će o lokaciji i veličini zahvata, načinu korištenja te karakteristikama područja ekološke mreže na kojima su zahvati planirani.

Kod zahvata izgradnje infrastrukture negativni utjecaji koji se mogu javiti su zauzimanje i uništavanje staništa, fragmentacija staništa te degradacija stanišnih uvjeta zbog prisutnosti čovjeka, povećanog pritiska na okoliš (emisije u vodu, tlo, zrak, emisije buke i

svjetlosti) i uznemiravanja životinjskih vrsta. Kod izgradnje ovakvih vrsta objekata najizgledniji utjecaj je zauzimanje i uništavanje staništa, no ako će biti praćeni i izgradnjom pristupnih prometnica, onda može doći i do fragmentacije staništa, što može imati negativan utjecaj na ciljne vrste, primjerice vodozemce i gmazove.

Budući da je izgradnja moguća samo unutar građevinskog područja naselja, koja se najvećim dijelom nalaze izvan područja ekološke mreže, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja provedbe navedene aktivnosti na područja ekološke mreže. Ukoliko pojedini zahvat bude planiran unutar ili vrlo blizu područja ekološke mreže, potrebna je provedba ocjene prihvatljivosti zahvata na ekološku mrežu.

Aktivnost 2.7.1.1. Obnova, izgradnja i opremanje sportsko-rekreacijske infrastrukture		
Aktivnost 2.7.1.2. Izgradnja i rekonstrukcija javnih dječjih igrališta		
Aktivnost 2.7.1.3. Izgradnja trim staza		
Područja ekološke mreže na koja je moguć utjecaj:		
POVS	POP	
-	-	
Opis mogućeg utjecaja:	Značajnost utjecaja:	0 / ?
-		

Aktivnost 2.7.1.1. uključuje projekte rekonstrukcije i dogradnje gradskog stadiona Anđelko-Marušić Ferata, sportsko-rekreacijski i volonterski centar Kuglana, rekonstrukciju sportsko-rekreacijskog centra Punta, izgradnju i opremanje Gradske sportske dvorane Omiš, izgradnju/rekonstrukciju sportskih objekata na području Grada Omiša te izgradnju sportsko-rekreacijskog centra Naklice. Navedeni projekti nalaze se u već izgrađenom području Grada ili vrlo blizu njega, a za pretpostaviti je da će i novi objekti biti građeni u urbaniziranom području Grada, kako bi bili što dostupniji stanovnicima. Isto vrijedi i za aktivnosti koje uključuju izgradnju javnih dječjih igrališta i trim staza. Slijedom navedenog, ne očekuje se negativan utjecaj na područja ekološke mreže.

Aktivnost 2.8.1.1. Rekonstrukcija, renovacija i modernizacija starih i napuštenih društvenih objekata s ciljem revitalizacije društvenih sadržaja		
Aktivnost 2.8.1.2. Razvoj ostale društvene infrastrukture potrebne lokalnim zajednicama		
Aktivnost 2.8.1.3. Razvoj ostalih društvenih sadržaja		
Područja ekološke mreže na koja je moguć utjecaj:		
POVS	POP	
HR2001352 Mosor HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio HR2000176 Trojama	HR1000027 Mosor, Kozjak i Trogirska zagora HR1000029 Cetina	
Opis mogućeg utjecaja:	Značajnost utjecaja:	0 / ?
stalan, dugoročan, izravan/kumulativan		

Aktivnost 2.8.1.1. uključuje rekonstrukciju postojećih objekata stoga se može isključiti mogućnost negativnog utjecaja na ekološku mrežu. Aktivnosti 2.8.1.2. i 2.8.1.3. uključuju izgradnju objekata i infrastrukture, poput groblja i mrtvačnica.

Kod zahvata izgradnje infrastrukture negativni utjecaji koji se mogu javiti su zauzimanje i uništavanje staništa, fragmentacija staništa te degradacija stanišnih uvjeta, no ako će biti praćeni i izgradnjom pristupnih prometnica, onda može doći i do fragmentacije staništa, što može imati negativan utjecaj na ciljne vrste, primjerice vodozemce i gmazove.

Obzirom da se radi o društvenoj infrastrukturi i sadržajima, za očekivati je da će biti smješteni u naseljenim i urbaniziranim područjima s većinom izgrađenom prometnom infrastrukturom, stoga se na razini strateške procjene može isključiti mogućnost značajnog negativnog utjecaja. Ukoliko pojedini zahvat bude planiran unutar ili vrlo blizu područja ekološke mreže, potrebna je provedba ocjene prihvatljivosti zahvata na ekološku mrežu.

Aktivnost 3.1.1.1. Razvoj infrastrukture za odlaganje otpada i recikliranje		
Područja ekološke mreže na koja je moguć utjecaj:		
POVS	POP	
HR2001352 Mosor HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio HR2000176 Trojama	HR1000027 Mosor, Kozjak i Trogirska zagora HR1000029 Cetina	
Opis mogućeg utjecaja: stalan, dugoročan, izravan	Značajnost utjecaja:	-1 / ?

Prema Strategiji razvoja, na području Grada potencijalne lokacije za gradnju reciklažnih dvorišta su Vrisovci, Kostanje, Nova Sela i Smolonje te postojeće reciklažno dvorište na Furnaži, dok je pretovarna stanica planirana na području Zakučca. Prema Planu gospodarenja otpadom Grada Omiša za razdoblje 2017. – 2022., u sklopu postojećeg reciklažnog dvorišta Furnaža izgradit će se kompostana i sortirnica, a još jedna veća kompostana bit će izgrađena u gospodarskoj zoni Gata. Lokacija Vrisovci nalazi se izvan područja ekološke mreže, naselja Kostanje i Nova Sela južnim dijelom se nalaze na POVS Rijeka Cetina – kanjonski dio i POP Cetina dok se naselje Zakučac većim dijelom nalazi unutar istih područja, oko pola područja naselja Smolonje nalazi se na području ekološke mreže (POVS Rijeka Cetina – kanjonski dio, POVS Mosor, POP Cetina, POP Mosor, Kozjak i Trogirska zagora), Furnaža se nalazi na rubnom dijelu POVS Rijeka Cetina – kanjonski dio i POP Cetina, a gospodarska zona Gata na rubnom području POVS Mosor i POP Mosor, Kozjak i Trogirska zagora.

Kao glavni negativni utjecaj reciklažnih dvorišta, sortirnica i kompostana ističu se zauzimanja staništa i emisije buke, odnosno uznemiravanja ciljnih vrsta. Međutim, izgradnja ovih građevina uglavnom će se vezati za blizinu naselja te se stoga ne očekuje značajan utjecaj na područja ekološke mreže.

Aktivnost 3.1.2.1. Obnova i proširenje vodoopskrbne infrastrukture (posebice u područjima u kojima ona nedostaje) Aktivnost 3.1.2.2. Povećanje kapaciteta vodoopskrbnog sustava Aktivnost 3.1.2.5. Rekonstrukcija postojećih i izgradnja novih dijelova mreže za prikupljanje i odvodnju otpadnih voda i oborinske odvodnje Aktivnost 3.1.2.6. Realizacija planiranog sustava odvodnje pročišćavanja i ispuštanja otpadnih voda Aktivnost 3.1.2.7. Širenje mreže za prikupljanje i odvodnju otpadnih voda prema zaobalju		
Područja ekološke mreže na koja je moguć utjecaj:		
POVS	POP	
HR2001352 Mosor HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio HR2000176 Trojama	HR1000027 Mosor, Kozjak i Trogirska zagora HR1000029 Cetina	
Opis mogućeg utjecaja: -	Značajnost utjecaja:	-1 / ?

Navedene aktivnosti uključuju izgradnju i obnovu komunalne infrastrukture. Mogući negativni utjecaj ovisit će o lokaciji i veličini zahvata, načinu korištenja te karakteristikama područja ekološke mreže na kojima će zahvati biti planirani. Obzirom da za navedene aktivnosti nisu određene lokacije, možemo pretpostaviti da se mogu provoditi na području cijelog Grada, što znači da je eventualni utjecaj moguć i na sva kopnena područja ekološke mreže.

Kod zahvata izgradnje i obnove komunalne infrastrukture negativni utjecaji koji se mogu javiti su zauzimanje i uništavanje staništa, fragmentacija staništa te degradacija stanišnih uvjeta zbog prisutnosti čovjeka, povećanog pritiska na okoliš (emisije u vodu, tlo, zrak, emisije buke i svjetlosti) i uznemiravanja životinjskih vrsta. Kod izgradnje ovakvih zahvata negativni utjecaji uglavnom su vezani za period izgradnje, i to zbog zauzimanja i uništavanja staništa te degradacije stanišnih uvjeta zbog prisutnosti čovjeka i uznemiravanja životinjskih vrsta. U fazi korištenja utjecaj je u pravilu puno manji ili ga nema. Provedbom ovih aktivnosti ne očekuje se značajan utjecaj na područja ekološke mreže, budući da se ova infrastruktura najvećim dijelom gradi u naseljenom i izgrađenom području. Naselja na području Grada najvećim dijelom smještena su izvan područja ekološke mreže ili uz njihov rub te se ne očekuje značajan negativan utjecaj provedbe ovih aktivnosti. Zbog poboljšanja sustava pročišćavanja otpadnih voda, moguć je pozitivan utjecaj na područja ekološke mreže zbog smanjenja emisije onečišćujućih tvari u okoliš i poboljšanja stanišnih uvjeta.

Rizik postoji uslijed realizacije aktivnosti 3.1.2.2., odnosno povećanja kapaciteta vodoopskrbnog sustava, ovisno o tome od kuda će se uzimati voda. Pri tome se utjecaji mogu očekivati za područja HR2000929 Rijeka Cetina-kanjonski dio, HR3000126 Ušće Cetine i HR1000029 Cetina.

Za zahvat izgradnje sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda naselja Dubrava, zahvat vodno-komunalne infrastrukture aglomeracije Omiš te zahvat izgradnje vodoopskrbnog cjevovoda naselja Trnbusi ishođeno je rješenje o prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu.

Aktivnost 3.1.3.1. Izgradnja i razvoj mreža sljedeće generacije (NGN) u područjima u kojima nije dostupna infrastruktura za širokopojasni pristup internetu brzinama od 30 Mbit/s i većim		
Aktivnost 3.1.3.2. Razvoj infrastrukture za širokopojasni pristup internetu s brzinama 30 Mbit/s i većim u cilju povećanja broja kućanstava korisnika infrastrukture za širokopojasni pristup internetu i povećanja atraktivnosti poduzetničkih zona		
Aktivnost 3.1.3.3. Razvoj HotSpotova		
Područja ekološke mreže na koja je moguć utjecaj:		
POVS	POP	
-	-	
Opis mogućeg utjecaja:	Značajnost utjecaja:	0
-		

Negativni utjecaji zahvata unutar ovih aktivnosti uglavnom su vremenski ograničeni i odnose se na razdoblje izgradnje, bez trajnih posljedica na ciljne vrste i staništa. Navedene aktivnosti planirane su u naseljenim područjima gdje nedostaje infrastruktura za širokopojasni Internet. Provedbom ovih aktivnosti ne očekuje se značajan utjecaj na područja ekološke mreže, budući da se ova infrastruktura gradi u pravilu u naseljenom i izgrađenom području. Naselja na području Grada najvećim dijelom smještena su izvan područja ekološke mreže ili uz njihov rub te se ne očekuje značajan negativan utjecaj provedbe navedenih aktivnosti.

Aktivnost 3.1.4.1. Planiranje, razvoj i realizacija strateškog projekta razvoja plinoopskrbne infrastrukture na području Grada Omiša i Splitsko-dalmatinske županije		
Područja ekološke mreže na koja je moguć utjecaj:		
POVS	POP	
HR2001352 Mosor HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio HR2000176 Trojama	-	
Opis mogućeg utjecaja:	Značajnost utjecaja:	-1 / ?
stalan, dugoročan, izravan/kumulativan		

Na području Grada Omiša planirana je izgradnja magistralnog plinovoda Split- Ploče za koji je provedena procjena utjecaja na okoliš i izrađena projektna dokumentacija te razvoj distribucijske mreže plinovoda. S obzirom na to da velik dio Grada zauzima područje HR2001352 Mosor, velika je vjerojatnost da će distribucijska mreža plinovoda prolaziti kroz to područje. Rizici koji se mogu očekivati odnose se na fragmentaciju staništa i širenje invazivnih vrsta što može dovesti do ugrožavanja ciljnih stanišnih tipova. Stoga je potrebno, prilikom planiranja distributivne mreže plinovoda, maksimalno potrebno objedinjavati infrastrukturne koridore, a na dijelovima kojima prolazi kroz područje ekološke mreže, trase planirati u suradnji s Javnom ustanovom za zaštićena područja kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri izbjegao prolazak trase kroz ciljne stanišne tipove.

Aktivnost 3.1.4.2. Podrška daljnjem razvoju elektroenergetske mreže na području Grada Omiša		
Aktivnost 3.1.4.3. Rekonstrukcija i gradnja proizvodnih sustava transformatorskih stanica i dalekovoda u cilju pouzdanijeg napajanja i podizanja prijenosne moći		
Područja ekološke mreže na koja je moguć utjecaj:		
POVS	POP	
-	HR1000027 Mosor, Kozjak i Trogirska zagora HR1000029 Cetina	
Opis mogućeg utjecaja: stalan, dugoročan, izravan/kumulativan	Značajnost utjecaja:	-1 / ?

Utjecaj izgradnje elektroenergetske mreže prvenstveno se očituje kao utjecaj na ptice, odnosno POP područja. U fazi izgradnje negativan utjecaj može se očekivati na ciljne vrste zbog izvođenja radova i uznemiravanja, no ovaj utjecaj je vremenski ograničen i moguće ga je ublažiti, ako će biti potrebno, mjerama poput izvođenja radova izvan perioda razmnožavanja i najveće aktivnosti ciljnih vrsta. Tijekom korištenja moguć je negativan utjecaj na ciljne vrste ptica zbog stradavanja od strujnog udara na dalekovodu. To se osobito odnosi na vrste suri orao, ušara, eja strnjarića, sivi sokoli, ždral i škanjac osaš za koje je Pravilnikom o ciljevima očuvanja i osnovnim mjerama za očuvanje ptica u području ekološke mreže (NN 15/14) određena mjera očuvanja: „*elektroenergetsku infrastrukturu planirati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda na kojima se na temelju praćenja potvrdi povećani rizik od kolizije i elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica*“. Primjenom navedene mjere može se izbjeći značajan negativan utjecaj na ciljne vrste ptica područja ekološke mreže.

Aktivnost 3.1.4.4. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije, kroz analizu potencijala i izradu potrebne dokumentacije za projekte korištenja obnovljivih izvora energije		
Područja ekološke mreže na koja je moguć utjecaj:		
POVS	POP	
HR2001352 Mosor HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio HR3000126 Ušće Cetine HR2000176 Trojama	HR1000027 Mosor, Kozjak i Trogirska zagora HR1000029 Cetina	
Opis mogućeg utjecaja: stalan, dugoročan, izravan/kumulativan	Značajnost utjecaja:	-1 / ?

Na području Grada Omiša rezervirana je jedna lokacija za vjetroelektrane (Kostanje/ Kom-Orjak-Greda), koja je već u izgradnji. Kod vjetroelektrana najznačajniji utjecaj koji se javlja je stradavanje ptica i šišmiša u koliziji s vjetroagregatima, odnosno ciljne vrste područja HR1000027 Mosor, Kozjak i Trogirska zagora. Osim stradavanja jedinki u koliziji s vjetroagregatima, izgradnjom vjetroelektrana može doći i do gubitka i fragmentacije ciljnih stanišnih tipova te staništa ciljnih vrsta (primjerice vuka, dinarskog voluhara, ciljnih vrsta ptica).

Izgradnjom solarnih elektrana utjecaji se očituju u vidu uništavanja i zauzimanja staništa, te rizici postoje ukoliko se lokacije planiraju na području ciljnog staništa i/ili staništa važnog za ciljne vrste. Prema podacima iz Strategije razvoja, na prostoru Grada Omiša postoje dvije sunčane elektrane, ali je također zaključeno da se postojeći solarni potencijal ne koristi dovoljno. Kao najprikladnija područja za izgradnju sunčanih elektrana navode se južne padine planine Mosor u naseljima Dubrava, Gata i Čisla. Ukoliko će se sunčane elektrane graditi na ovim područjima, postoji rizik negativnog utjecaja na ciljne stanišne tipove područja HR2001352 Mosor, kao i staništa koje koriste ciljne vrste ptica područja HR1000027 Mosor, Kozjak i Trogirska zavala. Budući da su aktivnosti predviđene ovom Strategijom usmjerene i prema analizi potencijala i izradi potrebne dokumentacije za projekte korištenja obnovljivih izvora energije, prilikom planiranja konkretnih lokacija potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri koristiti već sad degradirane površina (npr. napuštena eksploatacijska polja, krovovi većih građevina/hala i sl.) i izbjegavati područja ciljnih staništa područja ekološke mreže.

Izgradnjom malih hidroelektrana utjecaj je moguć uslijed promjene hidromorfoloških i hidroloških karakteristika vodotoka, fragmentacije i uništavanja staništa te prekida riječnog kontinuiteta. Na području Grada Omiša male hidroelektrane planiraju se na rijeci Cetini, te postoji mogućnost negativnog utjecaja na područja HR2000929 Rijeka Cetina-kanjonski dio, HR3000126 Ušće Cetine i HR1000029 Cetina. Na području ekološke mreže HR2000929 Rijeka Cetina već sad su prisutni pritisci vezani za korištenje hidroenergije i izgradnju akumulacije, ali i kumulativni pritisci uslijed korištenje rijeke Cetine za vodoopskrbu, te za rafting i druge sportske aktivnosti. Iako je određen biološki minimum, zbog sve dužih sušnih razdoblja i svih postojećih načina korištenja rijeke, upitno je da li on i dalje zadovoljava. Stoga postoji rizik da se dodatnim pritiscima uslijed izgradnje malih hidroelektrana ugroze ciljne vrste i stanišni tipovi ovih područja ekološke mreže. S druge strane, Strategijom se pod prioritetom 3.4. planira izrada planova održivog korištenja rijeke Cetine te bi se usklađivanjem ovih aktivnosti utjecaj mogao ublažiti. Obzirom na postojeće stanje i već prisutne kumulativne utjecaje, razvojni smjer trebao bi prvenstveno ići prema unaprjeđivanju postojećeg stanja na rijeci Cetini te poboljšavanja načina rada i učinkovitosti postojećih hidroenergetskih objekata.

Aktivnost 3.2.1.1. Podrška izgradnji strateškog projekta obilaznice Grada Omiša (dio dionice splitske obilaznice)		
Aktivnost 3.2.1.2. Podrška u rekonstrukciji državne ceste D8 i županijskih cesta, te čvorišta i dionica-poveznica na autocestu		
Aktivnost 3.2.1.3. Izgradnja novih i rekonstrukcija postojećih dionica nerazvrstanih prometnica i obnova postojećih		
Područja ekološke mreže na koja je moguć utjecaj:		
POVS	POP	
HR2001352 Mosor HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio HR2000176 Trojama	HR1000027 Mosor, Kozjak i Trogirska zagora HR1000029 Cetina	
Opis mogućeg utjecaja: stalan, dugoročan, izravan/kumulativan	Značajnost utjecaja:	-1 / ?

Prostornim planom uređenja Grada Omiša trasa obilaznice Grada prolazi područjem ekološke mreže POVS HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio i POP HR1000029 Cetina u duljini od oko 80 m na području Omiške probojnice, gdje je kao most položena okomito na rijeku Cetinu. Negativan utjecaj je moguć jedino u slučaju većih akcidentnih situacija.

Rekonstrukcijom postojećih prometnica ne očekuje se značajan negativan utjecaj na područja ekološke mreže budući da se radi o postojećoj infrastrukturi.

Izgradnja novih prometnica može imati utjecaj na gotovo sva područja ekološke mreže prisutna na teritoriju Grada. Utjecaj može biti privremen, samo tijekom izgradnje zbog uznemiravanja, ali i trajan u slučaju stradavanja ciljnih vrsta na prometnici, uznemiravanja, zauzimanja, degradacije i fragmentacije staništa itd.

Za zahvat Izgradnje ceste D8, dionica čvor TTTS – čvor Podstrana – čvor Krilo Jesenice – čvor Dugi Rat – most Cetina u tijeku je postupak Glavne ocjene kojim će se ocijeniti prihvatljivost zahvata za ekološku mrežu, dok je za zahvat izgradnje nerazvrstane ceste na području k.o. Zakućac ishodeno rješenje o prihvatljivosti za ekološku mrežu.

Aktivnost 3.2.3.1. Podrška rekonstrukciji i infrastrukturnom proširenju gradske luke Omiš		
Aktivnost 3.2.3.2. Modernizacija morskih luka za javni promet lokalnog značaja		
Aktivnost 3.2.3.3. Podrška izgradnji nove i uređenju postojeće infrastrukture luka posebne namjene		
Aktivnost 3.2.3.4. Analiza potreba i izrada plana obnavljanja i izgradnje komunalnih lučica		
Aktivnost 3.2.3.5. Gradnja vezova za turističke brodove		
Aktivnost 3.2.3.6. Izgradnja novih vezova za brodove		
Područja ekološke mreže na koja je moguć utjecaj:		
POVS	POP	
HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio HR3000126 Ušće Cetine	-	
Opis mogućeg utjecaja: stalan, dugoročan, izravan/kumulativan	Značajnost utjecaja:	-1 / ?

Gradska luka Omiš nalazi se unutar područja ekološke mreže HR3000126 Ušće Cetine. Rekonstrukcijom i dogradnjom gradske luke se ne očekuje značajan utjecaj na ciljne stanišne tipove ovog područja ekološke mreže budući da se radi o postojećoj luci, odnosno lokacija je već pod antropogenim utjecajem. Isto vrijedi i za utjecaj na morsku paklaru, koja u rijeku Cetinu odlazi na mrijest, a čija prisutnost se ne očekuje na području gradske luke. Utjecaj se može očekivati jedino u slučaju akcidentnih situacija i većeg onečišćenja akvatorija, što će se rješavati u skladu s Planom intervencija kod iznenadnog onečišćenja mora u Splitsko-dalmatinskoj županiji, te uslijed povećanja intenziteta morskog prometa.

Modernizacijom postojećih morskih luka do negativnog utjecaja na morska staništa može doći tijekom faze izgradnje, no procjenjuje se da utjecaj neće biti značajan budući da se radi o postojećoj infrastrukturi.

Unutar područja HR3000126 Ušće Cetine predviđena je izgradnja 4 luke posebne namjene. Izgradnjom može doći do negativnog utjecaja na ciljna staništa, no kako se radi o zahvatima relativno manje površine, smještenima uz samu obalu, procjenjujemo da utjecaj neće biti značajan. Isto vrijedi i za utjecaj na morsku paklaru, budući da može eventualno

doći do manjeg gubitka staništa. Utjecaj može biti značajan jedino u slučaju akcidentnih situacija i većeg onečišćenja akvatorija. I za ovu aktivnost postoji mogućnost kumulativnog utjecaja s ostalim aktivnostima mjere 3.2.3. što može u konačnici dovesti do značajnog negativnog utjecaja.

Gradnja novih vezova i komunalnih lučica također može imati negativan utjecaj na POVS HR3000126 Ušće Cetine, ali i na POVS HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio, no značajnost utjecaja nije moguće procijeniti bez podataka o površini, broju i lokaciji vezova. Kao i za prethodne aktivnosti, postoji mogućnost kumulativnog utjecaja s ostalim aktivnostima mjere 3.2.3. što može u konačnici dovesti do značajnog negativnog utjecaja.

Za zahvat Rekonstrukcija luke otvorene za javni promet Omiš proveden je postupak ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu te je zaključeno da se može isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na cjelovitost i ciljeve očuvanja područja ekološke mreže, odnosno da je zahvat prihvatljiv za ekološku mrežu.

Aktivnost 3.2.4.1. Obnova postojećih i izgradnja novih sustava biciklističkih staza		
Aktivnost 3.2.4.2. Izgradnja i unaprjeđenje biciklističke i pješačke infrastrukture		
Područja ekološke mreže na koja je moguć utjecaj:		
POVS	POP	
HR2001352 Mosor	HR1000027 Mosor, Kozjak i Trogirska zagora HR1000029 Cetina	
Opis mogućeg utjecaja: stalan, dugoročan, izravan/kumulativan	Značajnost utjecaja:	-1 / ?
PROJEKTI:		
<ul style="list-style-type: none"> Biciklistička i trim staza Omiš-Radmanove mlinice 		

Obnovom postojećih biciklističkih staza na području Grada ne očekuje se negativan utjecaj na ekološku mrežu budući da se radi o postojećoj infrastrukturi i da najvećim dijelom prolaze uz rubna područja ekološke mreže (iako dulja staza prolazi i kroz POVS Mosor i POP Mosor, Kozjak i Trogirska zagora na području od naselja Blato na Cetini do Gata). Općenito se može reći da biciklističke staze obično nisu veliki infrastrukturni zahvati koji uzrokuju značajne negativne utjecaje na okoliš i prirodu te se negativan utjecaj ne očekuje niti izgradnjom novih staza na području Grada. Rizik postoji ukoliko će se nove staze projektirati na način da prolaze mikrolokacijama na kojima su prisutni ciljani stanišni tipovi ili stanišni tipovi bitni za ciljne vrste. Stoga sve nove biciklističke staze koje prolaze kroz područja ekološke mreže treba projektirati u suradnji s Javnom ustanovom za zaštićena područja kako bi se na temelju saznanja o rasprostranjenosti ciljnih vrsta i stanišnih tipova izbjegla ona područja gdje bi moglo doći do utjecaja na njih i ugrožavanja cjelovitosti područja ekološke mreže.

Aktivnost 3.4.2.4. Provedba strateških projekata obnove, rekonstrukcije i interpretacije prirodne i kulturne baštine (interpretacijski centri, integrirani program revitalizacije fortifikacijskog sustava Omiša i dr.) te izgradnja prateće infrastrukture		
Aktivnost 3.4.2.5. Izrada planova upravljanja, konzervatorskih analiza i smjernica za zaštićena područja, lokalitete i objekte prirodne baštine		
Područja ekološke mreže na koja je moguć utjecaj:		
POVS	POP	
HR2000929 Rijeka Cetina- kanjonski dio HR3000126 Ušće Cetine	-	
Opis mogućeg utjecaja: stalan, dugoročan, neizravan	Značajnost utjecaja:	+1

Provedbom ovih aktivnosti može se očekivati indirektan umjeren pozitivan utjecaj na područja ekološke mreže na rijeci Cetini. Planovima upravljanja i planovima održivog razvoja rijeke Cetine može se postići da se aktivnosti predviđene ovom Strategijom koje su vezane za rijeku, kao što su sportsko-rekreativne aktivnosti, male hidroelektrane i razvoj nautičkog turizma, razvoj vodoopskrbe (mjere 1.2.2., 3.1.2., 3.1.4., 3.2.3. i dr.) planiraju u skladu s prirodnim osobitostima rijeke Cetine, očuvanjem ciljnih vrsta i staništa, ekološki prihvatljivim protokom koji treba odrediti i sl.

Aktivnost 3.4.3.6. Regeneracija šuma i šumskog zemljišta pošumljavanjem autohtonim vrstama i mjerama obnove uništenih i oštećenih šumskih sastojina		
Područja ekološke mreže na koja je moguć utjecaj:		
POVS	POP	
HR2001352 Mosor	HR1000027 Mosor, Kozjak i Trogirska zagora	
Opis mogućeg utjecaja: stalan, dugoročan, izravan/kumulativan	Značajnost utjecaja:	-1 / ?

Pošumljavanje je planirano na priobalnom području i na južnim obroncima Mosora. Navedena aktivnost može imati negativan utjecaj na stanišni tip 62A0 Istočno submediteranski suhi travnjaci (*Scorzoneretalia villosae*) ukoliko će se pošumljavati velike površine čime će doći do smanjenja površine ciljnog stanišnog tipa. Budući da ovaj stanišni tip zauzima gotovo 1/3 površine POVS Mosor, ne očekuje se značajan negativan utjecaj. Do negativnog utjecaja može doći na većinu ciljnih vrsta ptica budući da preferiraju otvorena staništa sa niskom vegetacijom.

Aktivnost 3.4.4.5. Unaprjeđenje i izgradnja vatrogasnih putova, prosjeke i osmatračnica u svrhu smanjenja opasnosti od požara		
Područja ekološke mreže na koja je moguć utjecaj:		
POVS	POP	
HR2001352 Mosor HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio	HR1000027 Mosor, Kozjak i Trogirska zagora HR1000029 Cetina	
Opis mogućeg utjecaja: stalan, dugoročan, izravan/kumulativan	Značajnost utjecaja:	0 / ?

Navedena aktivnost može imati negativan utjecaj na ciljne vrste zbog smanjenja površine njihovog staništa i fragmentacije staništa (uklanjanje vegetacije). Značajnost utjecaja ovisi o broju, površini i lokaciji planiranih vatrogasnih putova i prosjeka. Zbog manjka informacija o lokaciji i veličini zahvata, potrebna je provedba ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu tijekom kasnijih faza postupka planiranja, u sklopu kojih će se propisati eventualno potrebne mjere ublažavanja. Načelno se može pretpostaviti da ovaj utjecaj neće biti značajan za ciljne vrste, budući da svrha ovih putova nije svakodnevno korištenje, odnosno na ovim područjima neće biti stalno prisutan utjecaj čovjeka u vidu uznemiravanja.

9.3. Mjere ublažavanja negativnih utjecaja

U nastavku dajemo pregled predloženih mjera ublažavanja negativnih utjecaja na područja ekološke mreže.

aktivnost Strategije	mjera ublažavanja negativnih utjecaja	područja ekološke mreže
1.2.2.5. Podrška razvoju luke za nautički turizam te podrška planskom razvoju nautičkog turizma na ušću rijeke Cetine	Prilikom planiranja razvoja nautičkog turizma, kao i izgradnje luke za nautički turizam potrebno odrediti prihvatni kapacitet okoliša kako ne bi došlo do prevelikog pritiska na vodeni ekosustav i ugrožavanja ciljnih vrsta područja ekološke mreže.	HR1000029 Cetina HR3000126 Ušće rijeke Cetine HR20000929 Rijeka Cetina-kanjonski dio
	Prilikom planiranja razvoja luke za nautički turizam ne planirati smještaj infrastrukture na području rasprostranjenosti i u zoni utjecaja na ciljne stanišne tipove 1110 Pješćana dna trajno prekrivena morem, 1140 Muljevita i pješćana dna izložena zraku.	HR3000126 Ušće rijeke Cetine
	Prilikom planiranja razvoja luke za nautički turizam ne planirati smještaj infrastrukture unutar obuhvata ili u neposrednoj blizini područja ekološke mreže HR3000123 Uvala Vrulja kod Brele	HR3000123 Uvala Vrulja kod Brele
1.2.2.6. Podrška obnovi postojećih i razvoju nove javne turističke infrastrukture (plaže i dr.)	Ne planirati nove sadržaje na području rasprostranjenosti i u zoni utjecaja na ciljne stanišne tipove 1110 Pješćana dna trajno prekrivena morem i 1140 Muljevita dna izložena zraku niti unutar obuhvata ili u neposrednoj blizini područja ekološke mreže HR3000123 Uvala Vrulja kod Brele.	HR3000126 Ušće Cetine HR3000123 Uvala Vrulja kod Brele

	<p>Spriječiti nasipavanje obale i dohranjivanje prirodnih plaža te barem na dijelu plaže ostavljati nanose prirodnog porijekla (morsku vegetaciju, lišće, grane i balvane) i halofitnu vegetaciju.</p>	<p>HR3000126 Ušće Cetine HR3000123 Uvala Vrulja kod Brela</p>
	<p>Za prihranjivanje i dohranjivanje plaža ne uzimati i koristiti pijesak i drugi materijal s područja ekološke mreže.</p>	<p>HR3000126 Ušće Cetine HR3000123 Uvala Vrulja kod Brela</p>
<p>1.3.1.2. Osmišljavanje mjera za osiguravanje navodnjavanja poljoprivrednih površina</p>	<p>Prilikom razrade mjera za osiguravanje navodnjavanja poljoprivrednih površina planirati ih na način da se utječe značajno na hidrološki režim rijeke Cetine, posebice na dijelovima koji su već izloženi postojećim pritiscima uslijed korištenja voda rijeke Cetine (npr. izgrađene hidroelektrane, vodocrpilišta i sl.).</p>	<p>HR1000029 Cetina HR20000929 Rijeka Cetina-kanjonski dio</p>
<p>3.1.4.1. Planiranje, razvoj i realizacija strateškog projekta razvoja plinoopskrbne infrastrukture na području Grada Omiša i Splitsko-dalmatinske županije</p>	<p>Prilikom planiranja trasa distributivnih plinovoda maksimalno težiti objedinjavanju koridora te u suradnji s Javnom ustanovom za zaštićena područja planirati trase kako bi se maksimalno izbjegao prolazak kroz ciljne stanišne tipove.</p>	<p>HR2001352 Mosor HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio HR2000176 Trojama</p>
<p>3.1.4.2. Podrška daljnjem razvoju elektroenergetske mreže na području Grada Omiša</p>	<p>Elektroenergetsku mrežu razvijati na način da se spriječi stradavanje ptica od strujnog udara (zaštita od elektrokcije).</p>	<p>HR1000027 Mosor, Kozjak i Trogirski zagora HR1000029 Cetina</p>
<p>3.1.4.3. Rekonstrukcija i gradnja proizvodnih sustava transformatorskih stanica i dalekovoda u cilju pouzdanijeg napajanja i podizanja prijenosne moći</p>		
<p>3.1.4.4. Poticanje korištenja OIE, kroz analizu potencijala i izradu potrebne dokumentacije za projekte korištenja hidropotencijala rijeke Cetine (gradnja malih hidroelektrana Prančević i Čikotina Lađa), energije vjetra (gradnja vjetroelektrana) i sunčeve energije.</p>	<p>Prilikom izrade planova održivog korištenja rijeke Cetine pod prioritetom 3.4. Strategije razmotriti propisani biološki minimum s obzirom na postojeće i planirane pritiske uslijed korištenja voda Cetine (izgrađene i planirane hidroelektrane, navodnjavanje, vodoopskrba i dr.), ali i potrebe ciljnih vrsta područja ekološke mreže vezanih za slatkovodna staništa, te u suradnji s nadležnim institucijama i relevantnim stručnjacima predložiti novi ekološki prihvatljiv protok u skladu s najnovijim metodološkim pristupima i promjerima dobre prakse (npr. da ekološki prihvatljiv protok odražava ekološki važne komponente prirodnog režima protoka te kombinira relativno stalan osnovni protok i povremene dinamičnije protoke koji prate prirodnu varijabilnost u režimu protoka).</p>	<p>HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio HR3000126 Ušće Cetine</p>
	<p>Prilikom izrade planova održivog korištenja rijeke Cetine pod prioritetom 3.4. Strategije potrebno je razmotriti da li je planiranje novih hidroelektrana na rijeci Cetini razvojni smjer u kojem se želi ići s obzirom na postojeće stanje i kumulativne utjecaje postojećih i planiranih načina korištenja rijeke Cetine (izgrađene hidroelektrane, navodnjavanje, vodoopskrba i dr.) te potrebe očuvanja populacija ciljnih vrsta područja ekološke mreže vezanih uz slatkovodna staništa, ali i s obzirom na ostale planirane</p>	<p>HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio HR3000126 Ušće Cetine</p>

	aktivnosti (npr. razvoj turističke destinacije, održivo korištenje prirodne baštine i sl.).	
3.2.3.1. Podrška rekonstrukciji i infrastrukturnom proširenju gradske luke Omiš	Prilikom planiranja nove infrastrukture ne planirati smještaj infrastrukture na području rasprostranjenosti i u zoni utjecaja na ciljne stanišne tipove 1110 Pješćana dna trajno prekrivena morem i 1140 Muljevita i pješćana dna izložena zraku, niti unutar obuhvata ili u neposrednoj blizini područja ekološke mreže HR3000123 Uvala Vrulja kod Brela.	HR3000126 Ušće Cetine HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio HR3000123 Uvala Vrulja kod Brela
3.2.3.2. Modernizacija morskih luka za javni promet lokalnog značaja	Prilikom planiranja nove infrastrukture maksimalno smanjiti površinu zahvata kako bi se smanjio pritisak na ciljna staništa i staništa ciljnih vrsta ekološke mreže.	
3.2.3.3. Podrška izgradnji nove i uređenju postojeće infrastrukture luka posebne namjene	Prilikom planiranja razvoja aktivnosti potrebno je odrediti prihvatni kapacitet okoliša kako ne bi došlo do prevelikog pritiska na vodeni ekosustav i ugrožavanja ciljnih vrsta ekološke mreže.	
3.2.3.4. Analiza potreba i izrada plana obnavljanja i izgradnje komunalnih lučica	Prilikom izrade planova održivog korištenja rijeke Cetine pod prioritetom 3.4. Strategije odrediti prihvatni kapacitet okoliša vezano uz promet plovila uzevši u obzir ostale postojeće i planirane pritiske uslijed korištenja prostora rijeke Cetine (izgrađene i planirane hidroelektrane, navodnjavanje, vodoopskrba, turizam, obrana od poplava i dr.) kako se ne bi značajno utjecalo na populacije ciljnih vrsta područja ekološke mreže vezanih uz slatkovodna staništa.	
3.2.3.5. Gradnja vezova za turističke brodove		
3.2.3.6. Izgradnja novih vezova za brodice		
3.2.4.1. Obnova postojećih i izgradnja novih sustava biciklističkih staza	Staze je potrebno projektirati u suradnji s Javnom ustanovom za zaštićena područja na način da ne prolaze mikrolokacijama na kojima su prisutni ciljni stanišni tipovi ili stanišni tipovi bitni za ciljne vrste.	HR2001352 Mosor HR3000126 Ušće Cetine HR1000027 Mosor, Kozjak i Trogirska zagora HR1000029 Cetina
3.2.4.2. Izgradnja i unaprjeđenje biciklističke i pješačke infrastrukture		

9.4. Program praćenja stanja ekološke mreže

Na razini Republike Hrvatske kao i na regionalnim/lokalnim razinama uspostavljeni su programi i određena obaveza izvještavanja o stanju u okolišu, stoga nije potrebno propisivati dodatni program praćenja stanja ekološke mreže.

9.5. Ocjena prihvatljivosti strategije za ekološku mrežu

S obzirom na to da predmetna Strategija daje okvir za provedbu aktivnosti na čitavom području Grada Omiša, zbog nedostatka prostornih podataka za neke aktivnosti nije bilo moguće činjenično ocijeniti utjecaj na ekološku mrežu. Stoga se težilo tome da se istaknu ključni rizici vezani uz moguće utjecaje na ekološku mrežu koji se mogu javiti u kontekstu planiranih aktivnosti, dok su za konkretne projekte koji su definirani Akcijskim planom mogući utjecaji detaljnije opisani (gdje je to bilo primjenjivo). Također, budući da nisu poznate ni karakteristike pojedinih projekata niti koliko projekata će ih se realizirati na područjima ekološke mreže, nije bilo moguće činjenično odrediti niti stvarni kumulativni utjecaj na područja ekološke mreže.

Provedenom analizom može se zaključiti da provedbom 20 aktivnosti postoji mogućnost (od ukupno 277) umjerenog negativnog utjecaja na područja ekološke mreže. Pri tome se utjecaj na područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove kumulativno najviše očituje u vidu moguće fragmentacije staništa uslijed realizacije aktivnosti vezanih za izgradnju komunalne, prometne, energetske i ostale infrastrukture. Stoga planiranje ovih aktivnosti treba biti usmjereno prema maksimalnom korištenju postojećih koridora te objedinjavanju koridora u budućem planiranju. Poticanjem korištenja obnovljivih izvora energije i izgradnjom dalekovoda, uz to, postoje rizici za ciljne vrste ptica i šišmiša područja HR2001352 Mosor i HR1000027 Mosor, Kozjak i Trogirska zavala. Rijeka Cetina, odnosno područja ekološke mreže HR2000929 Rijeka Cetina-kanjonski dio, HR3000126 Ušće Cetine kumulativno su ugrožena razvojem aktivnosti vezanih za povećanje turističke ponude koja uključuje sportsko- rekreativne aktivnosti na rijeci Cetini, razvoj malih hidroelektrana, razvoj nautičkog turizma na ušću i povećanje kapaciteta vodoopskrbe. Razvoj aktivnosti planiranih na rijeci Cetini potrebno je prvenstveno definirati kroz planove održivog korištenja rijeke, stoga je prilikom provedbe Strategije potrebno povezati aktivnosti planirane mjerama 1.2.2., 3.1.2., 3.1.4., 3.2.3. i dr. koje se odnose na Cetinu, s aktivnostima u sklopu mjera 3.4.2.4. i 3.4.2.5.

U nastavku je dan sumarni prikaz potencijalnih utjecaja pojedinih aktivnosti na pojedina područja ekološke mreže kako bi se dobio pregled potencijalnih pritisaka na ova područja.

Na temelju provedene analize zaključujemo da je Strategija razvoja Grada Omiša do 2020. godine **prihvatljiva za ekološku mrežu**, uz provođenje predloženih mjera ublažavanja utjecaja, odnosno da Strategija ne uključuje mjere i aktivnosti za koje bi se na razini strateške procjene moglo zaključiti da će njihova provedba dovesti do značajnih negativnih utjecaja na područja ekološke mreže. Valja napomenuti da je za sve zahvate planirane Strategijom koji mogu imati utjecaj na ekološku mrežu potrebno na razini zahvata provesti postupak ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu.

Tablica 9.5.-1. Sumarni pregled utjecaja Strategije na pojedina područja ekološke mreže (kumulativan utjecaj)

CILJEVI/PRIORITETI/AKTIVNOSTI	HR2001352 Mosor	HR2000176 Trojama	HR2000929 Rijeka Cetina- kanj. dio	HR3000123 Uvala Vrulja kod Brela	HR3000126 Ušće Cetine	HR1000027 Mosor, Kozjak i Trog.zavala	HR1000029 Cetina
CILJ 1: KONKURENTNO I ODRŽIVO GOSPODARSTVO TEMELJENO NA ODRŽIVOM KORIŠTENJU PRIRODNIH I DRUŠTVENIH DOBARA TE RAZVOJU PODUZETNIČKOG POTENCIJALA							
Prioritet 1.1. Razvoj konkurentnog poduzetništva, obrtništva i industrije							
1.1.1. Uspostava mreže i jačanje kapaciteta poduzetničkih potpornih institucija (PPI) za razvoj poduzetništva							
1.1.2. Sustavan razvoj mreže poduzetničkih zona							
1.1.2.5. Razvoj novih poduzetničkih zona (izgradnja fizičke infrastrukture i opremanje) PROJEKTI: · Razvoj gospodarskih zona na području Grada Omiša	-1	-1	-1			-1	-1
1.1.3. Umrežavanje gospodarskih subjekata na području Grada Omiša							
1.1.4. Stvaranje povoljnog gospodarskog okruženja i poticanje održivog razvoja industrije							
Prioritet 1.2. Razvoj prepoznatljive turističke destinacije kroz prostorno uravnotežen i održiv turizam							
1.2.1. Podrška razvoju selektivnih oblika turizma u svrhu jačanja izvansezonske turističke ponude							
1.2.2. Razvoj nove te obnova i unaprjeđenje postojeće turističke infrastrukture							
1.2.2.2. Podrška razvoju smještajne turističke infrastrukture PROJEKTI: · Izgradnja/uređenje objekata u turizmu sa svrhom povećanja smještajnih kapaciteta	-1	-1	-1			-1	-1
1.2.2.5. Podrška razvoju luke za nautički turizam te podrška planskom razvoju nautičkog turizma na ušću rijeke Cetine			-1		-1		-1
1.2.2.6 Podrška obnovi postojećih i razvoju nove javne turističke infrastrukture PROJEKTI: · Dohrana plaža na području Grada Omiša · Uređenje obalnog pojasa Dupci – Split (dionica Pisak – Omiš)					-1		
1.2.2.10. Podrška razvoju ugostiteljske turističke infrastrukture	-1	-1	-1			-1	-1
1.2.3. Razvoj sustava upravljanja destinacijom							
Prioritet 1.3. Unaprjeđenje proizvodnje poljoprivrednih i ribarskih proizvoda s posebnim naglaskom na autohtonim i eko proizvodima							
1.3.1. Potpora poslovanju subjekata u poljoprivredi i ribarstvu							
1.3.2. Poticanje ekološke poljoprivredne proizvodnje							
1.3.3. Podrška potpornim organizacijama u poljoprivredi i ribarstvu							

CILJEVI/PRIORITETI/AKTIVNOSTI	HR2001352 Mosor	HR2000176 Trojama	HR2000929 Rijeka Cetina- kanj. dio	HR3000123 Uvala Vrulja kod Brela	HR3000126 Ušće Cetine	HR1000027 Mosor, Kozjak i Trog.zavala	HR1000029 Cetina
CILJ 2: UNAPRJEĐENJE KVALITETE ŽIVOTA KROZ ULAGANJA U RAZVOJ DRUŠTVENE INFRASTRUKTURE I DRUŠTVENIH USLUGA							
Prioritet 2.1. Razvoj odgojno-obrazovne infrastrukture i usluga							
2.1.1. Poboljšanje uvjeta i kvalitete usluga sustava odgoja i obrazovanja na svim razinama							
Prioritet 2.2. Povećanje zapošljivosti kroz razvoj ljudskih potencijala i usklađivanje potreba lokalnog tržišta rada i obrazovanja							
2.2.1. Poticanje usklađivanja potreba gospodarstva i sustava obrazovanja							
2.2.2. Jačanje zapošljivosti i podrška radu lokalnih dionika u razvoju zapošljivosti							
Prioritet 2.3. Unaprjeđen i teritorijalno uravnotežen razvoj socijalne infrastrukture i skrbi uz povećanje socijalne uključenosti							
2.3.1. Poboljšanje uvjeta i kvalitete usluga institucija socijalne skrbi							
2.3.2. Podrška pružanju socijalnih usluga u lokalnim zajednicama s ciljem razvoja izvaninstitucionalne socijalne skrbi							
2.3.3. Aktivno uključivanje socijalno ugroženih skupina i mladih u život zajednice							
Prioritet 2.4. Unaprjeđen i teritorijalno uravnotežen razvoj zdravstvene infrastrukture i skrbi							
2.4.1. Poboljšanje pristupa hitnoj i primarnoj zdravstvenoj zaštiti te kvalitete zdravstvenih usluga							
Prioritet 2.5. Unaprjeđenje uređenja i kvalitete stambenih i javnih zgrada							
2.5.1. Planiranje i gradnja stanova iz programa društveno poticane stanogradnje-POS							
2.5.1.3. Obnova i gradnja socijalnih stanova	-1	-1	-1			-1	-1
2.5.2. Poticanje obnove i infrastrukturnog opremanja stambenih i javnih zgrada							
Prioritet 2.6. Unaprjeđenje kulturne infrastrukture i sadržaja							
2.6.1. Unaprjeđenje kulturnih sadržaja i programa te poticanje uključenosti u kulturne aktivnosti							
2.6.2. Unaprjeđenje infrastrukture u kulturi							
2.6.3. Unaprjeđenje sustava upravljanja kulturnim programima i aktivnostima							
2.6.4. Razvoj kreativnih kulturnih industrija							
Prioritet 2.7. Unaprjeđenje sportsko-rekreacijske infrastrukture i sadržaja							
2.7.1. Unaprjeđenje sportsko-rekreacijske infrastrukture							
2.7.2. Poticanje uključenosti u sportsko-rekreativne aktivnosti							
Prioritet 2.8. Razvoj ostale društvene infrastrukture i sadržaja							

CILJEVI/PRIORITETI/AKTIVNOSTI	HR2001352 Mosor	HR2000176 Trojama	HR2000929 Rijeka Cetina- kanj. dio	HR3000123 Uvala Vrulja kod Brela	HR3000126 Ušće Cetine	HR1000027 Mosor, Kozjak i Trog.zavala	HR1000029 Cetina
2.8.1. Razvoj ostale društvene infrastrukture i sadržaja za lokalne zajednice							
2.8.1.1. Rekonstrukcija, renovacija i modernizacija starih i napuštenih društvenih objekata s ciljem revitalizacije društvenih sadržaja PROJEKTI: · Izgradnja-uređenje objekata za društvene namjene	-1	-1	-1			-1	-1
2.8.1.2. Razvoj ostale društvene infrastrukture potrebne lokalnim zajednicama PROJEKTI: · Izgradnja groblja i mrtvačnica na području Grada Omiša · Izgradnja novog objekta za potrebe javne uprave	-1	-1	-1			-1	-1
2.8.1.3. Razvoj ostalih društvenih sadržaja	-1	-1	-1			-1	-1
CILJ 3: ODRŽIVO GOSPODARENJE PRIRODNIM RESURSIMA UZ POBOLJŠANI STANDARD ŽIVOTA I KVALITETU OKOLIŠA							
Prioritet 3.1. Unaprjeđenje komunalnih i komunikacijskih infrastrukturnih sustava							
3.1.1. Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom i sanacija zagađenih lokacija							
3.1.1.1. Razvoj infrastrukture za odlaganje otpada i recikliranje PROJEKTI: · Reciklažno dvorište na području Grada Omiša · Izgradnja građevinskog reciklažnog dvorišta i kompostane	-1	-1	-1			-1	-1
3.1.2. Razvoj i unaprjeđenje učinkovitog sustava vodoopskrbe i odvodnje							
3.1.2.2. Povećanje kapaciteta vodoopskrbnog sustava			-1		-1		-1
3.1.3. Razvoj i unaprjeđenje telekomunikacijske infrastrukture te povećanje pokrivenosti internetom							
3.1.4. Razvoj, obnova i unaprjeđenje učinkovitog i održivog sustava opskrbe energije							
3.1.4.2. Podrška daljnjem razvoju elektroenergetske mreže na području Grada Omiša						-1	-1
3.1.4.3. Rekonstrukcija i gradnja proizvodnih sustava transformatorskih stanica i dalekovoda u cilju pouzdanijeg napajanja i podizanja prijenosne moći						-1	-1
3.1.4.4. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije, kroz analizu potencijala i izradu potrebne dokumentacije za projekte korištenja obnovljivih izvora energije PROJEKTI: · Ulaganje u obnovljive izvore energije	-1	-1	-1		-1	-1	-1
Prioritet 3.2. Unaprjeđenje efikasnosti prometa na području Grada Omiša u kontekstu prometnih tokova šireg područja, prometne povezanosti i održive urbane mobilnosti							
3.2.1. Unaprjeđenje cestovne prometne mreže i sustava za upravljanje i sigurnosti u prometu							
3.2.1.1. Podrška izgradnji strateškog projekta obilaznice Grada Omiša (dio dionice splitske obilaznice) PROJEKTI:· Izgradnja obilaznice u razini	-1	-1	-1			-1	-1

CILJEVI/PRIORITETI/AKTIVNOSTI	HR2001352 Mosor	HR2000176 Trojama	HR2000929 Rijeka Cetina- kanj. dio	HR3000123 Uvala Vrulja kod Brela	HR3000126 Ušće Cetine	HR1000027 Mosor, Kozjak i Trog.zavala	HR1000029 Cetina
3.2.1.2. Podrška u rekonstrukciji državne ceste D8 i županijskih cesta, te čvorišta i dionica-poveznica na autocestu	-1	-1	-1			-1	-1
3.2.1.3. Izgradnja novih i rekonstrukcija postojećih dionica nerazvrstanih prometnica i obnova postojećih PROJEKTI: · Izgradnja/rekonstrukcija nerazvrstanih cesta	-1	-1	-1			-1	-1
3.2.2. Unaprjeđenje sustava javnog gradskog i prigradskog prijevoza i jačanje multimodalne funkcije							
3.2.3. Unaprjeđenje pomorske infrastrukture i usluga							
3.2.3.1. Podrška rekonstrukciji i infrastrukturnom proširenju gradske luke Omiš PROJEKTI: · Rekonstrukcija i dogradnja gradske luke Omiš			-1		-1		
3.2.3.2. Modernizacija morskih luka za javni promet lokalnog značaja			-1		-1		
3.2.3.3. Podrška izgradnji nove i uređenju postojeće infrastrukture luka posebne namjene PROJEKTI: · Izgradnja eko-marine Ribnjak			-1		-1		
3.2.3.4. Analiza potreba i izrada plana obnavljanja i izgradnje komunalnih lučica			-1		-1		
3.2.3.5. Gradnja vezova za turističke brodove			-1		-1		
3.2.3.6. Izgradnja novih vezova za brodice			-1		-1		
3.2.4. Razvoj pješačkog i biciklističkog prometa							
3.2.4.1. Obnova postojećih i izgradnja novih sustava biciklističkih staza PROJEKTI: · Biciklistička i trim staza Omiš-Radmanove mlinice	-1						-1
3.2.4.2. Izgradnja i unaprjeđenje biciklističke i pješačke infrastrukture PROJEKTI: · Pješački most Punta - Priko	-1						-1
Prioritet 3.3. Integrirano upravljanje postojećim i razvoj novih javnih površina							
3.3.1. Prenamjena brownfield područja							
3.3.2. Unaprjeđenje i gospodarenje javnim površinama							
Prioritet 3.4. Uspostava učinkovitog sustava očuvanja, zaštite i upravljanja prirodnom i kulturnom baštinom te unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja							
3.4.1. Unaprjeđenje sustava upravljanja zaštićenim krajobrazom kanjona Cetine							
3.4.2. Održivo korištenje prirodne i kulturne baštine u svrhu očuvanja i turističke valorizacije							

CILJEVI/PRIORITETI/AKTIVNOSTI	HR2001352 Mosor	HR2000176 Trojama	HR2000929 Rijeka Cetina- kanj. dio	HR3000123 Uvala Vrulja kod Brela	HR3000126 Ušće Cetine	HR1000027 Mosor, Kozjak i Trog.zavala	HR1000029 Cetina
3.4.2.4. Provedba strateških projekata obnove, rekonstrukcije i interpretacije prirodne i kulturne baštine (interpretacijski centri, integrirani program revitalizacije fortifikacijskog sustava Omiša i dr.) te izgradnja prateće infrastrukture PROJEKTI: · Uređenje obala na ušću rijeke Cetine			+1		+1		
3.4.2.5. Izrada planova upravljanja, konzervatorskih analiza i smjernica za zaštićena područja, lokalitete i objekte prirodne baštine PROJEKTI: · Održivi razvoj rijeke Cetine			+1		+1		
3.4.3. Organizacija i unaprjeđenje sustava praćenja kakvoće okoliša i podizanje svijesti o važnosti očuvanja okoliša							
3.4.3.6. Regeneracija šuma i šumskog zemljišta pošumljavanjem autohtonim vrstama i mjerama obnove uništenih i oštećenih šumskih sastojina	-1					-1	
3.4.4. Unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja							
CILJ 4: DOBRO UPRAVLJANJE							
Prioritet 4.1. Povećanje učinkovitosti javne uprave							
4.1.1. Unaprjeđenje poslovnih procesa javne uprave							
4.1.2. Osnaženje kapaciteta i suradnje među svim akterima razvoja							

10. RAZMOTRENE RAZUMNE ALTERNATIVE STRATEGIJE

Strategija razvoja Grada Omiša je strategija kojom se definiraju prioritete, mjere i aktivnosti potrebne za postizanje održivog razvoja Grada. Karakter ove strategije je takav da se njome ne predviđaju varijantna rješenja već ona predstavlja okvir za različite tipove aktivnosti koje će se provoditi u razdoblju do 2020.g. Iako nema varijantnih rješenja, tijekom izrade Strategije bile su formirane fokus grupe sastavljene od ključnih dionika iz javnog, privatnog i civilnog sektora kojima je cilj bio prepoznati glavne probleme i potencijale u društvenom, gospodarskom, okolišnom i infrastrukturnom razvoju Grada Omiša na osnovu kojih se definira okvir za provedbu onih aktivnosti kojima bi se riješili prepoznati problemi i iskoristili razvojni potencijali Grada Omiša. S obzirom na to da strategija daje okvir za širok raspon aktivnosti i ne razmatra varijantna rješenja, niti strateškom studijom ona nisu razmatrana.

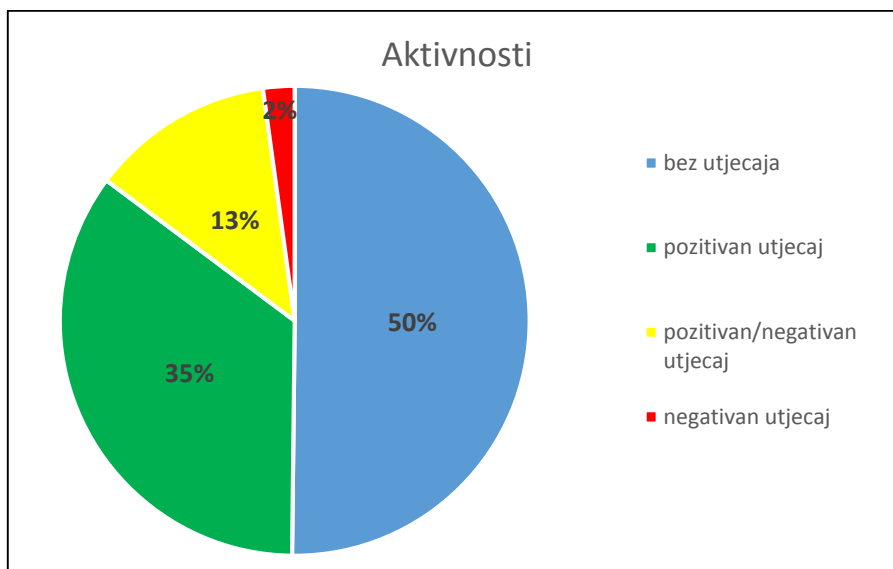
Ipak, razmatrana je alternativna opcija –odnosno moгуći razvoj okoliša bez provedbe Strategije. Iz analize ova dva varijantna rješenja, zaključak je da se provedbom Strategije predviđaju pozitivni učinci na okoliš u odnosu na sadašnje stanje. Provedbom Strategije predviđa se pozitivan utjecaj na kvalitetu života stanovništva Grada kroz provedbu aktivnosti, dok se provedbom ostalih pojedinih aktivnosti predviđa poboljšanje stanja vodnih tijela i zaliha podzemnih voda, efikasnije upravljanje i očuvanje bioraznolikosti i georaznolikosti, smanjenje negativnih utjecaja na obilježja tla u Gradu te poboljšanje gospodarske situacije. Nasuprot varijante provedbe Strategije, bez provedbe iste nastavili bi se negativni trendovi opisani u poglavlju 5. *Mogućí razvoj okoliša bez provedbe Strategije*. Slijedom prethodno navedenog, provođenje mjera i indikativnih aktivnosti predviđenih Strategijom smatra se najprihvatljivijom razumnom alternativom.

Identifikacija okolišnih problema i sadašnjeg stanja sastavnica okoliša Grada te analiza mogućih značajnih utjecaja provedbe aktivnosti predviđenih Strategijom bila je prva faza strateške procjene utjecaja na okoliš provedbe predmetne Strategije. Determinirani su postojeći okolišni problemi te mogućí negativni utjecaji unutar mjera i aktivnosti Strategije. Prepoznati mogućí negativni utjecaji ublažavaju se predloženim mjerama zaštite okoliša. Obzirom na utjecaje koji su prepoznati u okviru izrađenih strateških procjena za odgovarajuće sektorske ili višesektorske dokumente na državnoj razini, konzultirane su i po potrebi preuzete mjere zaštite u skladu s obavezom usklađivanja dokumenata niže razine s onima više razine.

Također, slijedom provedenog postupka Prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu, kojim je ocijenjeno da nije moguće isključiti značajne negativne utjecaje provedbe predmetne Strategije, provedena je Glavna ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu. Glavnom ocjenom procijenjeni su mogućí utjecaji na područja ekološke mreže i dane mjere ublažavanja štetnog utjecaja na područja ekološke mreže, koje će u sljedećim koracima provedbe ovog dokumenta omogućiti da se aktivnosti usmjere na one projekte koji neće ugroziti ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže.

11. ZAKLJUČAK

Inicijalnim pregledom aktivnosti koje su predviđene Strategijom razvoja ustanovljeno je da od ukupnog broja aktivnosti (277) kojima se planira postići 4 zadana razvojna cilja, za oko 50% njih (138) se ne očekuje utjecaj na okoliš (slika 11.-1.).



Slika 11.-1. Odnos broja aktivnosti i mogućih utjecaja na okoliš

Radi se o aktivnostima koje se odnose na savjetovanja, umrežavanje, izradu raznih analiza i programa, edukacije i sl. Za ostale aktivnosti, koje su vezane za izgradnju poduzetničke, gospodarske, komunalne, prometne, elektroenergetske, ugostiteljske i turističke infrastrukture, ocijenjen je uglavnom umjeren negativan utjecaj na sastavnice okoliša, dok se na stanovništvo može očekivati pozitivan utjecaj provedbom navedenih aktivnosti. Aktivnosti predviđene prioritetom 3.4. odnose se na unaprjeđenje sustava zaštite i upravljanja prirodnom i kulturnom baštinom te se provedbom tih aktivnosti očekuje umjeren pozitivan utjecaj na gotovo sve sastavnice okoliša. Stvaran kumulativan utjecaj za Strategiju razvoja teško je činjenično odrediti budući da ovisi o tome u kojoj mjeri će se pojedine aktivnosti realizirati i na kojim lokacijama. Razvoj Grada usmjeren je prema povećanju konkurentnosti u gospodarstvu, posebno u turizmu i prema interesima i potrebama stanovništva, što se kumulativno može pozitivno odraziti na stanovništvo. Istovremeno, rizik postoji ukoliko će se npr. turizam razvijati stihijski i biti usmjeren na masovni turizam (što je prepoznato i kao prijetnja u Strategiji) što može dovesti do pojačanog pritiska na sve sastavnice okoliša, a u konačnici i na stanovništvo. Stoga se prilikom provedbe aktivnosti koje se odnose na razvoj luka za nautički turizam, razvoj nautičkog turizma na ušću rijeke Cetine, razvoj ugostiteljske turističke infrastrukture, razvoj biciklističkih ruta i sl. moraju uzeti u obzir prihvatni okolišni kapaciteti prostora i očuvanje područja ekološke mreže, a aktivnosti se trebaju planirati u suradnji s Javnom ustanovom za zaštićena područja.

Također, bitno je odrediti dinamiku i prioritete u realizaciji pojedinih aktivnosti kako bi se prvenstveno stvorili preduvjeti koji mogu podržati gospodarski razvoj predviđen

Strategijom, kao što su npr. izgradnja infrastrukture za odlaganje otpadom, gospodarenje otpadom usmjereno prema smanjenju količine otpada, adekvatni sustavi vodoopskrbe i odvodnje i dr. Ove aktivnosti također su predviđene Strategijom, a njihovom realizacijom mogu se lokalno očekivati umjereni negativni utjecaji posebno u vidu zauzimanja/ degradacije/ fragmentacije staništa, potencijalnog oštećenja površinskih geoloških i geomorfoloških oblika i dr. tijekom izgradnje, međutim u konačnici se uglavnom kumulativno očekuje pozitivan utjecaj. Infrastrukturne koridore potrebno je planirati na način da se maksimalno iskorištavaju postojeći koridori i da se objedinjavaju kako bi se spriječio kumulativan utjecaj u vidu fragmentacije staništa. Proširenje vodoopskrbne mreže i povećanje kapaciteta vodoopskrbnog sustava, zajedno s drugim aktivnostima koje su usmjerene na korištenje vodnih resursa (npr. turizam na Cetini, izgradnja malih hidroelektrana, ispuštanje otpadnih voda) mogu dovesti do kumulativnog utjecaja na vodene ekosustave i potencijalno narušiti stanje vodnih tijela i utjecati na očuvanje ciljnih vrsta područja ekološke mreže. Stoga je potrebno uskladiti te aktivnosti s aktivnostima koje su predviđene kroz prioritet 3.4., npr. kroz projekt održivog razvoja rijeke Cetine (aktivnost 3.4.2.5.).

U nastavku je dan sumarni prikaz potencijalnih utjecaja pojedinih aktivnosti na pojedine sastavnice okoliša, iz kojeg je vidljivo da se na stanovništvo kumulativno očekuje pozitivan utjecaj (uz gore navedene moguće rizike), a da provođenje aktivnosti može kumulativno imati podjednako i pozitivan (uglavnom vezano za aktivnosti uspostave učinkovitog sustava zaštite i upravljanja prirodnom i kulturnom baštinom) i negativan (uglavnom vezano za izgradnju) utjecaj. Iz svega navedenog može se zaključiti da, kako je gore navedeno, određivanjem prioriteta i dinamike te međusektorskim povezivanjem i usklađivanjem aktivnosti koje se odnose na izgradnju infrastrukture i zahvate u prostoru s aktivnostima koje se odnose na zaštitu okoliša (prvenstveno prioritet 3.4.), kao i pravovremenim promišljanjem o pitanjima zaštite okoliša kod provedbe aktivnosti, moguće je ostvariti održivi razvoj koji se predviđa provedbom Strategije.

Tablica 11.-1. Sumarni pregled utjecaja Strategije na pojedine sastavnice okoliša (kumulativan utjecaj)

CILJEVI/PRIORITET/AKTIVNOSTI	VOD A	ZRA K	TLO	BR	GR	KRAJ OBR AZ	KB	STA N./ ZDR AVLJ E	KLIM · PRO MJ.	MAT. IMO VINA
CILJ 1: KONKURENTNO I ODRŽIVO GOSPODARSTVO TEMELJENO NA ODRŽIVOM KORIŠTENJU PRIRODNIH I DRUŠTVENIH DOBARA TE RAZVOJU PODUZETNIČKOG POTENCIJALA										
Prioritet 1.1. Razvoj konkurentnog poduzetništva, obrtništva i industrije										
1.1.1. Uspostava mreže i jačanje kapaciteta poduzetničkih potpornih institucija (PPI) za razvoj poduzetništva										
1.1.2. Sustavan razvoj mreže poduzetničkih zona										
1.1.2.5. Razvoj novih poduzetničkih zona (izgradnja fizičke infrastrukture i opremanje) PROJEKTI: · Razvoj gospodarskih zona na području Grada Omiša	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1			
1.1.3. Umrežavanje gospodarskih subjekata na području Grada Omiša										
1.1.4. Stvaranje povoljnog gospodarskog okruženja i poticanje održivog razvoja industrije										
Prioritet 1.2. Razvoj prepoznatljive turističke destinacije kroz prostorno uravnotežen i održiv turizam										
1.2.1. Podrška razvoju selektivnih oblika turizma u svrhu jačanja izvansezonske turističke ponude										
1.2.2. Razvoj nove te obnova i unaprjeđenje postojeće turističke infrastrukture										
1.2.2.2. Podrška razvoju smještajne turističke infrastrukture PROJEKTI: · Izgradnja/uređenje objekata u turizmu sa svrhom povećanja smještajnih kapaciteta	-1			-1		-1				
1.2.2.5. Podrška razvoju luke za nautički turizam te podrška planskom razvoju nautičkog turizma na ušću rijeke Cetine	-1			-1		-1				
1.2.2.6. Podrška obnovi postojećih i razvoju nove javne turističke infrastrukture PROJEKTI: · Dohrana plaža na području Grada Omiša · Uređenje obalnog pojasa Dupci – Split (dionica Pisak – Omiš)			-1	-1	-1	-1				
1.2.2.10. Podrška razvoju ugostiteljske turističke infrastrukture			-1	-1	-1	-1				
1.2.3. Razvoj sustava upravljanja destinacijom										
Prioritet 1.3. Unaprjeđenje proizvodnje poljoprivrednih i ribarskih proizvoda s posebnim naglaskom na autohtonim i eko proizvodima										
1.3.1. Potpora poslovanju subjekata u poljoprivredi i ribarstvu										
1.3.2. Poticanje ekološke poljoprivredne proizvodnje										
1.3.3. Podrška potpornim organizacijama u poljoprivredi i ribarstvu										
CILJ 2: UNAPRJEĐENJE KVALITETE ŽIVOTA KROZ ULAGANJA U RAZVOJ DRUŠTVENE INFRASTRUKTURE I DRUŠTVENIH USLUGA										

CILJEVI/PRIORITET/AKTIVNOSTI	VOD A	ZRA K	TLO	BR	GR	KRAJ OBR AZ	KB	STA N./ ZDR AVLJ E	KLIM · PRO MJ.	MAT. IMO VINA
Prioritet 2.1. Razvoj odgojno-obrazovne infrastrukture i usluga										
2.1.1. Poboljšanje uvjeta i kvalitete usluga sustava odgoja i obrazovanja na svim razinama										
2.1.1.1. Osiguranje adekvatnog prostora za provođenje nastavnih i izvannastavnih aktivnosti PROJEKTI: · Proširenje Osnovne škole Josip Pupačić Omiš								1		
2.1.1.2. Izgradnja Centra predškolskog odgoja								1		
2.1.1.3. Izgradnja, opremanje i adaptacija dječjih vrtića PROJEKTI: · Razvoj Dječjeg vrtića Omiš								1		
2.1.1.4. Opremanje i unaprjeđenje odgojno-obrazovnih ustanova za dnevni boravak predškolske djece								1		
2.1.1.5. Koordinacija javnog prijevoza sa satnicama škola i izvannastavnim aktivnostima								1		
2.1.1.7. Jačanje kapaciteta obrazovnih institucija koje provode programe strukovnog obrazovanja PROJEKTI: · Izgradnja i opremanje nove SŠ „Jure Kaštelan“ Omiš								1		
2.1.1.9. Prilagodba odgojno-obrazovnih ustanova za pristup osobama s invaliditetom								1		
Prioritet 2.2. Povećanje zapošljivosti kroz razvoj ljudskih potencijala i usklađivanje potreba lokalnog tržišta rada i obrazovanja										
2.2.1. Poticanje usklađivanja potreba gospodarstva i sustava obrazovanja										
2.2.2. Jačanje zapošljivosti i podrška radu lokalnih dionika u razvoju zapošljivosti										
Prioritet 2.3. Unaprjeđen i teritorijalno uravnotežen razvoj socijalne infrastrukture i skrbi uz povećanje socijalne uključenosti										
2.3.1. Poboljšanje uvjeta i kvalitete usluga institucija socijalne skrbi										
2.3.1.3. Poboljšanje infrastrukture i opremanje pružatelja socijalnih usluga u svrhu pružanja kvalitetnijih socijalnih usluga u zajednici								1		
2.3.1.4. Opremanje i potpora radu mobilnih timova izvaninstitucionalne skrbi								1		
2.3.1.5. Razvoj infrastrukture za smještaj i dnevni boravak starijih osoba PROJEKTI: · Izgradnja doma za starije i nemoćne na području Grada Omiša								1		
2.3.1.6. Sustavno obrazovanje i osposobljavanje stručnjaka u institucijama socijalne skrbi								1		
2.3.2. Podrška pružanju socijalnih usluga u lokalnim zajednicama s ciljem razvoja izvaninstitucionalne socijalne skrbi										
2.3.2.1. Razvoj usluga deinstitutionalnog smještaja za osobe s posebnim potrebama								1		
2.3.2.2. Pružanje usluga osobne asistencije, razvoj klubova i mobilnih timova za osobe s posebnim potrebama i invaliditetom								1		

CILJEVI/PRIORITET/AKTIVNOSTI	VOD A	ZRA K	TLO	BR	GR	KRAJ OBR AZ	KB	STA N./ ZDR AVLJ E	KLIM · PRO MJ.	MAT. IMO VINA
2.3.2.3. Razvoj izvaninstitucionalnih oblika skrbi za osobe starije dobi								1		
2.3.2.4. Razvoj dnevnih rehabilitacijskih programa za deinstitucionalizirane korisnike								1		
2.3.2.5. Unaprjeđenje i razvoj programa za djecu i mlade s poremećajima u ponašanju								1		
2.3.2.6. Unaprjeđenje podrške za djecu i mlade bez roditeljske skrbi te udomljavanje								1		
2.3.2.7. Razvoj usluga savjetovanja i pomaganja obiteljima, pojedinačno i grupno savjetovanje s roditeljima i skrbnicima								1		
2.3.2.8. Unaprjeđenje i razvoj savjetodavnih usluga i pomaganja mladima nakon napuštanja institucionalne skrbi								1		
2.3.2.9. Unaprjeđenje stručnih kapaciteta ustanova za pružanje izvaninstitucionalnih oblika usluga socijalne skrbi								1		
2.3.3. Aktivno uključivanje socijalno ugroženih skupina i mladih u život zajednice										
2.3.3.1. Poboljšanje dostupnosti usluga za osobe s invaliditetom								1		
2.3.3.2. Poticanje socijalne uključenosti i zapošljivosti Hrvatskih branitelja i civilnih žrtava Domovinskog rata								1		
2.3.3.3. Subvencioniranje prijevoza socijalno ugroženih skupina stanovništva								1		
2.3.3.4. Razvoj socijalnih usluga za mlade								1		
2.3.3.5. Podrška programima socijalnog uključivanja socijalno ugroženih skupina stanovništva								1		
2.3.3.6. Poticanje suradnje svih dionika u razvoj programa socijalnog uključivanja								1		
Prioritet 2.4. Unaprjeđen i teritorijalno uravnotežen razvoj zdravstvene infrastrukture i skrbi										
2.4.1. Poboljšanje pristupa hitnoj i primarnoj zdravstvenoj zaštiti te kvalitete zdravstvenih usluga										
2.4.1.1. Podrška obnovi i opremanju zdravstvene infrastrukture PROJEKTI: · Rekonstrukcija i proširenje objekta Doma zdravlja u naselju Omiš								1		
2.4.1.2. Podrška proširenju zdravstvenih usluga								1		
2.4.1.3. Poboljšanje sustava hitne pomoći te osiguravanje i podrška dodatnim timovima hitne pomoći								1		
2.4.1.4. Uspostava (sezonskog) medicinskog centra								1		
2.4.1.5. Podrška jačanju kapaciteta privatnog sektora u zdravstvu								1		
2.4.1.6. Podrška usavršavanju zdravstvenog osoblja								1		
2.4.1.7. Analiza potrebe osnivanja jedinstvenog sanitarnog centra								1		

CILJEVI/PRIORITET/AKTIVNOSTI	VOD A	ZRA K	TLO	BR	GR	KRAJ OBR AZ	KB	STA N./ ZDR AVLJ E	KLIM · PRO MJ.	MAT. IMO VINA
2.4.1.8. Podrška udrugama u sektoru zdravstva i njihovo umrežavanje								1		
Prioritet 2.5. Unaprjeđenje uređenja i kvalitete stambenih i javnih zgrada										
2.5.1. Planiranje i gradnja stanova iz programa društveno poticane stanogradnje-POS										
2.5.1.3. Obnova i gradnja socijalnih stanova	-1		-1	-1	-1	-1	-1			
2.5.2. Poticanje obnove i infrastrukturnog opremanja stambenih i javnih zgrada										
2.5.2.1. Subvencioniranje osnovnog infrastrukturnog opremanja kuća i stanova siromašnih obitelji								1		
2.5.2.2. Uređenje objekata u javnom vlasništvu radi povećanja funkcionalnosti								1		
Prioritet 2.6. Unaprjeđenje kulturne infrastrukture i sadržaja										
2.6.1. Unaprjeđenje kulturnih sadržaja i programa te poticanje uključenosti u kulturne aktivnosti										
2.6.1.3. Podrška organizaciji kulturnih događanja i programa tijekom cijele godine								1		
2.6.1.4. Podrška jačanju promocije, vidljivosti i posjećenosti događanja i manifestacija kroz prilagodbu programa								1		
2.6.1.5. Primjena IKT tehnologija za unaprjeđenje usluga i promociju kulture								1		
2.6.1.6. Digitalizacija knjižne i arhivske građe								1		
2.6.2. Unaprjeđenje infrastrukture u kulturi										
2.6.2.1. Modernizacija postojećih i osiguravanje novih adekvatnih prostora za kulturne djelatnosti (multifunkcionalan kulturni centar i dr.)								1		
2.6.2.2. Osiguranje prostora za izvedbene umjetnosti								1		
2.6.2.3. Izgradnja atraktivne pozornice na otvorenom								1		
2.6.2.4. Razvoj tematskih interpretacijskih centara PROJEKTI: · Interpretacijski centar Dalmatinske klape · Izgradnja omišskog gusarskog broda Sagitta-omiške strijele i Muzeja omiških gusara								1		
2.6.2.5. Prilagodba kulturnih ustanova za pristup osobama s invaliditetom								1		
2.6.2.6. Osiguranje prostora za djelovanje udruga i KUD-ova								1		
2.6.2.7. Obnova i rekonstrukcija znamenitosti kulturne/tradicijske baštine PROJEKTI: · Obnova tvrđava na području Grada Omiša							1	1		
2.6.2.8. Izgradnja, obnova i opremanje kulturnih centara (domova kulture)								1		

CILJEVI/PRIORITET/AKTIVNOSTI	VOD A	ZRA K	TLO	BR	GR	KRAJ OBR AZ	KB	STA N./ ZDR AVLJ E	KLIM · PRO MJ.	MAT. IMO VINA
2.6.3. Unaprjeđenje sustava upravljanja kulturnim programima i aktivnostima										
2.6.4. Razvoj kreativnih kulturnih industrija										
Prioritet 2.7. Unaprjeđenje sportsko-rekreacijske infrastrukture i sadržaja										
2.7.1. Unaprjeđenje sportsko-rekreacijske infrastrukture										
2.7.1.1. Obnova, izgradnja i opremanje sportsko-rekreacijske infrastrukture PROJEKTI: · Rekonstrukcija i dogradnja gradskog stadiona Anđelko Marušić - Ferata · Sportsko-rekreacijski i volonterski centar Kuglana · Rekonstrukcija sportsko-rekreacijskog centra Punta · Izgradnja/rekonstrukcija sportskih objekata na području Grada Omiša	-1		-1	-1	-1	-1	-1	1		
2.7.1.2. Izgradnja i rekonstrukcija javnih dječjih igrališta PROJEKTI: · Uređenje dječjih igrališta na području Grada Omiša	-1		-1	-1	-1	-1	-1	1		
2.7.1.3. Izgradnja trim staza	-1		-1	-1	-1	-1	-1	1		
2.7.2. Poticanje uključenosti u sportsko-rekreativne aktivnosti										
Prioritet 2.8. Razvoj ostale društvene infrastrukture i sadržaja										
2.8.1. Razvoj ostale društvene infrastrukture i sadržaja za lokalne zajednice										
2.8.1.1. Rekonstrukcija, renovacija i modernizacija starih i napuštenih društvenih objekata s ciljem revitalizacije društvenih sadržaja PROJEKTI: · Izgradnja-uređenje objekata za društvene namjene	-1		-1	-1	-1	-1	-1	1		
2.8.1.2. Razvoj ostale društvene infrastrukture potrebne lokalnim zajednicama PROJEKTI: · Izgradnja groblja i mrtvačnica na području Grada Omiša · Izgradnja novog objekta za potrebe javne uprave	-1		-1	-1	-1	-1	-1	1		
2.8.1.3. Razvoj ostalih društvenih sadržaja	-1		-1	-1	-1	-1	-1	1		
CILJ 3: ODRŽIVO GOSPODARENJE PRIRODNIM RESURSIMA UZ POBOLJŠANI STANDARD ŽIVOTA I KVALITETU OKOLIŠA										
Prioritet 3.1. Unaprjeđenje komunalnih i komunikacijskih infrastrukturnih sustava										
3.1.1. Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom i sanacija zagađenih lokacija										
3.1.1.1. Razvoj infrastrukture za odlaganje otpada i recikliranje PROJEKTI: · Reciklažno dvorište na području Grada Omiša · Izgradnja građevinskog reciklažnog dvorišta i kompostane	0	0	0	0	0	0		0		

CILJEVI/PRIORITET/AKTIVNOSTI	VOD A	ZRA K	TLO	BR	GR	KRAJ OBR AZ	KB	STA N./ ZDR AVLJ E	KLIM · PRO MJ.	MAT. IMO VINA
3.1.1.2. Nabava posebne opreme za gospodarenje otpadom	1	1	1	1	1	1		1		
3.1.1.3. Sanacija ekološki kritičnih točaka te divljih i starih odlagališta otpada	1	1	1	1	1	1		1		
3.1.1.4. Unaprjeđenje sustava odvojenog sakupljanja, recikliranja i ponovne upotrebe otpada	1	1	1	1	1	1		1		
3.1.1.5. Podizanje svijesti stanovništva o održavanju komunalnog reda i važnosti odvojenog sakupljanja otpada	1	1	1	1	1	1		1		
3.1.1.6. Uspostava sustava održavanja komunalnog reda Grada Omiša	1	1	1	1	1	1		1		
3.1.2. Razvoj i unaprjeđenje učinkovitog sustava vodoopskrbe i odvodnje										
3.1.2.1. Obnova i proširenje vodoopskrbne infrastrukture (posebice u područjima u kojima ona nedostaje) PROJEKTI: · Vodoopskrba i odvodnja na području Grada Omiša · Izrada projektne dokumentacije i izgradnja sekundarne mreže vodoopskrbnog sustava Gornja Poljica · Odvodnja i vodoopskrba naselja uz rijeku Cetinu · Odvodnja i vodoopskrba naselja istočnog priobalja	0		0	0	-1			0		
3.1.2.2. Povećanje kapaciteta vodoopskrbnog sustava	0		0	0	-1			0		
3.1.2.3. Planiranje i realizacija kontinuirane zaštite vodocrpilišta	1							1		
3.1.2.4. Aktivnosti podizanja svijesti lokalnog stanovništva i posjetitelja o obzirnom i štedljivom korištenju vode	1							1		
3.1.2.5. Rekonstrukcija postojećih i izgradnja novih dijelova mreže za prikupljanje i odvodnju otpadnih voda i oborinske odvodnje PROJEKTI: · Izgradnja sustava odvodnje otpadnih voda Omiš-Borak	0		0	0	-1			0		
3.1.2.6. Realizacija planiranog sustava odvodnje pročišćavanja i ispuštanja otpadnih voda	0		0	0	-1			0		
3.1.2.7. Širenje mreže za prikupljanje i odvodnju otpadnih voda prema zaobalju	0		0	0	-1			0		
3.1.2.8. Poticanje korištenja modernih tehnologija u sustavu zbrinjavanja otpadnih voda	1							1		
3.1.2.9. Osiguranje izgradnje, održavanja i pražnjenja nepropusnih septičkih jama	1							1		
3.1.2.10. Jačanje ljudskih kapaciteta i opremanje odgovornih institucija za rad i održavanje sustava odvodnje	1							1		
3.1.3. Razvoj i unaprjeđenje telekomunikacijske infrastrukture te povećanje pokrivenosti internetom										
3.1.3.1. Izgradnja i razvoj mreža sljedeće generacije (NGN) u područjima u kojima nije dostupna infrastruktura za širokopojasni pristup internetu brzinama od 30 Mbit/s i većim	-1		-1	-1	-1	-1	-1	1		

CILJEVI/PRIORITET/AKTIVNOSTI	VOD A	ZRA K	TLO	BR	GR	KRAJ OBR AZ	KB	STA N./ ZDR AVLJ E	KLIM · PRO MJ.	MAT. IMO VINA
3.1.3.2. Razvoj infrastrukture za širokopolasni pristup internetu s brzinama 30 Mbit/s i većim u cilju povećanja broja kućanstava korisnika infrastrukture za širokopolasni pristup internetu i povećanja atraktivnosti poduzetničkih zona	-1		-1	-1	-1	-1	-1	1		
3.1.3.3. Razvoj HotSpotova PROJEKTI: · Postavljanje bežičnog interneta na obalnom pojasu Dupci-Split (dionica Pisak-Omiš)	-1		-1	-1	-1	-1	-1	1		
3.1.4. Razvoj, obnova i unaprjeđenje učinkovitog i održivog sustava opskrbe energije										
3.1.4.1. Planiranje, razvoj i realizacija strateškog projekta razvoja plinoopskrbne infrastrukture na području Grada Omiša i Splitsko-dalmatinske županije	-1		-1	-1	-1	-1	-1	1		
3.1.4.2. Podrška daljnjem razvoju elektroenergetske mreže na području Grada Omiša	-1		-1	-1	-1	-1	-1	1		
3.1.4.3. Rekonstrukcija i gradnja proizvodnih sustava transformatorskih stanica i dalekovoda u cilju pouzdanijeg napajanja i podizanja prijenosne moći	-1		-1	-1	-1	-1	-1	1		
3.1.4.4. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije, kroz analizu potencijala i izradu potrebne dokumentacije za projekte korištenja obnovljivih izvora energije PROJEKTI: · Ulaganje u obnovljive izvore energije	-1		-1	-1	-1	-1	-1	1	1	
3.1.4.5. Podrška povećanja energetske učinkovitosti javnih i privatnih građevina PROJEKTI: · Povećanje energetske učinkovitosti na području Grada Omiša								1	1	
3.1.4.6. Mjere poticanja energetske učinkovitosti u javnoj rasvjeti PROJEKTI: · Energetska učinkovitost u javnoj rasvjeti								1	1	
3.1.4.7. Adaptacija i modernizacija javne rasvjete								1		
3.1.4.8. Provedba promotivnih programa i programa edukacije građana i MSP-ova o važnosti i mogućnostima povećanja energetske učinkovitosti i korištenja OIE								1		
3.1.4.9. Mjere poticanje povećanja energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih energenata u MSP-u								1	1	
Prioritet 3.2. Unaprjeđenje efikasnosti prometa na području Grada Omiša u kontekstu prometnih tokova šireg područja, prometne povezanosti i održive urbane mobilnosti										
3.2.1. Unaprjeđenje cestovne prometne mreže i sustava za upravljanje i sigurnosti u prometu										
3.2.1.1. Podrška izgradnji strateškog projekta obilaznice Grada Omiša (dio dionice splitske obilaznice) PROJEKTI:· Izgradnja obilaznice u razini	-1		-1	-1	-1	-1	-1	1		
3.2.1.2. Podrška u rekonstrukciji državne ceste D8 i županijskih cesta, te čvorišta i dionica-poveznica na autocestu	-1		-1	-1	-1	-1	-1	1		
3.2.1.3. Izgradnja novih i rekonstrukcija postojećih dionica nerazvrstanih prometnica i obnova postojećih PROJEKTI: · Izgradnja/rekonstrukcija nerazvrstanih cesta	-1		-1	-1	-1	-1	-1	1		
3.2.1.4. Izgradnja nedostajućih uličnih i cestovnih spojeva i rekonstrukcija raskrižja								1		

CILJEVI/PRIORITET/AKTIVNOSTI	VOD A	ZRA K	TLO	BR	GR	KRAJ OBR AZ	KB	STA N./ ZDR AVLJ E	KLIM · PRO MJ.	MAT. IMO VINA
3.2.1.5. Gradnja pješačkih staza uz prometnice, pješačkih nadhodnika i pothodnika (posebice na državnoj cesti D8), biciklističko-pješačkih mostova								1		
3.2.1.6. Poboljšanje infrastrukture pješačkih zona i javno prometnih površina (izgradnja šetnica i sl.) PROJEKTI: · Uređenje javno prometnih površina na području Grada Omiša · Uređenje Ulice fra Stjepana Vrlića u Omišu (izlaz Mlija) · Uređenje Ulice Fošal · Riva "Obala Sagitta" - tematska šetnica desne obale Cetine od mosta prema ušću								1		
3.2.1.7. Poboljšanje prometne signalizacije na nerazvrstanim i lokalnim cestama								1		
3.2.1.8. Mjere povećanja zaštite okoliša od štetnog djelovanja prometa (bukobrani, bankine...)								1		
3.2.1.9. Implementacija inteligentnog prometnog sustava (ITS) nadzora i upravljanja prometom								1		
3.2.1.10. Poboljšanje regionalne mobilnosti kroz nadogradnju infrastrukture i sanaciju crnih/kritičnih točaka u prometnoj mreži								1		
3.2.2. Unaprjeđenje sustava javnog gradskog i prigradskog prijevoza i jačanje multimodalne funkcije										
3.2.2.3. Podrška pružanju usluga prijevoza na manje isplativim linijama								1		
3.2.2.4. Potpora nabavi eko-friendly autobusa i unaprjeđenju infrastrukture javnih prijevoznika								1		
3.2.2.5. Uspostava sustava dužobalnog javnog gradskog prijevoza putem nabave manjih putničkih brodova koji zadovoljavaju standarde niske emisije ugljika								1		
3.2.2.6. Podrška modernizaciji korištenja sustava javnog prijevoza putem uvođenja jedinstvene prijevozne karte, sustava obavješćavanja putnika, beskontaktnog plaćanja, pametne karte i sl.								1		
3.2.2.7. Jačanje multimodalne funkcije grada Omiša boljim sustavom povezivanja cestovnog prometa i javnog gradskog i prigradskog prijevoza, biciklističkog prometa, pomorskog prometa i gradske luke, pristaništa na rijeci Cetini								1		
3.2.2.8. Razvoj sustava infrastrukture park and ride te bike and ride								1		
3.2.2.10. Razvoj alternativnih prometnih sustava PROJEKTI: · Izgradnja heliodroma								1		
3.2.3. Unaprjeđenje pomorske infrastrukture i usluga										
3.2.3.1. Podrška rekonstrukciji i infrastrukturnom proširenju gradske luke Omiš PROJEKTI: · Rekonstrukcija i dogradnja gradske luke Omiš	-1		-1	-1	-1	-1	-1	1		
3.2.3.2. Modernizacija morskih luka za javni promet lokalnog značaja	-1		-1	-1	-1	-1	-1	1		
3.2.3.3. Podrška izgradnji nove i uređenju postojeće infrastrukture luka posebne namjene PROJEKTI: · Izgradnja eko-marine Ribnjak	-1		-1	-1	-1	-1	-1	1		

CILJEVI/PRIORITET/AKTIVNOSTI	VOD A	ZRA K	TLO	BR	GR	KRAJ OBR AZ	KB	STA N./ ZDR AVLJ E	KLIM - PRO MJ.	MAT. IMO VINA
3.2.3.4. Analiza potreba i izrada plana obnavljanja i izgradnje komunalnih lučica	-1		-1	-1	-1	-1	-1	1		
3.2.3.5. Gradnja vezova za turističke brodove	-1		-1	-1	-1	-1	-1	1		
3.2.3.6. Izgradnja novih vezova za brodice	-1		-1	-1	-1	-1	-1	1		
3.2.3.7. Uspostava javnog dužobalnog linijskog prijevoza u funkciji javnog gradskog i međugradskog prijevoza Urbane aglomeracije Split								1		
3.2.3.8. Uspostava brodskih linija prema otoku Braču								1		
3.2.4. Razvoj pješačkog i biciklističkog prometa										
3.2.4.1. Obnova postojećih i izgradnja novih sustava biciklističkih staza PROJEKTI: · Biciklistička i trim staza Omiš-Radmanove mlinice	-1		-1	-1		-1	-1	1		
3.2.4.2. Izgradnja i unaprjeđenje biciklističke i pješačke infrastrukture PROJEKTI: · Pješački most Punta - Priko	-1		-1	-1		-1	-1	1		
3.2.4.3. Uvođenje sustava javnih bicikala								1		
3.2.4.4. Provedba kampanja za popularizaciju biciklizma i edukacija biciklista								1		
3.2.4.5. Planiranje, nadogradnja postojećih i izgradnja novih sustava pješačkih staza								1		
Prioritet 3.3. Integrirano upravljanje postojećim i razvoj novih javnih površina										
3.3.1. Prenamjena brownfield područja										
3.3.1.2. Aktivnosti pripreme i realizacije projekata obnove: preuređenje prostora bivše tvornice cementa "Renko Šperac" u područje ugostiteljsko-turističke namjene; preuređenje prostora bivšeg vojnog objekta u naselju Slime-Dovanj u interpretacijski centar adrenalinskog turizma; preuređenje objekta "Dom omladine" u coworking kulturni centar; prenamjena bivšeg vojnog kompleksa Ostrvica u poduzetnički centar za potporu poljoprivrednicima; prostor srušene tvornice cementa Palaveršić						1		1		
3.3.2. Unaprjeđenje i gospodarenje javnim površinama										
3.3.2.1. Unaprjeđenje postojećih i gradnja novih javnih gradskih površina PROJEKTI: · Uređenje Starog omiškog groblja u gradski park						1		1		
Prioritet 3.4. Uspostava učinkovitog sustava očuvanja, zaštite i upravljanja prirodnom i kulturnom baštinom te unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja										
3.4.1. Unaprjeđenje sustava upravljanja zaštićenim krajobrazom kanjona Cetine										
3.4.2. Održivo korištenje prirodne i kulturne baštine u svrhu očuvanja i turističke valorizacije										
3.4.2.1. Poticanje aktivnosti u svrhu očuvanja i održavanja visokog stupnja krajobrazne, biološke i georaznolikosti	1	1	1	1	1	1		1		

CILJEVI/PRIORITET/AKTIVNOSTI	VOD A	ZRA K	TLO	BR	GR	KRAJ OBR AZ	KB	STA N./ ZDR AVLJ E	KLIM PRO MJ.	MAT. IMO VINA
3.4.2.4. Provedba strateških projekata obnove, rekonstrukcije i interpretacije prirodne i kulturne baštine (interpretacijski centri, integrirani program revitalizacije fortifikacijskog sustava Omiša i dr.) te izgradnja prateće infrastrukture PROJEKTI: · Uređenje obala na ušću rijeke Cetine	1	1	1	1	1	1	1	1		
3.4.2.11. Podrška zaštiti elemenata kulturne baštine PROJEKTI: · Zaštita kulturne baštine na području Grada Omiša	1	1	1	1	1	1	1	1		
3.4.2.12. Podrška zaštiti elemenata prirodne baštine	1	1	1	1	1	1		1		
3.4.2.13. Uključivanje civilnog sektora u aktivnosti zaštite i očuvanja prirodne i kulturne baštine	1	1	1	1	1	1	1	1		
3.4.3. Organizacija i unaprjeđenje sustava praćenja kakvoće okoliša i podizanje svijesti o važnosti očuvanja okoliša										
3.4.3.4. Izgradnja, obnova i nadogradnja postrojenja za prikupljanje otpada u moru (kolektori), pročišćavanje otpadnih voda i septičkih jama te postrojenja za obnovu mulja	1	1	1	O	1	1		1		
3.4.3.5. Nabavka i instalacija uređaja za prihvat i obradu sakupljenog otpada s mora	1	1	1	O	1	1		1		
3.4.3.6. Regeneracija šuma i šumskog zemljišta pošumljavanjem autohtonim vrstama i mjerama obnove uništenih i oštećenih šumskih sastojina	1	1	1	O	1	1		1		
3.4.3.7. Provedba promotivnih aktivnosti za podizanje svijesti o problemima okoliša i mjerama za očuvanje okoliša	1	1	1	O	1	1		1		
3.4.3.8. Uključivanje civilnog sektora u aktivnosti zaštite i očuvanja okoliša	1	1	1	O	1	1		1		
3.4.4. Unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja										
3.4.4.3. Razvoj organizacijskih sustava i kapaciteta za upozoravanje i zaštitu od svih vrsta katastrofa								1		
3.4.4.4. Nabava opreme i napredne tehnologije za prevenciju i sanaciju rizika i onečišćenja								1		
3.4.4.5. Unaprjeđenje i izgradnja vatrogasnih putova, prosjeke i osmatračnica u svrhu smanjenja opasnosti od požara PROJEKTI: · Uređenje protupožarnih putova na području Grada Omiša i susjednih jedinica lokalne samouprave				-1				1		1
3.4.4.6. Ulaganje u infrastrukturu i opremanje vatrogasnih domova u svrhu učinkovite zaštite od požara PROJEKTI: · Izgradnja/uređenje vatrogasnih domova na području Grada Omiša								1		1
3.4.4.7. Informiranje i edukacija građana za postupanje u slučaju rizika								1		1
3.4.4.8. Nabava opreme i izgradnja infrastrukture za smanjenje štete od katastrofa								1		1
3.4.4.9. Sanacija kritičnih točaka povećane opasnosti za lokalno stanovništvo (sanacija opasnih stijena i dr.) PROJEKTI:								1		1

CILJEVI/PRIORITET/AKTIVNOSTI	VOD A	ZRA K	TLO	BR	GR	KRAJ OBR AZ	KB	STA N./ ZDR AVLJ E	KLIM · PRO MJ.	MAT. IMO VINA
<ul style="list-style-type: none"> · Sanacija stijena na području Grada Omiša · Sanacija klizišta Mlija 										
3.4.4.10. Poboľšanja u funkcioniranju pojedinih područja javnih usluga (vatrogasne službe, i dr.) kroz razne oblike obuke (seminari, radionice, vježbe i sl.) i obrazovne module koji se temelje na korištenju najnovijih tehnologija i opreme								1		1
CILJ 4: DOBRO UPRAVLJANJE										
Prioritet 4.1. Povećanje učinkovitosti javne uprave										
4.1.1. Unaprjeđenje poslovnih procesa javne uprave										
4.1.2. Osnaženje kapaciteta i suradnje među svim akterima razvoja										

12. SAŽETAK

12.1. Uvod

Prema *Zakonu o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15)* strateška procjena utjecaja na okoliš (u daljnjem tekstu: SPUO) je postupak kojim se procjenjuju vjerojatno značajni utjecaji na okoliš koji mogu nastati provedbom strategije, plana ili programa. SPUO stvara osnovu za promicanje održivog razvitka kroz objedinjavanje uvjeta za zaštitu okoliša u strategije, planove i programe pojedinog područja. Time se omogućava da se mjerodavne odluke o prihvaćanju strategija, plana i programa donose uz poznavanje mogućih značajnih utjecaja koje bi strategija, plan i program svojom provedbom mogle imati na okoliš, a nositeljima zahvata pružaju se okviri djelovanja i daje se mogućnost uključivanja bitnih elemenata zaštite okoliša u donošenju odluka.

Postupak SPUO provodi se za Strategiju razvoja Grada Omiša do 2020. (u daljnjem tekstu: Strategija), koju je izradila tvrtka Urbanex d.o.o. iz Zagreba.

U postupku SPUO izrađuje se strateška studija. Strateška studija je stručna podloga koja se prilaže uz strategiju, plan i program, a strateška procjena provodi se na temelju rezultata utvrđenih strateškom studijom.

Strateškom studijom određuju se, opisuju i procjenjuju očekivani značajni učinci na okoliš koje može uzrokovati provedba strategije, plana ili programa i razumne alternative vezane za zaštitu okoliša koje uzimaju u obzir ciljeve i obuhvat te strategije, plana ili programa. Namjera cijelog postupka je osigurati da posljedice po okoliš i zdravlje ljudi budu ocijenjene za vrijeme pripreme strategije, plana ili programa, prije utvrđivanja konačnog prijedloga i upućivanja u postupak njezina donošenja. Postupak SPUO pruža dionicima priliku sudjelovanja u postupku te se osigurava informiranje i sudjelovanje javnosti za vrijeme postupka donošenja odluka. Nositeljima zahvata pružaju se okviri djelovanja i daje se mogućnost uključivanja bitnih elemenata zaštite okoliša u donošenje odluka.

Stratešku studiju izradila je tvrtka VITA PROJEKT d.o.o., Ilica 191, Zagreb, koja je ovlaštena za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša sukladno Rješenju Ministarstva zaštite okoliša i prirode (Klasa: UP/I 351-02/15-08/20, Urbroj: 517-06-2-1-2-15-2 od 13. ožujka 2015. godine; Klasa: UP/I 351-02/15-08/20, Urbroj: 517-06-2-1-1-16-5 od 9. lipnja 2016. godine, Klasa: UP/I 351-02/15-08/20, Urbroj: 517-06-2-1-1-17-8 od 10. ožujka 2017. godine), pod točkom 1. Izrada studija o značajnom utjecaju strategije, plana ili programa na okoliš uključujući i dokumentaciju potrebnu za ocjenu o potrebi strateške procjene te dokumentaciju za određivanje sadržaja strateške studije.

12.2. Strategija razvoja Grada Omiša do 2020.

Strategija razvoja Grada Omiša sastoji se od analize postojećeg stanja i trendova koja služi prepoznavanju razvojnih potreba i potencijala na kojima se temelji strategija razvoja Grada za razdoblje do 2020. godine. Prepoznavanje razvojnih potreba i potencijala provedeno je putem SWOT analize, a čiji rezultati služe za definiranje razvojnih ciljeva, prioriteta i mjera danih u strateškom okviru. Analizirani su postojeće stanje i trendovi iz domene društva, gospodarstva, urbanog okruženja i lokalnog upravljanja razvojem kako bi se stvorio detaljan prikaz Grada Omiša te postavili temelji za razumijevanje stanja i potrebe razvoja.

Strategija je sadržajno podijeljena u sljedeće cjeline:

- Strategija razvoja Grada Omiša do 2020.
- Prilog 1. Cjelovita analiza stanja
- Prilog 2. Akcijski plan Strategije razvoja Grada Omiša do 2020.

Vizija razvoja Grada Omiša:

Integralni razvoj koji podrazumijeva konkurentno i održivo gospodarstvo uz održivo korištenje prirodnih i društvenih resursa, razvoj poduzetničkog potencijala te porast kvalitete života sveobuhvatna je paradigma na kojoj će se temeljiti sveukupni razvoj Grada Omiša do 2020. godine.

Na temelju provedenih analiza određeni su razvojni ciljevi, prioriteti, mjere i aktivnosti Grada Omiša. U tablici 12.1.-1. navedeni su ciljevi Strategije.

Tablica 12.1.-1. Ciljevi Strategije razvoja Grada Omiša do 2020.

Cilj 1.	Konkurentno i održivo gospodarstvo temeljno na održivom korištenju prirodnih i društvenih dobara te razvoju poduzetničkog potencijala
Cilj 2.	Unaprjeđenje kvalitete života kroz ulaganja u razvoj društvene infrastrukture i društvenih usluga
Cilj 3.	Održivo gospodarenje prostornim resursima uz poboljšani standard života i kvalitetu okoliša
Cilj 4.	Dobro upravljanje

12.3. Postojeći okolišni problemi koji su važni za Strategiju

U ovom poglavlju navedeni su glavni okolišni problemi za područje Grada Omiša, posebno za svaku sastavnicu okoliša odnosno okolišnu temu.

Voda:

- Od 9 površinskih vodnih tijela prisutnih na području Grada, samo jedno postiže ciljeve zaštite okoliša. Hidromorfološko stanje rijeke Cetine, najvećeg vodotoka na području Grada, loše je ili vrlo loše, što je glavni razlog nepostizanju ciljeva zaštite okoliša.
- Povećanje količine ispusta i broja izvora emisije onečišćenja u vodu na razini obveznika.
- Nesustavno prikupljanje otpadnih voda na području Značajnog krajobraza Kanjon Cetine što naročito dolazi do izražaja tijekom turističke sezone.
- 89,9% izvora emisija u okoliš nalazi se na području naselja Omiš.

- Blaga zatvorenost zaljeva u kopno što uvjetuje slabije samostalno pročišćavanje zaljeva strujanjem vode.
- Porast potrošnje vode tijekom ljetnih mjeseci, posebice u naseljima Omiške rivijere, i postojanje rizika dosezanja kapaciteta u bližoj budućnosti.
- Infrastrukturalna mreža za odvodnju postoji samo na užem gradskom području.
- Na području Grada Omiša postoje blagi rizici od poplava koji su vezani uz tok rijeke Cetine, posebice u donjem dijelu u kojem može doći do plavljenja naselja i prometnica.
- Nepostojanje plana intervencija kod onečišćenja voda i mora.
- Ilegalna odlagališta otpada.

Zrak:

- 89,9% izvora emisija u okoliš nalazi se na području naselja Omiš.
- Stalan porast količine ispusta štetnih tvari (CO₂ 99,0%) u zrak, ali bez incidentnih ispusta u zrak ili prekoračenja normi.
- Državna cesta D8 prolazi samim središtem naselja Omiš te je preopterećena i zagušena u ljetnim mjesecima, što negativno utječe na lokalnu kvalitetu zraka.

Tlo:

- 89,9% izvora emisija u okoliš nalazi se na području naselja Omiš.
- Glavni negativni učinci uzrokovani su divljim odlagalištima otpada, sve veće potrebe za građevinskim zemljištem i ispuštanjem otpadnih tvari.

Bioraznolikost:

- Nesustavno prikupljanje otpada i otpadnih voda na području Značajnog krajobraza Kanjon Cetine što naročito dolazi do izražaja tijekom turističke sezone.
- U visokim šumama postoje velike količine melioracijske vrste alepskog bora koji je iznimno zapaljiva vrsta te znatno iscrpljuje vodu i hranjive tvari iz tla.
- Nepostojanje plana intervencija u zaštiti okoliša, te programa održivog razvoja i izvješća o stanju okoliša.

Georaznolikost:

- Nedostatak inventarizacije i valorizacije georaznolikosti prostora Grada te posljedični okolišni problemi: devastacija na zaštićenom području (primjerice Ruskamen), velik antropogeni pritisak na obalu i kanjon rijeke Cetine kao vrijedne elemente georaznolikosti, gubitak elemenata, oblika i procesa.

Krajobraz:

- Mali broj javnih zelenih površina na području Grada Omiša.
- Nepostojanje podataka/registra o javnim zelenim površinama na razinama nižima od razine grada čime se onemogućava praćenje trendova i njihova stanja.
- Na području Grada Omiša nalazi se pet *brownfield* područja koji čine napuštene, prazne i/ili nedovoljno iskorištene industrijske ili komercijalne građevine koje su nastale pod utjecajem gospodarskih, socioekonomskih i kulturoloških promjena tijekom historijsko-geografskog razvoja Grada.

Kulturna baština:

- Visoka centralizacija kulturnih ustanova u naselju Omiš.
- Nedostatak javnih ustanova u kulturi (izuzev naselja Omiš), zbog čega se djelovanje lokalnih udruga u naseljima oslanja na postojeću infrastrukturu drugih ustanova, poput obrazovnih ili upravnih.
- Nedostatak sredstava potrebnih za poboljšanje i prezentaciju rada javnih ustanova u kulturi kao i udruga u kulturi te obnovu objekata kulturne baštine.

Klimatske promjene:

- Posljedice klimatskih promjena Grada Omiša identične su kao i u ostatku Hrvatske (povećanje prosječne temperature, smanjenje količine padalina, toplinski valovi, povećanje vrućih dana i trajanja suša), no ističe se rizik od potapanja obalnih dijelova naselja ukoliko dođe do porasta razine mora.
- Područje zaobalja Grada Omiša često je izloženo dugotrajnim ljetnim sušama koje karakteriziraju sredozemni tip klime. Periodično pojavljuju i dani bez padalina, a najviše tijekom srpnja i kolovoza što povećava rizik od stvaranja požara.

Otpad:

- Veliki broj ilegalnih odlagališta otpada (14, najviše u blizini rijeke Cetine i obale mora).
- Nesustavno prikupljanje otpada na području Značajnog krajobraza Kanjon Cetine što naročito dolazi do izražaja tijekom turističke sezone.
- Nepostojanje lokalnih planova sanacije ilegalnih odlagališta.
- Nedostatak reciklažnih dvorišta i službenog odlagališta otpada.
- Velik utjecaj na gospodarenje otpadom ima turizam. U vrijeme turističke sezone količine otpada se značajno povećavaju.
- Informiranost građana o odvajanju otpada vrlo je slaba na što ukazuje još uvijek slabo provođenje edukativnih kampanja o podizanju svijesti o otpadu i načinu postupanja s otpadom.

- U svrhu poboljšanja postojećeg sustava gospodarenja otpadom potrebno je provesti konkretne mjere koje bi trebale rezultirati uvođenjem novog sustava prikupljanja otpada i izgraditi infrastrukturu koja će omogućiti rasterećenje odlagališta Karepovac, te više funkcija i veću samostalnost u gospodarenju otpadom Gradu Omišu.

Energetski sustavi:

- Nedovoljno iskorišteni potencijali obnovljivih izvora energije (sunce, vjetar).
- Slabo korištenje obnovljivih izvora energije od strane poduzetnika.
- Na području Grada Omiša provođenje mjera energetske učinkovitosti u samim je začecima.

Prirodni rizici:

- Najveći prirodni rizici na području Grada Omiša vezani su uz padinske procese tj. urušavanje i odrone koji se javljaju usred jakih kiša. Prema procjeni ovi procesi trenutno mogu ugroziti 2.000 stanovnika posebice dijelova u starom dijelu Omiša (lijeva obala Cetine), stare gradske jezgre te lokaliteta na desnoj obali Cetine (Smokvica, Točilo, Peovo, Sv. Mihovil, Baučići i Preko). Osim odrona, kao rizik se javljaju i klizišta koja mogu ugroziti normalno odvijanje prometa, posebice na dionicama D70 (Omiš-Gata-Blato), D8 (Omiš-Dupci) i Ž6166 (Omiš-Kučiče). Ako se visokom potencijalu od klizišta pridoda i relativno srednja izloženost prirodnim rizicima od potresa grad Omiš nalazi se pod nešto većom opasnošću od prirodnih rizika.

Promet:

- Dugogodišnji problemi oko kvalitetne organizacije prometa na području najvećeg naselja Grada – Omiša još uvijek nisu riješeni izgradnjom obilaznice što već duže vrijeme predstavlja prepreku kvalitetnoj i neometanoj organizaciji prometa u gradu, odnosno lokalnog prometa i daljinskog prometa. Onemogućena je organizacija pješačkog i biciklističkog prometa posebice u obalnim naseljima u kojima D8 djeluje kao prepreka što nameće važnost izgradnje odgovarajućih nadvožnjaka i podvožnjaka kako bi se povećala sigurnost u prometu.
- Rješenje glavnog prometnog problema (opterećenost državne ceste D8) predviđeno je kroz izgradnju splitske obilaznice Trogir – Omiš. Uz ovaj projekt koji je od strateškog značenja za unaprjeđenje prometa u Gradu prepoznata je potreba i za povećanjem prometnog standarda tj. rekonstrukcije i uređenja preostalih javnih i nerazvrstanih cesta, provođenje okolišnih mjera za prevenciju štetnog djelovanja prometa (buka i vibracije), povećanje sigurnosti za potrebe svih sudionika u prometu (putnici, pješaci, invalidi, djeca i stariji) te povećanje dostupnosti sredstvima javnog gradskog i prigradskog prijevoza.

- Luka Omiš najveća je luka na području Grada te pripada II. kategoriji luka otvorenih za javni promet. Kapaciteti luke nisu dostatni te se nameće izgradnja nove funkcionalne luke, šetnice i lukobrana čime će se omogućiti zaštita luke od nepovoljnih maritimnih (plavljenje obale) i klimatskih uvjeta (vjetrovi) te osigurati novi društveni i gospodarski sadržaji.
- Evidentirani problemi u pogledu razvoja biciklističke infrastrukture uvelike su vezani uz smanjenu sigurnost biciklista na prometnicama, neprilagođenosti postojećih prometnica za potrebe biciklista te općenito slabu prepoznatljivost korištenja alternativnih vrsta prijevoza prilikom kraćih putovanja (bicikl i pješčenje).

12.4. Vjerojatno značajni utjecaji na okoliš

U ovom poglavlju navedene su aktivnosti za koje se ne može isključiti mogućnost utjecaja (pozitivnog ili negativnog) na sastavnice okoliša. Sastavnice okoliša za koje su analizirani mogući utjecaji su sljedeće:

voda	krajobraz
zrak	kulturna baština
tlo	stanovništvo i zdravlje ljudi
bioraznolikost	klimatske promjene
georaznolikost	materijalna imovina

Aktivnosti za koje se ne može isključiti mogućnost pozitivnog i/ili negativnog utjecaja na sastavnice okoliša su sljedeće:

Mjera 1.1.2. Sustavan razvoj mreže poduzetničkih zona
1.1.2.5. Razvoj novih poduzetničkih zona (izgradnja fizičke infrastrukture i opremanje)
Mjera 1.2.2. Razvoj nove te obnova i unaprjeđenje postojeće turističke infrastrukture
1.2.2.2. Podrška razvoju smještajne turističke infrastrukture
1.2.2.5. Podrška razvoju luke za nautički turizam te podrška planskom razvoju nautičkog turizma na ušću rijeke Cetini
1.2.2.6. Podrška obnovi postojećih i razvoju nove javne turističke infrastrukture (plaže i dr.)
1.2.2.10. Podrška razvoju ugostiteljske turističke infrastrukture
Mjera 1.3.1. Potpora poslovanju subjekata u poljoprivredi i ribarstvu
1.3.1.2. Osmišljavanje mjera za osiguravanje navodnjavanja poljoprivrednih površina
Mjera 2.1.1. Poboljšanje uvjeta i kvalitete usluga sustava odgoja i obrazovanja na svim razinama
2.1.1.1. Osiguranje adekvatnog prostora za provođenje nastavnih i izvannastavnih aktivnosti
2.1.1.2. Izgradnja Centra predškolskog odgoja
2.1.1.3. Izgradnja, opremanje i adaptacija dječjih vrtića
2.1.1.4. Opremanje i unaprjeđenje odgojno-obrazovnih ustanova za dnevni boravak predškolske djece
2.1.1.5. Koordinacija javnog prijevoza sa satnicama škola i izvannastavnim aktivnostima
2.1.1.7. Jačanje kapaciteta obrazovnih institucija koje provode programe strukovnog obrazovanja

2.1.1.9 Prilagodba odgojno-obrazovnih ustanova za pristup osobama s invaliditetom
Mjera 2.3.1. Poboljšanje uvjeta i kvalitete usluga institucija socijalne skrbi
2.3.1.3. Poboljšanje infrastrukture i opremanje pružatelja socijalnih usluga u svrhu pružanja kvalitetnijih socijalnih usluga u zajednici
2.3.1.4. Opremanje i potpora radu mobilnih timova izvaninstitucionalne skrbi
2.3.1.5. Razvoj infrastrukture za smještaj i dnevni boravak starijih osoba
2.3.1.6. Sustavno obrazovanje i osposobljavanje stručnjaka u institucijama socijalne skrbi
Mjera 2.3.2. Podrška pružanju socijalnih usluga u lokalnim zajednicama s ciljem razvoja izvaninstitucionalne socijalne skrbi
2.3.2.1. Razvoj usluga deinstitutionalnog smještaja za osobe s posebnim potrebama
2.3.2.2. Pružanje usluga osobne asistencije, razvoj klubova i mobilnih timova za osobe s posebnim potrebama i invaliditetom
2.3.2.3. Razvoj izvaninstitucionalnih oblika skrbi za osobe starije dobi
2.3.2.4. Razvoj dnevnih rehabilitacijskih programa za deinstitutionalizirane korisnike
2.3.2.5. Unaprjeđenje i razvoj programa za djecu i mlade s poremećajima u ponašanju
2.3.2.6. Unaprjeđenje podrške za djecu i mlade bez roditeljske skrbi te udomljavanje
2.3.2.7. Razvoj usluga savjetovanja i pomaganja obiteljima, pojedinačno i grupno savjetovanje s roditeljima i skrbnicima
2.3.2.8. Unaprjeđenje i razvoj savjetodavnih usluga i pomaganja mladima nakon napuštanja institucionalne skrbi
2.3.2.9. Unaprjeđenje stručnih kapaciteta ustanova za pružanje izvaninstitucionalnih oblika usluga socijalne skrbi
Mjera 2.3.3. Aktivno uključivanje socijalno ugroženih skupina i mladih u život zajednice
2.3.3.1. Poboljšanje dostupnosti usluga za osobe s invaliditetom
2.3.3.2. Poticanje socijalne uključenosti i zapošljivosti Hrvatskih branitelja i civilnih žrtava Domovinskog rata
2.3.3.3. Subvencioniranje prijevoza socijalno ugroženih skupina stanovništva
2.3.3.4. Razvoj socijalnih usluga za mlade
2.3.3.5. Podrška programima socijalnog uključivanja socijalno ugroženih skupina stanovništva
2.3.3.6. Poticanje suradnje svih dionika u razvoj programa socijalnog uključivanja
Mjera 2.4.1. Poboljšanje pristupa hitnoj i primarnoj zdravstvenoj zaštiti te kvalitete zdravstvenih usluga
2.4.1.1. Podrška obnovi i opremanju zdravstvene infrastrukture
2.4.1.2. Podrška proširenju zdravstvenih usluga
2.4.1.3. Poboljšanje sustava hitne pomoći te osiguravanje i podrška dodatnim timovima hitne pomoći
2.4.1.4. Uspostava (sezonskog) medicinskog centra
2.4.1.5. Podrška jačanju kapaciteta privatnog sektora u zdravstvu
2.4.1.6. Podrška usavršavanju zdravstvenog osoblja
2.4.1.7. Analiza potrebe osnivanja jedinstvenog sanitarnog centra
2.4.1.8. Podrška udrugama u sektoru zdravstva i njihovo umrežavanje
Mjera 2.5.1. Planiranje i gradnja stanova iz programa društveno poticane stanogradnje-POS
2.5.1.3. Obnova i gradnja socijalnih stanova
Mjera 2.5.2. Poticanje obnove i infrastrukturnog opremanja stambenih i javnih zgrada
2.5.2.1. Subvencioniranje osnovnog infrastrukturnog opremanja kuća i stanova siromašnih obitelji
2.5.2.2. Uređenje objekata u javnom vlasništvu radi povećanja funkcionalnosti
Mjera 2.6.1. Unaprjeđenje kulturnih sadržaja i programa te poticanje uključenosti u kulturne aktivnosti
2.6.1.3. Podrška organizaciji kulturnih događanja i programa tijekom cijele godine

<p>2.6.1.4. Podrška jačanju promocije, vidljivosti i posjećenosti događanja i manifestacija kroz prilagodbu programa</p> <p>2.6.1.5. Primjena IKT tehnologija za unaprjeđenje usluga i promociju kulture</p> <p>2.6.1.6. Digitalizacija knjižne i arhivske građe</p>
<p>Mjera 2.6.2. Unaprjeđenje infrastrukture u kulturi</p>
<p>2.6.2.1. Modernizacija postojećih i osiguravanje novih adekvatnih prostora za kulturne djelatnosti (multifunkcionalan kulturni centar i dr.)</p> <p>2.6.2.2. Osiguranje prostora za izvedbene umjetnosti</p> <p>2.6.2.3. Izgradnja atraktivne pozornice na otvorenom</p> <p>2.6.2.4. Razvoj tematskih interpretacijskih centara</p> <p>2.6.2.5. Prilagodba kulturnih ustanova za pristup osobama s invaliditetom</p> <p>2.6.2.6. Osiguranje prostora za djelovanje udruga i KUD-ova</p> <p>2.6.2.7. Obnova i rekonstrukcija znamenitosti kulturne/tradicijske baštine</p> <p>2.6.2.8. Izgradnja, obnova i opremanje kulturnih centara (domova kulture)</p>
<p>Mjera 2.7.1. Unaprjeđenje sportsko-rekreacijske infrastrukture</p>
<p>2.7.1.1. Obnova, izgradnja i opremanje sportsko-rekreacijske infrastrukture</p> <p>2.7.1.2. Izgradnja i rekonstrukcija javnih dječjih igrališta</p> <p>2.7.1.3. Izgradnja trim staza</p>
<p>Mjera 2.8.1. Razvoj ostale društvene infrastrukture i sadržaja za lokalne zajednice</p>
<p>2.8.1.1. Rekonstrukcija, renovacija i modernizacija starih i napuštenih društvenih objekata s ciljem revitalizacije društvenih sadržaja</p> <p>2.8.1.2. Razvoj ostale društvene infrastrukture potrebne lokalnim zajednicama</p> <p>2.8.1.3. Razvoj ostalih društvenih sadržaja</p>
<p>Mjera 3.1.1. Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom i sanacija zagađenih lokacija</p>
<p>3.1.1.1. Razvoj infrastrukture za odlaganje otpada i recikliranje</p> <p>3.1.1.2. Nabava posebne opreme za gospodarenje otpadom</p> <p>3.1.1.3. Sanacija ekološki kritičnih točaka te divljih i starih odlagališta otpada</p> <p>3.1.1.4. Unaprjeđenje sustava odvojenog sakupljanja, recikliranja i ponovne upotrebe otpada</p> <p>3.1.1.5. Podizanje svijesti stanovništva o održavanju komunalnog reda i važnosti odvojenog sakupljanja otpada</p> <p>3.1.1.6. Uspostava sustava održavanja komunalnog reda Grada Omiša</p>
<p>Mjera 3.1.2. Razvoj i unaprjeđenje učinkovitog sustava vodoopskrbe i odvodnje</p>
<p>3.1.2.1. Obnova i proširenje vodoopskrbne infrastrukture (posebice u područjima u kojima ona nedostaje)</p> <p>3.1.2.2. Povećanje kapaciteta vodoopskrbnog sustava</p> <p>3.1.2.3. Planiranje i realizacija kontinuirane zaštite vodocrpilišta</p> <p>3.1.2.4. Aktivnosti podizanja svijesti lokalnog stanovništva i posjetitelja o obzirnom i štedljivom korištenju vode</p> <p>3.1.2.5. Rekonstrukcija postojećih i izgradnja novih dijelova mreže za prikupljanje i odvodnju otpadnih voda i oborinske odvodnje</p> <p>3.1.2.6. Realizacija planiranog sustava odvodnje pročišćavanja i ispuštanja otpadnih voda</p> <p>3.1.2.7. Širenje mreže za prikupljanje i odvodnju otpadnih voda prema zaobalju</p> <p>3.1.2.8. Poticanje korištenja modernih tehnologija u sustavu zbrinjavanja otpadnih voda</p> <p>3.1.2.9. Osiguranje izgradnje, održavanja i pražnjenja nepropusnih septičkih jama</p> <p>3.1.2.10. Jačanje ljudskih kapaciteta i opremanje odgovornih institucija za rad i održavanje sustava odvodnje</p>
<p>Mjera 3.1.3. Razvoj i unaprjeđenje telekomunikacijske infrastrukture te povećanje pokrivenosti internetom</p>

- 3.1.3.1. Izgradnja i razvoj mreža sljedeće generacije (NGN) u područjima u kojima nije dostupna infrastruktura za širokopojasni pristup internetu brzinama od 30 Mbit/s i većim
- 3.1.3.2. Razvoj infrastrukture za širokopojasni pristup internetu s brzinama 30 Mbit/s i većim u cilju povećanja broja kućanstava korisnika infrastrukture za širokopojasni pristup internetu i povećanja atraktivnosti poduzetničkih zona
- 3.1.3.3. Razvoj HotSpotova

Mjera 3.1.4. Razvoj, obnova i unaprjeđenje učinkovitog i održivog sustava opskrbe energije

- 3.1.4.1. Planiranje, razvoj i realizacija strateškog projekta razvoja plinoopskrbne infrastrukture na području Grada Omiša i Splitsko-dalmatinske županije
- 3.1.4.2. Podrška daljnjem razvoju elektroenergetske mreže na području Grada Omiša
- 3.1.4.3. Rekonstrukcija i gradnja proizvodnih sustava transformatorskih stanica i dalekovoda u cilju pouzdanijeg napajanja i podizanja prijenosne moći
- 3.1.4.4. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije, kroz analizu potencijala i izradu potrebne dokumentacije za projekte korištenja obnovljivih izvora energije
- 3.1.4.5. Podrška povećanja energetske učinkovitosti javnih i privatnih građevina
- 3.1.4.6. Mjere poticanja energetske učinkovitosti u javnoj rasvjeti
- 3.1.4.7. Adaptacija i modernizacija javne rasvjete
- 3.1.4.8. Provedba promotivnih programa i programa edukacije građana i MSP-ova o važnosti i mogućnostima povećanja energetske učinkovitosti i korištenja OIE
- 3.1.4.9. Mjere poticanje povećanja energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih energenata u MSP-u

Mjera 3.2.1. Unaprjeđenje cestovne prometne mreže i sustava za upravljanje i sigurnosti u prometu

- 3.2.1.1. Podrška izgradnji strateškog projekta obilaznice Grada Omiša (dio dionice splitske obilaznice)
- 3.2.1.2. Podrška u rekonstrukciji državne ceste D8 i županijskih cesta, te čvorišta i dionica-poveznica na autocestu
- 3.2.1.3. Izgradnja novih i rekonstrukcija postojećih dionica nerazvrstanih prometnica i obnova postojećih
- 3.2.1.4. Izgradnja nedostajućih uličnih i cestovnih spojeva i rekonstrukcija raskrižja
- 3.2.1.5. Gradnja pješačkih staza uz prometnice, pješačkih nadhodnika i pothodnika (posebice na državnoj cesti D8), biciklističko-pješačkih mostova
- 3.2.1.6. Poboljšanje infrastrukture pješačkih zona i javno prometnih površina (izgradnja šetnica i sl.)
- 3.2.1.7. Poboljšanje prometne signalizacije na nerazvrstanim i lokalnim cestama
- 3.2.1.8. Mjere povećanja zaštite okoliša od štetnog djelovanja prometa (bukobrani, bankine...)
- 3.2.1.9. Implementacija inteligentnog prometnog sustava (ITS) nadzora i upravljanja prometom
- 3.2.1.10. Poboljšanje regionalne mobilnosti kroz nadogradnju infrastrukture i sanaciju crnih/kritičnih točaka u prometnoj mreži

Mjera 3.2.2. Unaprjeđenje sustava javnog gradskog i prigradskog prijevoza i jačanje multimodalne funkcije

- 3.2.2.3. Podrška pružanju usluga prijevoza na manje isplativim linijama
- 3.2.2.4. Potpora nabavi eko-friendly autobusa i unaprjeđenju infrastrukture javnih prijevoznika
- 3.2.2.5. Uspostava sustava dužobalnog javnog gradskog prijevoza putem nabave manjih putničkih brodova koji zadovoljavaju standarde niske emisije ugljika
- 3.2.2.6. Podrška modernizaciji korištenja sustava javnog prijevoza putem uvođenja jedinstvene prijevozne karte, sustava obavještanja putnika, beskontaktnog plaćanja, pametne karte i sl.
- 3.2.2.7. Jačanje multimodalne funkcije grada Omiša boljim sustavom povezivanja cestovnog prometa i javnog gradskog i prigradskog prijevoza, biciklističkog prometa, pomorskog prometa i gradske luke, pristaništa na rijeci Cetini
- 3.2.2.8. Razvoj sustava infrastrukture park and ride te bike and ride
- 3.2.2.10. Razvoj alternativnih prometnih sustava

Mjera 3.2.3. Unaprjeđenje pomorske infrastrukture i usluga

- 3.2.3.1. Podrška rekonstrukciji i infrastrukturnom proširenju gradske luke Omiš
- 3.2.3.2. Modernizacija morskih luka za javni promet lokalnog značaja
- 3.2.3.3. Podrška izgradnji nove i uređenju postojeće infrastrukture luka posebne namjene
- 3.2.3.5. Gradnja vezova za turističke brodove
- 3.2.3.6. Izgradnja novih vezova za brodove
- 3.2.3.7. Uspostava javnog dužobalnog linijskog prijevoza u funkciji javnog gradskog i međugradskog prijevoza urbane aglomeracije Split i šire
- 3.2.3.8. Uspostava brodskih linija prema otoku Braču

Mjera 3.2.4. Razvoj pješačkog i biciklističkog prometa

- 3.2.4.1. Obnova postojećih i izgradnja novih sustava biciklističkih staza
- 3.2.4.2. Izgradnja i unaprjeđenje biciklističke i pješačke infrastrukture
- 3.2.4.3. Uvođenje sustava javnih bicikala
- 3.2.4.4. Provedba kampanja za popularizaciju biciklizma i edukacija biciklista
- 3.2.4.5. Planiranje, nadogradnja postojećih i izgradnja novih sustava pješačkih staza

Mjera 3.3.1. Prenamjena brownfield područja

3.3.1.2. Aktivnosti pripreme i realizacije projekata obnove: preuređenje prostora bivše tvornice cementa "Renko Šperac" u područje ugostiteljsko-turističke namjene; preuređenje prostora bivšeg vojnog objekta u naselju Slime-Dovanj u interpretacijski centar adrenalinskog turizma; preuređenje objekta "Dom omladine" u coworking kulturni centar; prenamjena bivšeg vojnog kompleksa Ostrvica u poduzetnički centar za potporu poljoprivrednicima; prostor srušene tvornice cementa Palaveršić

Mjera 3.3.2. Unaprjeđenje i gospodarenje javnim površinama

- 3.3.2.1. Unaprjeđenje postojećih i gradnja novih javnih gradskih površina
- 3.3.2.2. Osiguravanje kontinuiranog i adekvatnog održavanja i uređenja javnih gradskih površina

Mjera 3.4.2. Održivo korištenje prirodne i kulturne baštine u svrhu očuvanja i turističke valorizacije

- 3.4.2.1. Poticanje aktivnosti u svrhu očuvanja i održavanja visokog stupnja krajobrazne, biološke i georaznolikosti
- 3.4.2.4. Provedba strateških projekata obnove, rekonstrukcije i interpretacije prirodne i kulturne baštine (interpretacijski centri, integrirani program revitalizacije fortifikacijskog sustava Omiša i dr.) te izgradnja prateće infrastrukture
- 3.4.2.11. Podrška zaštiti elemenata kulturne baštine
- 3.4.2.12. Podrška zaštiti elemenata prirodne baštine
- 3.4.2.13. Uključivanje civilnog sektora u aktivnosti zaštite i očuvanja prirodne i kulturne baštine

Mjera 3.4.3. Organizacija i unaprjeđenje sustava praćenja kakvoće okoliša i podizanje svijesti o važnosti očuvanja okoliša

- 3.4.3.4. Izgradnja, obnova i nadogradnja postrojenja za prikupljanje otpada u moru (kolektori), pročišćavanje otpadnih voda i septičkih jama te postrojenja za obnovu mulja
- 3.4.3.5. Nabavka i instalacija uređaja za prihvatanje i obradu sakupljenog otpada s mora
- 3.4.3.6. Regeneracija šuma i šumskog zemljišta pošumljavanjem autohtonim vrstama i mjerama obnove uništenih i oštećenih šumskih sastojina
- 3.4.3.7. Provedba promotivnih aktivnosti za podizanje svijesti o problemima okoliša i mjerama za očuvanje okoliša
- 3.4.3.8. Uključivanje civilnog sektora u aktivnosti zaštite i očuvanja okoliša

Mjera 3.4.4. Unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja

- 3.4.4.3. Razvoj organizacijskih sustava i kapaciteta za upozoravanje i zaštitu od svih vrsta katastrofa
- 3.4.4.4. Nabava opreme i napredne tehnologije za prevenciju i sanaciju rizika i onečišćenja
- 3.4.4.5. Unaprjeđenje i izgradnja vatrogasnih putova, prosjeke i osmatračnica u svrhu smanjenja opasnosti od požara
- 3.4.4.6. Ulaganje u infrastrukturu i opremanje vatrogasnih domova u svrhu učinkovite zaštite od požara
- 3.4.4.7. Informiranje i edukacija građana za postupanje u slučaju rizika
- 3.4.4.8. Nabava opreme i izgradnja infrastrukture za smanjenje štete od katastrofa
- 3.4.4.9. Sanacija kritičnih točaka povećane opasnosti za lokalno stanovništvo (sanacija opasnih stijena i dr.)
- 3.4.4.10. Poboljšanja u funkcioniranju pojedinih područja javnih usluga (vatrogasne službe, i dr.) kroz razne oblike obuke (seminari, radionice, vježbe i sl.) i obrazovne module koji se temelje na korištenju najnovijih tehnologija i opreme

12.5. Mjere zaštite okoliša

Svrha mjera zaštite okoliša je ublažavanje ili potpuno sprječavanje negativnih utjecaja do kojih može doći provedbom aktivnosti Strategije, kako bi se osigurala zaštita pojedinih sastavnica okoliša na koje se očekuje negativan utjecaj. Predložene mjere zaštite okoliša primjenjive su na razini Strategije razvoja Grada i predstavljaju smjernice za izradu strategija, planova i programa nižeg reda. Detaljne mjere zaštite okoliša i praćenje stanja okoliša propisuju se u skladu s prepoznatim utjecajima na razini svakog pojedinačnog zahvata u zasebnim postupcima procjene utjecaja na okoliš.

U nastavku je dan pregled mjera zaštite okoliša kojima se ublažava negativan utjecaj provedbe mjera određenih Strategijom te sastavnice okoliša na koje se mjera zaštite okoliša odnosi.

aktivnost Strategije	mjera zaštite okoliša	sastavnica okoliša
1.2.2.5. Podrška razvoju luke za nautički turizam te podrška planskom razvoju nautičkog turizma na ušću rijeke Cetini	Prilikom planiranja razvoja nautičkog turizma potrebno odrediti prihvatni kapacitet okoliša kako se ne bi dodatno narušilo stanje okoliša i u skladu s tim planirati maksimalni kapacitet plovila, rješavanje pitanja odvodnje, gospodarenja otpadom, način sidrenja i dr.	vode, bioraznolikost, krajobraz
1.2.2.6. Podrška obnovi postojećih i razvoju nove javne turističke infrastrukture (plaže i dr.)	Izbjegavati uređenje prirodnih plaža te dohranjivanje plaža i uređenje obale provoditi s adekvatnim stručnim podlogama (geomorfološka i krajobrazna analiza).	georaznolikost, bioraznolikost, krajobraz
	Prirodne nanose pijeska koje rijeka Cetina radi na dijelu zapadno od lukobrana (također i vjetar koji vraća pijesak s plaže u Cetinu), a koje je nužno ukloniti, koristiti za dohranu Velike plaže.	georaznolikost, krajobraz, tlo
1.3.1.2. Osmišljavanje mjera za osiguravanje navodnjavanja poljoprivrednih površina	Prilikom razrade mjera za osiguravanje navodnjavanja poljoprivrednih površina planirati ih na način da se ne utječe značajno na hidrološki režim rijeke Cetine, posebice na dijelovima koji su već izloženi postojećim pritiscima uslijed korištenja voda rijeke Cetine (npr. izgrađene hidroelektrane, vodocrpilišta i sl.).	vode
2.5.2.2. Uređenje objekata u javnom vlasništvu radi povećanja funkcionalnosti	Aktivnosti unutar mjere povezati s aktivnostima unutar mjere 3.1.4.5. koja se odnosi na podršku povećanja energetske učinkovitosti javnih i privatnih građevina te poticati primjenu Zelene gradnje kao sredstva ublažavanja klimatskih promjena i stvaranja povoljnijih radnih i životnih uvjeta.	klimatske promjene
3.1.4.4. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije, kroz analizu potencijala i izradu potrebne dokumentacije za projekte korištenja obnovljivih izvora energije	Poticati gradnju solarnih elektrana na već iskorištenim prostorima (npr. eksploatacijska polja na kojima je završena eksploatacija, napuštene tvornice, proizvodne zone, stambeni objekti itd.).	krajobraz, tlo, bioraznolikost
3.1.4.2. Podrška daljnjem razvoju elektroenergetske mreže na području Grada Omiša	Poticati razvoj elektroenergetske mreže na način da se spriječi stradavanje ptica i šišmiša od strujnog udara (zaštita od elektroekucije).	bioraznolikost
3.1.4.3. Rekonstrukcija i gradnja proizvodnih sustava transformatorskih stanica i dalekovoda u cilju pouzdanijeg napajanja i podizanja prijenosne moći	Poticati razvoj elektroenergetske mreže na način da se spriječi stradavanje ptica i šišmiša od strujnog udara (zaštita od elektroekucije).	bioraznolikost
3.2.1.1. Podrška izgradnji strateškog projekta obilaznice	Projektiranje i izvođenje radova na vodnim tijelima izvoditi na način da ne dolazi do pogoršanja stanja vodnog tijela, a gdje god je to primjenjivo uključivati mjere revitalizacije i poboljšanja stanja.	voda

Grada Omiša (dio dionice splitske obilaznice)		
3.2.1.2. Podrška u rekonstrukciji državne ceste D8 i županijskih cesta, te čvorišta i dionica-poveznica na autocestu	Projektiranje i izvođenje radova na vodnim tijelima izvoditi na način da ne dolazi do pogoršanja stanja vodnog tijela, a gdje god je to primjenjivo uključivati mjere revitalizacije i poboljšanja stanja.	voda
3.2.1.3. Izgradnja novih i rekonstrukcija postojećih dionica nerazvrstanih prometnica i obnova postojećih	Projektiranje i izvođenje radova na vodnim tijelima izvoditi na način da ne dolazi do pogoršanja stanja vodnog tijela, a gdje god je to primjenjivo uključivati mjere revitalizacije i poboljšanja stanja.	voda
Sve aktivnosti gdje je primjenjivo	Tijekom pripreme i planiranja aktivnosti (infrastrukturni i edukativni projekti) uključivati mjere prilagodbe i mjere ublažavanja klimatskih promjena.	klimatske promjene

12.6. Program praćenja stanja okoliša

Na razini Republike Hrvatske kao i na regionalnim/lokalnim razinama uspostavljeni su programi i određena obaveza izvještavanja o stanju u okolišu, stoga nije potrebno propisivati dodatni program praćenja stanja okoliša.

12.7. Glavna ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu

Značajnost utjecaja provedbe pojedinih aktivnosti Strategije na područja ekološke mreže ovisi o broju i vrsti zahvata, njihovoj veličini, lokaciji i karakteristikama područja ekološke mreže na koja utječu. Bez poznavanja svih navedenih podataka, procjena utjecaja na ekološku mrežu ne može se izraditi s velikom sigurnošću, stoga provedena analiza može poslužiti kao okvir odnosno smjernice za buduće procjene utjecaja na ekološku mrežu strateških dokumenata nižeg reda kao i pojedinih zahvata.

Provedenom analizom mogućih utjecaja, procijenjeno je da provedbom aktivnosti određenih Strategijom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ekološku mrežu. Analiza je pokazala da provedbom 20 aktivnosti postoji mogućnost uzrokovanja negativnog utjecaja koji nije značajan.

Aktivnosti za koje je procijenjeno da postoji mogućnost uzrokovanja negativnog utjecaja koji nije značajan su sljedeće:

Aktivnost 1.1.2.5. Razvoj novih poduzetničkih zona (izgradnja fizičke infrastrukture i opremanje)
Aktivnost 1.2.2.2. Podrška razvoju smještajne turističke infrastrukture
Aktivnost 1.2.2.5. Podrška razvoju luke za nautički turizam te podrška planskom razvoju nautičkog turizma na rijeci Cetini
Aktivnost 1.2.2.6. Podrška obnovi postojećih i razvoju nove javne turističke infrastrukture (plaže i dr.)
Aktivnost 1.2.2.10. Podrška razvoju ugostiteljske turističke infrastrukture
Aktivnost 2.5.1.3. Obnova i gradnja socijalnih stanova
Aktivnost 2.8.1.2. Razvoj ostale društvene infrastrukture potrebne lokalnim zajednicama
Aktivnost 2.8.1.3. Razvoj ostalih društvenih sadržaja
Aktivnost 3.1.1.1. Razvoj infrastrukture za odlaganje otpada i recikliranje
Aktivnost 3.1.4.1. Planiranje, razvoj i realizacija strateškog projekta razvoja plinoopskrbne infrastrukture na području Grada Omiša i Splitsko-dalmatinske županije
Aktivnost 3.1.4.2. Podrška daljnjem razvoju elektroenergetske mreže na području Grada Omiša
Aktivnost 3.1.4.3. Rekonstrukcija i gradnja proizvodnih sustava transformatorskih stanica i dalekovoda u cilju pouzdanijeg napajanja i podizanja prijenosne moći
Aktivnost 3.1.4.4. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije, kroz analizu potencijala i izradu potrebne dokumentacije za projekte korištenja obnovljivih izvora energije
Aktivnost 3.2.1.1. Podrška izgradnji strateškog projekta obilaznice Grada Omiša (dio dionice splitske obilaznice)
Aktivnost 3.2.1.3. Izgradnja novih i rekonstrukcija postojećih dionica nerazvrstanih prometnica i obnova postojećih
Aktivnost 3.2.3.1. Podrška rekonstrukciji i infrastrukturnom proširenju gradske luke Omiš

Aktivnost 3.2.3.3. Podrška izgradnji nove i uređenju postojeće infrastrukture luka posebne namjene
Aktivnost 3.2.3.5. Gradnja vezova za turističke brodove
Aktivnost 3.2.3.6. Izgradnja novih vezova za brodove
Aktivnost 3.4.3.6. Regeneracija šuma i šumskog zemljišta pošumljavanjem autohtonim vrstama i mjerama obnove uništenih i oštećenih šumskih sastojina

Na temelju provedene analize zaključujemo da je Strategija razvoja Grada Omiša do 2020. godine **prihvatljiva za ekološku mrežu**, odnosno da Strategija ne uključuje mjere i aktivnosti za koje bi se na razini strateške procjene moglo zaključiti da će njihova provedba dovesti do značajnih negativnih utjecaja na područja ekološke mreže.

12.8. Mjere ublažavanja negativnih utjecaja

U nastavku dajemo pregled predloženih mjera ublažavanja negativnih utjecaja na područja ekološke mreže.

aktivnost Strategije	mjera ublažavanja negativnih utjecaja	područja ekološke mreže
1.2.2.5. Podrška razvoju luke za nautički turizam te podrška planskom razvoju nautičkog turizma na ušću rijeke Cetine	Prilikom planiranja razvoja nautičkog turizma, kao i izgradnje luke za nautički turizam potrebno odrediti prihvatni kapacitet okoliša kako ne bi došlo do prevelikog pritiska na vodeni ekosustav i ugrožavanja ciljnih vrsta područja ekološke mreže.	HR1000029 Cetina HR3000126 Ušće rijeke Cetine HR20000929 Rijeka Cetina-kanjanski dio
	Prilikom planiranja razvoja luke za nautički turizam ne planirati smještaj infrastrukture na području rasprostranjenosti i u zoni utjecaja na ciljne stanišne tipove 1110 Pješćana dna trajno prekrivena morem, 1140 Muljevita i pješćana dna izložena zraku.	HR3000126 Ušće rijeke Cetine
	Prilikom planiranja razvoja luke za nautički turizam ne planirati smještaj infrastrukture unutar obuhvata ili u neposrednoj blizini područja ekološke mreže HR3000123 Uvala Vrulja kod Brele	HR3000123 Uvala Vrulja kod brele
1.2.2.6. Podrška obnovi postojećih i razvoju nove javne turističke infrastrukture (plaže i dr.)	Ne planirati nove sadržaje na području rasprostranjenosti i u zoni utjecaja na ciljne stanišne tipove 1110 Pješćana dna trajno prekrivena morem i 1140 Muljevita dna izložena zraku niti unutar obuhvata ili u neposrednoj blizini područja ekološke mreže HR3000123 Uvala Vrulja kod Brele.	HR3000126 Ušće Cetine HR3000123 Uvala Vrulja kod Brele
	Spriječiti nasipavanje obale i dohranjivanje prirodnih plaža te barem na dijelu plaže ostavljati nanose prirodnog porijekla (morsku vegetaciju, lišće, grane i balvane) i halofitnu vegetaciju.	HR3000126 Ušće Cetine HR3000123 Uvala Vrulja kod Brele
	Za prihranjivanje i dohranjivanje plaža ne uzimati i koristiti pijesak i drugi materijal s područja ekološke mreže.	HR3000126 Ušće Cetine HR3000123 Uvala Vrulja kod Brele

<p>1.3.1.2. Osmišljavanje mjera za osiguravanje navodnjavanja poljoprivrednih površina</p>	<p>Prilikom razrade mjera za osiguravanje navodnjavanja poljoprivrednih površina planirati ih na način da se utječe značajno na hidrološki režim rijeke Cetine, posebice na dijelovima koji su već izloženi postojećim pritiscima uslijed korištenja voda rijeke Cetine (npr. izgrađene hidroelektrane, vodocrpilišta i sl.).</p>	<p>HR1000029 Cetina HR20000929 Rijeka Cetina-kanjonski dio</p>
<p>3.1.4.1. Planiranje, razvoj i realizacija strateškog projekta razvoja plinoopskrbne infrastrukture na području Grada Omiša i Splitsko-dalmatinske županije</p>	<p>Prilikom planiranja trasa distributivnih plinovoda maksimalno težiti objedinjavanju koridora te u suradnji s Javnom ustanovom za zaštićena područja planirati trase kako bi se maksimalno izbjegao prolazak kroz ciljne stanišne tipove.</p>	<p>HR2001352 Mosor HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio HR2000176 Trojama</p>
<p>3.1.4.2. Podrška daljnjem razvoju elektroenergetske mreže na području Grada Omiša</p> <p>3.1.4.3. Rekonstrukcija i gradnja proizvodnih sustava transformatorskih stanica i dalekovoda u cilju pouzdanijeg napajanja i podizanja prijenosne moći</p>	<p>Elektroenergetsku mrežu razvijati na način da se spriječi stradavanje ptica od strujnog udara (zaštita od elektrokucije).</p>	<p>HR1000027 Mosor, Kozjak i Trogirski zagora HR1000029 Cetina</p>
<p>3.1.4.4. Poticanje korištenja OIE, kroz analizu potencijala i izradu potrebne dokumentacije za projekte korištenja hidropotencijala rijeke Cetine (gradnja malih hidroelektrana Prančević i Čikotina Lađa), energije vjetra (gradnja vjetroelektrana) i sunčeve energije.</p>	<p>Prilikom izrade planova održivog korištenja rijeke Cetine pod prioritetom 3.4. Strategije razmotriti propisani biološki minimum s obzirom na postojeće i planirane pritiske uslijed korištenja voda Cetine (izgrađene i planirane hidroelektrane, navodnjavanje, vodoopskrba i dr.), ali i potrebe ciljnih vrsta područja ekološke mreže vezanih za slatkovodna staništa, te u suradnji s nadležnim institucijama i relevantnim stručnjacima predložiti novi ekološki prihvatljiv protok u skladu s najnovijim metodološkim pristupima i promjerima dobre prakse (npr. da ekološki prihvatljiv protok odražava ekološki važne komponente prirodnog režima protoka te kombinira relativno stalan osnovni protok i povremene dinamičnije protoke koji prate prirodnu varijabilnost u režimu protoka).</p>	<p>HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio HR3000126 Ušće Cetine</p>
	<p>Prilikom izrade planova održivog korištenja rijeke Cetine pod prioritetom 3.4. Strategije potrebno je razmotriti da li je planiranje novih hidroelektrana na rijeci Cetini razvojni smjer u kojem se želi ići s obzirom na postojeće stanje i kumulativne utjecaje postojećih i planiranih načina korištenja rijeke Cetine (izgrađene hidroelektrane, navodnjavanje, vodoopskrba i dr.) te potrebe očuvanja populacija ciljnih vrsta područja ekološke mreže vezanih uz slatkovodna staništa, ali i s obzirom na ostale planirane aktivnosti (npr. razvoj turističke destinacije, održivo korištenje prirodne baštine i sl.).</p>	<p>HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio HR3000126 Ušće Cetine</p>
<p>3.2.3.1. Podrška rekonstrukciji i infrastrukturnom proširenju gradske luke Omiš</p>	<p>Prilikom planiranja nove infrastrukture ne planirati smještaj infrastrukture na području rasprostranjenosti i u zoni utjecaja na ciljne stanišne tipove 1110 Pješćana dna trajno prekrivena morem i 1140 Muljevita i pješćana dna izložena zraku, niti unutar obuhvata ili u neposrednoj blizini područja ekološke mreže HR3000123 Uvala Vrulja kod Brela.</p>	<p>HR3000126 Ušće Cetine HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio</p>

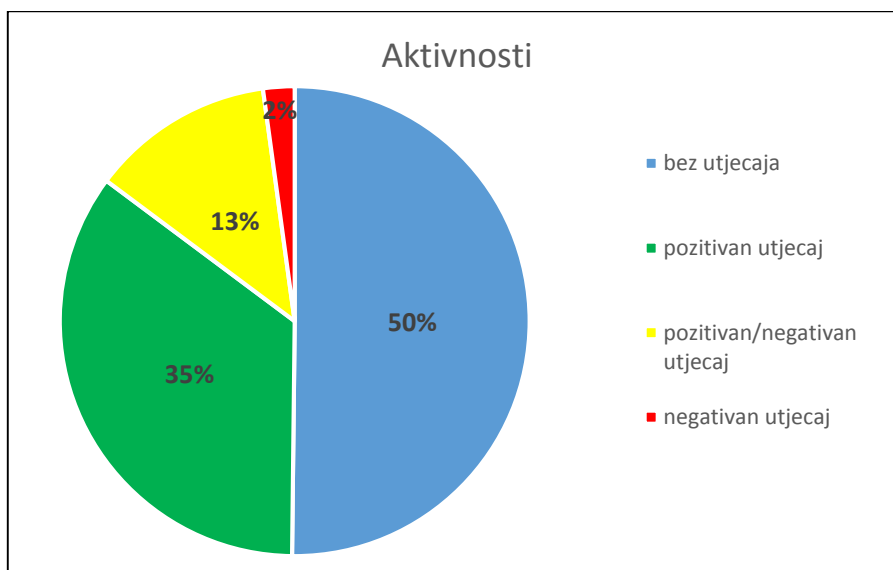
3.2.3.2. Modernizacija morskih luka za javni promet lokalnog značaja	Prilikom planiranja nove infrastrukture maksimalno smanjiti površinu zahvata kako bi se smanjio pritisak na ciljna staništa i staništa ciljnih vrsta ekološke mreže.	HR3000123 Uvala Vrulja kod Brela
3.2.3.3. Podrška izgradnji nove i uređenju postojeće infrastrukture luka posebne namjene	Prilikom planiranja razvoja aktivnosti potrebno je odrediti prihvatni kapacitet okoliša kako ne bi došlo do prevelikog pritiska na vodeni ekosustav i ugrožavanja ciljnih vrsta ekološke mreže.	
3.2.3.4. Analiza potreba i izrada plana obnavljanja i izgradnje komunalnih lučica	Prilikom izrade planova održivog korištenja rijeke Cetine pod prioritetom 3.4. Strategije odrediti prihvatni kapacitet okoliša vezano uz promet plovila uzevši u obzir ostale postojeće i planirane pritiske uslijed korištenja prostora rijeke Cetine (izgrađene i planirane hidroelektrane, navodnjavanje, vodoopskrba, turizam, obrana od poplava i dr.) kako se ne bi značajno utjecalo na populacije ciljnih vrsta područja ekološke mreže vezanih uz slatkovodna staništa.	
3.2.3.5. Gradnja vezova za turističke brodove		
3.2.3.6. Izgradnja novih vezova za brodove		
3.2.4.1. Obnova postojećih i izgradnja novih sustava biciklističkih staza	Staze je potrebno projektirati u suradnji s Javnom ustanovom za zaštićena područja na način da ne prolaze mikrolokacijama na kojima su prisutni ciljni stanišni tipovi ili stanišni tipovi bitni za ciljne vrste.	HR2001352 Mosor HR3000126 Ušće Cetine HR1000027 Mosor, Kozjak i Trogirska zagora HR1000029 Cetina
3.2.4.2. Izgradnja i unaprjeđenje biciklističke i pješačke infrastrukture		

12.9. Program praćenja stanja ekološke mreže

Na razini Republike Hrvatske kao i na regionalnim/lokalnim razinama uspostavljeni su programi i određena obaveza izvještavanja o stanju u okolišu, stoga nije potrebno propisivati dodatni program praćenja stanja ekološke mreže.

12.10. Zaključak

Inicijalnim pregledom aktivnosti koje su predviđene Strategijom razvoja ustanovljeno je da od ukupnog broja aktivnosti (277) kojima se planira postići 4 zadana razvojna cilja, za oko 50% njih (138) se ne očekuje utjecaj na okoliš.



Slika 12.10.-1. Odnos broja aktivnosti i mogućih utjecaja na okoliš

Radi se o aktivnostima koje se odnose na savjetovanja, umrežavanje, izradu raznih analiza i programa, edukacije i sl. Za ostale aktivnosti, koje su vezane za izgradnju poduzetničke, gospodarske, komunalne, prometne, elektroenergetske, ugostiteljske i turističke infrastrukture, ocijenjen je uglavnom umjeren negativan utjecaj na sastavnice okoliša, dok se na stanovništvo može očekivati pozitivan utjecaj provedbom navedenih aktivnosti. Aktivnosti predviđene prioritetom 3.4. odnose se na unaprjeđenje sustava zaštite i upravljanja prirodnom i kulturnom baštinom te se provedbom tih aktivnosti očekuje umjeren pozitivan utjecaj na gotovo sve sastavnice okoliša. Stvaran kumulativan utjecaj za Strategiju razvoja teško je činjenično odrediti budući da ovisi o tome u kojoj mjeri će se pojedine aktivnosti realizirati i na kojim lokacijama. Razvoj Grada usmjeren je prema povećanju konkurentnosti u gospodarstvu, posebno u turizmu i prema interesima i potrebama stanovništva, što se kumulativno može pozitivno odraziti na stanovništvo. Istovremeno, rizik postoji ukoliko će se npr. turizam razvijati stihijski i biti usmjeren na masovni turizam (što je prepoznato i kao prijetnja u Strategiji) što može dovesti do pojačanog pritiska na sve sastavnice okoliša, a u konačnici i na stanovništvo. Stoga se prilikom provedbe aktivnosti koje se odnose na razvoj luka za nautički turizam, razvoj nautičkog turizma na ušću rijeke Cetine, razvoj ugostiteljske turističke infrastrukture, razvoj biciklističkih ruta i sl. moraju uzeti u obzir prihvatni okolišni kapaciteti prostora i očuvanje područja ekološke mreže, a aktivnosti se trebaju planirati u suradnji s Javnom ustanovom za zaštićena područja.

Također, bitno je odrediti dinamiku i prioritete u realizaciji pojedinih aktivnosti kako bi se prvenstveno stvorili preduvjeti koji mogu podržati gospodarski razvoj predviđen Strategijom, kao što su npr. izgradnja infrastrukture za odlaganje otpadom, gospodarenje otpadom usmjereno prema smanjenju količine otpada, adekvatni sustavi vodoopskrbe i odvodnje i dr. Ove aktivnosti također su predviđene Strategijom, a njihovom realizacijom mogu se lokalno očekivati umjereni negativni utjecaji posebno u vidu zauzimanja/ degradacije/ fragmentacije staništa, potencijalnog oštećenja površinskih geoloških i geomorfoloških oblika i dr. tijekom izgradnje, međutim u konačnici se uglavnom

kumulativno očekuje pozitivan utjecaj. Infrastrukturne koridore potrebno je planirati na način da se maksimalno iskorištavaju postojeći koridori i da se objedinjavaju kako bi se spriječio kumulativan utjecaj u vidu fragmentacije staništa. Proširenje vodoopskrbne mreže i povećanje kapaciteta vodoopskrbnog sustava, zajedno s drugim aktivnostima koje su usmjerene na korištenje vodnih resursa (npr. turizam na Cetini, izgradnja malih hidroelektrana, ispuštanje otpadnih voda) mogu dovesti do kumulativnog utjecaja na vodene ekosustave i potencijalno narušiti stanje vodnih tijela i utjecati na očuvanje ciljnih vrsta područja ekološke mreže. Stoga je potrebno uskladiti te aktivnosti s aktivnostima koje su predviđene kroz prioritet 3.4., npr. kroz projekt održivog razvoja rijeke Cetine (aktivnost 3.4.2.5.).

U tablici 11.-1. dan je sumarni prikaz potencijalnih utjecaja pojedinih aktivnosti na pojedine sastavnice okoliša, iz kojeg je vidljivo da se na stanovništvo kumulativno očekuje pozitivan utjecaj (uz gore navedene moguće rizike), a da provođenje aktivnosti može kumulativno imati podjednako i pozitivan (uglavnom vezano za aktivnosti uspostave učinkovitog sustava zaštite i upravljanja prirodnom i kulturnom baštinom) i negativan (uglavnom vezano za izgradnju) utjecaj. Iz svega navedenog može se zaključiti da, kako je gore navedeno, određivanjem prioriteta i dinamike te međusektorskim povezivanjem i usklađivanjem aktivnosti koje se odnose na izgradnju infrastrukture i zahvate u prostoru s aktivnostima koje se odnose na zaštitu okoliša (prvenstveno prioritet 3.4.), kao i pravovremenim promišljanjem o pitanjima zaštite okoliša kod provedbe aktivnosti, moguće je ostvariti održivi razvoj koji se predviđa provedbom Strategije.

13. IZVORI PODATAKA

Vode

- Nacionalno izvješće o godišnjoj i konačnoj ocjeni kakvoće mora na plažama hrvatskog Jadrana u 2014. godini.
- Kakvoća mora u Republici Hrvatskoj, http://baltazar.izor.hr/plazepub/kakvoca_detalji10
- Karte opasnosti od poplava i karte rizika od poplava, <http://korp.voda.hr>
- Ocjena stanja i rizika cjelina podzemnih voda na krškom području u Republici Hrvatskoj-završno izvješće, Geotehnički fakultet, Sveučilište u Zagrebu, 2009.

Geologija, georaznolikost, geomorfologija, pedologija

- Marinčić, S., Korolija, B., Majcen, Ž., 1976: Osnovna geološka karta 1:100 000 list Omiš, SGZ, Zagreb – IGI, Beograd.
- Marinčić, S., Korolija, B., Majcen, Ž., 1969: Tumač osnovne geološke karte 1:100 000 za list Omiš, SGZ, Zagreb – IGI, Beograd.
- Herak, M., 1986: A new concept of geotectonics of the Dinarides, Acta Geologica 16/1, 1 – 42.
- Herak, M., 1991: Dinaridi, mobilistički osvrt na genezu i strukturu, Acta Geologica 21/2, 35 – 117.
- Kapelj, S., Kapelj, J., Švonja, M., 2012: Hidrogeološka obilježja sliva Jadra i Žrnovnice, Tusculum 5, 205-216.
- Bognar, A., 1995: Geomorfološke značajke Splita i njegove okolice, Geografski horizont, 2, 4-15.
- Bognar, A., 2001: Geomorfološka regionalizacija Hrvatske, Acta Geographica Croatica, 31/1, 7-29.
- Bogunović, M. i sur., 1996: Namjenska pedološka karta Republike Hrvatske, Agronomski fakultet, Zagreb
- González-Trueba, J.J., (2007): El macizo central de los Picos de Europa. Geomorfología y sus implicaciones geoecológicas en la alta montaña cantábrica, doktorski rad, Departamento de Geografía, Universidad de Cantabria, Santander.
- Gray, M., 2004: Geodiversity, valuing and conserving abiotic nature, John Wiley & Sons Ltd, West Sussex, 1-434.
- Magaš, D., 2013: Geografija Hrvatske, Sveučilište u Zadru, Odjel za geografiju i Meridijani, Zadar.
- Rajčić, T., Faivre, S., Buzjak, N., 2010: Promjene žala na području Medića i Mimica od kraja šezdesetih godina 20. stoljeća do danas, Hrvatski geografski glasnik 72/2, 27-48.
- Serrano E., Ruiz-Flaño P., Arroyo P., 2009: Geodiversity assessment in a rural landscape: Tiermes-Caracena area (Soria, Spain), Memorie descrittive della Carta Geologica d'Italia, LXXXVII, 173 – 180.
- Zwicker, G., Žeger Pleše, I., Zupan, I., 2008: Zaštićena geobaština Republike Hrvatske, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb.

Bioraznolikost, zaštićena područja

- J. Topić, Lj. Ilijanić, N. Tvrtković i T. Nikolić: Staništa - priručnik za inventarizaciju, kartiranje i praćenje stanja, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb 2006
- ENVI portal okoliša, Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, envi-portal.azo.hr
- Analiza stanja prirode u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2008 – 2012. (DZZP, 2014.)
- Izvješće o stanju okoliša RH za razdoblje 2011. – 2014., 2015.
- Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Splitsko Dalmatinske županije More i krš, <http://www.dalmatian-nature.hr>
- Kartiranje faune Dalmacije, Prioritetna područja: otok Pag, estuarij Krke, otok Vis i pučinski otoci, otok Mljet, tok Cetine, Projekt COAST, 2009.
- Kartiranje flore Dalmacije, Prioritetna područja: otok Pag, estuarij Krke, otok Vis i pučinski otoci, otok Mljet, tok Cetine, Projekt COAST, 2009.
- Elaborat o inventarizaciji i praćenju stanja herpetofaune Mosora, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Splitsko-dalmatinske županije, Split, 2009.
- Tafra, D. i sur (2012): Vaskularna flora grada Omiša, Nat. Croat., Vol. 21, No. 2., 301-334, Zagreb
- Bakaran-Petricioli, T., (2011): Priručnik za određivanje morskih staništa u Hrvatskoj prema direktivi o staništima EU, DZZP, Zagreb

Zrak i klimatske promjene

- Godišnje izvješće o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske za 2015. godinu.
- Državni meteorološki zavod, www.klima.hr
- Filipčić, A., 2009: Razgraničenje Köppenovih klimatskih tipova Cf i Cs u Hrvatskoj, *Acta Geographica Croatia*, 35, 7 – 18.
- Šesto nacionalno izvješće Republike Hrvatske prema Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o promjeni klime, 2014.
- Penzar, B., Penzar, I., Orlić, M., 2001: Vrijeme i klima Hrvatskog Jadrana, Biblioteka Geographica Croatia, Zagreb.
- Registar onečišćavanja okoliša, AZO, <http://www.azo.hr/RegistarOneciscavanjaOkolisaROO01>
- Branković Č., Güttler I., Patarčić M., Srnec L. 2010: Climate Change Impacts and Adaptation Measures - Climate Change scenario. U: Fifth National Communication of the Republic of Croatia under the United Nation Framework Convention on the Climate Change, Ministry of Environmental Protection, Physical Planning and Construction, 152-166.
- Branković Č., Patarčić, M., Güttler I., Srnec L. 2012: Near-future climate change over Europe with focus on Croatia in an ensemble of regional climate model simulations. *Climate Research*, 52, 227-251.
- Non-paper Guidelines for Project Managers: Making vulnerable investments climate resilient.

Okoliš općenito

- Izvješće o stanju okoliša u Splitsko-dalmatinskoj županiji 2008.-2011., Upravni odjel za graditeljstvo, komunalne poslove, infrastrukturu i zaštitu okoliša, 2012.
- Izvješće o stanju u prostoru Grada Omiša za razdoblje od 2011. do 2015. godine, URBOS d.o.o., Split, 2015.
- Nacionalna lista pokazatelja (Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, Zagreb, 2015.)
- Strateška studija utjecaja na okoliš Operativnog programa iz područja konkurentnosti i kohezije za razdoblje 2014. – 2020. (DVOKUT ECRO d.o.o., 2014.)
- Strateška studija o utjecaju na okoliš Strategije regionalnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do kraja 2020. godine (DVOKUT ECRO d.o.o., 2016.)
- Strateška studija utjecaja na okoliš Višegodišnjeg programa gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje 2014. – 2023. (Ires ekologija d.o.o., ZaVita svetovanje d.o.o., Hidroing d.o.o., Geologija d.o.o., 2015.)
- Strateška studija utjecaja na okoliš Operativnog programa Promet 2007. – 2013. (Oikon d.o.o., 2015.)
- Strateška studija utjecaja na okoliš Nacionalnog strateškog plana razvoja akvakulture za razdoblje 2014. – 2020. (Oikon d.o.o., 2014.)
- Plan gospodarenja otpadom Grada Omiša 2017. -2022. (Službeni glasnik Grada Omiša br. 3/17)
- Procjena ugroženosti od požara i tehnoloških eksplozija, Grad Omiš, Usklađenje 1 (Alfa atest d.o.o., 2014.)
- Prostorni plan Splitsko- dalmatinske županije (Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije 1/03, 8/04, 5/05, 5/06, 13/07, 9/13)
- Prostorni plan uređenja Grada Omiša (Službeni glasnik grada Omiša, broj 4/07, 8/10, 3/13,5/15, 10/15, 15/15)
- Opće metodološke preporuke za izradu strateških studija, IPA 2010 „Jačanje kapaciteta za provedbu strateške procjene utjecaja na okoliš na regionalnoj i lokalnoj razini“, MZOIP, Zagreb, 2014

Gospodarstvo, infrastruktura

- Glavni plan razvoja turizma Splitsko-dalmatinske županije, Horwath Consulting, 2007., Zagreb.
- Vrijednosti indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti na lokalnoj razini 2013, www.razvoj.gov.hr
- Potencijal obnovljivih izvora energije: XVII. Splitsko-dalmatinska županija, Energetski institut Hrvoje Požar, Zagreb, 2012.
- Registar poslovnih subjekata, <http://www1.biznet.hr/HgkWeb/do/extlogon>
- Strateški marketing plan turizma Grada Omiša, Turistička zajednica Grada Omiša, 2014.

Stanovništvo

- Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr

- Izvješće o stanju okoliša u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2009. - 2012., 2014.
- Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine
- Prirodno kretanje stanovništva u 2010., Statistička izvješća 1439, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2011.
- Prirodno kretanje stanovništva u 2011., Statistička izvješća 1466, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2012.
- Prirodno kretanje stanovništva u 2012., Statistička izvješća 1494, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2013.
- Prirodno kretanje stanovništva u 2013., Statistička izvješća 1518, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2014.
- Prirodno kretanje stanovništva u 2014., Statistička izvješća 1542, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2015.
- Resnik, D. B., 2010: Urban Sprawl, Smart Growth, and Deliberative Democracy, American Journal of Public Health 100 (10), 1852-1856.
- Registar udruga u Republici Hrvatskoj, Ministarstvo uprave, <https://registri.uprava.hr/#!udruge>
- Säynäjoki, E., Heinonen, J., Junnila, S., 2013: Urban density and local sustainability – a case study in Finland, u: 19th annual Pacific Rim Real Estate Society Conference Melbourne, Australia, January 13-16, 2013, Pacific Rim Real Estate Society, Melbourne.
- Socijalni plan Splitsko-dalmatinske županije za razdoblje 2015.-2018., Splitsko-dalmatinska županija, Split, 2015.
- Wertheimer-Baletić, A., 1999: Stanovništvo i razvoj, MATE, Zagreb.
- Hrvatski zavod za zapošljavanje, Ispostava Omiš

Kulturno-povijesna baština

- Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, <http://www.min-kulture.hr/>
- Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, 2011., Strategija zaštite, očuvanja i održivog gospodarskog korištenja kulturne baštine Republike Hrvatske za razdoblje 2011.-2015.
- Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, 2012., Strateški plan Ministarstva kulture 2012.-2014.

14. POPIS PROPISA

Bioraznolikost i ekološka mreža

1. Pravilnik o ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu (NN 146/14)
2. Pravilnik o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima (NN 88/14)
3. Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)
4. Uredba o ekološkoj mreži (NN 124/13 i 105/15)
5. Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18)
6. Nacionalna klasifikacija staništa Republike Hrvatske, IV verzija
7. Strategija i akcijski plan biološke i krajobrazne raznolikosti RH (NN 143/08)
8. Strategija i akcijski plan zaštite prirode RH za razdoblje 2017. – 2025. (NN 72/2017)

Buka

1. Zakon o zaštiti od buke (NN 30/09, 55/13, 153/13)
2. Pravilnik o djelatnostima za koje je potrebno utvrditi provedbu mjera za zaštitu od buke (NN 91/07)
3. Pravilnik o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave (NN 145/04)
4. Pravilnik o mjerama zaštite od buke izvora na otvorenom prostoru (NN 156/08)

Kulturno-povijesna baština

1. Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15)

Okoliš

1. Nacionalna strategija zaštite okoliša (NN 46/02)
 2. Uredba o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (NN 61/14, 3/17)
 3. Uredba o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš (NN 3/17)
 4. Zakon o gradnji (NN 153/13, 20/17)
 5. Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 78/15)
 6. Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske (1997., 2013.)
- Zakon o šumama (NN 140/05, 82/06, 129/08, 80/10, 124/10, 25/12, 68/12, 148/13, 94/14)

Otpad

1. Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13)
2. Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05)
3. Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima (NN 124/06, 121/08, 31/09, 156/09, 91/11, 45/12, 86/13)
4. Pravilnik o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi (NN 38/08)
5. Pravilnik o gospodarenju otpadom (NN 23/14, 51/14, 121/15, 132/15)

6. Pravilnik o ambalaži i otpadnoj ambalaži (NN 88/15, 78/16)
7. Uredba o gospodarenju otpadnom ambalažom (NN 97/15)
8. Pravilnik o katalogu otpada (NN 90/15)
9. Pravilnik o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada (NN 114/15)
10. Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine (NN 3/17)

Vode

1. Plan upravljanja vodnim područjima (NN 66/16)
2. Pravilnik o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda (80/13, 43/14, 27/15)
3. Pravilnik o očevidniku zahvaćenih i korištenih količina voda (NN 81/10)
4. Uredba o standardu kakvoće voda (NN 73/13, 151/14, 78/15, 61/16)
5. Zakon o vodama (NN 153/09, 63/11, 130/11, 56/13, 14/14)
6. Državni plan mjera za slučaj izvanrednih i iznenadnih onečišćenja voda (NN 5/11)
7. Odluka o Popisu voda 1. reda (NN 79/10)
8. Pravilnik o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta (NN 66/11, 47/13)
9. Uredba o kakvoći mora za kupanje (NN 73/08)

Zrak

1. Uredba o razinama onečišćujućih tvari u zraku (NN 117/12)
2. Zakon o zaštiti zraka (NN 130/11, 47/14)

Akcidenti

1. Zakon o zaštiti na radu (NN 71/14, 118/14, 154/14)
2. Zakon o zaštiti od požara (NN 92/10)

Ostalo

1. Zakon o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN 86/2006)

15. PRILOZI

- Prilog 1)** Ovlaštenje tvrtke VITA PROJEKT d.o.o. za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša i prirode
- Prilog 2)** Rješenje MZOIE o potrebi provedbe Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu
- Prilog 3)** Odluka o sadržaju Strateške studije procjene utjecaja na okoliš
- Prilog 4)** Karta strukturnih elemenata krajobraza Grada Omiša
- Prilog 5)** Kulturno povijesna baština Grada Omiša prema PPU



REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I ENERGETIKE

10000 Zagreb, Radnička cesta 80

tel: +385 1 3717 111, faks: +385 1 3717 149

Uprava za procjenu utjecaja na okoliš i
održivo gospodarenje otpadom

Sektor za procjenu utjecaja na okoliš
i industrijsko onečišćenje

KLASA: UP/I 351-02/15-08/20

URBROJ: 517-06-2-1-1-18-11

Zagreb, 1. veljače 2018.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, na temelju odredbe članka 42. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13, 153/13 i 78/15) u vezi s člankom 130. Zakona o općem upravnom postupku (Narodne novine, broj 47/09), rješavajući povodom zahtjeva ovlaštenika VITA PROJEKT d.o.o., Ilica 191, Zagreb, radi utvrđivanja promjena u popisu zaposlenika ovlaštenika, donosi:

RJEŠENJE

I. Pravnoj osobi VITA PROJEKT d.o.o., Ilica 191, Zagreb izdaje se suglasnost za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša:

1. Izrada studija o značajnom utjecaju strategije, plana ili programa na okoliš (u daljnjem tekstu: strateška studija) uključujući i dokumentaciju potrebnu za ocjenu o potrebi strateške procjene te dokumentaciju za određivanje sadržaja strateške studije.
2. Izrada studija o utjecaju zahvata na okoliš, uključujući dokumentaciju za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš te dokumentacije za određivanje sadržaja studije o utjecaju na okoliš.
3. Izrada programa zaštite okoliša.
4. Izrada izvješća o stanju okoliša.
5. Izrada elaborata o zaštiti okoliša koji se odnose na zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš.
6. Izrada posebnih elaborata i izvješća za potrebe ocjene stanja sastavnica okoliša.
7. Izrada projekcija emisija, izvješća o provedbi politike i mjera smanjenja emisija i nacionalnog izvješća o promjeni klime

8. Izrada i/ili verifikaciju posebnih elaborata, proračuna, i projekcija za potrebe sastavnica okoliša
 9. Obavljanje stručnih poslova za potrebe Registra onečišćavanja okoliša
 10. Izrada elaborata o usklađenosti proizvoda s mjerilima u postupku ishoda znaka zaštite okoliša »Priatelj okoliša« i znaka EU Ecolabel.
 11. Izrada elaborata o utvrđivanju mjerila za određenu skupinu proizvoda za dodjelu znaka zaštite okoliša »Priatelj okoliša«.
- II. Ukidaju se rješenja Ministarstva zaštite okoliša i energetike KLASA: UP/I 351-02/15-08/20, URBROJ: 517-06-2-1-2-15-2 od 13. ožujka 2015., KLASA: UP/I 351-02/15-08/20, URBROJ: 517-06-2-1-2-15-4 od 20. studenoga 2015., KLASA: UP/I 351-02/15-08/20; URBROJ: 517-06-2-1-1-16-5 od 9. lipnja 2016., KLASA: UP/I 351-02/15-08/20; URBROJ: 517-06-2-1-1-17-8 od 10. ožujka 2017 KLASA: UP/I 351-02/15-08/30, URBROJ: 517-06-2-1-2-15-4 od 14. travnja 2015. i KLASA: UP/I 351-02/15-08/30, URBROJ: 517-06-2-1-1-16-5 od 9. lipnja 2016. godine, kojima su pravnoj osobi VITA PROJEKT d.o.o., Ilica 191, Zagreb, dane suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša.
- III. Suglasnost iz točke I. ove izreke prestaje važiti u roku od godine dana od dana stupanja na snagu propisa iz članka 40. stavka 11. Zakona o zaštiti okoliša.
- IV. Ovo rješenje upisuje se u očevidnik izdanih suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša koje vodi Ministarstvo zaštite okoliša i energetike.
- V. Uz ovo rješenje prileži Popis zaposlenika ovlaštenika i sastavni je dio ovoga rješenja.

O b r a z l o ž e n j e

Ovlaštenik VITA PROJEKT d.o.o. iz Zagreba (u daljnjem tekstu: Ovlaštenik), podnio je zahtjev za izmjenom podataka o zaposlenim stručnjacima navedenim u Rješenjima: (KLASA: UP/I 351-02/15-08/20, URBROJ: 517-06-2-1-2-15-2 od 13. ožujka 2015., KLASA: UP/I 351-02/15-08/20, URBROJ: 517-06-2-1-2-15-4 od 20. studenoga 2015., KLASA: UP/I 351-02/15-08/20; URBROJ: 517-06-2-1-1-16-5 od 9. lipnja 2016., KLASA: UP/I 351-02/15-08/20; URBROJ: 517-06-2-1-1-17-8 od 10. ožujka 2017 KLASA: UP/I 351-02/15-08/30, URBROJ: 517-06-2-1-2-15-4 od 14. travnja 2015., KLASA: UP/I 351-02/15-08/30, URBROJ: 517-06-2-1-1-16-5 od 9. lipnja 2016. godine) koja je izdalo Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

Ovlaštenik je tražio da se na popis zaposlenika kao voditelj stručnih poslova stavi novozaposlena djelatnica Ivana Šarić, mag. biol. za određene stručne poslove zaštite okoliša u gore navedenim Rješenjima.

U provedenom postupku Ministarstvo je izvršilo uvid u zahtjev za promjenom podataka, podatke i dokumente dostavljene uz zahtjev, a osobito u popis stručnih podloga, diplomu i potvrdu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, te službenu evidenciju ovog Ministarstva i utvrdilo da su navodi iz zahtjeva utemeljeni.

Slijedom navedenoga, utvrđeno je kao u točkama od I. do V. izreke ovoga rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo rješenje je izvršno u upravnom postupku i protiv njega se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Upravni spor pokreće se tužbom Upravnom sudu u Zagrebu, Avenija Dubrovnik 6, u roku 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje navedenom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

Upravna pristojba na zahtjev i ovo rješenje naplaćena je državnim biljezima sukladno Zakonu o upravnim pristojbama („Narodne novine“, broj 115/16).

VIŠA STRUČNA SAVJETNICA
Davorka Maljak



U prilogu: Popis zaposlenika kao u točki IV. izreke rješenja.

DOSTAVITI:

1. VITA PROJEKT d.o.o., Ilica 191, Zagreb (**R!, s povratnicom!**)
2. Uprava za inspekcijske poslove, ovdje
3. Evidencija, ovdje

P O P I S

**zaposlenika ovlaštenika: VITA PROJEKT d.o.o., Ilica 191, Zagreb, slijedom kojih je ovlaštenik ispunio propisane uvjete za izdavanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša sukladno rješenju Ministarstva
KLASA: UP/I 351-02/15-08/20; URBROJ: 517-06-2-1-1-18-11 od 1. veljače 2018.**

<i>STRUČNI POSLOVI ZAŠTITE OKOLIŠA prema članku 40. stavku 2. Zakona</i>	<i>VODITELJ STRUČNIH POSLOVA</i>	<i>ZAPOSLENI STRUČNJACI</i>
1. Izrada studija o značajnom utjecaju strategije, plana ili programa na okoliš (u daljnjem tekstu: strateška studija) uključujući i dokumentaciju potrebnu za ocjenu o potrebi strateške procjene te dokumentaciju za određivanje sadržaja strateške studije	Domagoj Vranješ, mag.ing.prosp.arch., univ.spec.oecoing. Ivana Šarić, mag.biol.	Goran Lončar, mag.oecol., mag.geogr. Katarina Čović, mag.ing.prosp.arch. Ivana Tomašević, mag.ing.prosp.arch.
2. Izrada studija o utjecaju zahvata na okoliš, uključujući i dokumentaciju za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš te dokumentacije za određivanje sadržaja studije o utjecaju na okoliš	Domagoj Vranješ, mag.ing.prosp.arch., univ.spec.oecoing. Ivana Šarić, mag.biol.	stručnjaci navedeni pod točkom 1.
9. Izrada programa zaštite okoliša	voditelji navedeni pod točkom 1.	stručnjaci navedeni pod točkom 1.
10. Izrada izvješća o stanju okoliša	voditelji navedeni pod točkom 1.	stručnjaci navedeni pod točkom 1.
12. Izrada elaborata o zaštiti okoliša koji se odnose na zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš	voditelji navedeni pod točkom 1.	stručnjaci naveden pod točkom 1.
13. Izrada posebnih elaborata i izvješća za potrebe ocjene stanja sastavnica okoliša.	Domagoj Vranješ, mag.ing.prosp.arch., univ.spec.oecoing.	Goran Lončar, mag.oecol., mag.geogr. Katarina Čović, mag.ing.prosp.arch. Ivana Tomašević, mag.ing.prosp.arch. Ivana Šarić, mag.biol.
15. Izrada projekcija emisija, izvješća o provedbi politike i mjera smanjenja emisija i nacionalnog izvješća o promjeni klime	Domagoj Vranješ, mag.ing.prosp.arch., univ.spec.oecoing.	Goran Lončar, mag.oecol., mag.geogr. Katarina Čović, mag.ing.prosp.arch. Ivana Tomašević, mag.ing.prosp.arch. Ivana Šarić, mag.biol.
20. Izrada i/ili verifikaciju posebnih elaborata, proračuna, i projekcija za potrebe sastavnica okoliša	Domagoj Vranješ, mag.ing.prosp.arch., univ.spec.oecoing.	Goran Lončar, mag.oecol., mag.geogr. Katarina Čović, mag.ing.prosp.arch. Ivana Tomašević, mag.ing.prosp.arch. Ivana Šarić, mag.biol.
23. Obavljanje stručnih poslova za potrebe Registra onečišćavanja okoliša	voditelj navedeni pod točkom 1.	stručnjaci naveden pod točkom 1.
25. Izrada elaborata o usklađenosti proizvoda s mjerilima u postupku ishoda znaka zaštite okoliša "Priatelj okoliša" i znaka EU Ecolabel	voditelji navedeni pod točkom 1.	stručnjaci naveden pod točkom 1.
26. Izrada elaborata o utvrđivanju mjerila za određenu skupinu proizvoda za dodjelu znaka zaštite okoliša Priatelj okoliša	voditelji navedeni pod točkom 1.	stručnjaci naveden pod točkom 1.



REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I PRIRODE

10000 Zagreb, Radnička cesta 80
Tel: 01 / 3717 111 fax: 01 / 3717 149

KLASA: UP/I 351-02/15-08/29
URBROJ: 517-06-2-1-2-13-3
Zagreb, 29. travnja 2015.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode na temelju odredbe članka 40. stavka 5. i u svezi s odredbom članka 271. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13) te članka 22. stavaka 1. i 5. Pravilnika o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 57/10), povodom zahtjeva tvrtke VITA PROJEKT d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Ilica 191, zastupane po osobi ovlaštenoj za zastupanje sukladno zakonu, radi izdavanja suglasnosti za obavljanje stručnih poslova iz područja zaštite prirode, donosi

R J E Š E N J E

- I. Tvrtki VITA PROJEKT d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Ilica 191, izdaje se suglasnost za obavljanje poslova iz područja zaštite prirode koji se odnose na stručne poslove:
Izrada poglavlja i studija ocjene prihvatljivosti strategija, plana, programa ili zahvata za ekološku mrežu.
- II. Suglasnost iz točke I. ove izreke prestaje važiti u roku od godine dana od dana stupanja na snagu propisa iz članka 40. stavka 12. Zakona o zaštiti okoliša.
- III. Ovo rješenje upisuje se u očevidnik izdanih suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša koji vodi Ministarstvo zaštite okoliša i prirode.
- IV. Uz ovo rješenje prileži popis zaposlenika ovlaštenika: voditelja stručnih poslova u zaštiti okoliša i stručnjaka slijedom kojih su ispunjeni propisani uvjeti glede zaposlenih stručnjaka za izdavanje suglasnosti iz točke I. ove izreke.

O b r a z l o ž e n j e

Tvrtka VITA PROJEKT d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Ilica 191 (u daljnjem tekstu: ovlaštenik), podnijela je 3. ožujka 2015. ovom Ministarstvu zahtjev za izdavanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova iz područja zaštite prirode: Izrada poglavlja i studija ocjene prihvatljivosti strategija, plana, programa ili zahvata za ekološku mrežu; Priprema i izrada dokumentacije za postupak utvrđivanja prevladavajućeg javnog interesa s prijedlogom kompenzacijskih uvjeta.

S obzirom na to da se zahtjev odnosi na izdavanje suglasnosti za stručne poslove iz područja zaštite prirode, Uprava za procjenu okoliša i održivi razvoj zatražila je mišljenje Uprave za zaštitu prirode o predmetnom zahtjevu 24. ožujka 2015. godine. U zaprimljenom mišljenju Uprave za zaštitu prirode (KLASA: 612-07/15-69/05, URBROJ: 517-07-2-1-1-15-2 od 24. travnja 2015.) navodi se sljedeće: *Uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrđeno je da*

predloženi zaposlenici tvrtke VITA PROJEKT d.o.o., Ilica 191, Zagreb, ispunjavaju uvjete propisane člancima 7. i 11. Pravilnika za obavljanje stručnih poslova izrade poglavlja i studija ocjene prihvatljivosti strategija, plana, programa ili zahvata na ekološku mrežu, kako slijedi:

- *Domagoj Vranješ, mag.ing.prosp.arch., univ.spec.oecoing.-voditelj stručnih poslova,*
- *Ena Bićanić Marković, mag.ing.prosp.arch. –stručnjak,*
- *Boris Vranješ, dipl.ing.građ.-stručnjak,*

te je Uprava za zaštitu prirode mišljenja da se tvrtci VITA PROJEKT d.o.o., Ilica 191, Zagreb može izdati suglasnost za obavljanje stručnih poslova zaštite prirode - izrade poglavlja i studija ocjene prihvatljivosti strategija, plana, programa ili zahvata na ekološku mrežu. Vezano za izdavanje suglasnosti za obavljanje poslova pripreme i izrade dokumentacije za postupak utvrđivanja prevladavajućeg javnog interesa s prijedlogom kompenzacijskih uvjeta Uprava za zaštitu prirode je mišljenja da se za iste ne izda suglasnost za obavljanje poslova pripreme i izrade dokumentacije za postupak utvrđivanja prevladavajućeg javnog interesa s prijedlogom kompenzacijskih uvjeta budući da se radi o usko specijaliziranim poslovima za koje je potrebno stručno znanje iz područja biologije, ekologije vrsta, staništa i s njima povezanih biljnih i životinjskih vrsta, a za koje predloženi zaposlenici nisu odgovarajuće struke, prirodoslovne-biolog za navedeno.

Ovlaštenik je uz zahtjev za izdavanje suglasnosti za poslove iz točke I. izreke ovog rješenja priložio odgovarajuće dokaze prema zahtjevima propisanim odredbama članaka 5. i 20. Pravilnika o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša (u daljnjem tekstu: Pravilnik), koji je donesen temeljem Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 110/07), a odgovarajuće se primjenjuje u predmetnom postupku slijedom odredbe članka 271. stavka 2. točke 21. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13) kojom je ostavljen na snazi u dijelu u kojem nije suprotan tom Zakonu.

Ovlaštenik je naveo činjenice i podnio dokaze na podlozi kojih se moglo utvrditi pravo stanje stvari a također i iz razloga jer su sve činjenice bitne za donošenje odluke o zahtjevu ovlaštenika poznate ovom tijelu.

U postupku je obavljen uvid u zahtjev i priloženu dokumentaciju te je utvrđeno da su ispunjeni svi propisani uvjeti i da je zahtjev za obavljanje stručnih poslova iz područja zaštite prirode: Izrada poglavlja i studija ocjene prihvatljivosti strategija, plana, programa ili zahvata za ekološku mrežu osnovan, dok u dijelu koji se odnosi na izdavanje suglasnosti za obavljanje poslova pripreme i izrade dokumentacije za postupak utvrđivanja prevladavajućeg javnog interesa s prijedlogom kompenzacijskih uvjeta ovlaštenik ne zadovoljava uvjete za izdavanje suglasnosti.

Slijedom naprijed navedenog zbog odgovarajuće primjene Pravilnika ovu suglasnost potrebno je uskladiti s odredbama propisa iz članka 40. stavka 3. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13), nakon njegova donošenja. Stoga se suglasnost izdaje s rokom važnosti kako stoji u točki II. izreke ovoga rješenja. Točka III. izreke ovoga rješenja utemeljena je na odredbi članka 40. stavka 9. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13). Točka IV. izreke ovoga rješenja temelji se na naprijed izloženim utvrđenom činjeničnom stanju.

Temeljem svega naprijed navedenoga valjalo je riješiti kao u izreci ovoga rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo rješenje je izvršno u upravnom postupku i protiv njega se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Upravni spor pokreće se tužbom Upravnom sudu u Zagrebu, Avenija Dubrovnik 6 i 8, u roku 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje navedenom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

Upravna pristojba za zahtjev i ovo Rješenje propisno je naplaćena državnim biljezima u ukupnom iznosu od 70,00 kuna prema Tar. br. 1. i 2. Tarife upravnih pristojbi, Zakona o upravnim pristojbama („Narodne novine“, brojevi 8/96, 77/96, 131/97, 68/98, 66/99, 145/99, 30/00, 116/00, 163/03, 17/04, 110/04, 141/04, 150/05, 153/05, 129/06, 117/07, 60/08, 20/10, 69/10, 126/11, 112/12, 19/13, 80/13, 40/14, 69/14, 87/14 i 94/14).

Privitak: Popis zaposlenika kao u točki IV. izreke rješenja.



Dostaviti:

- ① VITA PROJEKT d.o.o., Ilica 191, Zagreb, R s **povratnicom!**
2. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za zaštitu prirode, Radnička cesta 80, Zagreb
3. Uprava za inspekcijske poslove, ovdje
4. Očevidnik, ovdje
5. Spis predmeta, ovdje

P O P I S

zaposlenika ovlaštenika: VITA PROJEKT d.o.o., Ilica 191, Zagreb, slijedom kojih je ovlaštenik ispunio propisane uvjete za izdavanje suglasnosti
za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša sukladno rješenju Ministarstva
KLASA: UP/I 351-02/15-08/29; URBROJ: 517-06-2-1-2-15-3 od 29. travnja 2015.

<i>STRUČNI POSLOVI ZAŠTITE OKOLIŠA</i>	<i>VODITELJ STRUČNIH POSLOVA</i>	<i>ZAPOSLENI STRUČNJACI</i>
1. Izrada poglavlja i studija ocjene prihvatljivosti strategija, plana, programa ili zahvata za ekološku mrežu	Domagoj Vranješ, mag.ing.prosp.arch., univ.spec.oecoing.	Ena Bičanić Marković, mag.ing.prosp.arch.; Boris Vranješ, dipl.ing.grad.



REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I PRIRODE

10000 Zagreb, Radnička cesta 80
Tel: 01 / 3717 111 fax: 01 / 3717 149

KLASA: UP/I 351-02/15-08/29

URBROJ: 517-06-2-1-1-16-5

Zagreb, 9. lipnja 2016.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, rješavajući povodom zahtjeva tvrtke VITA PROJEKT d.o.o., Ilica 191, Zagreb, zastupane po osobi ovlaštenoj u skladu sa zakonom, radi utvrđivanja izmjene popisa zaposlenika ovlaštenika, u odnosu na podatke utvrđene u rješenju Ministarstva zaštite okoliša i prirode (KLASA: UP/I 351-02/15-08/29; URBROJ: 517-06-2-1-2-15-3 od 29. travnja 2015.) temeljem odredbe članka 96. stavka 1. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, broj 47/09), donosi:

R J E Š E N J E

- I. Utvrđuje se da je u tvrtci VITA PROJEKT d.o.o., Ilica 191, Zagreb, nastupila promjena zaposlenih stručnjaka za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša u odnosu na zaposlenike temeljem kojih je ovlaštenik ishodio suglasnost za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša (KLASA: UP/I 351-02/15-08/29; URBROJ: 517-06-2-1-2-15-3 od 29. travnja 2015.).
- II. Utvrđuje se da su u tvrtci VITA PROJEKT d.o.o. iz točke I. ove izreke uz postojećeg stručnjaka zaposleni Monika Škegro, mag.biol.exp. i Goran Lončar, mag.oecol., mag.geogr.
- III. Utvrđuje se da u tvrtci VITA PROJEKT d.o.o. iz točke I. ove izreke, nije zaposlen stručnjak Boris Vranješ, dipl.ing.građ.
- IV. Popis zaposlenika ovlaštenika priložen rješenjima iz točke I. izreke zamjenjuje se novim popisom koji je sastavni dio ovog rješenja.
- V. Ovo rješenje sastavni je dio rješenja iz točke I. izreke ovoga rješenja.

O b r a z l o ž e n j e

Tvrtka VITA PROJEKT d.o.o. iz Zagreba (u daljnjem tekstu: ovlaštenik), podnijela je zahtjev za izmjenom podataka u Rješenju (KLASA: UP/I 351-02/15-08/29; URBROJ: 517-06-2-1-2-15-3 od 29. travnja 2015.) izdanom po Ministarstvu zaštite okoliša i prirode, a vezano za popis zaposlenika ovlaštenika koji prileži uz navedeno rješenje. Promjene se odnose na stručnjake stručnih poslova kako je navedeno u točkama II. i III.

U provedenom postupku Ministarstvo zaštite okoliša i prirode izvršilo je uvid u zahtjev za promjenom podataka, podatke i dokumente dostavljene uz zahtjev, a osobito u popis stručnih podloga, diplome i potvrde Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje navedenih stručnjaka, te službenu evidenciju ovog Ministarstva i utvrdilo da su navodi iz zahtjeva utemeljeni.

Slijedom navedenoga, utvrđeno je kao u točkama od I. do V. izreke ovoga rješenja.

S obzirom da se pravomoćno i izvršno rješenje za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša (KLASA: UP/I 351-02/15-08/29; URBROJ: 517-06-2-1-2-15-3 od 29. travnja 2015.) u svom sadržaju ne može mijenjati, ovo rješenje kojim su utvrđene gore navedene promjene priložit će se spisu predmeta navedene suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša.

Upravna pristojba na zahtjev i ovo rješenje propisno je naplaćena državnim biljezima u ukupnom iznosu od 70,00 kuna prema Tar. br. 1. i 2. Tarife upravnih pristojbi, Zakona o upravnim pristojbama („Narodne novine“, brojevi 8/96, 77/96, 131/97, 68/98, 66/99, 145/99, 30/00, 116/00, 163/03, 17/04, 110/04, 141/04, 150/05, 153/05, 129/06, 117/07, 60/08, 20/10, 69/10, 126/11, 112/12, 19/13, 80/13, 40/14, 69/14, 87/14 i 94/14).

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo rješenje je izvršno u upravnom postupku i protiv njega se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Upravni spor pokreće se tužbom Upravnom sudu u Zagrebu, Avenija Dubrovnik 6, u roku 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje navedenom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.



DOSTAVITI:

1. VITA PROJEKT d.o.o., Ilica 191, Zagreb (**R!, s povratnicom!**)
2. Uprava za inspekcijske poslove, ovdje
3. Evidencija, ovdje
4. Pismohrana u predmetu, ovdje

P O P I S

zaposlenika ovlaštenika: VITA PROJEKT d.o.o., Ilica 191, Zagreb, slijedom kojih je ovlaštenik ispunio propisane uvjete za izdavanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša sukladno rješenju Ministarstva KLASA: UP/I 351-02/15-08/29; URBROJ: 517-06-2-1-2-15-3 od 29. travnja 2015. i izmjeni rješenja URBROJ: 517-06-2-1-1-16-5 od 9. lipnja 2016.

<i>STRUČNI POSLOVI ZAŠTITE OKOLIŠA</i>	<i>VODITELJ STRUČNIH POSLOVA</i>	<i>ZAPOSLENI STRUČNJACI</i>
I. Izrada poglavlja i studija ocjene prihvatljivosti strategija, plana, programa ili zahvata za ekološku mrežu	Domagoj Vranješ, mag.ing.prosp.arch., univ.spec.oecoing.	Ena Bičanić Marković, mag.ing.prosp.arch. Monika Škegro, mag.biol.exp. Goran Lončar, mag.oecol., mag.geogr.

29/08/2017

Na temelju članka 68. stavak 3. Zakona o zaštiti okoliša (Narodne novine, br. 80/13, 153/13 i 78/15) i čl. 10. stavka 2. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš (Narodne novine br. 3/17), a u skladu s odredbama članka 39. Statuta Grada Omiša (Službeni glasnik Grada Omiša, br. 4/09, 9/10, 2/13 i 10/13), Gradonačelnik Grada Omiša dana 29. kolovoza 2017. godine donosi

O D L U K U

o sadržaju Strateške studije procjene utjecaja na okoliš Strategije razvoja Grada Omiša do 2020.

Opća odredba

I.

Ovom Odlukom utvrđuje se sadržaj Strateške studije procjene utjecaja na okoliš Strategije razvoja Grada Omiša do 2020. (u daljnjem tekstu: Strateška studija).

Razlozi, ciljevi i programska polazišta za izradu Strategije razvoja Grada Omiša do 2020.

II.

Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 47/14), koji predstavlja pravni okvir za donošenje Strategije razvoja Grada Omiša do 2020. (u daljnjem tekstu: Strategija), uređuju se ciljevi i načela upravljanja regionalnim razvojem Republike Hrvatske, planski dokumenti politike regionalnog razvoja, tijela nadležna za upravljanje regionalnim razvojem, ocjenjivanje stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, način utvrđivanja urbanih i potpomognutih područja, poticanje razvoja potpomognutih područja, provedba, praćenje i izvještavanje o provedbi politike regionalnoga razvoja u svrhu što učinkovitijeg korištenja fondova Europske unije.

Strategija je temeljni i sveobuhvatni strateški dokument koji polazeći od razvojnih resursa i potencijala i ostvarenih postignuća utvrđuje smjernice budućeg gospodarskog i sveukupnog razvoja Grada Omiša.

Programska polazišta za izradu i donošenje Strategije odnose se na utvrđivanje cjelovite analize stanja i razvojnih potreba na razini Grada u svim segmentima razvoja te usklađivanje sa strateškim ciljevima i prioritetima, odnosno:

- utvrđivanje lokalnih potreba te povezivanje s regionalnim i državnim prioritetima, što pruža osnovu za strateško planiranje i izradu razvojnih programa svih partnera u kojima su zastupljane interesne skupine
- stvaranje uvjeta za osiguranje potpora u svim društveno-gospodarskim područjima, a u cilju povećanja i optimalnog korištenja njihovog razvojnog potencijala
- stvaranje podloge za pripremu i prijavu projekata na nacionalne, EU i druge fondove
- stvaranje podloge za razvoj koordinirane, sustavne i strateški usmjerene suradnje na lokalnoj, regionalnoj i državnoj razini s drugim jedinicama lokalne samouprave

Ciljevi Strategije su:

1. Konkurentno i održivo gospodarstvo temeljno na održivom korištenju prirodnih i društvenih dobara te razvoju poduzetničkog potencijala
2. Unaprjeđenje kvalitete života kroz ulaganja u razvoj društvene infrastrukture i društvenih usluga
3. Održivo gospodarenje prostornim resursima uz poboljšani standard života i kvalitetu okoliša
4. Dobro upravljanje

Obavezni sadržaj Strateške studije

III.

Strateška studija sadrži osobito:

- kratki pregled sadržaja i glavnih ciljeva Strategije i odnosa s drugim odgovarajućim strategijama, planovima i programima,
- podatke o postojećem stanju okoliša i mogući razvoj okoliša bez provedbe Strategije
- okolišne značajke područja na koja provedba Strategije može značajno utjecati,
- postojeće okolišne probleme koji su važni za Strategiju, posebno uključujući one koji se odnose na područja posebnog ekološkog značaja, primjerice područja određena u skladu s posebnim propisima o zaštiti prirode,
- ciljeve zaštite okoliša uspostavljene po zaključivanju međunarodnih ugovora i sporazuma, koji se odnose na Strategiju, te način na koji su ti ciljevi i druga pitanja zaštite okoliša uzeti u obzir tijekom izrade Strategije
- vjerojatno značajne utjecaje (sekundarne, kumulativne, sinergijske, kratkoročne, srednjoročne i dugoročne, stalne i privremene, pozitivne i negativne) na okoliš, uključujući bioraznolikost, stanovništvo i zdravlje ljudi, tlo, vodu, more, zrak, klimu, materijalnu imovinu, kulturno-povijesnu baštinu, krajobraz, uzimajući u obzir njihove međuodnose,
- mjere zaštite okoliša uključujući mjere sprječavanja, smanjenja i ublažavanja nepovoljnih utjecaja provedbe Strategije na okoliš,
- kratki prikaz razloga za odabir razmotrenih razumnih alternativa, obrazloženje najprihvatljivije razumne alternative Strategije na okoliš uključujući i naznaku razmatranih razumnih alternativa i opis provedene procjene, uključujući i poteškoće (primjerice tehničke nedostatke ili nedostatke znanja i iskustva) pri prikupljanju potrebnih podataka,
- opis predviđenih mjera praćenja
- poglavlje glavne ocjene prihvatljivosti Strategije za ekološku mrežu
- ostale podatke i zahtjeve u zakonom utvrđenom postupku određivanja sadržaja Strateške studije sukladno dostavljenim mišljenjima
- ne-tehnički sažetak Strateške studije s naznakom razmatranih razumnih alternativa.

Sadržaj strateške studije utvrđen u postupku određivanja sadržaja

IV.

Na temelju mišljenja pristiglih tijekom postupka utvrđivanja sadržaja, uz obavezni sadržaj Strateška studija treba i:

HOPS, Operater prijenosnog sustava d.o.o.

Obuhvatiti energetske objekte za prijenos električne energije - svi planirani visokonaponski objekti i postrojenja (dalekovodi, kabeli, rasklopna postrojenja i transformatorske stanice napona 220 i 400 kV) koji podliježu procjeni utjecaja na okoliš, a koji se nalaze u prostornom obuhvatu Grada Omiša.

Ministarstvo kulture

Dopuniti popis kulturnih dobara na području Grada Omiša, uz potrebnu analizu stanja kulturne baštine.

Ocijeniti utjecaj strategije na kulturnu baštinu, spriječiti i ublažiti procijenjene štetne utjecaje provedbe strategije kao i opisati predviđene mjere praćenja stanja kulturne baštine, odnosno analizirati mjere i aktivnosti kako pozitivnog tako i negativnog utjecaja na kulturnu baštinu.

Ministarstvo unutarnjih poslova, Policijska uprava Splitsko-dalmatinska Split

Implementirati dokumente Procjena ugroženosti od požara i tehnološke eksplozije Grad Omiš, Usklađenje 1, 2014., Plan zaštite od požara Grad Omiš 2014. te Plan prostornog uređenja Grada Omiša.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture:

Obuhvatiti analizu cestovnog i pomorskog prometa, analizu usklađenosti sa Strategijom prometnog razvoja RH, opis utjecaja te važeće zakonske propise kojima se uređuje cestovni i pomorski promet i infrastruktura.

Javna ustanova za upravljanje zaštićenim djelovima prirode na području Splitsko-dalmatinske županije „More i krš“

Opisati morsku bioraznolikost i staništa ekološke mreže.

Navesti ciljana staništa i vrste za 6 područja ekološke mreže koja se nalaze u obuhvatu Grada Omiša.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike

S obzirom na moguće značajne utjecaje na ciljne vrste i stanišne tipove područja ekološke mreže u Strateškoj studiji u poglavlju Glavna ocjena prihvatljivosti strategije za ekološku mrežu posebno treba analizirati pojedinačne i skupne utjecaje sljedećih zahvata/prostomih sastavnica:

- infrastrukturni zahvati (razvoj novih poduzetničkih zona, razvoj luke za nautički turizam, razvoj nove turističke infrastrukture, izgradnja sportsko-rekreacijske infrastrukture, razvoj infrastrukture za odlaganje otpada i recikliranje, obnova i proširenje vodoopskrbne infrastrukture, povećanje kapaciteta vodoopskrbnog sustava, širenje i izgradnja mreže za prikupljanje i odvodnju otpadnih voda, realizacija sustava odvodnje, pročišćavanja i ispuštanja otpadnih voda, razvoj plinoopskrbne infrastrukture, razvoj elektroenergetske mreže, rekonstrukcija i gradnja transformatorskih stanica i dalekovoda, izgradnja novih i obnova postojećih prometnica, rekonstrukcija i infrastrukturno proširenje gradske luke Omiš, izgradnja nove i uređenje postojeće infrastrukture luke posebne namjene, gradnja vezova za turističke brodove i brodice, obnova postojećih i izgradnja novih sustava biciklističkih staza i izgradnja i unaprijeđenje biciklističke i pješačke infrastrukture).
- planski razvoj nautičkog turizma na rijeci Cetini,

- osiguravanje navodnjavanja poljoprivrednih površina,
- poticanje korištenja obnovljivih izvora energije
- strateški projekt obilaznice Grada Omiša,
- izrada plana obnavljanja i izgradnje komunalnih lučica
- provedba strateških projekata obnove, rekonstrukcije i interpretacije prirodne i kulturne baštine i izgradnja prateće infrastrukture,
- regeneracija šuma i šumskog zemljišta pošumljavanjem autohtonim vrstama i mjerama obnove uništenih i oštećenih šumskih sastojina i
- unapređenje i izgradnja vatrogasnih putova, prosjeke i promatračnica.

Strateška studija treba sadržavati i mjere sprječavanja/smanjenja negativnih utjecaja provedbe predmetnog plana na bioraznolikost i zaštićena područja i područja ekološke mreže ukoliko se utvrdi da isti postoje.

Popis tijela i/ili osoba određenih posebnim propisima, koja su sudjelovala u postupku određivanja sadržaja strateške studije

V.

Popis tijela od kojih je zatraženo mišljenje:

1. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Uprava za procjenu utjecaja na okoliš i održivo gospodarenje otpadom
2. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Uprava zaštitu prirode
3. Splitsko–dalmatinska županija, Upravni odjel za komunalne poslove, komunalnu infrastrukturu i zaštitu okoliša
4. Splitsko–dalmatinska županija, Upravni odjel za turizam i pomorstvo
5. Splitsko–dalmatinska županija, Upravni odjel za gospodarstvo, EU fondove i poljoprivredu
6. Splitsko–dalmatinska županija, Upravni odjel za društvene djelatnosti
7. Splitsko–dalmatinska županija, Upravni odjel za graditeljstvo i prostorno uređenje
8. Splitsko–dalmatinska županija, Javna ustanova Zavod za prostorno uređenje Splitsko-dalmatinske županije
9. Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko–dalmatinske županije
10. Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Splitu
11. Hrvatske šume d.o.o., Uprava šuma Split
12. Hrvatske vode, Vodnogospodarski odjel za vodno područje dalmatinskih slivova Split
13. Javna ustanova za upravljanje zaštićenim djelovima prirode na području Splitsko-dalmatinske županije MORE I KRŠ Split
14. HEP ODS, DP Elektrodalmacija Split, Odsjek razvoja
15. Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti Zagreb
16. Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Područni ured za zaštitu i spašavanje Split
17. HOPS, Operater prijenosnog sustava d.o.o. Split
18. Vodovod d.o.o. Omiš
19. Ministarstvo unutarnjih poslova, Policijska uprava Splitsko-dalmatinska Split
20. Hrvatske ceste d.o.o. Zagreb
21. Hrvatska uprava za ceste, Ispostava Split
22. Županijska uprava za ceste Split

23. Lučka kapetanija Split
24. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
25. Ministarstvo obrane

Tijekom zakonom utvrđenog roka mišljenja i/ili prijedloge o sadržaju Strateške studije dostavili su:

1. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Uprava za procjenu utjecaja na okoliš i održivo gospodarenje otpadom
2. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Uprava zaštitu prirode
3. Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Splitu
4. Hrvatske šume d.o.o., Uprava šuma Split
5. Javna ustanova za upravljanje zaštićenim djelovima prirode na području Splitsko-dalmatinske županije MORE I KRŠ Split
6. Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti Zagreb
7. HOPS, Operater prijenosnog sustava d.o.o. Split
8. Ministarstvo unutarnjih poslova, Policijska uprava Splitsko-dalmatinska Split
9. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
10. Ministarstvo obrane
11. Hrvatska demokračanka stranka, Ogranak Omiš
12. Hrvatska stranka prava, Podružnica Omiš

Informiranje javnosti

VI.

U svrhu informiranja javnosti, informacija o provedbi postupka određivanja sadržaja Strateške studije objavljena je na službenoj mrežnoj stranici Grada Omiša dana 12. srpnja 2017.g.

(<http://www.omis.hr/Dru%C5%A1tveniposlovi/Gospodarstvo/Razvojnidokumenti/tabid/109/Default.aspx>).

Podaci o izrađivaču Strategije

VII.

Nositelj izrade Strategije je Povjerenstvo za izradu i provedbu Strategije razvoja Grada Omiša do 2020.godine, imenovano Odlukom Zamjenika gradonačelnika koji obnaša dužnost gradonačelnika Grada Omiša pod KLASA: 302-02/15-01/03, URBROJ: 2155/01-02-16-28, od 15. studenog 2016.g. Izrađivač Strategije je tvrtka Urbanex d.o.o. iz Zagreba.

Nadležnost za izradu Strateške studije

VIII.

U skladu s odredbama Zakona o zaštiti okoliša i Pravilnika o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša (Narodne novine br. 57/10), stratešku studiju mora izraditi pravna osoba koja ima suglasnost Ministarstva zaštite okoliša i energetike za

obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša, i to poslova izrade studije o značajnom utjecaju plana, programa i strategije na okoliš. Izrađivač Strateške studije je tvrtka „Vita projekt d.o.o.“ iz Zagreba.

Objava Odluke o sadržaju Strateške studije

IX.

Sukladno odredbama članka 160. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša, članka 8. stavka 7. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš i članka 5. stavka 1. točke 2. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša (Narodne novine, br. 64/08), Povjerenstvo za izradu i provedbu Strategije razvoja Grada Omiša do 2020. godine, na propisan način objavit će ovu Odluku na službenoj mrežnoj stranici Grada Omiša (<http://www.omis.hr/Dru%C5%A1tveniposlovi/Gospodarstvo/Razvojnidokumenti/tabid/109/Default.aspx>), u svrhu informiranja javnosti.

Stupanje Odluke na snagu

X.

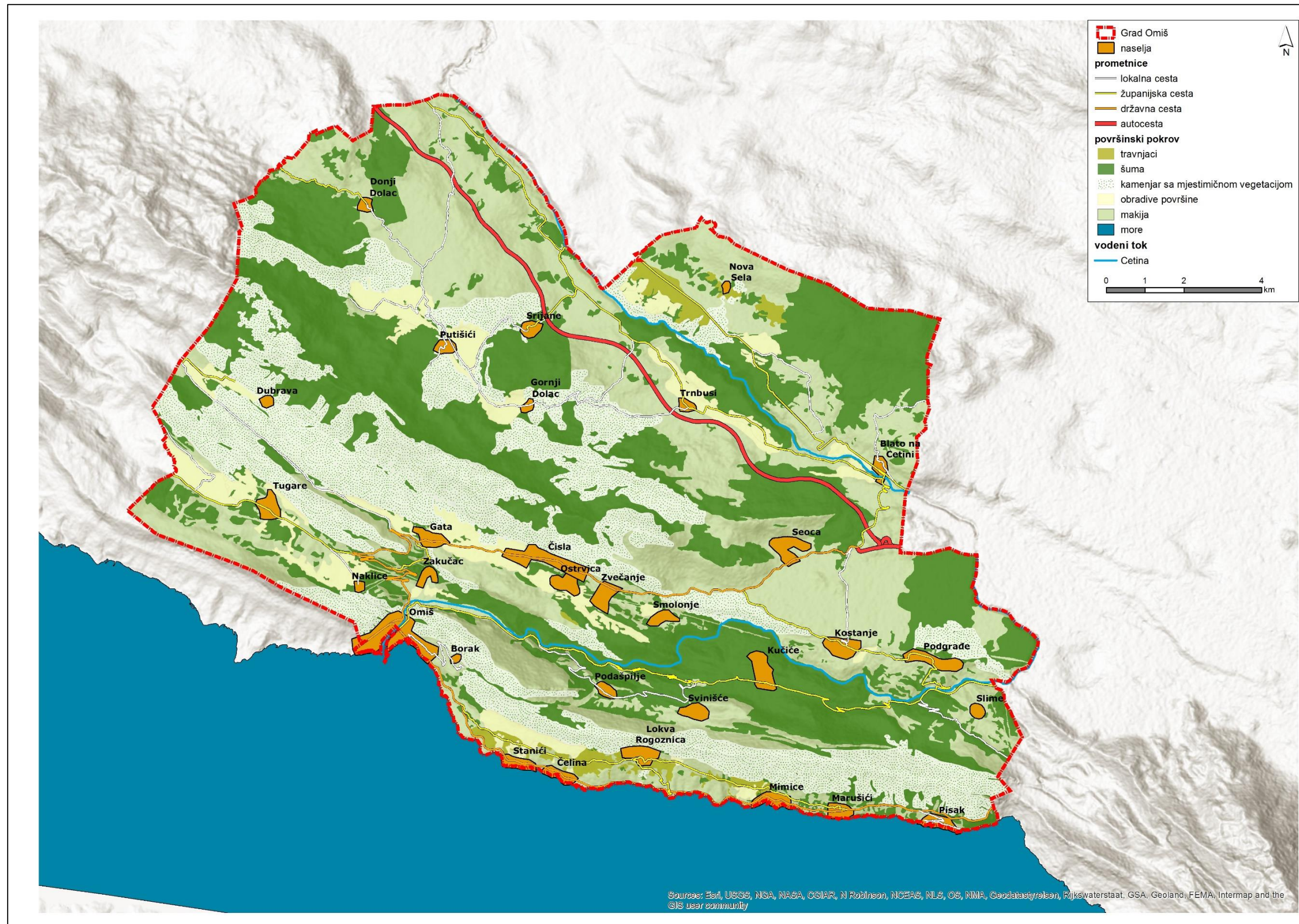
Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

GRADONAČELNIK

Ivo Tomasović, dipl.oec., v.r.

KLASA: 302-02/15-01/03
URBROJ: 2155/01-02-17-68

Prilog 4. Karta strukturnih elemenata krajbraza Grada Omiša



Prilog 5. Kulturno povijesna baština Grada Omiša prema PPU

